

Study on the food quality control system in relation to the European strategy “Farm to Fork”

Final version

contents

1	History	4
2	Executive Summary	5
3	The situation of healthy food production, the need to promote consumption	7
3.1	Food production quality assurance, monitoring	7
3.1.1	Food quality.....	7
3.1.2	Tracking	10
3.1.2.1	The concept of tracking	10
3.1.2.2	Specifics of food tracking.....	12
3.1.2.3	Regulatory environment.....	14
3.1.2.4	The basics of traceability	16
3.1.2.5	Data to be displayed	18
3.2	Area food consumption.....	19
4	Conditions and possibilities of applying the "Farm to Fork" strategy in the counties of Hargita, Kovászna and Maros.....	23
4.1	Farm to Fork strategy	23
4.1.1	Presentation of the "Farm to Fork" strategy and its environment	23
4.1.1.1	European Green Deal - European Green Agreement.....	25
4.1.1.2	Biodiversity strategy.....	30
4.1.1.3	Farm to Fork strategy	38
4.1.1.4	KAP Strategy	48
4.1.2	Conditions for the production of healthy food	57
4.2	The situation of the operation of the "Farm to Fork" strategy in Hargita county, identification of necessary improvements	58
4.2.1	Ensuring sustainable food production	58
4.2.2	Encouraging sustainable food processing, wholesale, retail, hospitality and catering practices	60
4.2.3	Promoting sustainable food consumption, facilitating the transition to a healthy, sustainable diet	62
4.2.4	Reducing food loss and waste	62

4.2.5	Guaranteeing food security	62
4.2.6	food fraud in the food supply chain	63
4.3	Identification of quality-assured, healthy foods, application of trademarks ..	63
4.3.1	The opportunities and benefits provided by trademarks for the producer	65
4.3.2	Certification systems defined by the EU.....	66
4.3.2.1	Protected Designation of Origin (PDO).....	67
4.3.2.2	Protected Geographical Indication (PGI)	68
4.3.2.3	Traditional Special Product (TGS)	68
4.3.2.4	Mountain product.....	69
4.3.2.5	Voluntary certification systems in the European Union.....	69
4.3.3	Hargita county trademarks	71
4.3.3.1	"Székely Product" trademark and certificate.....	71
4.3.3.2	Mountain product.....	74
4.4	Conditions for shortening this supply chain in the counties	75
4.4.1	Agency development.....	82
4.4.2	Development of sales opportunities	84
4.4.3	Development of quality assurance	85
4.4.3.1	International quality assurance systems	85
4.4.3.2	Further development of the "Székely Product" trademark system.....	88
4.4.4	Development of logistics	89
4.5	Hargita cheese	92
5	Future tools and possibilities for implementing the "Farm to Fork" strategy	
	94	
Appendices	96
List of figures	96
List of tables	97
Bibliography	97

1 History

The purpose of this study is to create a system that facilitates the continuous quality control of products and fits the "Farm to Fork" strategy. The study can help to convince the population to consume quality and healthy food throughout the country in the future. The study shows how the "Farm to Fork" strategy can be implemented, how the common agricultural policy affects specific activities from the producer to the consumer.

33 million people in the EU cannot afford to eat quality food, while obesity is on the rise. More than half of the adult population is overweight, which contributes to the high incidence of nutrition-related diseases (including various types of cancer). Therefore, it is important that the products of small producers are constantly present on the market, which requires continuous monitoring and quality assurance of the products.

It is necessary to support and monitor the production of healthy products with process and product quality assurance, testing, and laboratory testing of products. Although the law requires periodic inspection of products, we believe that this is not enough to control products and producers, as manufacturers can constantly abuse by modifying products or using inappropriate raw materials.

In recent years, the Hargita County Council has worked to provide traditional, local, high-quality and healthy products from the producer to the consumer for the population of the county. The result of this is the Székely product trademark movement, which is now present in 3 counties. In the future, the goal is for the population of Hargita, Kovászna and Maros counties to consume reliable and healthy food for the population.

By developing this study, the goal is to create a system that promotes the continuous quality control of products and is closely aligned with the EU's "Farm to Fork" strategy. The study can contribute to the fact that in the future the population will be able to consume quality and healthy food not only in 3 counties, but also at the national level.

The study consists of three parts:

- The first part shows why it is necessary to ensure the quality of healthy food, its continuous control, as well as a brief analysis of the current level of food consumption in Kovászna, Hargita and Maros counties, with special emphasis on organic food

- The second part presents the "Farm to Fork" strategy and describes the quality assurance criteria for healthy foods.
- The third part presents the future possibilities (for example: precision agriculture, biodiversity).

The study shows how the "Farm to Fork" strategy can be implemented under the provisions of the Common Agricultural Policy and how it affects individual activities in the product paths from the producer to the consumer.

2 Executive Summary

The natural resources and values of Hargita county make it possible to produce high-quality eco and organic products in large quantities and ensure the supply of the local population. Agricultural production in Hargita county has two basic goals based on natural resources

- provision of the local population, as well as
- in order to improve the income situation of producers, the production and sale of premium quality products to consumers with higher purchasing power outside the region.

In Hargita County, the operation of the short supply chain, self-sufficiency, and direct or short contact between producers and consumers is very widespread. In relation to achieving the goals, the biggest challenge for farmers and food processors is the sale of high-quality products at a fair price. Based on experience, in the case of products sold through product paths outside of the short supply chain, producers realize the least profit. The regulatory and support frameworks based on the food product track of the "Farm to Fork" Strategy adopted by the European Union provide a new development opportunity for Hargita County producers and local food processing businesses.

The risks of the COVID-19 epidemic and the current war highlighted the continuous and low-risk provision of food for the local population among the goals.

The proposal package compiled in the framework of the " CAPfuture " project was prepared in order to achieve the above goals, taking into account the goals and measures of the European Green Agreement and the Common Agricultural Policy, based on the resources of Hargita county.

Production of quality products, based on local natural resources, with eco or organic certification if possible.

- Development of a production quality assurance system, linked to the "Székely Product" trademark.
- Maintaining the biological potential and biodiversity of land and forests in Hargita County.
- Value-based reconciliation of the goals, needs and expectations of rural life, agricultural production and biodiversity. The safety of rural housing and agricultural production must be ensured while maintaining the values of biodiversity.

Supporting the spread and use of technological innovations that ensure quality and production efficiency (for example: precision and data-based agricultural production).

- Training of farmers, creation and operation of a demonstration and sample plant network.
- Providing the environment and expert advice necessary for the operation of innovative technologies.
- Maximizing the support available to Hargita County farmers from the Közös Agricultural Policy support system, while maintaining the above goals and the values of biodiversity.
- Operation of a network of village farmers for the purpose of carrying out consultancy and training tasks, as well as cooperation with the farmers of neighboring counties.

Increasing the producers' share of the income from the sale of special, high-quality products on the product lines, for the sake of economically sustainable development.

- Ensuring the differentiation of local products as well as special and high-quality products in the product aisles and consumer markets.

- Strengthening the "Székely Product" trademark system. Creation and operation of a quality assurance and follow-up system in order to verify the quality of trademarked products and to build and maintain consumer trust.
- Development of the processing capacity of local products in the region.
- Development of the production of product brands based on local production (for example: Hargita Cheese), with the aim of producing high-volume goods of uniform and controlled quality.
- Creation of a logistics "utility" in order to organize the local short supply chain and sales outside the region.
- Getting to know the trends of consumer markets, identifying the needs and expectations of target groups that require high-quality Hargita county products.
- Joint product development based on knowledge of consumer markets, joint sales and marketing organization.

The development of agricultural innovation in Hargita County based on regional needs and resources in order to ensure the optimal use of human and environmental resources and reduce the risk of production.

- Reconciliation of rural life and traditions that strengthen the identity of communities with innovative technologies.

3 The situation of healthy food production, the need to promote consumption

The first chapter shows why the continuous promotion of healthy foods is necessary and briefly analyzes the current level of organic food consumption in the three counties of Kovászna, Hargita and Maros.

3.1 Food production quality assurance, monitoring

3.1.1 Food quality

Food quality is a complex, partly subjective **concept**, made up of several elements.

- Basic level

- Compliance with legislation (e.g. the heavy metal content of the product does not exceed the legal limit)
- Compliance with the requirements undertaken by the manufacturer (e.g. the requirements of the organic certification in the product advertisement must be complied with, or the "21% (m/m) protein content" agreed on the product sheet must be the same as the amount measured in the product)
- Expressed customer or consumer needs
 - Customers (those who buy the food): requirements expected by the trader (e.g. analytical requirements specified in the tender or properties fixed in the contracts)
 - Consumers (those who consume the food): what kind of taste they expect (enjoyment value), should the product fit their eating habits (nutritional value) and other aspects (e.g. religious requirements)
- Unspoken demands
 - The customer should not be intimidated (do not become a victim of a fanatic blackmailer)
 - The customer should not feel cheated (the product must be made from Hungarian materials if the Hungarian flag is on it)
- Latent needs
 - Value-added features and properties that the buyer or consumer did not expect

Food quality is the totality of the properties of the food, that it complies with the relevant national and EU legislation, as well as the characteristics indicated in the manufacturer's own quality assurance system.

In a professional and everyday sense, food quality is interpreted much more broadly than this.

The complex definition of food quality includes not only safety and compliance with legislation

- nutritional and physiological properties,
- sensory properties (enjoyment value),
- the expressed expectations of buyers and consumers. In a tender, the buyer can formulate stricter conditions than the legislation, e.g. even higher meat content), but this can be expected if the consumer follows a special diet, fasts

for religious reasons, does not eat meat on Fridays, or is allergic to an ingredient.)

- the unspoken expectations of buyers and consumers affect food safety and food fraud.

The latter two concepts partly go beyond food safety:

- In fact, **food safety** is the assurance in the entire process of production, food production, storage and marketing that the food does not endanger the health of the final consumer if it is prepared and consumed in accordance with its intended purpose (e.g. those that have perished during heat treatment pathogens).
- Food **protection** refers to measures against damage caused by biological, chemical, physical or radiological substances for the purpose of intentional contamination or adulteration (e.g. a dismissed worker intentionally hides glass shards in food upon returning to the production area).
- Food **fraud** is the intentional and premeditated substitution, false labeling, falsification or fraud of food, raw materials, ingredients or packaging materials for the purpose of economic gain (e.g. instead of beef, pork darkened with dyes is marketed).

The truly successful manufacturers also incorporate unexpected needs into their products and thereby create added value that delights customers and consumers.

Nowadays, food quality, thus food safety, plays a prominent role in the lives of all of us. Quality management systems covering the entire food chain can be a solution to prevent and treat various problems.

The purpose of such systems is twofold:

- on the one hand, ensuring the production of adequate quality food (risk management),
- on the other hand, the effective management of unexpected emergency situations that occur despite numerous efforts (crisis management).

A number of building blocks are needed to build a quality system. In the case of a food safety management system, the construction of the identification and follow-up system is of fundamental importance.

3.1.2 Tracking

3.1.2.1 *The concept of tracking*

According to the concept defined in point 15 of Article 3 of Regulation (EC) No. 178/2002, traceability is the ability to trace a food, feed, animal intended for food production or a material intended for use in the production of food or feed, or for which this is to be expected, at all stages of production, processing and distribution.

The most important role of the monitoring system can be seen when food safety problems occur: it gives the opportunity to identify the affected product range (supplier or customer range) and delimit the affected product quantity during the root cause investigation. As a result, its importance for both security and management cannot be neglected.

The follow-up is usually linked to a specific product, and within it to the production batches, where the batch can be a whole day's production or even a single batch. The more detailed the item-by-item analysis, the more efficient the system and the smaller the affected product range can be narrowed down. This has economic and logistical advantages, but also technical and IT limitations.

Traceability is necessary throughout the food chain. The most frequented areas, where the demand quickly arose:

- food production,
- wholesale and retail trade,
- buyers and consumers,
- authorities involved in food safety.

Tracking is more than following an item from production through the distribution chain to sales (tracking), but rather the ability to determine the origin of the item by knowing the product's life cycle (tracking). So, thinking from a systems perspective, we can connect the individual links: the product and the flow of information related to it.

It can also be seen that follow-up alone does not improve food quality, but it helps effective quality management by creating transparency. It also follows that monitoring should be handled as part of the quality management system and not separately from it.

The follow-up

- It creates preventive security, by ensuring that information confirming reliability moves together with the product,
- In the event of a problem, it is an excellent tool for finding the source of the problem and preventing its spread,
- It makes it possible to determine the areas of responsibility: it is possible to identify who is responsible for causing the problem.

Food safety plays an important role in the lives of all of us. Quality assurance systems covering the entire food chain can be a solution to prevent and treat various problems. Such systems must ensure, on the one hand, the production of adequate quality food, and on the other hand, the effective management of unexpected emergency situations that occur despite efforts.

In the case of the quality assurance system, the establishment of the identification and follow-up system is of fundamental importance.

According to the concept defined in point 15 of Article 3 of Regulation (EC) No. 178/2002, traceability is the ability to trace a food, feed, animal intended for food production or a material intended for use in the production of food or feed, or for which this is to be expected, at all stages of production, processing and distribution.

The most important role of the follow-up system can be seen when food safety problems occur: it gives the opportunity to identify the affected product range and delimit the affected product quantity during the investigation of the cause.

Tracking is usually linked to a specific product, and within that to a production or packaging batch, where the batch can be a whole day's production or even a single production/packaging unit. The more detailed the item-by-item analysis, the more efficient the system and the smaller the affected product range can be narrowed down. This has economic and logistical advantages, but also technical and IT limitations.

Traceability is necessary throughout the food chain, starting with the producer, including the processor/packer, and ending with sales and the consumer.

Traceability is more than following an item from production through the distribution chain to sales, it is the ability to determine the origin of an item by knowing the product's life cycle.

3.1.2.2 Specifics of food tracking

Due to the various scandals of recent decades, food safety is extremely important for everyone. Consumers demand more and more information about the products they buy and consume. This hunger for information is only intensified by the rise of ICT technologies

Based on the relevant legislation, the primary responsibility for the construction and application of monitoring systems rests with food producers

The food market is constantly changing, which requires more and more extensive information. The supply chain is becoming more complex every day (world market, stock exchange, entry of new countries, home deliveries), but there are also short supply chains (REL), which are made up of a small number of economic actors who are committed to local economic development and close geographical and social relations

Production uncertainties: There is a high degree of cyclicity and seasonality, which the food industry tries to balance and adapt to consumer demand.

Due to the consequences of extreme weather events, the quality of the raw material changes, so in many cases it is necessary to mix the raw materials in order to ensure uniform finished product quality. Food basically processes "living" raw materials, so their variability can impair the process capability

There is a significant difference in processing and technology between the individual food industry sectors, which makes it difficult to establish a uniform monitoring system within the food industry

Although follow-up is a legal obligation, its evaluation and accountability differ between individual district, county, and national food safety authorities. This difference is also significant between the individual branches

Traceability promotes fair trade between entrepreneurs, but at the same time, a missing link can jeopardize the traceability of the entire supply chain. This brings us to the most basic question in the discussion of the topic: how big should be the individual item that we need to be able to track. For milk: Individual animal level? Pack level? Lead level? Silo level? Tank level? Sun processing capacity level? Consumer packaging level? Collector level?

The depth of follow-up varies. We must be prepared for the fact that in the case of a

complex, multi-component product, changes will occur in each production batch (batch) of the product, in proportion to the batch size and weight loss of the individual components, even during production. Some ingredients are "consumed in between", so while the product is considered one batch, the materials used also change batches within it. Following precise recipes and ingredients is easy to mess up. If one ingredient is present in a small quantity but in many production lots, the range and quantity of affected products increases rapidly. The same happens when an ingredient is collected over several production days and used simultaneously; or, if reworking or reworking takes place (e.g. the incorporation of a defective product from the previous day). In such cases, the production lots are combined. If one ingredient is listed in many places, then a food safety problem affects several products and production batches, which means that the time required for retrieval and the setting and volume of a product recall already imposes a significant burden on the manufacturer.

Most actors in the food chain have more or less developed their own tracking system, but even today there are some gray areas (origin of export products, unmarked agricultural raw materials, etc.)

Manufacturing complexity: In a given plant, tracking can be displayed in a complex graph, the movement and connection of materials and products can be very diverse. The complexity of this logical network increases if the processing is also multi-staged: e.g. within the meat industry, the slaughter plant, the preparation of raw materials, and the processing plant parts.

Customer complexity: The customer base of a product can be diverse, which makes monitoring difficult. A given factory can be a supplier to large commercial chains (depots, distribution points), retail networks, independent shops, public canteens (e.g. school kitchens), and can also operate its own quality store. A given product can be found in all of them.

In the various stages of food production, a company has more and more data available. Information can be obtained from these data, either structured or unstructured, which must be explored using different methods, e.g. with simple data recording, statistical methods, data mining, etc.

In order to create efficient internal company processes and smooth business processes between individual companies, data must be collected, processed and used in an appropriate manner. When a product sale (including the provision of a service)

takes place between two businesses, in addition to the delivery of the product (and the provision of the service), information must also be transferred at the same time as the economic event. The exchange of information between the two companies depends, among other things, on:

- From the monitoring level of the two businesses (what basic information they use and expect)
- What are the IT systems of the two companies like?
- And how they can be connected.

3.1.2.3 Regulatory environment

The basis of fair, legally compliant operation is that entrepreneurs only carry out their activities in an authorized (in certain cases, notified) manner.

It is forbidden to buy or take over for sale, transport and storage a product covered by the Food Act from an unregistered food chain operator.

This also applies to all further sales after delivery to the first Hungarian storage location for products from trade between Member States or from third countries. In the event of a violation of this provision, the food chain supervisory body applies the legal consequences to the buyer and the recipient.

Legislation and commercial standards do not prescribe mandatory methods and tools for establishing a follow-up system. The company's practice of identification, tracking, and thus lot number creation is unique. Its unique identification system marked on the product does not have to be comprehensible to the consumer or even to the authority. Of course, during an official inspection, it must be presented and explained to the person performing the inspection.

3.1.2.3.1 Article 18 of Regulation (EC) No. 178/2002

(1) At all stages of production, processing and distribution, the traceability of food, feed, animals intended for food production, and other substances included or believed to be included in some food or feed must be ensured.

(2) Food and feed industry entrepreneurs must ensure that they can identify the persons from whom they receive food, feed, animals intended for food production, or other substances that enter or are believed to enter food or feed.

To this end, contractors must have systems and procedures in place that allow such information to be provided to the competent authorities upon their request.

However, food industry entrepreneurs do not have to identify direct consumers if they are also final consumers.

3.1.2.3.2 Implementing Regulation 931/2011/EU Article 3

Traceability requirements

(1) Food industry entrepreneurs must ensure that the following information related to food shipments of animal origin can be accessed by the food industry entrepreneur receiving the delivered food and - upon request - by the competent authority:

- a) accurate description of the food;
- b) volume or amount of food;
- c) the name and address of the food business operator from whom the food was delivered;
- d) the name and address of the sender (owner), if it is different from the food business from which the food was delivered;
- e) the name and address of the food business operator who receives the food;
- f) the name and address of the addressee (owner), if it differs from the food industry entrepreneur who receives the food;
- g) reference for the identification of the given shipment, item or shipment; and
- h) date of delivery.

(2) In addition to the information required by EU regulations on the traceability of food of animal origin, the information referred to in paragraph (1) must also be made available.

(3) The information referred to in paragraph (1) must be updated on a daily basis and made available at least until it can reasonably be assumed that the food has already been consumed.

At the request of the competent authority, the food industry entrepreneur is obliged to release the information without undue delay. The supplier of the food can choose how to provide access to the prescribed mandatory information, as long as the information specified in paragraph (1) is clearly and unambiguously accessible and can be queried for the food industry entrepreneur receiving the food.

3.1.2.3.3 Main elements of follow-up

Determination of the property of a uniquely identifiable item (size) that corresponds to the size and nature of the business. The tools and methods of data collection must be developed, which can even be paper-based, the point is that unique identifiers must be created for companies, products, locations, devices and services. With the help of data carriers (typically barcodes and RFID tags*), identification keys must be recorded at any point in the supply chain with the help of barcode readers, RFID readers, mobile applications, which can be sent to the destination together with the product via data connections (data sharing).

3.1.2.3.4 Tracking system for producers

The tracking system covers the following processes, taking into account aspects of cultivation, plant protection, harvesting, occupational safety and hygiene:

- Procurement of seeds
- Seedling cultivation
- Cultivation
- Harvest
- Delivery

3.1.2.3.5 Tracking system at the logistics service provider

The monitoring system covers the following processes, taking into account microbiological, pesticide exemption and hygiene aspects:

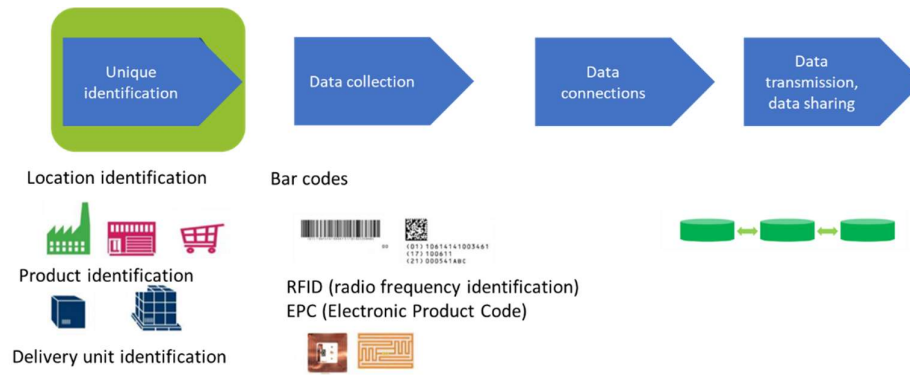
- Procurement of raw materials and primary packaging materials
- Receiving and storing primary packaging materials
- Receiving and storing raw materials
- Finished product packaging
- Storage and delivery of finished products
- Finished product return and reprocessing

3.1.2.4 The basics of traceability

Traceability was initially used to identify the origin and further trajectory of a given product, in terms of expectations and legal regulations. "From where to where" is a

linear model, which is a theoretical starting point, but not sufficient from the point of view of application. Only a more nuanced and detailed follow-up helps to filter out problematic items and determine further measures.

1. Figure - Schematic structure of tracking

Tracking has become a clear basic requirement for organizations worldwide. In addition to improving the quality, efficiency and transparency of the supply chain, the mandatory sharing and use of tracking data enables the development of solutions that increase the security of the supply chain.

Tracking allows access to relevant data for a given subject (object) so that the data can be analyzed and decisions can be made. Data accessibility is key to increasing response speed and accuracy of analysis.

Whenever a tracking-related process is carried out in any organization, tracking data is generated. This data contains business data for applications that use the data and includes information across five important dimensions: Who, What, Where, When, and Why.

- **Who?** - Which parties are involved?
 - o Uniquely identified entities involved in the management, control or ownership of objects in the supply chain. If it is necessary to distinguish the entity and its role in the process, then it is worth including it.
- **What?** - What is the primary object to track? What related objects should be tracked?
 - o The unique identification of objects in the supply chain is extremely important. These can be individual products as well as larger shipments of products. They may also include other physical or virtual objects, such

as means of transportation, equipment (including returnable shipping items) and documents.

- **Where?** - Where did these movements or events take place?
 - o Uniquely identified locations are critical to understanding an object's journey through the supply chain. It can be a manufacturing site, a special production line, a warehouse, a field, an ocean, a sales point, a hospital, a ship or a train car.
- **When?** - When did a movement or event occur that affected the object?
 - o The date, time, and time zone when a particular event occurs provides a timeline of the object's movement through the supply chain.
- **Why?** - What happened?
 - o What business process was taking place at the time the event occurred? What business transactions took place? Why was the object at that location at that time?

When we extend this view to the entire supply chain, it becomes clear that each organization manages its own set of tracking data. End-to-end supply chain tracking requires accessing and combining data from multiple organizations.

3.1.2.5 Data to be displayed

On the basis of Regulation 1308/2013/EU on the establishment of the joint organization of agricultural product markets, vegetables and fruits can only be marketed in the European Union, including in Hungary, if the mandatory data is indicated on the packaging or next to (under, above) the goods displayed on the counter.

The above is supplemented by Regulation 543/2011/EU with detailed rules applicable to the fruit and vegetable and processed fruit and processed vegetable sectors, according to which it is mandatory to indicate on the packaging of all fruit and vegetable products (compartment, crate, bag, etc.) the country of origin, the name and address of the producer or distributor and the date of packaging. In addition, in the case of fruit and vegetable products that are subject to a specific distribution quality standard, additional information required by the standard must be included on the label. In the case of bulk goods, the data must be indicated on a sign next to the goods. Non-mandatory data (e.g. production region or variety where not required) can be indicated, but the data required by the standard must be included on the label.

3.2 Area food consumption

After joining the European Union, large international food retail chains (e.g. Kaufland, Lidl) appeared in Székelyföld. Primarily in 18 urban settlements, 7 of which are towns with county rights. Several international chain stores are also present in Hargita county. Profi was the first to open a store (it currently has 6 stores), then Kaufland (3 stores), then Plus, and currently Lidl (4 stores). According to experts, additional stores can be expected to open based on purchasing power.

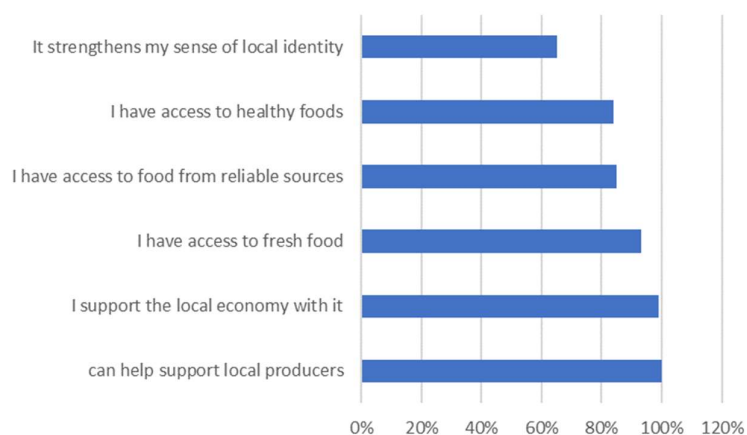
In Székelyföld, traditional food production, processing, self-sufficiency and direct sales are decisive. In the region, initiatives to encourage the adoption and sale of local food production were launched. In 2009, the Hargita County Council created the "Székely Product" trademark. Among the initiatives, we can also mention " Transylvania Authentica ", the "Góbé" product line and the "Székely Gyümölcs" initiative.

detailed survey ¹in 2019 about the food trade in Hargita County, primarily about local customer habits, in connection with her PhD thesis entitled "Patterns and spatial characteristics of customer communities in Hungary".

63% of Székelyföld consumers consider the availability of local food very important and 35% partly important. In the region, local foods have a special value and culture. The motivation of 100% of local consumers is to support local producers and the local economy. According to 93% of consumers, by buying local food, they get fresh food, which 85% consider to be from a reliable source and healthy. A prominent motivation is even strengthening the sense of local identity by buying and consuming local food.

¹Source: Patterns and spatial characteristics of customer communities in Hungary, PhD thesis, Mária Izabella Bakos, Gödöllő, 2019

2. Figure - Motivations for buying local food (%)²

Local consumers treat the quality of food as a key decision-making factor when purchasing food. On a scale from 1 to 6 (where 1 is the least important and 6 the most important), the quality of the food received an average value of 5.6 among the respondents, which is outstanding.

The most important decision criteria are quality, local production, health awareness and organic products. The second priority group is food price, Hungarian origin, environmentally friendly packaging and recommendations from family and friends. Among the aspects, the lowest value was given to "be available everywhere", brand awareness and store awareness.

²Source: Patterns and spatial characteristics of customer communities in Hungary, PhD thesis, Mária Izabella Bakos, Gödöllő, 2019

3. Figure - The food purchasing criteria of the respondents in Székelyföld (on a scale from 1 to 6, where 6 is the most important, 1 is the least important)³

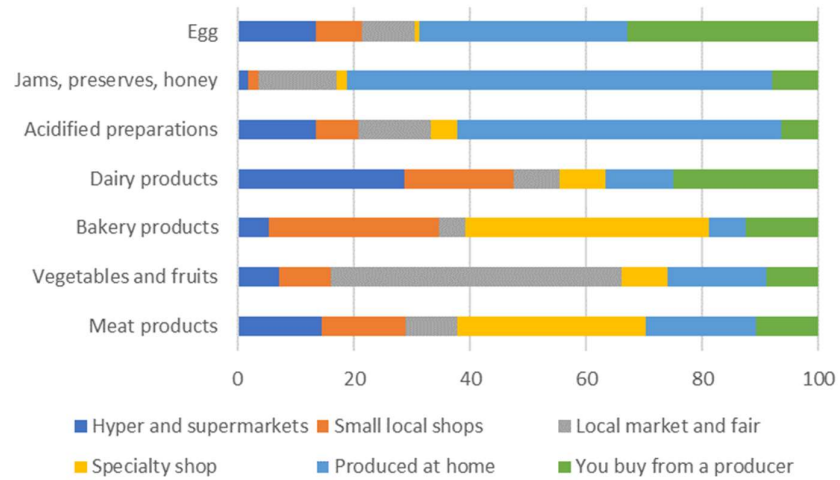

Traditional forms of food procurement are the most popular among local food consumers. In the case of purchasing dairy products alone, shopping in hyper- and supermarkets is typical. In the case of eggs, own production and purchase from producers, in the case of jams, preserves and honeys and pickled preparations, own production is the most typical.

In the case of dairy products, in addition to hyper and supermarkets, purchasing from producers is decisive. In the case of bakery products, specialty stores and local small shops are typical. In the case of fruits and vegetables, most people buy at local markets. Meat products are mainly purchased in specialist shops, and most consumers produce them at home.

³Source: Patterns and spatial characteristics of customer communities in Hungary, PhD thesis, Mária Izabella Bakos, Gödöllő, 2019

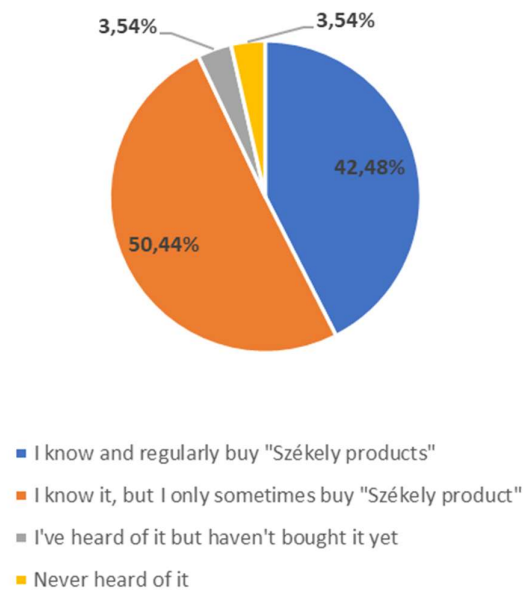
4. Figure - Purchase locations of individual food categories among Székelyföld consumers (%)⁴

57.7% of consumers consider it very important, and 38.7% consider it partially important, to have grocery stores in their locality that only sell food from local and domestic producers.

⁴Source: Patterns and spatial characteristics of customer communities in Hungary, PhD thesis, Mária Izabella Bakos, Gödöllő, 2019

5. Figure - Awareness of the "Székely Product" trademark⁵

The best-known local product trademark in Székelyföld is "Székely Product". The brand is considered well-known and is a regular (42.5%) or occasional (50.44%) purchase by many local consumers. Products bearing the trademark are mostly chosen by female customers between the ages of 25 and 54. On a scale of 1 to 6, regular consumers rated the quality of the brand at 4.53 and the selection at 4.23. The prices are considered high (4.00), the availability of the products (3.85) is not considered adequate and neither is the number of fairs (3.62).

4 Conditions and possibilities of applying the "Farm to Fork" strategy in the counties of Hargita, Kovászna and Maros

4.1 Farm to Fork strategy

4.1.1 Presentation of the "Farm to Fork" strategy and its environment

The "Farm to Fork" Strategy is part of the European Union's environmental strategy framework. On December 11, 2019, the European Commission published the

⁵Source: Patterns and spatial characteristics of customer communities in Hungary, PhD thesis, Mária Izabella Bakos, Gödöllő, 2019

"European Green Deal" announcement ⁶, which aims to address climate and environmental challenges. On the basis of the "European Green Deal", a series of legislation has begun according to a fixed schedule, which covers a wide area of EU policies, so legislative changes are also expected in climate goals, the energy sector, transport, environmental protection, agriculture and industrial policy.

The compass of the agreement is the achievement of Europe's climate neutrality by 2050, that is, the reduction of greenhouse gas emissions to net zero. In order to achieve the goals of the "European Green Deal", the European Commission proposes new measures in eight policy areas. In addition to the new measures, the Commission wishes to cooperate with the member states to achieve the compliance and implementation of the existing laws and policies.

6. Figure - "Farm to Fork" Strategy environment

The "Farm to Fork" Strategy was created in the framework of the "European Green Agreement" and is closely related to the target system of the Agreement, as well as to the Biodiversity Strategy prepared within the Agreement. In the framework of the "European Green Agreement", several other strategies have been prepared along the target system, in this study we only examine the relevant connections.

The strategies created on the basis of the "European Green Deal" and its target system directly affect the European Union's Common Agricultural Policy (hereafter: CAP). In connection with the reform of the CAP and the development of the support frameworks for the new planning cycle, the relevant goals and measures of the "European Green Agreement" were aligned. The "green" expectations and goals significantly influenced the modification of the CAP target system, the planning of the support measures to be developed along both axes, and the operation of the control and monitoring institutional

⁶ [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2019\)640&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2019)640&lang=en)

system.

In the following chapters, we briefly describe the target system of the strategies and the relevant measures based on the food product paths of Hargita County.

It is important to emphasize that the documents are constantly changing based on the feedback of the target groups involved, as well as the social and economic changes of the past years. The changes primarily affect interventions and measures, as well as the level of indicators assigned to the goals. The goals and planned means are not expected to be changed.

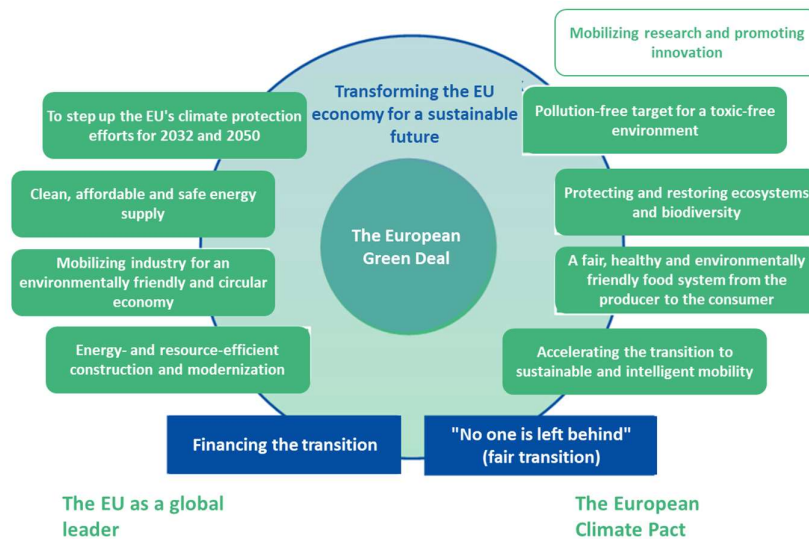
4.1.1.1 European Green Deal - European Green Agreement

The purpose of the European Green Agreement (hereinafter: EGD) is to formulate responses to climate change. It aims to transform the EU into a fair and prosperous society with a modern, resource-efficient and competitive economy, with zero net greenhouse gas emissions by 2050 and where economic growth is not resource dependent.

It also aims to protect, preserve and develop the EU's natural capital, as well as protect citizens' health and well-being against environmental risks and impacts. At the same time, the transition must be fair and inclusive. It must put people first and focus on the regions, industries and workers that will be most challenged. Since the transition will bring significant changes, the active participation and trust of the public will be necessary for the effectiveness and acceptance of the policy steps. With the effective cooperation of EU institutions and advisory bodies, we must unite citizens in their diversity with national, regional and local authorities, as well as civil society and industry actors in a new alliance.

In order to achieve the goals of the EGD, according to the Commission's point of view, it is necessary to rethink the policies for clean energy supply in the economy, industry, production and consumption, large-scale infrastructure, transport, food industry and agriculture, construction industry, tax policy and social in terms of benefits.

7. Fig. - Objectives of the European Green Deal agreement

Enhancing the EU's climate protection efforts for 2030 and 2050

The EU has already started to modernize and transform the economy in order to achieve climate neutrality. Between 1990 and 2018, it reduced greenhouse gas emissions by 23%, while the economy grew by 61%. However, current policies can only reduce greenhouse gas emissions by 60% by 2050. Much remains to be done, starting with implementing more ambitious climate policies over the next decade.

The Commission has increased the EU's greenhouse gas emissions target to 50% by 2030 compared to 1990 levels.

Clean, affordable and safe energy supply

Further decarbonisation of the energy system is essential to meet the climate protection objectives for 2030 and 2050. More than 75% of the EU's greenhouse gas emissions come from the energy production and consumption of economic sectors. Member States prepare their own energy and climate plans. In line with the Energy Union and Climate Governance Regulation, these plans should set out ambitious national contributions to EU-level targets.

The transition to clean energy must be implemented with the involvement and benefit of consumers, and the risk of energy poverty must be addressed. The transition to climate neutrality also requires intelligent infrastructure.

Mobilizing industry for an environmentally friendly and circular economy

The realization of a climate-neutral and circular economy requires the full mobilization of industry. It takes 25 years - a generation's time - to transform an industrial sector and all value chains.

Between 1970 and 2017, annual global raw material extraction tripled and has been increasing ever since, posing a significant global risk. About 50% of total greenhouse gas emissions, and more than 90% of biodiversity loss and water scarcity can be traced back to the extraction of resources and the processing of materials, fuels and food.

The transition offers an opportunity to expand sustainable and job-creating economic activities. In March 2020, the Commission will adopt an EU industrial strategy to address the twin challenges of the green transition and digital transformation. Europe must exploit the potential inherent in digital transformation.

Reliable, comparable and verifiable information also plays an important role in enabling customers to make more sustainable decisions, and also reduces the risk of "green painting".

Access to resources is also a security issue of strategic importance in terms of the EU's efforts to achieve the goals of the Green Deal. Promoting new forms of collaboration with industry and investing in strategic value chains is essential. Digital technologies are a key catalyst in many different sectors to help achieve the sustainability goals of the Green Deal. The Commission will examine measures to ensure that digital technologies such as artificial intelligence, 5G, cloud computing and edge solutions and the Internet of Things can accelerate and maximize the impact of climate and environmental policies.

Energy- and resource-efficient construction and modernization

The construction, use and modernization of buildings require a significant amount of energy and mineral raw materials (e.g. sand, gravel, cement). Buildings account for 40% of energy consumption. Today, the annual modernization rate of the building stock ranges between 0.4% and 1.2% in the Member States.

In order to address the twin challenges of energy efficiency and affordability, the EU and its Member States must launch a program to modernize public and private buildings. The Commission will strictly comply with legislation on the energy efficiency

of buildings.

Accelerating the transition to sustainable and intelligent mobility

Transport is responsible for a quarter of the EU's greenhouse gas emissions, and this proportion is increasing. Achieving climate neutrality requires a 90% reduction in emissions from transport by 2050. Road, rail, air and water transport must all contribute to the reduction. The implementation of sustainable transport means that users must be prioritized and more affordable, accessible, healthier and cleaner alternatives to their current mobility options must be provided.

Automated and connected multimodal mobility will play an increasingly important role, as will intelligent traffic management systems enabled by digitization. The price of transport must reflect the environmental and health effects of transport. In parallel, the EU must increase the production and distribution of sustainable alternative transport fuels. By 2025, around 1 million public electric and other charging stations will be needed for the expected 13 million emission-free and low-emission vehicles on European roads.

From the producer to the consumer: creating a fair, healthy and environmentally friendly food system ("Farm to Fork" Strategy)

European food is renowned for being safe, nutritious and of good quality. It is time for them to become the global standard for sustainability. Although the transition to more sustainable systems has begun, feeding the world's rapidly growing population under the current production structure remains a challenge. Food production still results in air, water and soil pollution, contributes to biodiversity loss and climate change, and uses significant amounts of natural resources – while much of the food ends up as waste. Along with this, among other things, a poor quality diet is responsible for obesity and the development of certain diseases such as cancer.

The Commission has prepared a 'Farm to Fork' strategy to strengthen their efforts to combat climate change, protect the environment and preserve biodiversity. The Common Agricultural Policy and the Common Fisheries Policy will continue to be key tools to support these efforts while ensuring a fair living for farmers, fishermen and their families. The strategic plans set a higher level of ambition to significantly reduce

the use and risk of pesticides, as well as the use of fertilizers and antibiotics.

The "Farm to Fork" strategy will also contribute to the implementation of the circular economy. "Farm to Fork" aims to encourage the consumption of sustainable food and promote healthy food that is affordable for everyone. Imported food that does not comply with the relevant EU environmental protection regulations cannot enter the EU market.

Protecting and restoring ecosystems and biological diversity (Biodiversity Strategy)

Ecosystems provide essential services such as food, drinking water, clean air and habitat. They mitigate the effects of natural disasters, pests and disease, and help regulate the climate.

The Commission prepared the biodiversity strategy. The biodiversity strategy defines specific measures to achieve the objectives. This may also include quantified objectives, such as the expansion of protected land and sea areas with high biodiversity, based on the Natura 2000 network. Member States must strengthen cross-border cooperation in order to be able to protect and restore areas belonging to the Natura 2000 network more effectively. All EU policies must contribute to the preservation and restoration of Europe's natural capital. Climate change is putting increasing pressure on forest ecosystems. The quality and quantity of forest areas in the EU must be improved. The main objectives of the new EU forest management strategy will include effective afforestation and the protection and restoration of forests in Europe.

Pollution-free target for a toxic-free environment

To create an environment free of toxic substances, several measures are needed to prevent, remove and restore the original state of pollution. To protect Europe's citizens and ecosystems, the EU must better monitor, report, prevent and remedy pollution from air, water, soil and consumer goods. In order to achieve this, the EU and the member states must systematically coordinate all their policies and regulations.

The natural functions of underground and surface water must be restored. The Commission will review EU measures to tackle pollution from large industrial

installations. In order to ensure an environment free of toxic substances, the Commission will also propose a chemical strategy for sustainability.

4.1.1.2 Biodiversity strategy

The goal of the biodiversity strategy is for biodiversity on our continent to enter the recovery phase by 2030. The advantages of this for people and nature, as well as from the point of view of climate change, can hardly be disputed. Drawing on the lessons of the coronavirus crisis, the strategy aims to make our society more resilient against future threats through various conservation measures, including the protection of wild species and the fight against illegal trade in these species, including:

- the effects of climate change,
- the forest fires
- food supply insecurity and
- against new epidemics.

The strategy contains specific commitments and measures for the period up to 2030.

Expansion of the EU network of terrestrial and marine protected areas

In order for the situation of biodiversity to start improving by 2030, the protection and restoration of nature must be increased. The means of this is, on the one hand, the expansion of the network of European protected areas and, on the other hand, the development of an ambitious EU nature restoration plan.

The EU will expand the areas belonging to the Natura 2000 network and will introduce strict rules for the protection of areas with particularly high biodiversity and climatically important areas.

Greater efforts are needed at the global level and the EU must do much more for nature by creating a truly coherent trans-European nature conservation network. According to the feasibility study of the nature protection directives, the benefits of the Natura 2000 network can be estimated at EUR 200-300 billion per year. The network's investment needs are expected to create up to 500,000 jobs.

In the EU, at least 30% of land areas must be protected. This assumes the protection of 4% more land area than at present. In the EU, 10% of all land areas must be strictly protected, which corresponds to the goal proposed at the world level. In addition to

ensuring strict protection, the remaining natural and old forests of the EU must be monitored.

The designation of new protected and strictly protected areas will be the responsibility of the member states. Designations can be made either as part of the Natura 2000 network or within the framework of national protection systems.

Nature conservation: the main commitments until 2030

- At least 30% of the Union's land area and at least 30% of its sea area should enjoy legal protection, together with the necessary ecological corridors, as part of a truly trans-European nature conservation network.
- Strict protection must be ensured for at least one third of EU protected areas, including all existing natural and old forests.
- Protected areas must be managed effectively, which requires the definition of clear conservation goals and measures and their appropriate monitoring.

Launch of an EU nature restoration plan

Through concrete commitments and actions, the EU aims to restore and sustainably manage damaged ecosystems by 2030, and to tackle the main drivers of biodiversity loss.

Pressure on habitats and species must be reduced and sustainable use must be ensured for all ecosystems. The return of nature must be helped, on the one hand, by limiting land cover and the expansion of cities, and on the other hand, by reducing pollution and the presence of alien invasive species.

New EU legal framework for nature restoration

There are significant implementation and regulatory gaps that hinder progress. For example, Member States are not required to draw up comprehensive plans to restore biodiversity. Stronger enforcement support and enforcement is needed.

Nature must be brought back to agriculture

Farmers play an important role in preserving biological diversity. They are among the first to perceive the consequences of the decline of biological diversity, but also the

benefits of its restoration. Biodiversity helps them produce safe, sustainable, nutritious and affordable food, as well as providing income for their prosperity and development. Work with farmers to support and encourage the transition to fully sustainable practices. The biodiversity strategy will work together with the new "from producer to consumer" strategy and the new Common Agricultural Policy (CAP).

The Commission will closely monitor the expected developments and improvements in food security and farmer incomes. The Commission will ensure that CAP strategic plans are assessed against robust climate and environmental criteria.

In order to ensure the habitat of wild animals and plants, pollinators and natural pest killers, landscape elements with high biodiversity must be restored on at least 10% of agricultural land. These include, among others, protective strips, fallow, whether in or out of crop rotation, hedges, non-productive trees, stone walls and lakes.

Organic farming offers particularly great opportunities for both producers and consumers. This sector creates jobs and is also attractive to young farmers. It provides 10-20% more jobs per hectare than traditional farming and creates value-added agricultural products.

The decline in genetic diversity must also be reversed, in part by facilitating the use of traditional plant and animal varieties.

Controlling land use and restoring soil ecosystems

Soil is one of the most complex ecosystems. A unique habitat that hosts an incredible diversity of organisms that determine and regulate key ecosystem services such as soil fertility, nutrient cycling and climate. Soil is an extremely important non-renewable resource, essential for human health and the functioning of the economy, food production and the development of new medicines.

A priority task in order to protect soil productivity, reduce soil erosion and increase soil organic matter content. The Commission has updated the EU's soil protection thematic strategy.

Increasing the forest area, improving the condition and resilience of forests

Forests are extremely important not only for biodiversity, but also for climate and water balance, the food and pharmaceutical industry, raw materials, carbon sequestration

and storage, soil stability, and air and water purification. In addition to protecting existing natural and old forests, the EU must increase the quality, quantity and resilience of its forests. The Commission prepares the EU forestry strategy, which is in line with wider EU biodiversity and climate neutrality aspirations. As part of the strategy, a roadmap will be drawn up outlining how to plant at least 3 billion new trees in the EU by 2030.

In order to map the state of European forests more precisely, the Commission will cooperate with other data providers on the further development of the European forest information system.

Win-win solutions in energy production

Decarbonisation of the energy system is essential for climate neutrality. Increasing the share of sustainable energy is key to combating climate change and biodiversity loss. The EU will therefore prioritize solutions such as wave energy, offshore wind energy (in addition to renewing fish stocks), solar energy (with environmentally friendly ground cover) and sustainable bioenergy.

The main goal is to ensure that the EU regulatory framework for bioenergy is in line with the increased level of ambition foreseen in the European Green Deal.

Restoration of good environmental status of marine ecosystems

The restoration and effective protection of marine ecosystems has significant health, social and economic benefits for coastal communities and the EU as a whole. Effective action is increasingly necessary due to the fact that global warming has accelerated the destruction of the biological diversity of marine and coastal ecosystems.

Restoration of freshwater ecosystems

The EU water regulation is ambitious enough, but its implementation falls short of expectations, so more decisive enforcement is needed in this area. More needs to be done to restore the natural functions of freshwater ecosystems and rivers to achieve the objectives of the Water Framework Directive. The priority is to remove or transform artefacts that impede fish migration, and to improve the flow of water and sediment. To achieve this, the free flow of water must be restored on at least 25,000 km of river

sections by 2030 through the removal of unnecessary obstacles and the rehabilitation of floodplains and marshes.

Making urban and suburban areas greener

The promotion of healthy ecosystems, green infrastructure and nature-based solutions should be systematically incorporated into urban planning, taken into account when designing public spaces, infrastructure, buildings and their environment.

The Commission will assist Member State, local and regional authorities with technical guidance, funding and capacity building support. The mentioned objectives will also be included in the European Climate Pact.

Reducing environmental pollution

As part of the quest for a toxic-free environment, the Commission publishes a new EU sustainability strategy for chemicals and a pollution-free action plan for water, soil and air.

The Commission will also promote the elimination of nitrogen and phosphorus pollution from fertilisation, as a means of reducing nutrient loss by at least 50% without compromising soil productivity. Fertilizer use must be reduced by at least 20%.

The Commission will develop a set of indicators to gradually reduce pollution and establish baselines to measure progress.

Action against alien invasive species

The implementation of the EU regulation on alien invasive species, as well as other relevant legislation and international agreements, must be accelerated. The aim is to reduce as much as possible and, if possible, to eliminate the importation of non-native species into the EU and their establishment in the environment. The alien invasive species that have already settled must be treated in such a way that the number of red-listed species threatened by them is reduced by 50%.

EU nature restoration plan: the main commitments until 2030

- Following an impact assessment, the Commission will present a proposal for legally binding EU nature restoration goals in 2021. By 2030, a significantly degraded and carbon-rich ecosystem must be restored, the trends and protection status of habitats and species must not deteriorate, at least 30% of them will reach a favorable protection status or at least show improvement.
- The decline in pollinator populations is reversing.
- The use and risk of chemical plant protection agents is reduced by 50%, the use of the most risky plant protection agents is reduced by 50%.
- Landscape elements with high biodiversity can be found on at least 10% of the agricultural land.
- At least 25% of agricultural land is organically farmed, and agroecological practices are becoming much more widespread.
- We plant 3 billion new trees in the EU, respecting the principles of ecology.
- We are making significant progress in the restoration of contaminated soil areas.
- At least 25,000 km of unregulated river water will be restored.
- The number of red-listed species threatened by alien invasive species will drop by 50%.
- Nutrient loss from fertilizing is reduced by at least 50%, i.e. the use of fertilizers drops by at least 20%.
- European cities with at least 20,000 inhabitants have large-scale urban greening plans.
- No chemical pesticides are used in sensitive areas, such as EU urban green areas.
- Negative impacts on sensitive species and habitats, including the seabed threatened by fishing and extraction activities, are significantly reduced in order to achieve good environmental status.
- By-catch is eliminated or is so low that it allows stocks to fully recover and survive.

The introduction of measures enabling the necessary transformative changes

The strategy places great emphasis on the creation of funding sources for the

protection and restoration of biodiversity and the creation of new, strengthened management frameworks in order to:

- more effective implementation and better monitoring of progress;
- expand expertise, make financing and investment more efficient;
- nature conservation aspects should be more effective in political and business decision-making.

New management framework

There is currently no comprehensive governance framework in the EU that regulates the implementation of commitments accepted at the national, European or international level. To close this gap, the Commission is establishing a new European biodiversity governance framework. In this way, it assesses the existing obligations and commitments and prepares a schedule for their implementation.

The new governance framework ensures the joint responsibility and work of those involved in the fulfillment of the EU's biodiversity-related commitments. The framework will promote administrative capacity building, transparency, stakeholder engagement and participatory governance at various levels.

Enhancing the implementation and enforcement of EU environmental legislation

Over the past 30 years, the EU has established a solid legal framework to protect and restore its natural capital. However, recent surveys show that although these laws are appropriate, their practical implementation falls short of what is needed. This has dire consequences for biodiversity and a significant economic cost. The focus of this strategy is therefore the full implementation and enforcement of EU environmental legislation, to which the necessary political, financial and human resources must be assigned.

In cooperation with Member States, networks of environmental protection agencies, inspectors, auditors, the police, prosecutors and judges, the Commission will strive to improve compliance.

The basis is an integrated approach involving the whole of society

The economy for biodiversity

In order to fully integrate the interests of the environment and society into business strategies, the Commission is presenting a new initiative regarding sustainable corporate governance. The Commission has started a review of the reporting obligations of companies under the Non-Financial Disclosure Directive to extend this non-financial reporting to data related to the environment, including for example biodiversity.

Investments, pricing and taxes

The Commission should strengthen the framework to ensure that biodiversity protection is taken into account, including through the appropriate use of EU taxonomic criteria, so that EU funding measures support biodiversity-friendly investments.

For the purposes of the strategy, including investment priorities according to Natura 2000 and the implementation of green infrastructures, at least EUR 20 billion must be released annually for nature-related expenses.

Assessment and consideration of the value of nature

Biodiversity considerations need to be better incorporated into all levels of both government and business decision-making. Among other things, the environmental footprint of individual products and organizations must be measured, partly by applying the life cycle-based approach and partly by applying natural capital accounting.

Development of knowledge, education and skills

A long-term strategic research agenda for biological diversity is defined in the framework of the European Horizon program. This will include a science policy mechanism to enhance research to promote the implementation of biodiversity commitments. The program provides increased funding.

Implementing measures to address global biodiversity challenges

The EU is ready to lead by example in addressing the global biodiversity crisis. It is particularly important to take measures at the EU level that promote global cooperation based on the Convention on Biological Diversity and effective action to protect biodiversity.

Raising ambition and strengthening commitment worldwide

According to the Commission's proposal, the EU should ensure that the global framework for the period after 2020 includes at least the following elements:

- The main task is to restore, make resilient and protect all the world's ecosystems by 2050.
- More robust enforcement, monitoring and review processes.
- A supporting framework that turns aspirations into reality in finance, capacity building, research, innovation and technology.
- Fair and equitable sharing of benefits from the use of genetic resources related to biological diversity.
- The principle of equality.

Use of foreign policy tools to spread EU aspirations

International ocean policy governance

In line with the international ocean policy governance agenda, the EU should support the conclusion of a legally binding and ambitious international instrument dealing with marine biodiversity in areas outside national jurisdictions.

Trade policy

Trade policy must actively support the ecological transition and become part of it. Action must also be taken in the field of illegal trade in wild animals and plants.

Development cooperation, neighborhood policy and the mobilization of resources

The EU and its member states have jointly fulfilled the commitment to double the subsidies paid to developing countries for the protection of biodiversity. The EU is ready to continue working together with its partners and strengthen support. The Union must more strongly support the spread of the global health approach worldwide.

4.1.1.3 Farm to Fork strategy

The "Farm to Fork" strategy was created based on the EGD. The EGD defines how to

make Europe the first climate-neutral continent by 2050. It outlines a new, sustainable and inclusive growth strategy that boosts the economy, improves people's health and quality of life, takes care of nature, and leaves no one behind. One of the defining areas of EGD is agricultural production, so the "Farm to Fork" strategy is at the heart of the Green Agreement.

The Farm to Fork strategy comprehensively addresses the challenges of sustainable food systems, recognizing the inextricable links between healthy people, healthy societies and a healthy planet.

The "Farm to Fork" strategy takes a new, comprehensive approach to the question of what value Europeans attach to food sustainability. It also offers an opportunity to improve lifestyle, health and the environment.

Europe's food supply is already safe and plentiful in global terms, and European food is nutritious and of good quality. There is an urgent need to reduce dependence on pesticides and antimicrobials and excessive use of artificial fertilizers, increase the share of organic farming, improve animal welfare and reverse the loss of biodiversity.

The transition to sustainable food systems also represents a huge economic opportunity. Citizens' expectations are constantly changing and are causing significant changes in the food market. This is an opportunity for farmers, fishers and aquaculture producers, as well as food processors and caterers. The transition to sustainability can give all players in the EU food chain a head start.

The transition requires changing people's diets. 33 million people in the EU cannot afford to eat quality food every other day, and food aid is essential for parts of the population in many Member States. The challenge of food supply insecurity and risks related to its affordability can increase during economic downturns, so it is essential to take measures to change consumption habits and curb food waste.

A sustainable food system is essential for achieving the climate and environmental protection objectives of the EGD, while improving the income of primary producers and strengthening the EU's competitiveness. This strategy supports the transition by focusing on new opportunities for both citizens and food businesses.

The EU aims to reduce the environmental and climate footprint of the EU food system, strengthen its resilience, ensure food security in the face of climate change and biodiversity loss, and lead the global transition towards competitive sustainability from producer to consumer, exploiting new opportunities. This means:

- ensuring that **the food chain, which includes food production, transport, distribution, distribution and consumption, has a neutral or positive environmental impact**, as well as the preservation and restoration of land, fresh water and marine resources that form the basis of the food system; supporting climate change mitigation and adaptation; protecting the health and well-being of land, soil, water, air, plants and animals; and reversing the loss of biodiversity;
- ensuring **food and nutrition security and public health** - by guaranteeing that everyone has access to sufficient, nutritious and sustainable food, respecting high standards of safety and quality, phytosanitary and animal health and welfare, as well as dietary needs and food preferences also; as well as
- **preserving the affordability of food** with a fairer economic return within the supply chain, so that the most sustainable food becomes the most affordable, promoting the competitiveness of the EU supply sector, encouraging fair trade, creating new business opportunities, protecting the integrity of the single market and health and safety at work in addition to providing

The main elements of the "Farm to Fork" strategy:

- Ensuring sustainable food production
- Encouraging sustainable food processing, wholesale, retail, hospitality and catering practices
- Promoting sustainable food consumption, facilitating the transition to a healthy, sustainable diet
- Reducing food loss and waste
- Guaranteeing food security
- Fighting food fraud in the food supply chain

The ultimate goals of the "Farm to Fork" strategy:

- Regarding the use of plant protection agents, the Commission requires a 50% reduction by 2030.
- They also want to reduce nutrient losses by at least 50%, making sure that the natural condition and fertility of the soils do not deteriorate, and by 2030, they plan to reduce the use of fertilizers by at least 20%.

- In the From Farmland to Table Strategy, the Commission assigns a special role to the increase of areas under organic farming, so that by 2030 it will be increased at the EU level from the current approx. It would increase from 8% to at least 25%. You want to ensure all this by preparing an action plan.

8. Figure - The main goals of the "Farm to Fork" strategy

	Reduce the use of pesticides and their risks by 50% by 2030 to reduce water and air pollution
	Reduce nutrient loss by at least 50% due to excessive nutrient intake responsible for air, soil and water pollution, and at the same time ensure that the soil does not lose its productivity, reduce the use of fertilizers by at least 20% by 2030
	Reduce the sale of antimicrobials used in the livestock and aquaculture sectors by 50% by 2030 due to the development of antimicrobial resistance, which is estimated to kill 33,000 people annually.
	By 2030, environmentally friendly organic farming should be implemented on 25% of agricultural land
	It is estimated that in 2017 more than 950,000 people died in the EU (20% of all deaths) due to unhealthy diet. A sustainable food labeling framework should be developed.
	In order to halve the amount of food waste per capita in the European Union, the Commission proposes the adoption of legally binding target values by 2023.
	The EU should invest 10 billion euros from the "European Horizon" research and innovation framework program budget to promote research and innovation related to food, bioeconomy, natural resources, agriculture, fisheries, aquaculture and environmental protection.
	Cooperate with non-EU countries and international actors to promote sustainable food systems around the world.

Ensuring sustainable food production

Agricultural producers must transform their production methods faster and make the best possible use of nature-based, technological, digital and space-based solutions to achieve better climate and environmental results, increase resilience against the effects of climate change, and input materials (e.g. plant protection agents, fertilizers) in order to reduce and optimize its use. These solutions require **human and financial investment, but they** also promise higher returns by creating added value and reducing costs.

One example of **new green business models** is carbon sequestration provided by producers and foresters. Management practices that remove carbon dioxide from the atmosphere contribute to the climate neutrality objective and should be rewarded through CAP payments or other public or private initiatives (carbon market).

The **circular bio-based economy** still holds largely untapped potential for agricultural producers and their cooperatives. Farmers should seize opportunities to reduce methane emissions from livestock by developing **renewable energy** production and investing in anaerobic digesters to produce biogas from agricultural waste and residues such as manure.

The use of **chemical pesticides** in agriculture contributes to soil, water and air pollution, loss of biodiversity and can harm non-target plants, insects, birds, mammals and amphibians. The Commission has taken measures to reduce the general use of chemical pesticides by 50% by 2030.

It will review the Directive on the Sustainable Use of Pesticides, improve **IPM** provisions and promote the wider use of safe alternative methods of protecting the harvest against pests and diseases.

Another major source of air, soil and water pollution and climate impacts is the **excessive presence of nutrients** (especially nitrogen and phosphorus) in the environment resulting from overuse and the inefficient absorption by plants of all nutrients used in agriculture. nutrients. The Commission will work with Member States to develop **an integrated nutrient management action plan** to tackle nutrient pollution at source and increase the sustainability of the livestock sector.

Agriculture is responsible for 10.3% of **EU greenhouse gas emissions, and nearly 70% of this comes from the livestock sector**. It consists of non-carbon dioxide-based greenhouse gases (methane and nitrous oxide). In addition, 68% of the total agricultural area is used for animal husbandry. In order to reduce the environmental and climate impact of livestock farming, avoid the transfer of emissions from imports and support the transition to more sustainable livestock farming, the Commission will facilitate the placing on the market of sustainable and innovative feed additives.

Antimicrobial resistance associated with the excessive and inappropriate use of antimicrobials in animal and human healthcare is estimated to cause 33,000 deaths in the EU/EEA each year and is associated with significant healthcare costs. The Commission will therefore take action to reduce the sale of antimicrobials for farm animals and aquaculture by 50% by 2030.

The market for organic food is expected to continue to grow and **organic farming** should continue to be supported as it has a positive impact on biodiversity, creates jobs and attracts young farmers. The approach will contribute to achieving the objective

of having at least 25% of EU agricultural land under organic farming by 2030 and significantly increasing organic aquaculture production.

New **ecosystems** offer a significant source of funding to boost sustainable practices such as precision agriculture, agroecology (including organic farming), carbon management and agroforestry. Member States and the Commission must ensure that adequate resources are allocated to these strategic plans and that they are implemented. The Commission will support the introduction of minimum resource allocation for ecosystems.

Finally, to support primary producers during the transition period, the Commission will clarify **competition rules for collective initiatives promoting the sustainability of supply chains**. It will also help farmers to strengthen their position in the supply chain and to share fairly in the added value of sustainable production by encouraging opportunities for cooperation within the common market organization of agricultural products.

Encouraging sustainable food processing, wholesale, retail, hospitality and catering practices

Food processors, food service providers and retailers have a significant influence in shaping the market and influencing consumers' dietary choices through the type and nutritional composition of the foods they produce, the selection of suppliers, production methods and packaging, transport, sales and through the practice of distribution. As the largest global importer and exporter of food, the EU food and drink sector also affects the environmental and social footprint of global trade.

The food and retail industry must lead the way by improving the availability and affordability of healthy, sustainable food to reduce the overall environmental footprint of the food system. In order to promote this, the Commission is developing an **EU code of conduct for responsible business and distribution practices**, as well as a monitoring framework.

The Commission is preparing an initiative to improve the **corporate governance framework** in all industries, thereby making it mandatory for the food industry to incorporate sustainability into corporate strategies. To improve the EU's food environment and facilitate the transition to healthier diets, the Commission will develop **nutrient profiles** to limit the promotion of foods high in fat, sugar and salt (through

nutrition or health claims).

The Commission will take action to encourage and promote the growth of sustainable and socially responsible production methods and **circular business models** in food processing and trade, especially for SMEs, in line with the objectives and initiatives put forward under the new circular economy action plan.

Food **packaging** plays a key role in the sustainability of food systems. The Commission will review food contact legislation to improve food safety and public health.

Finally, the Commission will review **marketing standards** to ensure the spread of sustainable agricultural, fisheries and aquaculture products. It will strengthen the legislative framework for **geographical indications and, where appropriate, will impose specific sustainability criteria.**

will support the reduction of dependence on long-distance transport in order to create shorter supply chains, in order to increase the resilience of regional and local food systems.

Promoting sustainable food consumption, facilitating the transition to a healthy, sustainable diet

The current **food consumption** structure is unsustainable from both a health and environmental perspective. While average energy intake, red meat, sugar, salt and fat intake in the EU still exceed recommendations, consumption of whole grains, fruit and vegetables, legumes and nuts is insufficient.

The Commission aims to reverse the increase in overweight and obesity rates in the EU by 2030. Switching to a plant-based diet and reducing the amount of meat, as well as increasing the consumption of vegetables and fruits, not only reduces the risk of life-threatening diseases, but also the environmental impact of the food system.

Clear information that makes it easier for consumers to choose a healthy and sustainable diet will have a positive impact on their health and quality of life and reduce health-related costs. In order to enable **consumers to choose healthy and sustainable foods in a responsible manner**, the Commission is proposing a nutrition label on the main field of view (FOP).

availability and price of sustainable food and to promote healthy and sustainable

diets in institutional catering, the Commission defines the mandatory minimum criteria for sustainable food procurement.

Tax **incentives** should also promote the transition to a sustainable food system and encourage consumers to choose a sustainable and healthy diet.

Guaranteeing food security

A sustainable food system must always ensure a sufficient and varied supply of safe, nutritious and affordable food for people, not least in times of crisis. Events affecting the sustainability of food systems do not necessarily originate from the food supply chain itself, but can also be caused by political, economic, environmental or health crises.

The Covid-19 pandemic has also drawn attention to the importance of vital personnel, such as workers in the agri-food industry. Therefore, it is particularly important to mitigate the socio-economic consequences affecting the food chain and to ensure respect for the principles contained in **the European Pillar of Social Rights**, especially in the case of precarious, seasonal and undeclared workers.

The Commission will step up the coordination of the **common European response to crises affecting** food systems in order to ensure food security, strengthen public health and mitigate the socio-economic impact of the crisis in the EU. Based on lessons learned, the Commission will assess the resilience of the food system and develop an **emergency plan to ensure food supply and security in the event of any type of crisis**.

Reducing food loss and waste

Reducing food waste results in savings for consumers and economic actors, and the recovery and redistribution of otherwise wasted food surplus has an important social dimension. The Commission has committed to halve the amount of food waste per capita at retail and consumer level by 2030.

The Commission also integrates the issue of food loss and waste prevention into other EU policies. Misunderstanding and incorrect use of **date markings** ("use by date" and "use by date") leads to food waste. The Commission will review EU rules taking into account the results of consumer protection research.

food fraud in the food supply chain

Food fraud threatens the sustainability of food systems. It misleads consumers and prevents them from making informed decisions. It undermines food safety, fair trading practices, the resilience of food markets and ultimately the single market. In this regard, an effective, deterrent zero-tolerance policy is crucial. The Commission will step up the fight against food fraud to create a level playing field for economic operators and strengthen the powers of inspection and enforcement authorities.

9. Figure - "Farm to Fork" strategy action plan

Provisions	Informational schedule	Song
Proposal for a legal framework for sustainable food systems	2023	1
Development of an emergency plan to ensure food supply and food security	2021 Q4	2
Ensuring sustainable food production		
Adoption of recommendations to individual Member States regarding the implementation of the nine specific objectives of the common agricultural policy (CAP) before the official submission of the draft CAP strategic plan	2020 Q4	3
Proposal for a revision of the Directive on the Sustainable Use of Pesticides in order to significantly reduce the use, risks and dependence on pesticides and to improve IPM	2022 Q1	4
Revision of the relevant implementing regulations of the framework regulation for plant protection products in order to facilitate the placing on the market of plant protection products containing biological active ingredients	2021 Q4	5
Proposal to revise the Pesticide Statistics Regulation to close data gaps and strengthen evidence-based policy-making	2023	6
Proposal for revision of existing animal welfare legislation, including the transport and slaughter of animals	2023 Q4	7
Proposal to revise the regulation on feed additives in order to reduce the environmental impact of animal husbandry	2021 Q4	8

Provisions	Informational schedule	Song
Proposal for the revision of the regulation on the agricultural accounting information network in order to transform it into an economic sustainability information network, in order to promote the wide spread of sustainable farming practices	2022 Q2	9
Clarification of the scope of the competition rules contained in the EU Treaty with regard to the sustainability of collective actions	2022 Q3	10
Legislative initiatives to cooperate with primary producers to strengthen their position in the food supply chain and non-legislative initiatives to improve transparency	2021-2022.	11
EU Coal Management Initiative	2021 Q3	12
Encouraging sustainable food processing, wholesale, retail, hospitality and catering practices		
Initiative to improve the corporate governance framework, including the requirement to integrate sustainability into corporate strategy in the food industry	2021 Q1	13
Development of an EU code and monitoring framework for responsible business and marketing behavior within the food supply chain	2021 Q2	14
Launching initiatives to encourage changes in the composition of processed foods, including setting upper limits for certain nutrients	2021 Q4	15
Defining nutrient profiles to limit the promotion of foods high in salt, sugar and/or fat	2022 Q4	16
Proposal to revise EU legislation on food contact materials to improve food safety, ensure citizens' health and reduce the sector's environmental footprint	2022 Q4	17
Proposal to revise the EU marketing standards for agricultural, fisheries and aquaculture products to ensure the spread and supply of sustainable products	2021-2022.	18
Enhancing coordination to enforce single market rules and fight food fraud, including by considering enhanced use of OLAF's investigative capacities	2021-2022.	19
Promoting sustainable food consumption, facilitating the transition to a healthy, sustainable diet		

Provisions	Informational schedule	Song
Proposal for mandatory, harmonized, field-of-view (FOP) nutrition labeling to enable consumers to make health-conscious food choices	2022 Q4	20
Proposal to require designation of origin for certain products	2022 Q4	21
Developing the best ways to define mandatory minimum criteria for sustainable food procurement in order to promote healthy and sustainable diets, including organic products, in schools and public institutions	2021 Q3	22
Proposal for a sustainable food labeling framework to enable consumers to choose sustainable foods	2024	23
Review of the EU program for the promotion of agricultural and food products to increase its contribution to sustainable production and consumption	2020 Q4	24
Reviewing the legal framework of the EU school fruit and vegetable scheme to focus the program on healthy and sustainable food	2023	25
Reducing food loss and waste		
Proposal for EU-level targets for reducing food waste	2023	26
Proposal for the revision of the EU rules on date marking ("best before" and "best before date").	2022 Q4	27

4.1.1.4 KAP Strategy

In the 2021-2027 budget period, compared to the 2014-2020 period, there will be a significant change in the implementation system of cohesion policies at the European Union level. The European Agricultural and Rural Development Fund (EAFRD) will no longer be part of the European Structural and Investment (ESI) funds. Thus, the design methodology has also changed. In 2014-20, the use of EMVA resources had to be planned together with the other funds (ERFA, ESZA, KA, ETHA) and a joint Partnership Agreement had to be drawn up. In the current period, the planning of EMVA and other funds is separated from each other, i.e. rural development is excluded from the scope of the horizontal regulations applicable to other EU development funds. As part of the Common Agricultural Policy (CAP), a CAP Strategic Plan must be prepared together with the European Agricultural Guarantee Fund, and a Partnership Agreement and operational programs must be prepared for the other funds.

The demarcation and cooperation of the EMFF and structural funds must continue to be planned and presented in the KAP Strategic Plan. It is also important to mention that the relationship between the EMVA and the other funds remains in relation to InvestEU and LEADER-CLLD, the financial instruments enabling complex and multi-fund developments. This is especially important in relation to LEADER-CLLD, since according to the Commission's proposal, a so-called "multi - fund LEADER-CLLD" would be introduced, the foundations of which were already shown in the transitional decree. In the case of the "multi - fund LEADER-CLLD", a main and a contributing fund must be defined, which will provide the planning and settlement rules.

Due to the delay in the reform negotiations, the Commission has proposed transitional rules, which will ensure the legal basis for payments for 2021 and 2022. The basic principle of the transitional regulation is that the current (2014-2020) rules will continue to exist, but the payments will be made at the expense of the new EU budget. The transition years provide sufficient time for the adoption of the EU implementation rules and then the plans, and then for the preparation of the national rules and IT system.

The bounded course of planning involving EMVA and EMGA resources is dictated by the fact that national plans must be built around nine specific and one comprehensive objective defined by the union. A situation analysis and a SWOT analysis had to be prepared for each of the objectives, and the needs had to be determined based on this.

The member states developed the measures necessary for the implementation of their CAP Strategic Plan along the objectives. In the case of each measure, it was necessary to demonstrate which EU goal it contributes to, which domestic need it responds to, and how the utilization of the support will be measured.

10. Figure – KAP strategic goals (9+1)

Economic sustainability objectives

Goal 1. To support the income and resilience of agricultural farms in the European Union, in order to maintain food security.

Goal 2. Increase market orientation and increase competitiveness, including by prioritizing the development and dissemination of research, technology and digitization.

Goal 3. Improving the position of agricultural producers in the value chain.

Green sustainability objectives

Goal 4. Contribute to climate change mitigation and adaptation and to the spread of sustainable energy use.

Goal 5. Support sustainable development and efficient management of natural resources such as water, soil and air.

Goal 6. Contribute to the protection of biological diversity, the enhancement of ecosystem services and the preservation of habitats and landscapes.

Socio-rural sustainability objectives

Goal 7. Making the agricultural career attractive to young farmers and promoting business development in rural areas.

Goal 8. Promotion of employment, growth, social inclusion and local development in rural areas, including biomass-based economy and sustainable forestry.

Objective 9. Improve the response of EU agriculture to societal needs related to food and health, including the sustainable production of safe, nutritious food, food waste and animal welfare. A modernization objective that contributes to the solution of all challenges

General purpose

Goal 10. Agricultural knowledge and innovation system: knowledge transfer, innovation and digitalization.

In their KAP Strategic Plan, the member states can choose for themselves what measures they will introduce to achieve the EU goals, but they must take into account the framework set by the decree in terms of both the tools and the budget.

For the first time in the history of CAP, a Strategic Plan must be prepared not only for rural development subsidies (Pillar II), but also for direct subsidies (Pillar I), and sectoral support programs (Pillar I) must also be managed as part of this; i.e. ultimately, each member state must prepare a CAP Strategic Plan for all agricultural subsidies.

A higher level of environmental ambition is a clear expectation, and the Commission will monitor whether the CAP Strategic Plans of the member countries set sufficiently high objectives with regard to environmental and climate protection objectives. 40% of the total CAP budget must be allocated to the implementation of environmental protection and climate policy goals, within the structural framework of the so-called Green Infrastructure. This includes the basic system of requirements already explained above, as well as the green interventions based on it, which mostly encourage additional commitments. While in the period between 2014-2022 they wanted to encourage the application of good practices beneficial from the point of view of the environment and climate in the form of mandatory regulations, in the period 2023-2027 this goal, now also in Pillar I - by encouraging voluntary undertakings in addition to the mandatory regulations, and based on this, they plan to implement it with the right to extra support. In addition, other "green" subsidies will also be available in the future, with increased funding, thereby also influencing sustainable management.

The provisions of the strengthened basic environmental conditions (conditionality) are all applicable from 2023. Strengthened environmental baselines become a prerequisite

for all direct payments and area-based rural development measures. In terms of content, it combines the cross-compliance and greening regulations of the 2014-2022 period, as well as adding some new elements: prevention of diffuse pollution of phosphates; sustainable pesticide use; protection of wetlands and peatlands.

A new element is the so-called social conditionality (social conditionality), which connects the labor inspections with the payments of the Common Agricultural Policy and creates the possibility of their reduction. Since this was the most important political issue for the European Parliament, it was retained in order to reach a compromise, but it was possible to redirect the development of the measure back to the official procedure, and to postpone the introduction to 2025 for the sake of preparation, and in the end the specific CAP will not be named between objectives.

The Commission assigns a prominent role in the modernization and modernization of agricultural farms to the so-called agricultural knowledge and innovation systems (AKIS) by encouraging research, innovation and digitization and disseminating their results, which must be included as a separate sub-strategy in the KAP Strategic Plan. Along the lines of the above principles, the member states can choose for themselves in their CAP Strategic Plan what measures they will introduce to achieve the EU goals, but they must take into account the framework set by the decree in terms of both the means and the budget.

A significant change in the new Common Agricultural Policy will be that, based on the new performance model, the member states must also define plan numbers and performance indicators (so-called indicators) supporting the achievement of the goals to measure the success of the measures and the performance of the support policy in general. These are output, result, impact and context indicators. In the next period, the Commission will therefore focus on the accountability of the indicators undertaken by the member countries instead of on-site inspections, so the so-called compliance-based enforcement is replaced by performance or results-based enforcement. This places a greater responsibility on the member states, because if these indicators fall short of the agreed results, there may be financial consequences (even withdrawal of support). In order to support the implementation of KAP Strategic Plans, to involve stakeholders and to spread good practices, a so-called KAP Network will be established at both the EU and national level.

Main elements of Pillar I of the KAP Strategic Plan

Basic support

As its name suggests, this mandatory element is the basis of the system. Producers can benefit from the basic support in full if they fulfill the conditions of conditionality. The calculation of the basic subsidy is based on the residual principle. This means that it is partly obligatory and partly dependent on the decision of the member state, which elements the member state will create a model for and how much financial framework it will assign to each intervention.

Support system for small farms

It can be chosen freely by the member state. It does not include the current restrictions (maximum 1,250 euro flat-rate subsidy per year, one-time entry, etc.). Following a Hungarian proposal, the Finnish presidency made it possible for the member state to develop an extended, even band system, where it provides differentiated hectare-based or differentiated flat-rate support in each band. With this method, the rounding would amount to nearly 2% of the annual financial framework, depending on the bands used. Given that participation in the small business support system does not currently exempt you from the fulfillment of conditionality, but would enable a simplified control, the title may be popular with its greater flexibility.

Redistributive support - support based on reallocation

The essence of this type of intervention is that the member state gives basic support to producers up to a specific number of hectares or even in bands.

Support for young farmers in Pillar I

It can be used by producers younger than 40 who are just starting their activities in agriculture. The member state could determine up to what number of hectares and with what methodology, as well as whether to apply the lump-sum start-up support included in the rural development support.

Ecosystems

In addition to conditionality, as a novelty in Pillar I, Member States are required to introduce an agri-environmental title, which producers can choose voluntarily. The legal title is difficult to plan, given that it is based on producer voluntarism and has no precedent in Pillar I.

Subsidies tied to production

Production-related support can be provided in labor-intensive, sensitive sectors.

KAP Strategic Plan is possible II. pillar elements

40% of the CAP budget must be allocated to environmental and climate protection purposes, at least 30% of EMVA resources must be allocated to environmental and climate protection objectives, while at least 5% must be allocated to LEADER. In addition, the resource allocation of all other measures depends on a policy decision, where the result indicator target values expected at the European Union level must be taken into account in addition to the needs of the sector.

Regarding rural development subsidies, according to the plans, most of the measures applied in the 2014-2020 period will remain eligible for support in the 2021-2027 period. It is important that it is not mandatory to introduce all of the following measures, the member state can choose according to its own policy preferences.

11. Figure – KAP Strategy II. EU-defined elements of the pillar

Investment subsidies

Member States can only provide support for tangible and intangible investments that contribute to the realization of the specific objectives of the CAP. Support for the forestry sector must be based on a forest management plan or an equivalent instrument. The list of investments that are not eligible for support must be defined in the Strategic Plan of the member states.

Support for young farmers and rural start-ups

Flat-rate support with a maximum value of 100,000 euros, which can be used for young farmers or for non-agricultural activities in rural areas, but which contributes to the diversification of agricultural incomes. Support can also be combined with financial instruments.

Grants for environmental, climate and other governance commitments

In addition to the mandatory agri-environment management and climate regulations, subject to certain minimum conditions, support can be provided on a voluntary basis to those farmers who facilitate the achievement of the specific objectives of the CAP. The commitments must usually be for a period of 5-7 years. This also includes support

for organic farming, animal welfare measures and subsidies for the preservation of genetic resources, as well as forestry subsidies.

Compensation for natural or other area-specific disadvantages

In connection with natural or other disadvantages, annual support can be granted on a per hectare basis. Areas demarcated based on defined bio-physical parameters are eligible for support.

Compensation for area-specific disadvantages resulting from certain mandatory regulations

Support can be provided to farmers, forest owners and other users of land in connection with area-specific disadvantages. Natura 2000, forest areas designated on the basis of European Union directives, other demarcated nature conservation areas, and agricultural areas included in watershed management plans can be included when determining areas with a disadvantage. The payment is used to compensate for the accrual.

Risk management tools

The instrument represents a financial contribution to insurance premiums or mutual risk management funds. Member States must guarantee that the support only covers crop losses exceeding at least 20% of the average annual production, or the three-year average producer income loss calculated by excluding the highest and lowest indicators from the previous three-year period or the previous five-year period. Member States must limit the amount of support to a maximum of 70 % of eligible costs.

Support for collaborations

An intervention created with the involvement of at least two organizations and supporting the stimulation of different forms of cooperation. This intervention should include a wider range of subsidies. It also includes LEADER, the European Innovation Partnership, support for Short Supply Chains (REL), support for Producer Groups (TCS), support for Quality Systems, support for Mobility and support for Smart Villages.

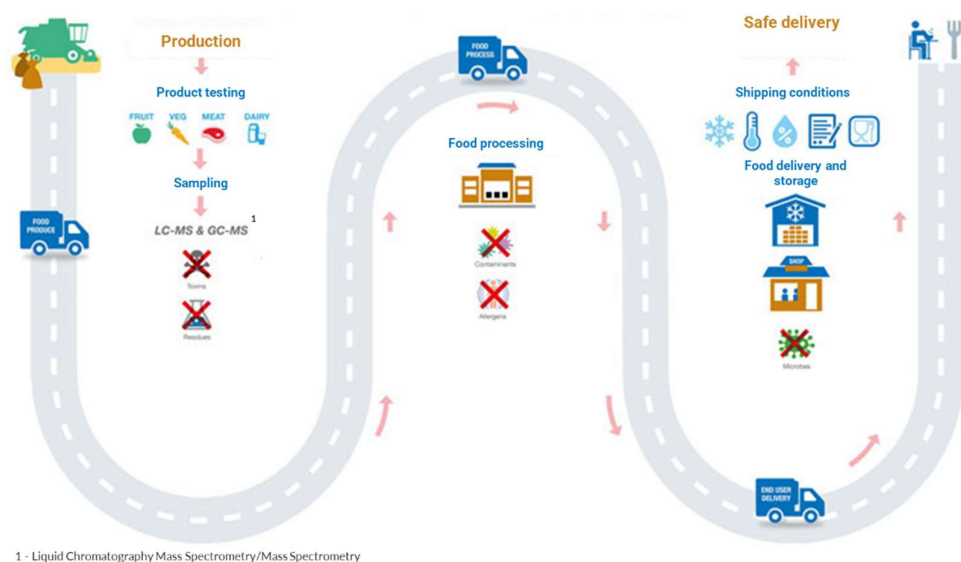
Support for agricultural knowledge and information exchange

The intervention is aimed at supporting broad-based information and knowledge transfer, and up to 75% of the costs related to information activities could be provided, subject to adequate justification.

4.1.2 Conditions for the production of healthy food

A condition for healthy food supply is that all steps in food raw material production, logistics operations, food processing, and food trade must be professional, verifiable (quality assured) and traceable. The quality assurance and monitoring system was described in chapter 3.1.

12. Figure - Food safety from farm to table⁷

For a healthy food supply, it is necessary to think in terms of entire product paths. The production of agricultural raw materials with great care is not enough, because care and the maintenance of healthy parameters must be ensured throughout the entire product line.

Short supply chains simplify the task in case of adequate raw material production. However, the shorter route between producers and consumers only works in a small part of the food trade, primarily due to the lack of logistical support.

⁷ Based on <https://www.coleparmer.fr/tech-article/the-food-safety-journey-farm-to-fork>, own edit

The main conditions for the production and supply (delivery to consumers) of healthy food:

- Competent, careful raw material production. Production by agricultural producers using technologies that take into account environmental resources and are not harmful to health. Production quality assurance is necessary, which verifies the real production processes and input materials used.
- Controlled food processing, which ensures that the processed foods contain the values of healthy raw materials. Quality assurance and monitoring of the processing is necessary.
- Logistics service for the entire product line, which ensures the preservation of the quality of the delivered products, monitoring and quality assurance. The logistics service can join the product path several times, and if necessary, it also includes packaging and picking tasks.
- Retail is the delivery of products to consumers, as well as the collection and processing of consumer data (consumption, demand, etc.). The commercial service ensures the preservation of the quality of the products sold, the follow-up and the quality assurance.
- The possibility of connecting the tracking and quality assurance systems along the entire product path, together with the products, the necessary data and information are transferred to the consumers and the HORECA sector.

4.2 The situation of the operation of the "Farm to Fork" strategy in Harghita county, identification of necessary improvements

4.2.1 Ensuring sustainable food production

One of the main resources of the agriculture of Harghita County is low pollution, for which agricultural technologies applied in the past and currently present a low risk. Most of the producers, although technologically they carry out organic or eco production and the quality of the products they produce meet the quality expectations, do not have the appropriate certification. Producers can only validate the value of products with a higher added value or quality in the consumer market with a certificate that meets consumer confidence, i.e. is recognized in the consumer market. It is important to emphasize that in addition to a certificate recognized in the consumer

market, it must be ensured that information about the conditions of production and the quality of the product reaches the consumers, who will thus have the opportunity to choose the products.

One of the basic conditions of sustainable food production is that consumers contribute to ensuring sustainability and higher production costs through the price of the product. For this, it is necessary to ensure that the products reach the target groups with higher purchasing power, and that the target groups have sufficient information to choose the product.

The conditions for sustainable food production in Harghita County therefore directly include quality assurance and the "management" of product paths that take into account the interests of producers and local food processors. It is not enough to apply the appropriate production and processing technology, or to produce a high-quality product, the market presence necessary for sustainable production must also be ensured.

County producers are increasingly switching to certified organic production. More and more Székelyföld farmers are trying to switch to this form of farming. Looking to the future, the farmers and producers who produce organic crops and products will have a big role, because organic farming is an important segment of the new common agricultural policy.

certification of 15,000 hectares of land.

In order to ensure sustainable production, the development of the circular economy is also a priority, in addition to achieving a higher income that can be enforced on the product line. The circular bio-based economy holds unexploited opportunities for agricultural producers and their cooperatives in Hargita County. Opportunity to develop renewable energy production and produce biogas from agricultural waste and residues such as manure. The regional production environment offers several opportunities for the development of a circular economy, which can reduce production costs.

The use of plant protection agents was not typical for the region until now, and the transition to organic farming has ensured adequate profitability, keeping the supply of plant protection agents and chemical-based nutrients to a minimum level, minimizing soil, water and air pollution, and maintaining biodiversity.

4.2.2 Encouraging sustainable food processing, wholesale, retail, hospitality and catering practices

In order to develop sustainable food processing and trade, as well as the HORECA sector, it is necessary to ensure quality and controllable raw materials, controllable processing and use of raw materials, as well as controllable trade. Follow-up and quality assurance, the recording of raw materials, additives and applied technologies must be solved in the entire food product path.

For the actors of the entire product line, the common goal must be to satisfy consumer needs, by ensuring the consumption of what is necessary, such as, for example, healthy food. It is an important priority that the actors of the product track share in the sales revenue generated at the end of the product track in addition to the added value. In the case of organic and eco products, the actors of the product track must be provided with a counter value for the greater added value of the producers. Retailers have the greatest influence on the operation of product lines, because they know consumer habits, expectations, and needs directly. Traders can partially shape demand by pricing, ensuring the availability of products, and marketing activities, and by pricing they can determine the available income of the product line.

In the case of higher added products, in order to ensure sustainable production, an important aspect is the representation of the interests of the producers in the operation of the product line, in order to obtain an appropriate share of the income of the product line.

In the case of the producers of Harghita county, it is a phenomenon that, in the case of high-quality products, they can only enforce the real market price corresponding to the quality of the products locally, through the direct sales channel. Outside the region, only a small number of products can provide adequate income. Ensuring commercial channels for high-quality products is an important aspect for sustainable production and processing.

The natural and production resources of Harghita County give local producers the opportunity to earn extra income on the high-quality food market, thus supporting the environmental and economic sustainability of production. To achieve extra income, cooperation between food processing and trade is necessary. The producers of Harghita county are at a competitive disadvantage in the field of mass production due

to the size of the farms and fields, the fragmented farms and the fragmentation of processing, which cannot be significantly improved with integrated operations. With the resources of the current farming environment, an adequate level of income can be achieved primarily in the high-quality market.

from Harghita County is considered healthy food due to its low environmental impact, so the delivery of its production to consumers is in line with the goals outlined by the EU in the "Farm to Fork" strategy. However, in order to build and maintain consumer trust, verifiable quality and product traceability must be ensured. The system designed in relation to the "Székely product" trademark includes product and process quality assurance system elements. However, further developments are necessary for monitoring, for example, the production of products of uniform quality and uniform packaging in several farms must be resolved. It is necessary to provide logistical support for the movement of products, the delivery of products to consumers, directly or through commercial channels. The EU CAP Strategy includes development support options to ensure quality assurance, follow-up and logistical support.

In connection with the development of local food processing, the priority is the incorporation of sustainable operational elements, as well as high-quality processing, the use of high-quality raw materials and ensuring traceability.

Based on the surveys, the operation of the short supply chain in Harghita County is outstanding. Many local consumers buy from local producers, in local markets or in smaller shops, and on average, few people shop in hypermarkets and supermarkets. Self-sufficiency from the products of one's own farms is also somewhat significant. However, it would be important for producers to be able to distribute their products from the region in addition to existing sales channels, so that target groups with high purchasing power can also reach them.

The creation and expansion of the "Székely Product" and "Hargita Sajt" trademarks and brands, launched by the Harghita County Council, serve not only to inform local consumers, but also to sell outside the retail market. The minimum requirements of the "Székely Product" are important for building trust. And the "Hargia Sajt" brand enables several producers in a network to produce uniform and high-quality, controlled and tracked products. If "Hargita Cheese" is produced in large quantities, it can lead to entry into new premium markets.

4.2.3 Promoting sustainable food consumption, facilitating the transition to a healthy, sustainable diet

Food product paths are guided and financed by the decisions of consumers. When buying food, consumers decide on the financing and income of the individual product lines and the actors in the product line. It is a high priority for producers and those involved in the product line to know consumer habits and consumer trends.

Quality and healthy nutrition appear in the decisions of more and more consumers, and more and more consumers can afford to include quality in their decisions.

The higher costs and smaller volume of sustainable, high-quality and healthy food production, processing and trade make it necessary for consumers to recognize the higher price of the products. However, the majority of consumers expect that the quality and the production, production and processing process can be controlled and monitored.

Based on surveys, consumers in Harghita county pay above average attention to the quality and origin of food. In the case of local consumers, the goal is primarily to maintain and strengthen the habit of purchasing through a short supply chain.

In order to sell quality and healthy Harghita county products, it is necessary to develop sales outside the region in order to reach the target group that pays for quality.

Harghita County products support the EU's goals to reverse the increase in overweight and obesity rates by 2030. It supports increasing fruit and vegetable consumption, reducing the risk of life-threatening diseases and optimizing the environmental impact of the food system.

4.2.4 Reducing food loss and waste

Food waste is not typical for consumers living in the county. Food loss is not typical for production and processing either. The local culture of production and consumption is based on the appreciation of food.

4.2.5 Guaranteeing food security

Based on the surveys, the majority of consumers in Harghita County prefer traditional forms of food procurement. In the case of purchasing dairy products alone, purchases in hyper- and supermarkets are decisive, but purchases from producers are also

significant. In Hargita and the related Székely counties, self-sufficiency is historically decisive. The family farms, as well as the farm structure, guarantee the food security of the region.

If sustainable economic and environmental operations are ensured, county producers can contribute to the sufficient and diverse supply of safe, nutritious and affordable food to consumers, even in the event of events similar to COVID-19.

In the case of Hargia County producers, the COVID-19 pandemic has strengthened the operation of short supply chains within the region, as well as self-reliance.

In order to strengthen food security, it is necessary to strengthen the position of producers and local food processors within the product path. Ensuring a higher income, especially in the case of high-quality food products. Higher income can be achieved in two ways:

- strengthening the operation of a short supply chain within the region,
- the delivery of high-quality products to target groups with higher purchasing power outside the niche.

4.2.6 food fraud in the food supply chain

Cases of unauthorized use have already arisen in connection with the "Székely Product" trademark. Based on the quality and market value of Hargita county products, there is a risk of product counterfeiting. Currently, neither quality assurance nor monitoring tools are available, so the risk of forgery or fraud is significant.

Food fraud threatens sustainable production. It misleads consumers and prevents them from making informed decisions. It undermines food safety, fair trading practices, the resilience of food markets and ultimately the single market.

The tools of quality assurance and follow-up can be used to ensure the operation of zero tolerance as a deterrent.

4.3 Identification of quality-assured, healthy foods, application of trademarks

A trademark is a clearly and precisely represented, registered sign used to identify individual goods and services and to distinguish them from goods and services produced by others. Their goal is to inform consumers about the origin and quality of

various products and services, as well as to promote awareness of their decisions, highlighting the specific and different, but definitely special nature of the products in some way. Trademarks also serve as a kind of quality indicator, as they are meant to establish a relationship between the product and its manufacturer, and between the service and its provider.⁸

In terms of recognition, trademarks can be divided into three groups:

- national,
- international, respectively
- community, in this case the difference is in the level of recognition.

The characteristic of the **national** trademark is that it is valid only at the national level, no other country accepts it as a trademark. The **international** trademark is valid only in the Member States of the Madrid Treaty and the Madrid Protocol indicated by the applicant, in which the trademark is considered to be protectable based on their regulations. The **Community** trade mark is valid in all member states of the European Union based on a notification and acceptance.⁹

Four types of trademarks can be distinguished, which have different functions and purposes. And these

- the goods,
- the service-,
- the collective or
- the certification marks.

The essence of **goods** and **service** trademarks is that they are specifically used to distinguish the product produced by a given company or the service provided by it. **Collective trademarks are intended to distinguish a product or service produced by members** of a social organization or association.

The **certification** mark, as its name implies, certifies the consumer of **some predefined quality or other characteristic of a specific product or service**. In the case of certification trademarks, the conditions for obtaining and using them from the

⁸Edit Darvasné Ördög, Katalin Székelyhídi, Beáta Olga Felkai, Dorottya Szabó (2014): The situation of European Union and national food quality systems and trademarks in Hungary Agricultural Research Institute

⁹Katalin Székelyhídi, Olga Felkai Beáta, Edit Darvasné Ördög (2014): Trademarks in the food industry, Journal of Central European Green Innovation, Volume 2, Issue 3, 93-110. side

trademark holder are always regulated by a set of **requirements**, and this related regulation contains all the characteristics, including the list of goods, on the basis of which a product or service can be entitled to use the trademark. An important difference compared to other trademarks is that the owner of the certification trademark does not use the trademark, but merely certifies and checks it for the users.

4.3.1 The opportunities and benefits provided by trademarks for the producer

Trademarks make it possible to distinguish certain products and services from other similar products and services. In addition to helping the consumer in decision-making, it can represent a significant advertisement for the goods of producers with a trademark, thus gaining an advantage over competitors in the market competition.

Trademarks help the producer to communicate the relationship between himself and his product to the consumer by condensing countless information about the quality, origin or production method of the products. This has a particularly beneficial effect on gaining the consumer's trust and arousing his interest in the case of a new product launch. On the other hand, in the case of a product or service that is already known by consumers and has been on the market for a long time, it can play a useful role in expanding the range of markets and consumers.

Companies using trademarks can make the trademark the center of their own advertising, because a well-thought-out and created trademark can be extremely attractive to consumers and often have a much greater impact on their thoughts than dry facts.

With the exception of certification marks, acquiring your own trademark and placing it on products can achieve similar results to thoughtful branding. In the case of a favorable and positive shopping experience, it is stored as a reliable product in the minds of consumers, and later consumption is more likely to be repeated than in the case of an anonymous product with no independent character.

In the case of certification marks, the advantage for businesses using them comes from the fact that they can gain benefits by using an existing mark. Also, the consumer satisfaction achieved by other products with outstanding characteristics using the same trademark can be indirectly applied to their own products. Finally, it is not a negligible aspect that the producers who use a trademark on their products can sell their products at a somewhat higher price level as a compensation for ensuring the

guaranteed quality.

In addition to the economic and market advantages, obtaining the right to use a trademark or the right to use a specific trademark also means a kind of recognition for the producer. It proves (especially the certification mark) that the quality or other characteristics of the product or service it produces is outstanding and therefore worthy of the use of the given mark, and that it can meet strict controls in all cases.

4.3.2 Certification systems defined by the EU

The EU supports and protects quality agricultural and food industry products and goods with a three-level certification system and special certifications.¹⁰ These EU systems promote the existence of diverse agricultural production, protect product names against abuse and misuse, and help customers recognize the special properties of individual products.

1. table - Content and logo of the Union systems

System content	Logo
<p>PDO – protected designation of origin: agricultural and food industry products produced, processed and prepared in a defined geographical area, produced with recognized expertise.</p>	
<p>PGI – protected geographical indication: agricultural and food industry products closely linked to a given geographical area, of which at least one phase of production, processing and production can be closely linked to a given geographical area.</p>	
<p>TSG – traditional, special product: a traditional agricultural or food industry product whose special properties are recognized by the EU</p>	

Recognizing the opportunity and economic potential inherent in certification systems, and seeing the rise of voluntary certification systems, which stimulate consumer

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/quality-schemes-explained_hu

confidence and demand for products, the EU further developed the legal acts on its "internal" certification systems. For this, they used the experiences of the past period and took into account the requests received from the producers and food processors of the member states.

As a result of communications, consultations and other activities at the EU or commission level on certification systems, a new, coherent Council Regulation on certification systems, which ensures better transparency (Council Regulation 1151/2012/EC) was published in November 2012, which on 4 January 2013 effective from, with the proviso that it has no retroactive effect on products and types of goods certified under the previous regulation.

The main objective of the regulation is to ensure fair competition conditions for producers and food processors through more detailed and precise regulation, to provide consumers with reliable information about products, to adequately protect intellectual property and, last but not least, the internal markets of the Union.

The decree also creates new categories: optional designation, e.g. the term "mountain product", which can be used both for the raw material and for the production of the finished product ; but there is an initiative to use a similar term within the framework of the decree for the types of goods that are produced and processed on the island.

In connection with the reduction and elimination of specific production-related subsidies, the EU is looking for solutions that enable the promotion and "support" of products, but it must find all this under the ever-increasing international pressure brought about by the WTO negotiation rounds. The marking of the products is currently in line with the latest consumer habits and trends, but not in a uniform way within the EU.

4.3.2.1 Protected Designation of Origin (PDO)

Product names registered as PDO are those that are most closely related to the place where the product was produced.

- **Products** - Food, agricultural products and wines
- **Requirements** - Such products must be produced, processed or prepared in a specific area. For wines, this means that the grapes must come from a certain geographical area.
- **Label** - Mandatory for food and agricultural products, optional for wines

4.3.2.2 Protected Geographical Indication (PGI)

The PGI designation emphasizes the connection between the given geographical location and the name of the product. These are products whose special quality, reputation or other characteristics can be attributed to their geographical origin. This designation also protects spirits or flavored wines whose special quality, reputation or other characteristics can be attributed to their geographical origin.

- **Products** - Food, agricultural products and wines, spirits and flavored wines
- **Requirements** - Generally, products that are partially produced, processed or prepared in a given region may carry this label. In the case of wines, this means that at least 85% of the grapes used must come from a certain geographical area.
- **Label** - Mandatory for food and agricultural products, optional for wines

The regulations on the PDO and PGI systems were formulated in the Decree on the Protection of Geographical Indications and Designations of Origin for Agricultural Products and Food.¹¹

4.3.2.3 Traditional Special Product (TGS)

A traditional specialty product (TGS) emphasizes traditional aspects (eg the way a product is produced or its composition) without being linked to a specific geographical area. Marking as a traditional special product protects the product against counterfeiting and abuse.

- **Products** - Food and agricultural products
- **Label** - Mandatory for all products

The conditions related to the TSG certification system were regulated in Council Regulation 509/2006/EC (March 20, 2006).

The three certification systems in question mean the use of the logos shown above on the respective certified products. Products participating in one of the above systems

¹¹COMMISSION REGULATION BASED ON AUTHORIZATION 664/2014/EU (December 18, 2013) of Regulation 1151/2012/EU of the European Parliament and of the Council regarding the creation of EU symbols for protected designations of origin, protected geographical indications and traditional special products, and on the addition of certain rules on origin, certain procedural rules and certain additional transitional rules

can also be accessed on the official website of the EU.¹²

4.3.2.4 Mountain product

The "mountain product" ¹³qualification emphasizes the characteristics of products made in mountainous regions with difficult natural conditions.

Thanks to the label, consumers can identify products that have these characteristics, and producers can sell their products more effectively.

- **Products** - Food and agricultural products
- **Requirements** - Feed and raw materials come from mountain products. Processed products can bear this name if the processing also takes place in a mountainous area.

4.3.2.5 Voluntary certification systems in the European Union¹⁴

In recent years, the number of voluntary certification schemes for agricultural products and foodstuffs has increased significantly. According to a survey carried out by the Commission in 2010, there ¹⁵are more than 440 such systems, and most of them were created in the last decade.

In the case of private certification systems, it is of course not necessary to prove compliance with legal requirements. It is important that the private certification systems operating in the agricultural and food industry remain voluntary in the future. If a business certifies the fulfillment of certain basic requirements with the aim of facilitating transactions with other actors in the food supply chain, this may in no case lead to product differentiation on the market.

The advantages of certification systems can be enjoyed by producers (larger market share, greater income-generating capacity), food processors (good quality and reliable

¹²<http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html;jsessionid=pL0hLqgLXhNmFQyFl1b24mY3t9dJQPflg3xbL2YphGT4k6zdWn34!-370879141>

¹³COMMISSION REGULATION BASED ON AUTHORIZATION 665/2014/EU (March 11, 2014) supplementing Regulation 1151/2012/EU of the European Parliament and of the Council with regard to the conditions for the use of the optional term referring to the quality of "mountain product"

¹⁴Communication from the Commission - EU guidelines on best practices for voluntary certification schemes for agricultural products and foodstuffs (2010/C 341/04)

¹⁵Study prepared by Areté for the Directorate-General for Agriculture:
http://ec.europa.eu/agriculture/quality/index_en.htm

raw materials on the supplier side) and, of course, consumers, who receive reliable information about the properties and origin of the products. However, the Commission's communication on voluntary certification systems points to several potential disadvantages: it may be disadvantageous in terms of jeopardizing the single market; in terms of transparency of requirements; it is conceivable that a certification system displays basic EU food quality criteria in such a way that it suggests extra value to customers and thus may mislead consumers. There is also the risk that a system may represent costs and burdens for the producers, the value of which, or especially its profitability above that, will not be returned even if the quality criteria are met. On the other hand, if the producer does not enter the certification system, he may be forced out of the market (especially in the case of the production of a product typical of a specific geographical area or other special product).

The scope, objectives, structures and operating methods of the large number of privately initiated certification systems, i.e. not initiated by the EU's official organizations, are very diverse. One of the main differences between the systems is whether or not they rely on third-party verification, so they can be divided into two groups: self-declaration systems and certification systems.

Certification systems can be further grouped according to whether they aim at providing information between businesses (business-to-business, B2B) or by businesses to consumers (business-to-consumers, B2C).

Another important classification point is whether a given system evaluates products and processes (mainly B2C systems) or management systems (mainly B2B systems). developed guidelines for the certification systems of agricultural products and foodstuffs in order to ensure the transparent operation of the certification systems, their compliance with the legislation and the maintenance of their credibility. **Certification systems must take many existing legal regulations and other aspects into account when designing their operation, and** the guidelines also help in reviewing this.

In addition to the above, the Commission provides recommendations in the referenced communication regarding participation in certification systems, the development of the systems, their requirements and the clarity of the system's claims (i.e. the clear formulation of the certified properties). It also makes recommendations on methods and evidence to support certified properties and requirements, on certification audits

and costs, and on overlaps between systems.

4.3.3 Hargita county trademarks

4.3.3.1 "Székely Product" trademark and certificate

The creation of the "Székely Product" trademark and certification system began in 2008. The trademark was registered and operated by Hargita County Council. The trademark was registered on July 31, 2009

Since 2011, the "Székely Product" trademark has been managed by the Development Agency of Hargita County. The Agency administers the work of the trademark awarding committee together with the Hargita County Council. The methodology for the patenting and control of "Székely Products" has been completed.

Currently, more than 1,200 types of products from 160 producers use the trademark. There are many producers who have been holding on to the trademark for years and always request it again.

The purpose of the "Székely Product" trademark and certification system is to promote distinctive, high-quality products and services produced in Székelyland in Székelyland, Romania, and beyond the borders. Facilitating the development of conscious consumer behavior. Encouraging the consumption of environmentally friendly, healthy and quality products from Székelyföld for the sake of a healthy lifestyle. Strengthening and preserving the communities' sense of local identity by strengthening the relationship between producers.

13. Figure - "Székely Product" trademark logo

The condition for obtaining the trademark is that the producer has the appropriate permits, offers a typically local product or service, in the case of industrial products, is connected to the traditions of the place, is made from local raw materials, or proves

the product's market and economic role. It is an advantage if it provides the residents of the area with an opportunity to earn an income. It undertakes the quality of the product and complies with the legal conditions related to its production and marketing. Certification of the "Székely Product" trademark is evaluated and issued by the Assessment and Control Committee. Producers awarded the trademark gain the right to use the trademark for all certified products/services, as stipulated in the license agreement. If the company that has been granted the right to use the trademark does not comply with any point of the Operating Regulations, the Assessment and Inspection Committee will notify it and give it a deadline to eliminate the deficiencies. has the right to decide to revoke the right to use the trademark and to delete the entrepreneur concerned from the list of those entitled to use the trademark.

The Assessment and Control Committee meets a few times a year. The composition of the committee:

- Folk art specialist;
- Craftsman and textile specialist;
- Food specialist;
- Professional architect;
- Agricultural engineer specialist;
- Hargita County Council and Hargita County Development Agency staff

In order to be awarded the "Székely Product" trademark, it is necessary for the product to meet the quality requirements and exclusively to be produced in one of the 3 counties (Hargita County, Maros County and Kovászna County). For the criteria system, 4 categories were also defined:

- Food product,
- Handmade product,
- Intellectual product and
- Industrial product.

All food products must meet the following conditions

- The product complies with food safety conditions
- The raw materials come from your own farm or from other authentic local producers, which you must be able to prove to the inspection committee together with an invoice, and the quantity produced must also be substantiated

- During production, at least 51% of the necessary materials are procured within the boundaries of historic Székelyföld.
- In the production of raw materials from their own farms, they do not use chemicals and fertilizers, and they may show a willingness to switch to organic farming.
- The product does not contain preservatives, artificial flavoring and coloring, as well as stock-improving substances.
- The product has excellent perceived owners
- It has a color shade and color intensity characteristic of the type of product, as well as an aroma intensity and taste corresponding to its nature.

All of these must be verified by the Evaluation and Inspection Committee on the day of the evaluation, otherwise the product cannot be classified as a trademark. In addition, the Evaluation and Inspection Committee conducts random (random) and pre-announced inspections in order to ensure that the quality of the products remains adequate. The producer with the trademark must undertake this.

In order to protect Székely Products, it is necessary to comply with some conditions:

- Traceability
 - Trademark users must keep up-to-date records, which must be kept for 5 years.
 - About the quantity of products
 - About the time and place of production
 - About the quantity sold
 - About the place and time of the sale
 - Trademark users must keep records and keep them for 5 years:
 - about the feed additives used
 - on the veterinary medicinal products used
 - on the use of plant protection agents
 - about diseases occurring in animals and pests experienced in the case of plants.
- The trademark user must prepare a product data sheet for the food produced from the base product with the following content:
 - name address,
 - place of food production,

- name of food,
- listing the ingredients in descending order,
- shelf life,
- quality retention period,
- storage temperature.

4.3.3.2 Mountain product¹⁶

29.9% of Romania's territory is mountainous, 9.15% of agricultural production takes place in mountainous areas, which accounts for 0.7% of the EU's mountainous production. Therefore, the mountainous regions of Romania are areas with significant economic, social, cultural and environmental potential. The country is one of the most active member states in the development of the "mountain product" in its mountainous areas:

- In July 2016, the government issued Decree No. 1 of 2016. 506 Decree, which defined the institutional framework and measures for the implementation of Decree 665/2014/EC.
- In March 2017, the Ministry of Agriculture issued Regulation 52/2017. Decree No. with subsequent amendments and updates, which approved the procedure that those wishing to use the term mountain product must follow to use the term.

The Mountain Agency is part of the Ministry of Agriculture and Rural Development and is responsible for coordinating the implementation of the "mountain product" trademark by local authorities. Applications for the use of the "mountain product" are analyzed, licensing and monitoring of trademark users is done at the local level.

The Mountain Agency tracks all users in the National Register of Mountain Products. Romania has decided to require prior permission from farmers for monitoring before they can use the "mountain product" trademark.

The National Consumer Protection Authority is responsible for market controls and verifies whether the producer has received a license to use the "mountain product" and whether the labeling complies with national regulations.

Rules for the format used: in January 2019, the government issued the 49 decree,

¹⁶ <https://www.euromontana.org/>

which regulates the national logo to be used for the "mountain product" trademark.

14. Figure - Hegyvidék product trademark logo

Since July 2017, 573 products have been registered under the "mountain product" trademark ¹⁷: 264 milk and milk products, 9 meat and meat products, 183 fruits and vegetables, 107 beekeeping products, 9 fish products and 1 bread, baked goods and pastries. The complete database is available here. The significant increase in the number of products using the "mountain product" trademark can be explained by four reasons:

- The entire process of obtaining the "mountain product" was centralized by the National Mountain Agency (publicity, registration, inspection, inspections), which aims to support the long-term development of mountain areas.
- The "mountain product" trademark assures the consumer that the products really come from the mountains, as the entire process is certified by the authorities.
- A logo and a national database for better visibility of the products
- A strong campaign in the media, the participation of producers in large national events to raise awareness and convince consumers of the added value of mountain products.

4.4 Conditions for shortening this supply chain in the counties

Among the consumer expectations that can currently be measured in the food consumer markets, in addition to the **price**, the quality-controlled, quality-assured products and the **convenient** purchasing option are the three outstanding aspects.

¹⁷ <http://azm.gov.ro/wp-content/uploads/2020/03/RNPM-31.03.2020.xlsx>

The group of conscious buyers is constantly growing, but currently it does not exceed 20% even in markets with greater purchasing power. In markets with lower purchasing power, the proportion of conscious consumers remains below 10%.

Hypermarkets and supermarkets can handle all three aspects at once :

- Own-brand products, as well as regionally managed purchasing and logistics systems, and large-scale purchases ensure the **price** advantage.
- **quality assurance systems** operated by the chains form the basis of the trust necessary for purchasing food.
- Stores with a large floor area, easily accessible by car, and the possibility of purchasing in one place, serve for **convenient** shopping.

Food retail chains are the market leaders and dominant players in the sale of bulk products in most markets, thus they are the determining players in food product paths.

The decisive market role of commercial chains is ensured by the following functions:

- **Quality assurance system** – The commercial networks operate a product and process-based quality assurance system, partly using their own and partly contracted partners.
 - The product quality assurance system includes the inspection of incoming products based on sampling, primarily in the case of fresh products. The quality parameters include the quality requirements of the respective countries, as well as in some cases the own requirements of the trade chain. The quality standards of the trade chain are stricter than the standards of the given country.
 - The quality assurance system of the process, which covers all elements of production and product manipulation (packaging, storage, transport), makes operations certified and traceable and reduces the possibility of errors. Process quality assurance is primarily based on production documentation. Digitization simplifies process quality assurance, automatically records and stores events, related data, and product identification.
- **Product tracking system** - The tracking system basically ensures that products can be identified and tracked from entry into the trade network to sale. If possible, it is also connected to the monitoring system of food processors, making processed food traceable.

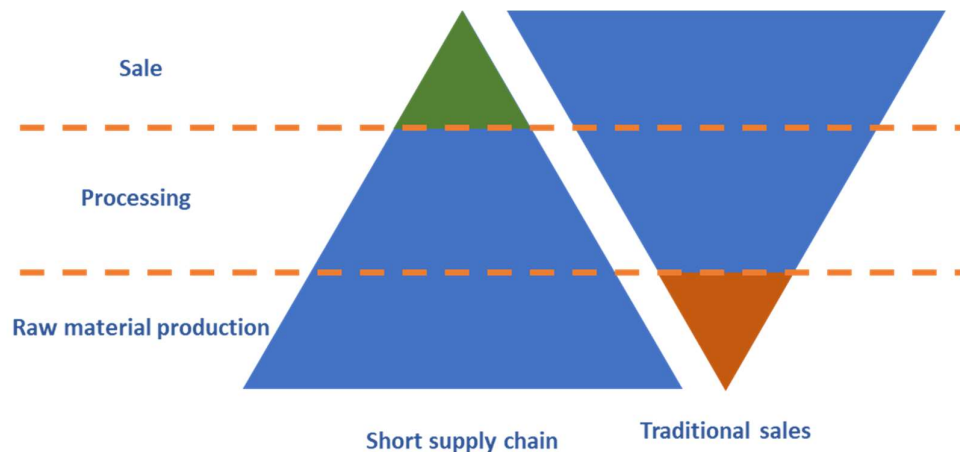
- **Logistics system** - Commercial networks optimize procurement and logistics tasks (transportation, storage, packaging) in order to minimize costs. The aim is to minimize the procurement and logistics costs for the product.
- **Collection and processing of consumer data** – Commercial networks use all the sales data of their entire store network to collect and analyze consumer habits. The contents of the baskets (product, price, quantity), the time of the purchase are collected from the purchases, and if possible (e.g. points collection card or application) the consumer target groups are specified, and the available data on the given consumer is collected. Based on the analysis of consumer data, they know precisely the changes in consumer habits, needs, trends arranged in time and space, as well as the habits of individual target groups.

As a result of the virus infection in 2020, the proportion of digital sales in the food trade also increased significantly. During the emergency, traders with home delivery capacity multiplied their turnover in the food markets.

The growth of sales in the digital space provides the players in the product line with the opportunity to open a new sales channel to consumers, in addition to the traditional, mainly commercial network-based sales model, shortening the supply chain and increasing the income of raw material producers.

On the product line, in the traditional sales model, producers share the smallest share of the product line's income. The operation of the short supply chain significantly increases the income of producers, and also strengthens the relationship between producers and consumers, according to the figure below.

15. Figure – Distribution of product line income based on individual sales types¹⁸

Currently, there is a significant difference between direct and short supply chain sales. Currently, the selling retail chains receive 30-60% of the final (consumer) sales price of a product.

It is important to emphasize that a short supply chain is not the same as selling a local product. The local sale of the local product is also part of the short supply chain, the short supply chain also includes the supply of target groups of consumers who are more distant in space through as few actors as possible.

For producers, direct access to consumers is ensured by traditional farmers' markets, whose market share, for example, in the case of fruit and vegetables, is approx. 15-20%, a significant increase of which is not expected due to changing consumer habits and the strengthening of commercial chains. Traditional farmers' markets do not provide sufficient sales surfaces for producers, and traditional sales do not ensure the profitability of producers' activities.

The development of digital sales channels is an important tool for the development of the short supply chain. Currently, electronic commerce mainly covers the sale of non-food products. Based on forecasts, in the coming years, the electronic trade of food-type products will grow the most and the sales growth rate of "traditional" products will decrease. The expected increase in the share of food products in electronic commerce offers the actors of the food product track an opportunity to digitize the short supply chain and increase the volume of direct consumer sales.

¹⁸Source: own editing

Individual producers, producer groups, and food processors cannot independently achieve a decisive share in the food product paths without adequate quality assurance, monitoring, logistics and data collection services, as well as digital development of the product paths. Good Dutch and Italian solutions show that central development was necessary for the construction and digitization of the short supply chain.

Shortening the supply chain for producers in Hargita County is a high priority for the following purposes:

- satisfying regional and local consumer needs with local, healthy products,
- delivery of local, high-value-added products (organic, eco, local products) to the consumer target group with higher purchasing power, in order to increase producer income.

In order to achieve these two goals, it is important to assert producer interests in the product lines, develop the short supply chain, coordinate production and organize sales. In order to carry out the tasks, we recommend the establishment of the z Sales Agency (hereinafter: Agency), the purpose of which is to ensure the direct sale of high-quality, quality-assured products of agricultural producers and small food businesses to local and non-regional consumers. The operation of the Agency ensures that quality-assured products are placed on the market in the entire product range, which reach consumers under controlled transport and storage conditions necessary to preserve the quality of the products, and it ensures the necessary management, IT, logistics, contractual, marketing and accounting frameworks for operation..

The four main functions of the Agency are:

- **Online business platform** to support producers, food processors and consumers to find each other, to choose food, to order, to follow up the order, and to support the necessary customer management. The online business platform ensures that the consumer orders from several producers and processors from the existing stock of goods, and receives the goods purchased from several producers and processors at the same time with the favorable logistics service. Only existing inventory can be listed on the platform.

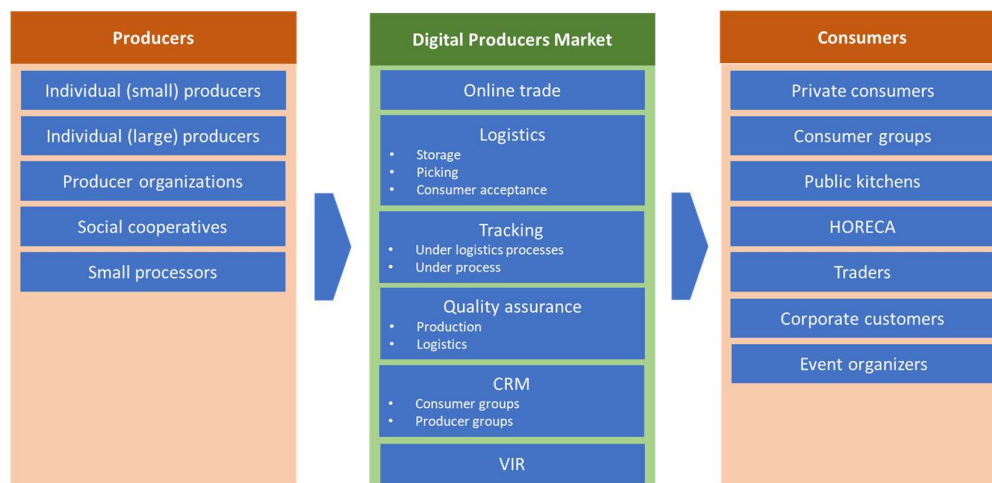
Part of the platform is customer management (producers and processors), customer data registration, customer contact data management, and customer stock management.

- **Quality assurance** from production, through food processing, to delivery to the consumer. Quality assurance records, on the one hand, the process of food production and processing, as well as the interventions and conditions during the sales and logistics process. Quality assurance also guarantees the genuineness of the quality of the food and makes the food traceable, thus supporting logistics tasks and providing information for possible complaint handling.

The quality assurance system is an important basis for further development of the "Székely Product" trademark.

- **Logistics support**, which enables the delivery of goods from several suppliers (producers, food processors), one consumer, and the delivery of orders from several places to one place in one shipment. Logistical support must handle the possibility of settlement with several suppliers, follow-up, and the provision of continuous delivery status. The logistics system supports the coordination of logistics resources operated by different entities, accounting systems.
- **online management platform** ensures the registration of the actors involved in the product paths, the accounting of the resources used in its operation, the division of tasks among each other, and the scheduling of tasks. The platform supports the operation of the entire service, compiles reports for local and central management, and continuously provides information on the operation of the service using the dashboard.

16. Figure - Digital Sales Service is the basic infrastructure of the short supply chain

The Agency functions supported by its operation are the following:

- **Support for direct sales** - In order to increase producer incomes and reduce sales risks, the service supports the possibility of direct sales from producers and food processors for target groups of local consumers and those with higher purchasing power outside the region.
- **Ensuring healthy food** – The quality assurance system operated by the service controls and makes product-related activities transparent throughout the entire product path from production to the consumer. Quality assurance covering production makes crops and products transparent and verifiable. Based on the quality assurance system, the producer, the place of production and the production process can be identified, transparent production also determines quality. The service allows consumers to check the healthy origin and content of food.
- **Safe food supply** - In connection with the corona virus situation, the safety of the food supply has become a top priority. The service provides an opportunity to reduce the risks of food supply in emergency situations, to explore producer stocks, to coordinate logistics capacities, and to deal with possible shortages.
- **Ensuring the possibility of producer delivery to public catering** - Public catering is a continuous and decisive market player in the field of food production. However, for public catering, the continuous procurement and supply of goods of the same quality is extremely important. The service ensures the supply of public catering kitchens by arranging the goods bases and coordinating the appropriate logistics resources.
- **of food to small settlements** - The service supports the supply of goods to the shops of small settlements by facilitating the matching of supply and demand of local producers and consumers, and by ensuring the logistics capacity. The logistics resources coordinated by the service can ensure the supply of goods to local shops in addition to transporting the crops and products of the producers.
- **Collection and processing of consumer data** - With a suitable customer management system, the service can ensure that food processors can learn about consumer needs by collecting and processing consumer data. The market advantage of commercial networks so far is that they can monitor changes and trends in consumer needs based on sales. The service provides

an opportunity to reduce the market advantage by continuously processing consumer needs.

In addition to food products, the Agency can also support the trade of non-food products of the "Székely Product" trademark. The expansion of the Agency to several counties or regions can significantly increase the turnover, the product bases and thus the market share, and can reduce the proportion of central costs.

4.4.1 Agency development

Based on the revealed tasks, it is necessary to develop "agency" competence, which must simultaneously support:

- the development and continuous operation of strategic management,
- the development and continuous operation of the product lines,
- the development of product paths and the economic management of the complex model,
- the development and continuous operation of human resources management, as well as
- the necessary local (enterprise) organizational development.

Value creation is important during operation, this is particularly characteristic of complex models. Values can of course be tangible market products, but also responsible behavior resulting from social cohesion through the model. Hence, the value of the model is that it teaches the participants the importance of their own and each other's responsibility, and the resulting incredibly strong productive attitude.

In the development instrument system of the European Union, the instrument combining several types of interventions is called a **complex development program**. By using several types of development program elements, the complex development program enables the organizational, technical and semantic interoperability necessary to achieve the goal.

The forms of development and financing traditionally called "program" do not cover the content of the complex development program. The complex development program is a **development process** containing several development elements (e.g. project financing, professional services, operational support, etc.), which takes the beneficiaries to be developed through a specific process in order to achieve a specific

target system. The necessary interventions during the process are designed depending on the beneficiary's needs, resources and needs, using the program's pre-specified tools.

The professional management of the complex development program is usually done with the help of a central service ("development agency"). The agency measures the progress of the beneficiaries, provides the tools and development elements necessary for further progress. Beneficiaries included in the program can use the services offered by the program under the guidance and approval of the development agency.

The development of the short supply chain in Hargita County and related services cannot be imagined as a one-time grant, but only along a predetermined development process. On the one hand, each product path requires different resources (human, economic, natural), and on the other hand, the created product paths and their actors need continuous help and support during their operation. The complex development program provides project-based development support, operational support and the necessary services for the individual product paths and their actors in a long-term, predictable and planable system, based on individual needs, resources and opportunities.

Preparation of product path models, market research, financing plan for models, implementation of the one-stop financing model can only be imagined by creating a development agency. The task of the development agency is to prepare the plans of the product path models, and to provide professional, market and human support for their creation and operation.

Supporting the creation and operation of product paths is only partially a question of financial resources, professional, market and human support, as well as the time required for development (attitude change) must be given at least equal emphasis in the model.

In connection with the market survey, production planning and financial planning, a central one arises, which can directly help the local management in carrying out the tasks, and can directly purchase the market information.

The main tasks of the development agency are:

- Market analysis, assessment and analysis of consumer needs, competition analysis.
- Assessment of product track actors, identification of resources.

- Development of product path models, identification of marketable products, sales channels, quality assurance, logistics conditions, compilation of cash flow model.
- Identification of necessary improvements.
- Compilation of a financing model.
- Preparation of product path model actors (training, training), development support, human resources development.
- Establishment and operation of an agency.
- Product track operation coordination, monitoring, sales support.
- Operation of the "Székely Product" trademark system, marketing organization.

4.4.2 Development of sales opportunities

We recommend developing sales opportunities in two directions:

- local consumers, the widest and most convenient supply of local products,
- delivery of local healthy and high-quality products to consumer target groups with higher purchasing power outside the region.

For both sales options, the production of high-quality and verifiable agricultural products and local processing capacities must be ensured.

In connection with supplying local consumers with local products, the aim is to strengthen and expand existing shopping habits.

In the case of the target group of consumers with higher purchasing power outside the region, it is important that local products reach the target group, with a continuously available supply, the products must be distinguishable, and the income position of the producers must be ensured within the product range.

Based on agency services, it is possible to increase the sales volume and the producer's income in relation to sales.

Distinctiveness is important for both sales markets, which can be achieved with the trademark system. In the case of the trademark, the aim is not only to prove the territorial origin, but also to ensure continuous quality assurance, which also extends to the production of the product (process quality assurance). The value proven by quality assurance is made credible by product tracking, throughout the entire product path, and the trademark system can ensure this credibility for consumers. It is

advisable to support the delivery of products with joint sales and logistics services. Markets require a continuous supply of products of the same quality.

Among the tasks of the Agency, the collection of consumer data, the analysis of consumer habits, and stratification are perhaps the most important functions, because the development of sales opportunities can be carried out effectively based on accurate knowledge of consumer needs.

An important tool for increasing sales opportunities is the development of digital sales channels, which, however, is only expedient with the development of logistics services and the provision of delivery options for products.

4.4.3 Development of quality assurance

In order to satisfy consumer demands related to quality and environmental awareness, as well as strict official requirements, well-functioning quality assurance systems have now been built for the companies involved in the food industry, which protect the product from possible dangers. With regard to food production, hazards are mostly microbiological, chemical, agronomic, environmental management and food technology hazards.

4.4.3.1 International quality assurance systems

Several international quality assurance systems operate in the field of agricultural production and the food industry. Most of the individual food industry processors require their suppliers to use international systems.

The application of international quality assurance systems is primarily necessary if the sales channel of the draft products of Hargita County is an international trade chain.

In international practice, we can find examples of local trademarks, trademark systems and international quality assurance systems. Thus, the local trademark also ensures compliance with a quality assurance system.

Main international quality assurance systems are the following:

IFS

IFS Food

IFS Food Standard is an internationally accepted, certifiable food safety requirement

system. Your certificate certifies that your company fully complies with the legal requirements, the requirements of food retail chains, the expectations of customers and society in the areas included in the certification.

The IFS Food Standard can be used in all areas of the food chain where:

- food is processed, manufactured and produced
- bulk products are handled
- primary packaging of food is carried out

IFS Global Markets Food

The IFS Global Markets Food Standard, a standardized assessment system for food safety, is for retailers and manufacturers that are not yet ready to meet the requirements of the IFS Food standard due to their size/possibility.

At the same time, it provides and encourages them to develop their food safety condition system and take the first steps towards obtaining the IFS Food certificate. The results of the evaluations are entered into the IFS system, and with the certificates issued, they can join the food chain with more demanding conditions.

BRC

BRC Global Standard for Retail

The Standard enables the certification of the activities of retail organizations that trade in food and non-food products at the same time, covering the activities of trading, order picking, and warehouse production.

At the end of the food chain, retailers are in direct contact with the consumer, so their activities are important from the point of view of the entire chain.

The BRC Global Standard for Retail therefore imposes requirements on retail activity to ensure the safety, quality and legality of products and operations.

BRC Global Food Safety

BRC Global Food Safety regulates the safety requirements of food processing. In addition to the official regulations, its certificate also verifies the fulfillment of the special requirements of retail chains. Its ultimate goal is consumers. convey society's safety expectations to the actors of the food chain.

The businesses closest to the consumer in the food chain are traders and their chains.

In order to minimize their food safety risks and to ensure their customers and consumers, they developed Standards in which they impose requirements on their suppliers that go beyond the legal obligations. BRC Global Food Safety is one of these, which British Retail Developed by a consortium.

MSZ EN ISO 22000

role of the requirement systems and standards of the groups of retail chains as a universal system. ISO 22000 is integrated into the Codex Alimentarius Commission developed HACCP principles and combines the HACCP plan with the prerequisite programs. The standard is in line with ISO 9001, thus increasing the compatibility of the two standards. The purpose of the standard is to harmonize food safety management requirements for businesses in the food chain worldwide.

HACCP food safety system

HACCP, as a food safety system, is mandatory at all points of the food chain.

HACCP means the combined and continuous, controlled and documented operation of all procedures that are necessary to maintain the safety and healthiness of food.

The entire length of the food production and distribution process (from the arrival of the raw material to the consumer's table) must be analyzed (risk assessment) in order to determine the points that represent a source of danger for the consumer, Critical Control Point.

Regulations ensuring the prevention or reduction of potential hazards (biological, chemical, physical) to an acceptable level must be assigned to these points.

GLOBAL GAP: safety standard for primary food production

GLOBAL GAP, a certifiable food safety system that supports the market and competitiveness conditions of independent farmers and organized farmer groups, certifies that it fulfills the supplier requirements of food safety.

GLOBAL GAP certification can only be obtained by companies producing agricultural products. It records every step of the production process, from the arrival of raw materials until the product leaves the farm. In addition to food safety, GLOBAL GAP regulations pay attention to animal, environmental and nature protection, as well as

working conditions.

GLOBAL GAP enables the development and implementation of an internationally accepted safety system that can be certified based on uniform principles. The certificate certifies the fulfillment of quality and safety requirements.

GLOBAL GAP encompasses the general requirements of farming as well as the specific requirements of the plant growing and/or animal husbandry process. It has a modular structure, so it adapts to the actual activity in every case. In each economy, the module that actually carries out activities is introduced.

GLOBAL GAP is the food safety system of primary food production, as well as the system of requirements and performance conditions of Good Agricultural Practice, which includes all processes of agricultural production and product handling (storage, packaging).

In addition to legal obligations, primary food production enterprises, such as processing plants and suppliers of retail chains, must meet the requirements of their customers and the expectations of consumers in terms of quality and safety.

4.4.3.2 Further development of the "Székely Product" trademark system

The trademark system is a mark used to identify different products and services, the purpose of which is to give the given product a distinctive character. Thanks to this distinctive feature, the consumer can accurately identify the origin of the product and helps to avoid confusion with other products.

The further development and extension of the already launched and operating "Székely Product" trademark with quality criteria is equally suitable for supporting the decisions of local consumers as well as for supporting sales outside the region. The trademark builds trust, which is based on quality and traceability. The trademark system must clearly contain the quality parameters that the products must comply with.

It is important to emphasize that the value of trademark systems increases during sales in the online space, because they can be one of the tools for creating customer trust.

Due to consumer awareness and the shift of shopping to the online space, a much larger amount of information is available for both sellers and consumers. In the course of providing consumers with even more extensive information and information, a kind of surplus of data and information appears for consumers, with the help of which they

can make more conscious and confident consumer decisions. For this reason, as well as for the sake of transparent regulation of individual products, it is advisable to create a trademark that is intended to prove the advantages offered by digital trading systems (for example, quality assurance, tracking, etc.).

The development of the "Székely Product" trademark is primarily recommended in the direction of quality assurance and follow-up.

the digital and personal commercial space, a product name that provides additional information to the consumer. In addition, the "Székely Product" trademark proves a number of positive, important and decisive factors for the customer. With the improvements, it must be ensured that the customer, in the case of purchasing a product bearing the "Székely Product" trademark, can be sure that

- In the **short supply chain**, you get the desired products from the producer, rather than through an intermediary trader.
- The "Székely Product" trademark includes a strict **quality assurance** system, which regulates both production and sales steps, thus ensuring that the consumption of the marked product does not pose a risk from a food industry point of view.
- **tracking of** marked products, which can prove a transparent process through compliance with the rules of the short supply chain.
- In addition to fulfilling the above parameters, the product may also comply with **fair trade** guidelines due to its commercial characteristics.

In this way, the products can be distinguished by a complex trademark that complies with all the important requirements.

4.4.4 Development of logistics

The logistics task of the short supply chain is to provide the right quality, the right product, the right cost, the right place, the right amount, and the right information to the right customer both inside and outside the region. For this, it is essential to build a system that supports the operation of the entire short supply chain with the help of the Agency. The goal is to connect the customer with the producer by means of the shortest possible supply chain, achieving the goal that the freshly picked, produced, processed product is on the customer's table at the earliest possible time. This also reduces other costs, such as unnecessary transportation, storage, cooling, and not to

mention the increased environmental impact.

In the business world, logistics can mostly be grouped into three areas, according to the form and area in which a company applies it.

- The first area is **procurement or supply** logistics. This means that the first phase to fulfill the orders is the acquisition of the raw materials necessary for the start of production and their delivery to the destination.
- The second area refers to **the processes within the production**, that is, that the material flow within the production can operate continuously and without obstacles.
- **sale of goods** created after production.

The short supply chain consists of several logistics processes that are closely correlated with each other. It primarily supports sales, but since the producer and processing tasks are performed by several independent entities, it also supports the operation of the product line within procurement and production.

Requirements formulated in procurement logistics:

- Providing customers with high-quality, quality-assured and tracked products.
- Short delivery times with contracted producers.
- Flexible and reliable producer.
- Accurate knowledge of the quantity and quality of available or in-production goods.

The decisions made in the procurement logistics process are essentially the provision of raw material quantities derived from demand forecasts, the avoidance of stock shortages and surpluses, and the search for the most reliable and cheapest sources of procurement.

The requirements formulated in connection with the logistics tasks within the short supply chain:

- Provision of inventory and warehousing by territorial and regional centers.
- Movement of goods between the Agency's regional centers in order to ensure a nationwide supply of goods.

- In order to deliver the products ordered by consumers from several producers at the same time, the assembly of consumer boxes,
- Quality assurance, follow-up.

The internal logistics system of the Agency ensures the transport of goods between regional and regional centers, picking, stocking, storage and the necessary packaging operations.

Requirements formulated in sales logistics:

Among the logistics activities, sales logistics is an area that can also be perceived by customers. The short supply chain in this area must meet the following requirements.

- Ensuring a short delivery time.
- Good delivery quality, ready for delivery.
- Quality assured and tracked delivery of goods.
- Delivery reliability, flexibility.

The decisions made in the process of sales logistics are partly related to timely deliveries and finding the most favorable means of transport.

The essence of sales logistics is the delivery of the finished product (goods) to the consumer, the operations of which are stocking, packaging, delivery, and the material and IT processes related to these operations. In relation to sales logistics, there are also significant demands from the consumer's side, which can be efficiently met with a properly structured system.

Such needs to be satisfied:

- The quality and quantity characteristics, versatility and adaptability of the product range.
- Parameters of goods moving in the material process.
- The time factors related to the movement and distribution of goods (delivery deadline, start, arrival, turnaround times).
- IT processes, their hardware and software requirements, and their connection to other processes.
- A specific limitation of financial processes.

It is advisable to plan the logistics development based on the planned product flow.

The product flow can be planned based on the planned product quantity between production and consumption, knowing the necessary manipulations (for example: storage, packaging, order picking) and the parameters of product handling (for example: cooling, tempering, light, oxygen). The proposed tasks of creating a logistics service:

- Exploration of consumer needs: identification of consumer target groups (county consumers, consumers outside the region, private consumers, public catering, HORECA), requested products, quantities, sales channel, method of receipt.
- Identification of product bases: producers, processors, produced quantity, quality, production schedule, product delivery parameters.
- Exploration of logistics resources: logistics resources of producers and processors, available logistics resources of external actors, means of transport, storage options, packaging options.
- Exploration of direct sales channels within and outside the region: markets, stores, expectations (for example: quality assurance), online sales opportunities (B2B, B2C)
- Logistics resources for home delivery within the region.

Based on the revealed data, it is possible to plan the logistics network, identify the necessary improvements and compile the business model, which is the task of the Agency. The logistics service must also meet the requirements of the monitoring and the chosen quality assurance system.

4.5 Hargita cheese

The milk product field is one of the most extensive and includes the most players in Hargita county. Currently, there are 90,000 dairy cattle in the county, in the holdings of 11,999 farms and producers. The majority of dairy cattle are grazed, but the number of intensively kept and fed animals is also constantly increasing. The processing capacity has increased continuously in recent years, but most of the milk is processed directly by the producers, especially in the summer, and fresh milk products, primarily cheese, are made from it. Sales are made partly from the producers via a short supply chain, and partly from the processors, who supply both to commercial chains and small shops. Most of the products are used in the county.

In order to increase the income of the product line, product development is an important

aspect. The market for fresh dairy products is saturated, and the products can be obtained at depressed prices in commercial chains. And the "handicraft products" made by local producers compete with each other on the local market, because these products can only be supplied to a limited extent, so a buyer must be found in the local market. The products are made in different quality and taste, depending on the producer, so that no real "product" is created, only the "handcrafted product" indicator unifies the range, behind which there are hundreds of types of products per category. An important aspect is that in the summer months, in most of the mountain pastures, proper hygiene is not ensured, the milk, although it has a very high pleasure value, is used with a high germ count due to the milking technology. The use of milk requires heat treatment, which significantly reduces its quality, and heat-treated milk can primarily be used to produce commercial products, the market of which is highly competitive and the available income is low.

In the case of the milk product line, increasing the income of the product line by improving processing cannot be ensured significantly. The first step is the development of raw material production and ensuring the production of milk with a low germ count. Gruyere cheese should be mentioned as a good practice from regions with similar characteristics. The quality of Gruyère cheese begins with the production of milk, which is centrally regulated. The more than 1,800 dairy farmers have an average of 30-50 cows free-range on Swiss pastures. The cows' milk is delivered twice a day to 154 small village, 54 alpine and 13 organic cheese producers.

The mentioned cheese producers can only be members of this organization if they complete a 4-year training course and become cheese masters. The majority of cheese factories are family businesses of one or two people. Gruyere cheese is produced using the same recipe in each plant, and then matured locally for 3 months. After that, it is delivered to one of the cheese banks. The quality of the cheeses arriving at the cheese banks is then decided one by one, for how long each cheese should be matured. The minimum aging period is 5 months from the date of receipt.

After one and a half to two years of ripening, the consumer price of the cheese can triple, or quadruple in the case of proper quality and marketing.

Among the known initiatives, after improving the quality of raw material production and ensuring adequate cheese-making capacity, the production of Hargita Cheese can ensure the fulfillment of the expected criteria.

The main elements of the development proposal for the Hargita cheese product line:

- ensuring the production of milk raw materials with a low germ count and uniform quality (technological, hygienic, human development),
- ensuring appropriate milk handling and transport (technological, hygienic, human development), up to the cheese-making workshops,
- the development of a uniform recipe and production technology for Hargita cheese,
- equipment and accreditation of local cheese plants,
- training of milk producers and cheese processors, compiling training and exam materials, creating a training background,
- the production of cheese based on a uniform recipe in several plants (technological, hygienic, human development),
- creation of a central cheese storage and manager (cheese bank),
- establishing a uniform quality assurance and follow-up system for the entire product line (technological, hygiene, human development),
- creation and introduction of a unified brand (Hargita Cheese),
- ensuring financing of the product line (financing of producers, processors),
- organizing joint sales.

5 Future tools and possibilities for implementing the "Farm to Fork" strategy

The package of proposals compiled within the framework of the " CAPfuture " project and presented in detail in the above chapters directly supports several goals of the European Green Agreement and the Common Agricultural Policy, and has a positive impact on several goals. The following table illustrates the relationship between the individual EU strategies and the identified measures.

2. table - Union strategies and the relationship between the identified measures

Planned interventions	European Green Deal		KAP Strategy
	Biodiversity Strategy	"Farm to Fork" Strategy	
Production of quality products, based on local natural resources, with eco or organic certification if possible.			

Planned interventions	European Green Deal		KAP Strategy
	Biodiversity Strategy	"Farm to Fork" Strategy	
Development of a production quality assurance system, linked to the "Székely Product" trademark.		✓✓✓	✓✓
Maintaining the biological potential and biodiversity of land and forests in Hargita county.	✓✓✓	✓	✓✓
Value-based reconciliation of the goals, needs and expectations of rural life, agricultural production and biodiversity. The safety of rural housing and agricultural production must be ensured while maintaining the values of biodiversity.	✓✓	✓	✓✓✓
Supporting the spread and use of technological innovations that ensure quality and production efficiency (for example: precision and data-based agricultural production).			
Training of farmers, creation and operation of a demonstration and sample plant network.	✓✓	✓	✓✓
Providing the environment and expert advice necessary for the operation of innovative technologies.	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
Maximizing the support available to Hargita County farmers from the Közös Agricultural Policy support system, while maintaining the above goals and the values of biodiversity.	✓	✓	✓✓✓
Operation of a network of village farmers for the purpose of carrying out consultancy and training tasks, as well as cooperation with the farmers of neighboring counties.	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
Increasing the producers' share of the income from the sale of special, high-quality products on the product lines, for the sake of economically sustainable development.			
Ensuring the differentiation of local products as well as special and high-quality products in the product aisles and consumer markets.	✓	✓✓✓	✓✓✓
Strengthening the "Székely Product" trademark system. Creation and operation of a quality assurance and follow-up system in order to verify the quality of trademarked products and to build and maintain consumer trust.		✓✓✓	✓✓✓
Development of the processing capacity of local products in the region.		✓✓✓	✓✓✓

Planned interventions	European Green Deal		KAP Strategy
	Biodiversity Strategy	"Farm to Fork" Strategy	
Development of the production of product brands based on local production (for example: Hargita Cheese), with the aim of producing high-volume goods of uniform and controlled quality.		✓✓✓	✓✓✓
Creation of a logistics "utility" in order to organize the local short supply chain and sales outside the region.		✓✓✓	✓✓✓
Getting to know the trends of consumer markets, identifying the needs and expectations of target groups that require high-quality Hargita county products.		✓✓✓	✓✓✓
Joint product development based on knowledge of consumer markets, joint sales and marketing organization.		✓✓✓	✓✓✓
The development of agricultural innovation in Hargita County based on regional needs and resources in order to ensure the optimal use of human and environmental resources and reduce the risk of production.			
Reconciliation of rural life and traditions that strengthen the identity of communities with innovative technologies.	✓✓	✓✓	✓✓

Appendices

List of figures

1. Figure - Schematic structure of tracking	17
2. Figure - Motivations for buying local food (%).....	20
3. Figure - The food purchasing criteria of the respondents in Székelyföld (on a scale from 1 to 6, where 6 is the most important, 1 is the least important)	21
4. Figure - Purchase locations of individual food categories among Székelyföld consumers (%)	22
5. Figure - Awareness of the "Székely Product" trademark	23
6. Figure - "Farm to Fork" Strategy environment	24
7. Fig. - Objectives of the European Green Deal agreement.....	26
8. Figure - The main goals of the "Farm to Fork" strategy	41
9. Figure - "Farm to Fork" strategy action plan	46
10. Figure – KAP strategic goals (9+1).....	50

11. Figure – KAP Strategy II. EU-defined elements of the pillar	55
12. Figure - Food safety from farm to table.....	57
13. Figure - "Székely Product" trademark logo	71
14. Figure - Hegyvidék product trademark logo.....	75
15. Figure – Distribution of product line income based on individual sales types	78
16. Figure - Digital Sales Service is the basic infrastructure of the short supply chain	80

List of tables

1. table - Content and logo of the Union systems	66
2. table - Union strategies and the relationship between the identified measures	94

Bibliography

#	Document title
1	Methodological development of the protection, control and sanctioning of the Székely Products trademark, 2021
2	"SZÉKELY PRODUCT/PRODUS SECUIESC/SEKLER PRODUKT" trademark - certification system, 2022
3	COMMISSION REGULATION BASED ON AUTHORIZATION 665/2014/EU (March 11, 2014) supplementing Regulation 1151/2012/EU of the European Parliament and of the Council with regard to the conditions for the use of the optional term referring to the quality of "mountain product"
4	Communication from the Commission - Guidance on the labeling of foods made using ingredients with a Protected Designation of Origin (PDO) or a Protected Geographical Indication (PGI)
5	COMMISSION IMPLEMENTING REGULATION 668/2014/EU (June 13, 2014) establishing rules for the application of Regulation 1151/2012/EU of the European Parliament and of the Council on quality systems for agricultural products and foodstuffs
6	COMMISSION REGULATION BASED ON AUTHORIZATION 664/2014/EU (December 18, 2013) of Regulation 1151/2012/EU of the European Parliament and of the Council regarding the creation of EU symbols for protected designations of origin, protected geographical indications and traditional special products, and on the addition of certain rules on origin, certain procedural rules and certain additional transitional rules

#	Document title
7	REGULATION 1151/2012/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL (November 21, 2012) on quality systems for agricultural products and foodstuffs
8	Opinion of the European Committee of the Regions - Local and regional incentives to promote healthy and sustainable diets
9	COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS EU Biodiversity Strategy for 2030
10	COMMUNICATION FROM THE COMMISSION The European Green Deal
11	COMMUNICATION FROM THE COMMISSION TO THE EUROPEAN PARLIAMENT, THE COUNCIL, THE EUROPEAN ECONOMIC AND SOCIAL COMMITTEE AND THE COMMITTEE OF THE REGIONS A "producer to consumer" strategy for a fair, healthy and environmentally friendly food system
12	REGULATION 1151/2012/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL (November 21, 2012) on the quality systems of agricultural products and foodstuffs

Hargita Megye Fejlesztési Ügynöksége

Un sistem de control al calității alimentelor, în conformitate cu strategia europeană „Farm to Fork”.

Versiunea finala

continuturi

1	Istorie	4
2	Rezumat.....	5
3	Situația producției de alimente sănătoase, necesitatea promovării consumului	7
3.1	Asigurarea calitatii productiei alimentare, monitorizare	7
3.1.1	Calitatea alimentelor	7
3.1.2	Urmărire	10
3.1.2.1	Conceptul de urmărire	10
3.1.2.2	Specificul urmăririi alimentelor.....	12
3.1.2.3	Mediu de reglementare.....	14
3.1.2.4	Bazele trasabilității.....	17
3.1.2.5	Date de afișat	19
3.2	Consumul de alimente în zonă.....	19
4	Condiții și posibilități de aplicare a strategiei „Fermă la furculiță” în județele Hargita, Kovászna și Maros	23
4.1	Strategia de la fermă la furculiță.....	23
4.1.1	Prezentarea strategiei „Farm to Fork” și a mediului acesteia	23
4.1.1.1	European Green Deal - European Green Agreement.....	24
4.1.1.2	Strategia de biodiversitate	29
4.1.1.3	Strategia de la fermă la furculiță	39
4.1.1.4	Strategia KAP	49
4.1.2	Condiții pentru producerea alimentelor sănătoase	57
4.2	Situația funcționării strategiei „Fermă la furculiță” în județul Hargita, identificarea îmbunătățirilor necesare	58
4.2.1	Asigurarea producției alimentare durabile	58
4.2.2	Încurajarea practicilor durabile de procesare a alimentelor, angro, retail, ospitalitate și catering	60
4.2.3	Promovarea consumului alimentar durabil, facilitarea tranziției către o dietă sănătoasă și durabilă.....	62
4.2.4	Reducerea pierderilor și a risipei de alimente	63

4.2.5	Garantarea securității alimentare	63
4.2.6	fraudei alimentare în lanțul de aprovizionare cu alimente	63
4.3	Identificarea alimentelor sănătoase, de calitate asigurată, aplicarea mărcilor comerciale.....	64
4.3.1	Oportunitățile și beneficiile oferite de mărcile înregistrate pentru producător 65	
4.3.2	Sisteme de certificare definite de UE	66
4.3.2.1	Denumire de origine protejată (DOP)	68
4.3.2.2	Indicație geografică protejată (IGP)	68
4.3.2.3	Produs Special Tradițional (TGS)	69
4.3.2.4	Produs de munte	69
4.3.2.5	Sisteme de certificare voluntară în Uniunea Europeană.....	70
4.3.3	marci in judetul Hargita.....	71
4.3.3.1	Marca comercială și certificat „Székely Product”.	71
4.3.3.2	Produs de munte	75
4.4	Condiții pentru scurtarea acestui lanț de aprovizionare în județe	76
4.4.1	Dezvoltarea agenției	83
4.4.2	Dezvoltarea oportunităților de vânzare.....	85
4.4.3	Dezvoltarea asigurării calității.....	86
4.4.3.1	Sisteme internaționale de asigurare a calității	87
4.4.3.2	Dezvoltarea în continuare a sistemului de mărci comerciale „Székely Product”. 90	
4.4.4	Dezvoltarea logisticii	91
4.5	Branza Hargita	94
5	Instrumente și posibilități viitoare de implementare a strategiei „Farm to Fork”	96
	Anexe.....	98
	Lista figurilor.....	98
	Lista de mese.....	99
	Bibliografie	99

1 Istorie

Scopul acestui studiu este de a crea un sistem care să faciliteze controlul continuu al calității produselor și să se potrivească strategiei „Farm to Fork”. Studiul poate ajuta la convingerea populației să consume pe viitor alimente de calitate și sănătoase în toată țara. Studiul arată cum poate fi implementată strategia „De la fermă la furculiță”, cum afectează politica agricolă comună activități specifice de la producător la consumator.

33 de milioane de oameni din UE nu-și permit să mănânce alimente de calitate, în timp ce obezitatea este în creștere. Mai mult de jumătate din populația adultă este supraponderală, ceea ce contribuie la incidența ridicată a bolilor legate de nutriție (inclusiv diferite tipuri de cancer). Prin urmare, este important ca produsele micilor producători să fie prezente în mod constant pe piață, ceea ce necesită monitorizarea continuă și asigurarea calității produselor.

Este necesar să se sprijine și să se monitorizeze producția de produse sănătoase cu asigurarea calității procesului și a produselor, testarea și testarea de laborator a produselor. Deși legea impune verificarea periodică a produselor, considerăm că aceasta nu este suficientă pentru a controla produsele și producătorii, întrucât producătorii pot abuza în mod constant modificând produse sau folosind materii prime necorespunzătoare.

În ultimii ani, Consiliul Județean Harghita a lucrat pentru a oferi populației județului produse tradiționale, locale, de calitate și sănătoase de la producător până la consumator. Rezultatul este mișcarea mărcii de produs Székely, care este acum prezentă în 3 județe. În viitor, obiectivul este ca populația din județele Harghita, Kovászna și Maros să consume alimente fiabile și sănătoase pentru populație.

Prin dezvoltarea acestui studiu, scopul este de a crea un sistem care să promoveze controlul continuu al calității produselor și să fie strâns aliniat cu strategia UE „De la fermă la furculiță”. Studiul poate contribui la faptul că în viitor populația va putea consuma alimente de calitate și sănătoase nu doar în 3 județe, ci și la nivel național.

Studiul constă din trei părți:

- Prima parte arată de ce este necesară asigurarea calității alimentelor sănătoase, controlul continuu al acestora, precum și o scurtă analiză a nivelului actual de consum de alimente în județele Kovászna, Harghita și Maros, cu accent deosebit pe alimentele ecologice.

- A doua parte prezintă strategia „De la fermă la furculiță” și descrie criteriile de asigurare a calității pentru alimente sănătoase.
- A treia parte prezintă posibilitățile viitoare (de exemplu: agricultura de precizie, biodiversitate).

Studiul arată modul în care strategia „De la fermă la furculiță” poate fi implementată în conformitate cu prevederile Politicii Agricole Comune și modul în care aceasta afectează activitățile individuale pe traseele produsului de la producător la consumator.

2 Rezumat

Resursele naturale și valorile județului Harghita fac posibilă producerea de produse ecologice și organice de înaltă calitate în cantități mari și asigură aprovizionarea populației locale. Productia agricola din judetul Harghita are doua obiective de baza bazate pe resurse naturale

- asigurarea populației locale, precum și
- în vederea îmbunătățirii situației veniturilor producătorilor, producerea și comercializarea produselor de calitate premium către consumatorii cu putere de cumpărare mai mare din afara regiunii.

În județul Harghita, funcționarea lanțului scurt de aprovizionare, autosuficiența și contactul direct sau scurt între producători și consumatori este foarte răspândită. În ceea ce privește atingerea obiectivelor, cea mai mare provocare pentru fermieri și procesatorii de alimente este vânzarea de produse de înaltă calitate la un preț corect. Pe baza experienței, în cazul produselor vândute prin căi de produse în afara lanțului scurt de aprovizionare, producătorii realizează cel mai mic profit. Cadrele de reglementare și de sprijin bazate pe traseul de produse alimentare a Strategiei „De la fermă la furculiță” adoptată de Uniunea Europeană oferă o nouă oportunitate de dezvoltare producătorilor din județul Harghita și întreprinderilor locale de prelucrare a alimentelor.

Riscurile epidemiei de COVID-19 și războiul actual au evidențiat printre obiective furnizarea continuă și cu risc scăzut de alimente pentru populația locală.

Pachetul de propuneri alcătuit în cadrul proiectului „ CAPfuture ” a fost pregătit în vederea realizării obiectivelor de mai sus, ținând cont de obiectivele și măsurile Acordului Verde European și Politicii Agricole Comune, pe baza resurselor județului

Harghita.

Producerea de produse de calitate, pe baza resurselor naturale locale, cu certificare eco sau organica daca este posibil.

- Dezvoltarea unui sistem de asigurare a calității producției, legat de marca „Székely Product”.
- Menținerea potențialului biologic și a biodiversității terenurilor și pădurilor din județul Harghita.
- Reconcilierea bazată pe valoare a obiectivelor, nevoilor și așteptărilor vieții rurale, producției agricole și biodiversității. Siguranța locuințelor rurale și a producției agricole trebuie asigurată cu menținerea valorilor biodiversității.

Sprijinirea răspândirii și utilizării inovațiilor tehnologice care asigură calitatea și eficiența producției (de exemplu: producție agricolă de precizie și bazată pe date).

- Instruirea fermierilor, crearea și exploatarea unei rețele de plante demonstrative și eșantionare.
- Oferirea de mediu și consultanță de specialitate necesară pentru funcționarea tehnologiilor inovatoare.
- Maximizarea sprijinului disponibil fermierilor din județul Harghita din sistemul de sprijin al Politicii Agricole Közös, cu menținerea obiectivelor de mai sus și a valorilor biodiversității.
- Funcționarea unei rețele de fermieri săteni în scopul îndeplinirii sarcinilor de consultanță și instruire, precum și a cooperării cu fermierii din județele învecinate.

Creșterea ponderii producătorilor din veniturile din vânzarea de produse speciale, de calitate superioară, pe liniile de produse, de dragul dezvoltării durabile din punct de vedere economic.

- Asigurarea diferențierii produselor locale, precum și a produselor speciale și de înaltă calitate pe holurile de produse și piețele de consum.

- Consolidarea sistemului de mărci comerciale „Székely Product”. Crearea și funcționarea unui sistem de asigurare și urmărire a calității în scopul verificării calității produselor marcate și pentru a construi și menține încrederea consumatorilor.
- Dezvoltarea capacității de procesare a produselor locale din regiune.
- Dezvoltarea producției de mărci de produse pe baza producției locale (de exemplu: Brânza Hargita), cu scopul producerii de mărfuri de mare volum, de calitate uniformă și controlată.
- Crearea unei „utilități” logistice în vederea organizării lanțului scurt de aprovizionare local și a vânzărilor în afara regiunii.
- Cunoașterea tendințelor piețelor de consum, identificarea nevoilor și așteptărilor grupurilor țintă care necesită produse de înaltă calitate din județul Hargita.
- Dezvoltarea comună a produselor bazată pe cunoașterea piețelor de consum, organizarea comună de vânzări și marketing.

Dezvoltarea inovației agricole în județul Hargita pe baza nevoilor și resurselor regionale în vederea asigurării utilizării optime a resurselor umane și de mediu și reducerea riscului de producție.

- Reconcilierea vieții rurale și a tradițiilor care întăresc identitatea comunităților cu tehnologii inovatoare.

3 Situația producției de alimente sănătoase, necesitatea promovării consumului

Primul capitol arată de ce este necesară promovarea continuă a alimentelor sănătoase și analizează pe scurt nivelul actual al consumului de alimente ecologice în cele trei județe Kovászna, Hargita și Maros.

3.1 Asigurarea calitatii productiei alimentare, monitorizare

3.1.1 Calitatea alimentelor

concept complex , parțial subiectiv , format din mai multe elemente.

- Nivel de bază
 - Respectarea legislației (de exemplu, conținutul de metale grele al produsului nu depășește limita legală)
 - Conformitatea cu cerințele asumate de producător (de exemplu, cerințele certificării ecologice din anunțul produsului trebuie respectate sau „conținutul de proteine 21% (m/m)” convenit pe fișa produsului trebuie să fie același cu cantitatea măsurată în produs)
- Nevoile exprimate ale clientului sau ale consumatorului
 - Clienți (cei care cumpără alimente): cerințe așteptate de comerciant (de exemplu, cerințe analitice specificate în licitație sau proprietăți stabilite în contracte)
 - Consumatorii (cei care consumă hrana): la ce fel de gust se așteaptă (valoarea plăcerii), dacă produsul se potrivește cu obiceiurile lor alimentare (valoarea nutritivă) și alte aspecte (de exemplu cerințe religioase)
- Cereri nerostite
 - Clientul nu ar trebui să fie intimidat (nu deveniți victima unui șantajist fanatic)
 - Clientul nu trebuie să se simtă înșelat (produsul trebuie să fie fabricat din materiale maghiare dacă steagul Ungariei este pe el)
- Nevoi latente
 - Caracteristici și proprietăți cu valoare adăugată la care cumpărătorul sau consumatorul nu se așteptau

Calitatea alimentelor reprezintă totalitatea proprietăților alimentelor, conform cărora acesta respectă legislația națională și UE relevantă, precum și caracteristicile indicate în sistemul de asigurare a calității propriu al producătorului.

Într-un sens profesional și de zi cu zi, calitatea alimentelor este interpretată mult mai larg decât acesta .

Definiția complexă a calității alimentelor include nu numai siguranța și respectarea legislației

- proprietăți nutriționale și fiziologice,
- proprietăți senzoriale (valoare de plăcere),

- așteptările exprimate ale cumpărătorilor și consumatorilor. Într-o licitație, cumpărătorul poate formula condiții mai stricte decât legislația, de ex. conținut chiar mai mare de carne), dar acest lucru poate fi de așteptat dacă consumatorul urmează o dietă specială, postește din motive religioase, nu mănâncă carne vinerea sau este alergic la un ingredient.)
- așteptările nespuse ale cumpărătorilor și consumatorilor afectează siguranța alimentară și fraudă alimentară.

Ultimele două concepte depășesc parțial siguranța alimentară:

- De fapt , **siguranța alimentară** este asigurarea în întregul proces de producție, producție, depozitare și comercializare a alimentelor că alimentele nu pun în pericol sănătatea consumatorului final, dacă sunt preparate și consumate în conformitate cu scopul propus (de exemplu, cele care au murit în timpul tratamentului termic agenți patogeni).
- **Protecția** alimentelor se referă la măsurile luate împotriva daunelor cauzate de substanțe biologice, chimice, fizice sau radiologice în scopul contaminării sau falsării intenționate (de exemplu, un lucrător concediat ascunde în mod intenționat cioburi de sticlă în alimente la întoarcerea în zona de producție).
- **Frauda** alimentară reprezintă înlocuirea intenționată și premeditată, etichetarea falsă, falsificarea sau fraudă alimentelor, materiilor prime, ingredientelor sau materialelor de ambalare în scopul câștigului economic (de exemplu, în locul cărnii de vită se comercializează carne de porc întunecată cu coloranți).

Producătorii cu adevărat de succes încorporează, de asemenea, nevoi neașteptate în produsele lor și creează astfel valoare adăugată care încântă clienții și consumatorii.

În zilele noastre, calitatea alimentelor, deci siguranța alimentelor, joacă un rol proeminent în viața tuturor. Sistemele de management al calității care acoperă întregul lanț alimentar pot fi o soluție pentru prevenirea și tratarea diferitelor probleme.

Scopul unor astfel de sisteme este dublu:

- pe de o parte, asigurarea producției de alimente de calitate adecvată (managementul riscurilor),
- pe de altă parte, gestionarea eficientă a situațiilor de urgență neașteptate care apar în ciuda eforturilor numeroase (managementul crizelor).

Pentru a construi un sistem de calitate sunt necesare o serie de blocuri. În cazul

unui sistem de management al siguranței alimentelor, construirea sistemului de identificare și urmărire este de o importanță fundamentală.

3.1.2 Urmărire

3.1.2.1 Conceptul de urmărire

Conform conceptului definit la pct. 15 al articolului 3 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002, trasabilitatea este capacitatea de a urmări un aliment, hrană pentru animale, un animal destinat producției alimentare sau un material destinat utilizării în producția de alimente sau furaje sau pentru care este de așteptat acest lucru, în toate etapele producției, procesării și distribuției.

Rolul cel mai important al sistemului de urmărire poate fi observat atunci când apar probleme de siguranță alimentară: oferă posibilitatea de a identifica gama de produse afectată (gama furnizorului sau clienților) și delimita cantitatea de produs afectată în timpul investigației cauzei principale. Ca urmare, importanța sa atât pentru securitate, cât și pentru management nu poate fi neglijată.

Urmărirea este de obicei legată de un anumit produs și, în cadrul acestuia, de loturile de producție, unde lotul poate fi o producție pentru o zi întreagă sau chiar un singur lot. Cu cât analiza articolului cu articol este mai detaliată, cu atât sistemul este mai eficient și cu atât gama de produse afectată poate fi restrânsă mai mică. Aceasta are avantaje economice și logistice, dar și limitări tehnice și IT.

Trasabilitatea este necesară de-a lungul lanțului alimentar. Cele mai frecventate zone, unde cererea a apărut rapid:

- producția de mâncare,
- comerț cu ridicata și cu amănuntul,
- cumpărători și consumatori,
- autoritățile implicate în siguranța alimentelor.

Urmărirea înseamnă mai mult decât urmărirea unui articol de la producție prin lanțul de distribuție până la vânzări (urmărire), ci mai degrabă capacitatea de a determina originea articolului prin cunoașterea ciclului de viață al produsului (urmărire). Deci, gândind dintr-o perspectivă de sistem, putem conecta legăturile individuale: produsul și fluxul de informații legate de acesta.

De asemenea, se poate observa că monitorizarea singură nu îmbunătățește calitatea

alimentelor, dar ajută la un management eficient al calității prin crearea de transparență. De asemenea, rezultă că monitorizarea ar trebui gestionată ca parte a sistemului de management al calității și nu separat de acesta.

Urmărirea

- Creează securitate preventivă, asigurându-se că informațiile care confirmă fiabilitatea se mișcă împreună cu produsul,
- În cazul unei probleme, este un instrument excelent pentru a găsi sursa problemei și a preveni răspândirea acesteia,
- Face posibilă determinarea zonelor de responsabilitate: este posibil să se identifice cine este responsabil pentru cauzarea problemei.

Siguranța alimentară joacă un rol important în viața tuturor. Sistemele de asigurare a calității care acoperă întregul lanț alimentar pot fi o soluție pentru prevenirea și tratarea diferitelor probleme.

Astfel de sisteme trebuie să asigure, pe de o parte, producția de alimente de calitate adecvată, iar pe de altă parte, gestionarea eficientă a situațiilor de urgență neașteptate care apar în ciuda eforturilor.

În cazul sistemului de asigurare a calității, instituirea sistemului de identificare și urmărire este de o importanță fundamentală.

Conform conceptului definit la pct. 15 al articolului 3 din Regulamentul (CE) nr. 178/2002, trasabilitatea este capacitatea de a urmări un aliment, hrană pentru animale, un animal destinat producției alimentare sau un material destinat utilizării în producția de alimente sau furaje sau pentru care este de așteptat acest lucru, în toate etapele producției, procesării și distribuției.

Rolul cel mai important al sistemului de urmărire poate fi observat atunci când apar probleme de siguranță alimentară: oferă posibilitatea de a identifica gama de produse afectată și de a delimita cantitatea de produs afectată în timpul investigației cauzei.

Urmărirea este de obicei legată de un anumit produs și, în cadrul acestuia, de un lot de producție sau de ambalare, unde lotul poate fi o producție pentru o zi întregă sau chiar o singură unitate de producție/ambalare. Cu cât analiza articolului cu articol este mai detaliată, cu atât sistemul este mai eficient și cu atât gama de produse afectată poate fi restrânsă mai mică. Aceasta are avantaje economice și logistice, dar și limitări tehnice și IT.

Trasabilitatea este necesară de-a lungul lanțului alimentar, începând cu producător, inclusiv procesator/ambalator, și terminând cu vânzări și consumator.

Trasabilitatea este mai mult decât urmărirea unui articol de la producție prin lanțul de distribuție până la vânzări, este capacitatea de a determina originea unui articol prin cunoașterea ciclului de viață al produsului.

3.1.2.2 Specificul urmării alimentelor

Datorită diverselor scandaluri din ultimele decenii, siguranța alimentară este extrem de importantă pentru toată lumea. Consumatorii cer din ce în ce mai multe informații despre produsele pe care le cumpără și le consumă. Această foame de informație este doar intensificată de creșterea tehnologiilor TIC

Pe baza legislației relevante, responsabilitatea principală pentru construirea și aplicarea sistemelor de monitorizare revine producătorilor de alimente

Piața alimentară este în continuă schimbare, ceea ce necesită informații din ce în ce mai extinse. Lanțul de aprovizionare devine din ce în ce mai complex pe zi ce trece (piața mondială, bursa de valori, intrarea de noi țări, livrări la domiciliu), dar există și lanțuri scurte de aprovizionare (REL), care sunt alcătuite dintr-un număr mic de actori economici care se angajează la dezvoltarea economică locală și la relațiile geografice și sociale strânse

Incertitudini de producție: Există un grad ridicat de ciclicitate și sezonabilitate, pe care industria alimentară încearcă să le echilibreze și să le adapteze la cererea consumatorilor.

Datorită consecințelor fenomenelor meteorologice extreme, calitatea materiei prime se modifică, astfel încât în multe cazuri este necesară amestecarea materiilor prime pentru a asigura o calitate uniformă a produsului finit. Alimentele procesează practic materii prime „vii”, astfel încât variabilitatea acestora poate afecta capacitatea procesului

Există o diferență semnificativă în procesare și tehnologie între sectoarele individuale ale industriei alimentare, ceea ce face dificilă stabilirea unui sistem uniform de monitorizare în cadrul industriei alimentare.

Deși monitorizarea este o obligație legală, evaluarea și responsabilitatea acesteia diferă între autoritățile districtuale, județene și naționale pentru siguranța alimentelor.

Această diferență este semnificativă și între ramurile individuale

Trasabilitatea promovează comerțul echitabil între antreprenori, dar, în același timp, o verigă lipsă poate pune în pericol trasabilitatea întregului lanț de aprovizionare. Acest lucru ne aduce la cea mai de bază întrebare în discuția subiectului: cât de mare ar trebui să fie elementul individual pe care trebuie să-l putem urmări. Pentru lapte: nivel individual de animal? Nivelul pachetului? Nivel de plumb? Nivel siloz? Nivelul rezervorului? Nivelul capacității de procesare solară? Nivelul de ambalare al consumatorilor? Nivel de colecționar?

Profunzimea urmăririi variază. Trebuie să fim pregătiți pentru faptul că în cazul unui produs complex, multicomponent, vor apărea modificări în fiecare lot (lot) de producție al produsului, proporțional cu dimensiunea lotului și pierderea în greutate a componentelor individuale, chiar și în timpul producție. Unele ingrediente sunt „consumate între ele”, așa că, în timp ce produsul este considerat un singur lot, materialele folosite schimbă și loturile în cadrul acestuia. Urmând rețete și ingrediente precise este ușor de încurcat. Dacă un ingredient este prezent într-o cantitate mică, dar în multe loturi de producție, gama și cantitatea produselor afectate crește rapid. Același lucru se întâmplă atunci când un ingredient este colectat în mai multe zile de producție și utilizat simultan; sau, dacă are loc reperlucrare sau reperlucrare (de exemplu, încorporarea unui produs defect din ziua precedentă). În astfel de cazuri, loturile de producție sunt combinate. Dacă un ingredient este listat în mai multe locuri, atunci o problemă de siguranță alimentară afectează mai multe produse și loturi de producție, ceea ce înseamnă că timpul necesar pentru recuperare și stabilirea și volumul retragerii unui produs impun deja o povară semnificativă producătorului.

Majoritatea actorilor din lanțul alimentar și-au dezvoltat mai mult sau mai puțin propriul sistem de urmărire, dar și astăzi există unele zone gri (originea produselor de export, materii prime agricole nemarcate etc.)

Complexitatea producției: Într-o fabrică dată, urmărirea poate fi afișată într-un grafic complex, mișcarea și conexiunea materialelor și produselor pot fi foarte diverse. Complexitatea acestei rețele logice crește dacă procesarea este, de asemenea, în mai multe etape: de ex. în industria cărnii, abator, pregătirea materiilor prime și părțile uzinei de procesare.

Complexitatea clienților: baza de clienți a unui produs poate fi diversă, ceea ce face ca monitorizarea să fie dificilă. O anumită fabrică poate fi furnizor pentru marile lanțuri

comerciale (depouri, puncte de distribuție), rețele de vânzare cu amănuntul, magazine independente, cantine publice (de exemplu, bucătării școlare) și poate, de asemenea, să își opereze propriul magazin de calitate. Un anumit produs poate fi găsit în toate.

În diferitele etape ale producției alimentare, o companie are la dispoziție din ce în ce mai multe date. Din aceste date pot fi obținute informații, fie structurate, fie nestructurate, care trebuie explorate folosind diferite metode, de ex. cu înregistrarea simplă a datelor, metode statistice, data mining etc.

Pentru a crea procese interne eficiente ale companiei și procese de afaceri fluide între companiile individuale, datele trebuie colectate, procesate și utilizate într-un mod adecvat. Atunci când o vânzare de produs (inclusiv prestarea unui serviciu) are loc între două afaceri, pe lângă livrarea produsului (și prestarea serviciului), informațiile trebuie să fie și transferate în același timp cu evenimentul economic. Schimbul de informații între cele două companii depinde, printre altele, de:

- De la nivelul de monitorizare al celor două afaceri (ce informații de bază folosesc și se așteaptă)
- Cum sunt sistemele IT ale celor două companii?
- Și cum pot fi conectate.

3.1.2.3 Mediu de reglementare

Baza unei operațiuni corecte, conforme din punct de vedere legal este aceea că antreprenorii își desfășoară activitățile doar într-un mod autorizat (în anumite cazuri, notificat).

Este interzisă cumpărarea sau preluarea spre vânzare, transport și depozitare a unui produs reglementat de Legea alimentară de la un operator neînregistrat al lanțului alimentar.

Acest lucru se aplică și tuturor vânzărilor ulterioare după livrarea către prima locație de depozitare din Ungaria pentru produse din comerțul dintre statele membre sau din țări terțe. În cazul încălcării acestei prevederi, organul de supraveghere a lanțului alimentar aplică consecințele legale cumpărătorului și beneficiarului.

Legislația și standardele comerciale nu prescriu metode și instrumente obligatorii pentru stabilirea unui sistem de urmărire. Practica companiei de identificare, urmărire și, prin urmare, crearea numărului de lot este unică. Sistemul său unic de identificare marcat pe produs nu trebuie să fie înțeles de consumator sau chiar de autorități.

Desigur, în timpul unei inspecții oficiale, acesta trebuie prezentat și explicat persoanei care efectuează inspecția.

3.1.2.3.1 Articolul 18 din Regulamentul (CE) Nr. 178/2002

(1) În toate etapele de producție, procesare și distribuție, trebuie să se asigure trasabilitatea alimentelor, furajelor, animalelor destinate producției alimentare și a altor substanțe incluse sau despre care se presupune că sunt incluse în unele alimente sau furaje.

(2) Antreprenorii din industria alimentară și furajeră trebuie să se asigure că sunt capabili să identifice persoanele de la care primesc alimente, furaje, animale destinate producției alimentare sau alte substanțe incluse sau despre care se presupune că sunt incluse în alimente sau furaje.

În acest scop, contractanții trebuie să dispună de sisteme și proceduri care să permită ca astfel de informații să fie furnizate autorităților competente la cererea acestora.

Cu toate acestea, antreprenorii din industria alimentară nu trebuie să identifice consumatorii direcți dacă aceștia sunt și consumatori finali.

3.1.2.3.2 Regulamentul de punere în aplicare 931/2011/UE Articolul 3

Cerințe de trasabilitate

(1) Antreprenorii din industria alimentară trebuie să se asigure că următoarele informații referitoare la transporturile de alimente de origine animală pot fi accesate de către antreprenorul din industria alimentară care primește alimentele livrate și, la cerere, de către autoritatea competentă:

- a) descrierea corectă a alimentelor;
- b) volumul sau cantitatea de alimente;
- c) numele și adresa operatorului din sectorul alimentar de la care au fost livrate produsele alimentare;
- d) numele și adresa expeditorului (proprietarului), dacă este diferită de afacerea alimentară de la care a fost livrată mâncarea;
- e) numele și adresa operatorului din sectorul alimentar care primește alimentele;
- f) numele și adresa destinatarului (proprietarului), dacă acesta diferă de întreprinzătorul din industria alimentară care primește hrana;
- g) referință pentru identificarea expedierii, articolului sau transportului dat; și

h) data livrării.

(2) Pe lângă informațiile cerute de reglementările UE privind trasabilitatea alimentelor de origine animală, trebuie puse la dispoziție și informațiile prevăzute la alin. (1).

(3) Informațiile prevăzute la alin. (1) trebuie să fie actualizate zilnic și puse la dispoziție cel puțin până când se poate presupune în mod rezonabil că alimentul a fost deja consumat.

La solicitarea autorității competente, antreprenorul din industria alimentară este obligat să elibereze informațiile fără întârzieri nejustificate. Furnizorul de alimente poate alege modalitatea de a oferi acces la informațiile obligatorii prescrise, cu condiția ca informațiile specificate la alin. (1) să fie clar și fără ambiguitate accesibile și să poată fi solicitate pentru întreprinzătorul din industria alimentară care primește hrana.

3.1.2.3.3 Elemente principale de urmărire

Determinarea proprietății unui articol (dimensiune) identificabil în mod unic care corespunde mărimii și naturii afacerii. Trebuie dezvoltate instrumentele și metodele de colectare a datelor, care pot fi chiar și pe hârtie, ideea este că trebuie creați identificatori unici pentru companii, produse, locații, dispozitive și servicii. Cu ajutorul suporturilor de date (de obicei coduri de bare și etichete RFID*), cheile de identificare trebuie înregistrate în orice punct al lanțului de aprovizionare cu ajutorul cititoarelor de coduri de bare, cititoarelor RFID, aplicațiilor mobile, care pot fi trimise la destinație împreună cu produs prin conexiuni de date (partajarea datelor).

3.1.2.3.4 Sistem de urmărire pentru producători

Sistemul de urmărire acoperă următoarele procese, ținând cont de aspectele de cultură, protecția plantelor, recoltare, securitatea și igiena muncii:

- Procurarea de seminte
- Cultivarea răsadurilor
- Cultivare
- Recolta
- Livrare

3.1.2.3.5 Sistem de urmărire la furnizorul de servicii logistice

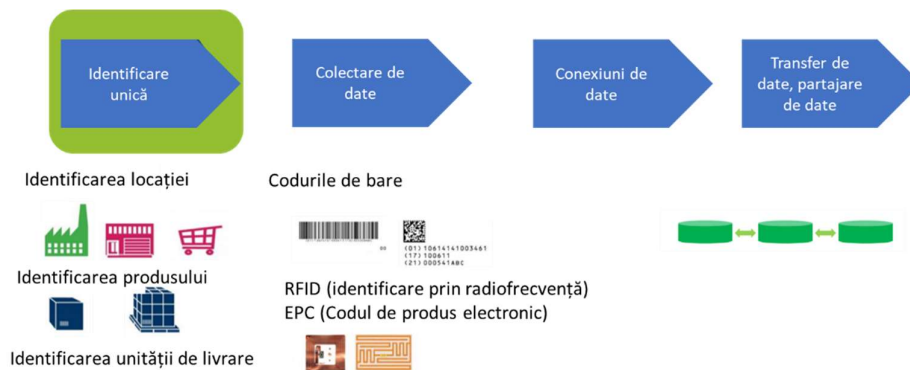
Sistemul de monitorizare acoperă următoarele procese, ținând cont de aspectele microbiologice, de exceptare a pesticidelor și de igienă:

- Achiziția de materii prime și materiale de ambalare primară
- Recepția și depozitarea materialelor de ambalare primară
- Primirea și depozitarea materiilor prime
- Ambalare produs finit
- Depozitarea și livrarea produselor finite
- Returul și reprocessarea produsului finit

3.1.2.4 Bazele trasabilității

Trasabilitatea a fost utilizată inițial pentru a identifica originea și traiectoria ulterioară a unui produs dat, în ceea ce privește așteptările și reglementările legale. „De unde până unde” este un model liniar, care este un punct de plecare teoretic, dar nu suficient din punct de vedere al aplicării. Doar o urmărire mai nuanțată și mai detaliată ajută la filtrarea elementelor problematice și la determinarea măsurilor ulterioare.

1. Figura - Structura schematică a urmăririi

Urmărirea a devenit o cerință de bază clară pentru organizațiile din întreaga lume. Pe lângă îmbunătățirea calității, eficienței și transparenței lanțului de aprovizionare, partajarea și utilizarea obligatorie a datelor de urmărire permit dezvoltarea de soluții care sporesc securitatea lanțului de aprovizionare.

Urmărirea permite accesul la date relevante pentru un anumit subiect (obiect), astfel încât datele să poată fi analizate și să se poată lua decizii. Accesibilitatea datelor este cheia pentru creșterea vitezei de răspuns și a acurateții analizei.

Ori de câte ori un proces legat de urmărire este efectuat în orice organizație, sunt generate date de urmărire. Aceste date conțin date de afaceri pentru aplicațiile care utilizează datele și includ informații din cinci dimensiuni importante: Cine, Ce, Unde, Când și De ce.

- **OMS?** - Ce părți sunt implicate?
 - o Entități identificate unic implicate în gestionarea, controlul sau deținerea obiectelor din lanțul de aprovizionare. Dacă este necesar să distingem entitatea și rolul său în proces, atunci merită să o includeți.
- **Ce?** - Care este obiectul principal de urmărit? Ce obiecte conexe ar trebui urmărite?
 - o Identificarea unică a obiectelor din lanțul de aprovizionare este extrem de importantă. Acestea pot fi produse individuale, precum și transporturi mai mari de produse. Acestea pot include, de asemenea, alte obiecte fizice sau virtuale, cum ar fi mijloace de transport, echipamente (inclusiv articole de transport returnabile) și documente.
- **Unde?** - Unde au avut loc aceste mișcări sau evenimente?
 - o Locațiile identificate în mod unic sunt esențiale pentru înțelegerea călătoriei unui obiect prin lanțul de aprovizionare. Poate fi un loc de producție, o linie specială de producție, un depozit, un câmp, un ocean, un punct de vânzare, un spital, o navă sau un vagon.
- **Când?** - Când a avut loc o mișcare sau un eveniment care a afectat obiectul?
 - o Data, ora și fusul orar când are loc un anumit eveniment oferă o cronologie a mișcării obiectului prin lanțul de aprovizionare.
- **De ce?** - Ce s-a întâmplat?
 - o Ce proces de afaceri avea loc în momentul în care a avut loc evenimentul? Ce tranzacții comerciale au avut loc? De ce era obiectul în acel loc în acel moment?

Când extindem această viziune la întregul lanț de aprovizionare, devine clar că fiecare organizație își gestionează propriul set de date de urmărire. Urmărirea lanțului de aprovizionare de la capăt la capăt necesită accesarea și combinarea datelor de la mai multe organizații.

3.1.2.5 Date de afișat

În baza Regulamentului 1308/2013/UE privind instituirea organizării comune a piețelor produselor agricole, legumele și fructele pot fi comercializate numai în Uniunea Europeană, inclusiv în Ungaria, dacă datele obligatorii sunt indicate pe ambalaj sau lângă (sub , mai sus) mărfurile afișate pe ghișeu.

Cele de mai sus sunt completate de Regulamentul 543/2011/UE cu norme detaliate aplicabile sectoarelor fructelor și legumelor și fructelor și legumelor prelucrate, conform cărora este obligatoriu să se menționeze pe ambalajul tuturor produselor din fructe și legume (compartiment, ladă, pungă etc.) țara de origine, numele și adresa producătorului sau distribuitorului și data ambalării. În plus, în cazul produselor din fructe și legume care fac obiectul unui standard de calitate de marketing specific, pe etichetă trebuie incluse informații suplimentare cerute de standard. În cazul mărfurilor în vrac, datele trebuie indicate pe un semn de lângă mărfuri. Pot fi indicate date neobligatorii (de exemplu, regiunea de producție sau soiul unde nu sunt necesare), dar datele cerute de standard trebuie incluse pe etichetă.

3.2 Consumul de alimente în zonă

În Székelyföld au apărut mari lanțuri internaționale de comerț cu amănuntul (de exemplu , Kaufland , Lidl). În primul rând în 18 așezări urbane, dintre care 7 orașe cu drepturi județene. Mai multe lanțuri de magazine internaționale sunt prezente și în județul Harghita. Profi a fost primul care a deschis un magazin (are în prezent 6 magazine), apoi Kaufland (3 magazine), apoi Plus, iar în prezent Lidl (4 magazine). Potrivit experților, este de așteptat ca magazine suplimentare să se deschidă în funcție de puterea de cumpărare.

În Székelyföld, producția tradițională de alimente, procesarea, autosuficiența și vânzările directe sunt decisive. În regiune au fost lansate inițiative de încurajare a adoptării și vânzării producției alimentare locale. În 2009, Consiliul Județean Harghita a creat marca comercială „Produsul Secuiesc”. Dintre inițiative, putem aminti și „Transilvania Authentica”, linia de produse „Góbé” și inițiativa „Székely Gyümölcs”.

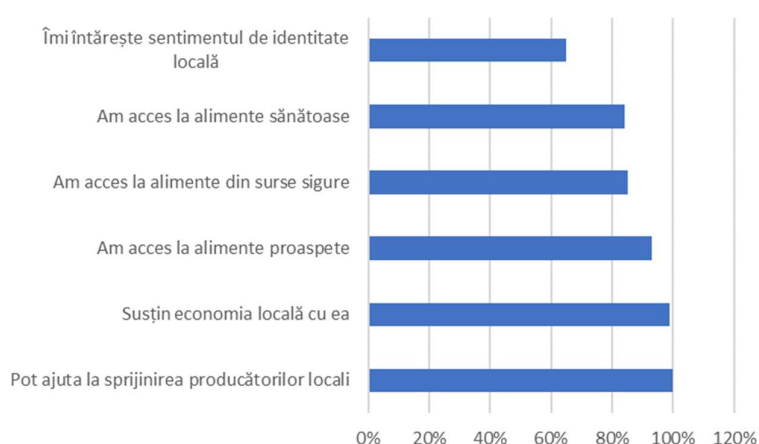
studiu detaliat ¹ privind comerțul cu alimente din județul Harghita, în primul rând despre

¹Sursa: Modele și caracteristici spațiale ale comunităților de clienți din Ungaria, teză de doctorat, Mária Izabella Bakos, Gödöllő, 2019

obiceiurile clienților locali, în legătură cu teza sa de doctorat intitulată „Modele și caracteristicile spațiale ale comunităților de clienți din Ungaria” .

63% dintre consumatorii Székelyföld consideră disponibilitatea alimentelor locale foarte importantă și 35% parțial importantă. În regiune, alimentele locale au o valoare și o cultură aparte. Motivația a 100% dintre consumatorii locali este de a sprijini producătorii locali și economia locală. Potrivit a 93% dintre consumatori, cumpărând alimente locale, aceștia obțin alimente proaspete, pe care 85% le consideră a fi dintr-o sursă de încredere și sănătoasă. O motivație proeminentă este chiar consolidarea sentimentului de identitate locală prin cumpărarea și consumul de alimente locale.

2. Figura - Motivații pentru cumpărarea alimentelor locale (%)²

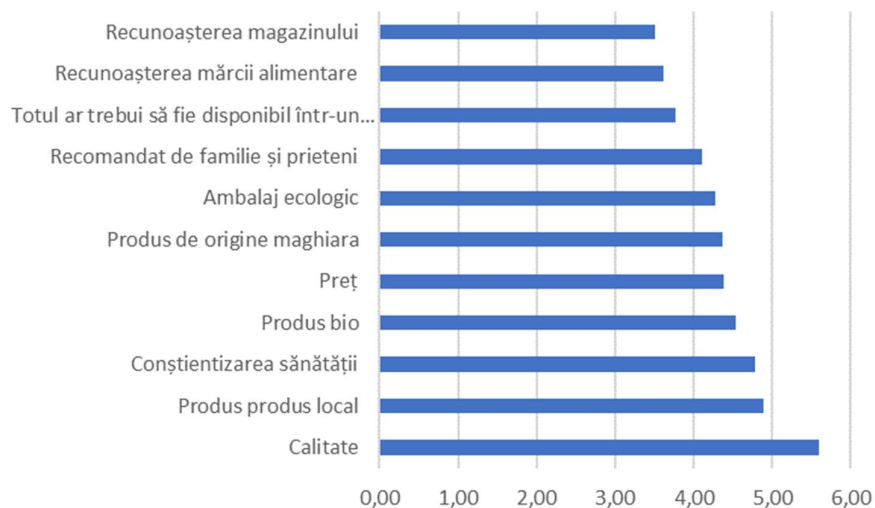

Consumatorii locali tratează calitatea alimentelor ca un factor cheie de luare a deciziilor atunci când cumpără alimente. Pe o scară de la 1 la 6 (unde 1 este cel mai puțin important și 6 cel mai important), calitatea alimentelor a primit o valoare medie de 5,6 în rândul respondenților, ceea ce este remarcabil.

Cele mai importante criterii de decizie sunt calitatea, producția locală, conștientizarea sănătății și produsele ecologice. Al doilea grup prioritar este prețul alimentelor, originea maghiară, ambalajele ecologice și recomandările familiei și prietenilor. Dintre aspecte, cea mai mică valoare a fost acordată „a fi disponibil peste tot”, conștientizarea mărcii și conștientizarea magazinului.

²Sursa: Modele și caracteristici spațiale ale comunităților de clienți din Ungaria, teză de doctorat, Mária Izabella Bakos, Gödöllő, 2019

3. Figura - Criteriile de cumpărare a alimentelor ale respondenților din Székelyföld (pe o scară de la 1 la 6, unde 6 este cel mai important, 1 este cel mai puțin important)³

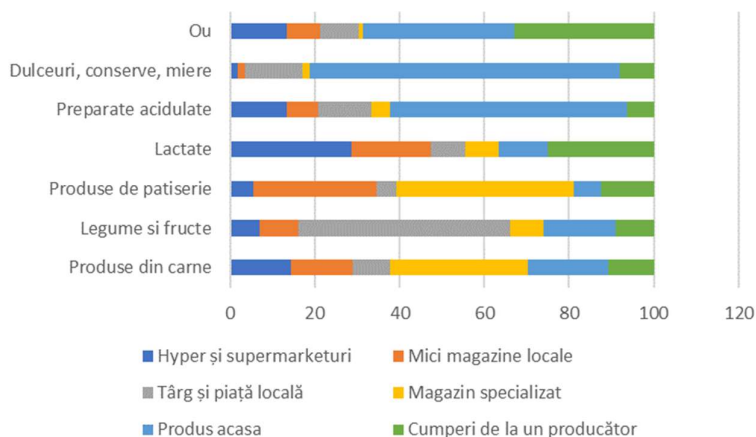

Formele tradiționale de achiziție de alimente sunt cele mai populare în rândul consumatorilor locali de alimente. În cazul achiziționării numai a produselor lactate, cumpărăturile în hiper- și supermarketuri sunt tipice. În cazul ouălor, producție proprie și cumpărare de la producători, în cazul dulcețurilor, conservelor și mierii și preparatelor murate, producția proprie este cea mai tipică.

În cazul produselor lactate, pe lângă hiper și supermarketuri, achiziția de la producători este decisivă. În cazul produselor de panificație, sunt tipice magazinele specializate și micile magazine locale. În cazul fructelor și legumelor, majoritatea oamenilor cumpără de pe piețele locale. Produsele din carne sunt achiziționate în principal din magazine specializate, iar majoritatea consumatorilor le produc acasă.

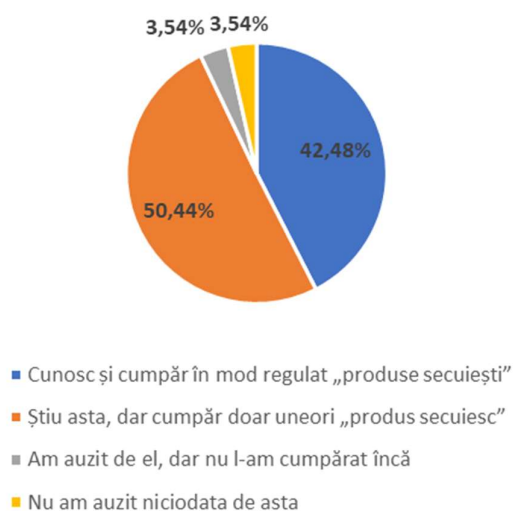
³Sursa: Modele și caracteristici spațiale ale comunităților de clienți din Ungaria, teză de doctorat, Mária Izabella Bakos, Gödöllő, 2019

4. Figura - Locațiile de achiziție ale categoriilor individuale de alimente în rândul consumatorilor din Székelyföld (%)⁴

57,7% dintre consumatori consideră că este foarte important, iar 38,7% consideră că este parțial important, să aibă în localitatea lor magazine alimentare care vând doar alimente de la producători locali și autohtoni.

5. Figura - Conștientizarea mărcii comerciale „Székely Product”⁵

Cea mai cunoscută marcă de produs local din Székelyföld este „Produsul Székely”. Marca este considerată binecunoscută și este o achiziție obișnuită (42,5%) sau ocazională (50,44%) de către mulți consumatori locali. Produsele care poartă marca

⁴Sursa: Modele și caracteristici spațiale ale comunităților de clienți din Ungaria, teză de doctorat, Mária Izabella Bakos, Gödöllő, 2019

⁵Sursa: Modele și caracteristici spațiale ale comunităților de clienți din Ungaria, teză de doctorat, Mária Izabella Bakos, Gödöllő, 2019

comercială sunt alese în mare parte de femeile cu vârste cuprinse între 25 și 54 de ani. Pe o scară de la 1 la 6, consumatorii obișnuiți au evaluat calitatea mărcii la 4,53 și selecția la 4,23. Prețurile sunt considerate mari (4,00), disponibilitatea produselor (3,85) nu este considerată adecvată și nici numărul târgurilor (3,62).

4 Condiții și posibilități de aplicare a strategiei „Fermă la furculiță” în județele Harghita, Kovászna și Maros

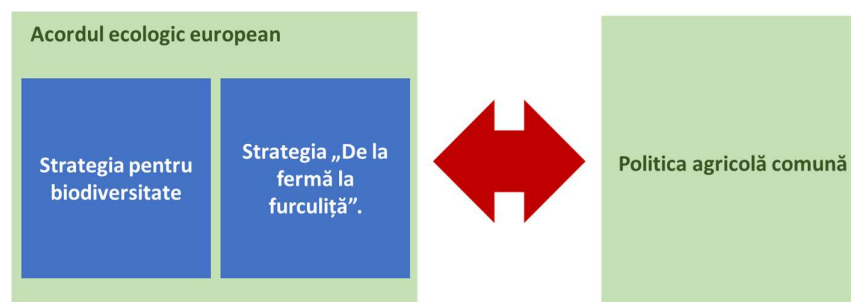
4.1 Strategia de la fermă la furculiță

4.1.1 Prezentarea strategiei „Farm to Fork” și a mediului acesteia

Strategia „Farm to Fork” face parte din cadrul strategiei de mediu al Uniunii Europene. Pe 11 decembrie 2019, Comisia Europeană a publicat anunțul „European Green Deal”⁶, care își propune să abordeze provocările climatice și de mediu. Pe baza „European Green Deal”, a început o serie de legislații conform unui calendar fix, care acoperă un domeniu larg al politicilor UE, astfel încât sunt așteptate modificări legislative și în obiectivele climatice, sectorul energetic, transportul, protecția mediului, agricultura și politica industrială.

Busola acordului este atingerea neutralității climatice a Europei până în 2050, adică reducerea emisiilor de gaze cu efect de seră la zero net. Pentru a atinge obiectivele „Acordului verde european”, Comisia Europeană propune noi măsuri în opt domenii de politică. Pe lângă noile măsuri, Comisia dorește să coopereze cu statele membre pentru a realiza conformitatea și implementarea legilor și politicilor existente.

6. Figura - Mediul strategic „De la fermă la furculiță”.

Strategia „Farm to Fork” a fost creată în cadrul „European Green Agreement” și este

⁶ [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2019\)640&lang=en](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2019)640&lang=en)

strâns legată de sistemul țintă al Acordului, precum și de Strategia de biodiversitate elaborată în cadrul Acordului. În cadrul „Acordului verde european”, de-a lungul sistemului țintă au fost pregătite câteva alte strategii, în acest studiu examinăm doar conexiunile relevante.

Strategiile create pe baza „European Green Deal” și sistemul său țintă afectează direct Politica Agricolă Comună a Uniunii Europene (denumită în continuare: PAC). În legătură cu reforma PAC și dezvoltarea cadrelor de sprijin pentru noul ciclu de planificare, au fost aliniate obiectivele și măsurile relevante ale „Acordului ecologic european”. Așteptările și obiectivele „verzi” au influențat semnificativ modificarea sistemului țintă PAC, planificarea măsurilor de sprijin care urmează a fi dezvoltate pe ambele axe și funcționarea sistemului instituțional de control și monitorizare.

În capitolele următoare, descriem pe scurt sistemul țintă al strategiilor și măsurile relevante bazate pe traseele produselor alimentare ale județului Harghita.

Este important de subliniat faptul că documentele se schimbă constant pe baza feedback-ului grupurilor țintă implicate, precum și a schimbărilor sociale și economice din ultimii ani. Schimbările afectează în primul rând intervențiile și măsurile, precum și nivelul indicatorilor alocați obiectivelor. Nu se așteaptă ca obiectivele și mijloacele planificate să fie schimbate.

4.1.1.1 European Green Deal - European Green Agreement

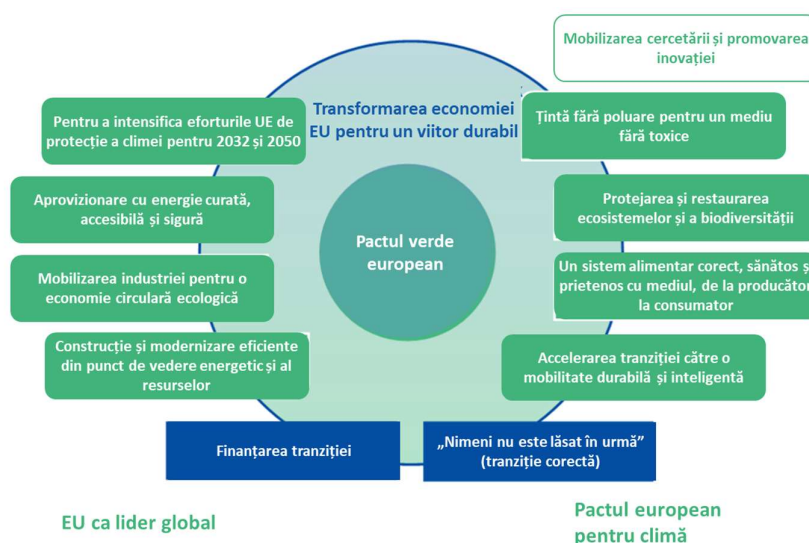
Scopul Acordului ecologic european (denumit în continuare: EGD) este de a formula răspunsuri la schimbările climatice. Acesta își propune să transforme UE într-o societate echitabilă și prosperă, cu o economie modernă, eficientă din punct de vedere al resurselor și competitivă, cu emisii nete de gaze cu efect de seră zero până în 2050 și în care creșterea economică nu depinde de resurse.

De asemenea, își propune să protejeze, să păstreze și să dezvolte capitalul natural al UE, precum și să protejeze sănătatea și bunăstarea cetățenilor împotriva riscurilor și a impactului asupra mediului. În același timp, tranziția trebuie să fie echitabilă și incluzivă. Trebuie să pună oamenii pe primul loc și să se concentreze asupra regiunilor, industriilor și lucrătorilor care vor fi cele mai provocate. Întrucât tranziția va aduce schimbări semnificative, participarea activă și încrederea publicului vor fi necesare pentru eficacitatea și acceptarea pașilor politicii. Prin cooperarea eficientă a instituțiilor și organismelor consultative ale UE, trebuie să unim cetățenii în diversitatea

lor cu autoritățile naționale, regionale și locale, precum și cu actorii societății civile și din industrie într-o nouă alianță.

Pentru a atinge obiectivele EGD, conform punctului de vedere al Comisiei, este necesară regândirea politicilor de aprovizionare cu energie curată în economie, industrie, producție și consum, infrastructură pe scară largă, transport, industria alimentară și agricultură. , industria construcțiilor, politica fiscală și socială în ceea ce privește beneficiile.

7. Fig. - Obiectivele acordului European Green Deal

Consolidarea eforturilor UE de protecție a climei pentru 2030 și 2050

UE a început deja să modernizeze și să transforme economia pentru a atinge neutralitatea climatică. Între 1990 și 2018, a redus emisiile de gaze cu efect de seră cu 23%, în timp ce economia a crescut cu 61%. Cu toate acestea, politicile actuale pot reduce emisiile de gaze cu efect de seră doar cu 60% până în 2050. Rămân multe de făcut, începând cu implementarea unor politici climatice mai ambițioase în următorul deceniu.

Comisia a crescut obiectivul UE privind emisiile de gaze cu efect de seră la 50% până în 2030, comparativ cu nivelurile din 1990.

Aprovizionare cu energie curată, accesibilă și sigură

Decarbonizarea în continuare a sistemului energetic este esențială pentru a îndeplini

obiectivele de protecție a climei pentru 2030 și 2050. Peste 75% din emisiile de gaze cu efect de seră ale UE provin din producția și consumul de energie din sectoarele economice. Statele membre își pregătesc propriile planuri energetice și climatice. În conformitate cu Regulamentul privind uniunea energetică și guvernarea climatică, aceste planuri ar trebui să stabilească contribuții naționale ambițioase la obiectivele la nivelul UE.

Tranziția la energia curată trebuie implementată cu implicarea și beneficiul consumatorilor, iar riscul sărăciei energetice trebuie abordat. Tranziția către neutralitatea climatică necesită și o infrastructură inteligentă.

Mobilizarea industriei pentru o economie circulară ecologică

Realizarea unei economii circulare și neutre din punct de vedere climatic necesită mobilizarea deplină a industriei. Este nevoie de 25 de ani - timpul unei generații - pentru a transforma un sector industrial și toate lanțurile valorice.

Între 1970 și 2017, extracția anuală globală de materii prime s-a triplat și a crescut de atunci, prezentând un risc global semnificativ. Aproximativ 50% din totalul emisiilor de gaze cu efect de seră și mai mult de 90% din pierderea biodiversității și deficitul de apă pot fi urmărite până la extracția resurselor și procesarea materialelor, combustibililor și alimentelor.

Tranziția oferă o oportunitate de extindere a activităților economice durabile și care creează locuri de muncă. În martie 2020, Comisia va adopta o strategie industrială a UE pentru a aborda provocările duble ale tranziției ecologice și ale transformării digitale. Europa trebuie să exploateze potențialul inerent transformării digitale.

Informațiile fiabile, comparabile și verificabile joacă, de asemenea, un rol important în a permite clienților să ia decizii mai durabile și, de asemenea, reduc riscul de „vopsire verde”.

Accesul la resurse este, de asemenea, o problemă de securitate de importanță strategică în ceea ce privește eforturile UE de a atinge obiectivele Pactului Verde. Promovarea unor noi forme de colaborare cu industria și investiția în lanțuri valorice strategice este esențială. Tehnologiile digitale sunt un catalizator cheie în multe sectoare diferite pentru a ajuta la atingerea obiectivelor de sustenabilitate ale Green Deal. Comisia va examina măsuri pentru a se asigura că tehnologiile digitale precum

inteligența artificială, 5G, cloud computing și soluțiile de vârf și internetul obiectelor pot accelera și maximiza impactul politicilor climatice și de mediu.

Construcție și modernizare eficiente din punct de vedere energetic și al resurselor

Construcția, utilizarea și modernizarea clădirilor necesită o cantitate semnificativă de energie și materii prime minerale (de exemplu, nisip, pietriș, ciment). Clădirile reprezintă 40% din consumul de energie. Astăzi, rata anuală de modernizare a fondului de clădiri variază între 0,4% și 1,2% în statele membre.

Pentru a face față provocărilor duble ale eficienței energetice și accesibilității, UE și statele sale membre trebuie să lanseze un program de modernizare a clădirilor publice și private. Comisia va respecta cu strictețe legislația privind eficiența energetică a clădirilor.

Accelerarea tranziției către o mobilitate durabilă și inteligentă

Transporturile sunt responsabile pentru un sfert din emisiile de gaze cu efect de seră ale UE, iar această proporție este în creștere. Atingerea neutralității climatice necesită o reducere cu 90% a emisiilor din transporturi până în 2050. Transportul rutier, feroviar, aerian și pe apă trebuie să contribuie la reducerea. Implementarea unui transport durabil înseamnă că utilizatorii trebuie să aibă prioritate și trebuie oferite alternative mai accesibile, mai accesibile, mai sănătoase și mai curate la opțiunile lor actuale de mobilitate.

Mobilitatea multimodală automată și conectată va juca un rol din ce în ce mai important, la fel ca și sistemele inteligente de gestionare a traficului, activate de digitalizare. Prețul transportului trebuie să reflecte efectele transportului asupra mediului și asupra sănătății. În paralel, UE trebuie să sporească producția și distribuția de combustibili alternativi durabili pentru transport. Până în 2025, vor fi necesare aproximativ 1 milion de stații publice de încărcare electrice și alte stații de încărcare pentru cele 13 milioane de vehicule fără emisii și cu emisii reduse așteptate pe drumurile europene.

De la producător la consumator: crearea unui sistem alimentar corect, sănătos și prietenos cu mediul (Strategia „De la fermă la furculiță”)

Alimentele europene sunt renumite pentru că sunt sigure, hrănitoare și de bună calitate. Este timpul ca ei să devină standardul global pentru durabilitate. Deși tranziția către sisteme mai durabile a început, hrănirea populației lumii în creștere rapidă în cadrul structurii actuale de producție rămâne o provocare. Producția de alimente are ca rezultat poluarea aerului, a apei și a solului, contribuie la pierderea biodiversității și la schimbările climatice și utilizează cantități semnificative de resurse naturale – în timp ce mare parte din alimente se transformă în deșeuri. Odată cu aceasta, printre altele, o dietă de proastă calitate este responsabilă de obezitate și de dezvoltarea anumitor boli precum cancerul.

Comisia a pregătit o strategie „De la fermă la mâncare” pentru a-și consolida eforturile de combatere a schimbărilor climatice, de a proteja mediul și de a conserva biodiversitatea. Politica agricolă comună și politica comună în domeniul pescuitului vor continua să fie instrumente cheie pentru sprijinirea acestor eforturi, asigurând în același timp un trai echitabil pentru fermieri, pescari și familiile acestora. Planurile strategice stabilesc un nivel mai ridicat de ambiție pentru a reduce semnificativ utilizarea și riscul pesticidelor, precum și utilizarea îngrășămintelor și antibioticelor.

Strategia „Farm to Fork” va contribui, de asemenea, la implementarea economiei circulare. „Farm to Fork” își propune să încurajeze consumul de alimente durabile și să promoveze alimente sănătoase, la prețuri accesibile pentru toată lumea. Alimentele importate care nu respectă reglementările UE relevante privind protecția mediului nu pot intra pe piața UE.

Protejarea și restaurarea ecosistemelor și a diversității biologice (Strategia pentru biodiversitate)

Ecosistemele oferă servicii esențiale, cum ar fi hrana, apa potabilă, aerul curat și habitatul. Acestea atenuează efectele dezastrelor naturale, dăunătorilor și bolilor și ajută la reglarea climei.

Comisia a pregătit strategia pentru biodiversitate. Strategia de biodiversitate definește măsuri specifice pentru atingerea obiectivelor. Aceasta poate include, de asemenea, obiective cuantificate, cum ar fi extinderea zonelor uscate și maritime protejate cu biodiversitate ridicată, pe baza rețelei Natura 2000. Statele membre trebuie să

consolideze cooperarea transfrontalieră pentru a putea proteja și reface mai eficient zonele care aparțin rețelei Natura 2000. Toate politicile UE trebuie să contribuie la conservarea și refacerea capitalului natural al Europei. Schimbările climatice pun din ce în ce mai multă presiune asupra ecosistemelor forestiere. Calitatea și cantitatea suprafețelor forestiere din UE trebuie îmbunătățite. Principalele obiective ale noii strategii a UE de gestionare a pădurilor vor include împădurirea eficientă și protecția și refacerea pădurilor în Europa.

Țintă fără poluare pentru un mediu fără toxice

Pentru a crea un mediu lipsit de substanțe toxice, sunt necesare mai multe măsuri pentru prevenirea, îndepărtarea și restabilirea stării inițiale de poluare. Pentru a proteja cetățenii și ecosistemele Europei, UE trebuie să monitorizeze, să raporteze, să prevină și să remedieze mai bine poluarea din aer, apă, sol și bunuri de consum. Pentru a realiza acest lucru, UE și statele membre trebuie să își coordoneze sistematic toate politicile și reglementările.

Funcțiile naturale ale apelor subterane și de suprafață trebuie restabilite. Comisia va revizui măsurile UE pentru combaterea poluării cauzate de instalațiile industriale mari . Pentru a asigura un mediu lipsit de substanțe toxice, Comisia va propune, de asemenea, o strategie chimică pentru durabilitate.

4.1.1.2 Strategia de biodiversitate

Scopul strategiei de biodiversitate este ca biodiversitatea de pe continentul nostru să intre în faza de refacere până în 2030. Avantajele acestui lucru pentru oameni și natură, precum și din punctul de vedere al schimbărilor climatice, cu greu pot fi contestate. Trasând lecții din criza coronavirusului, strategia își propune să facă societatea noastră mai rezistentă la amenințările viitoare prin diferite măsuri de conservare, inclusiv protecția speciilor sălbatice și lupta împotriva comerțului ilegal cu aceste specii, inclusiv:

- efectele schimbărilor climatice,
- incendiile de pădure
- insecuritatea aprovizionării cu alimente și
- împotriva noilor epidemii.

Strategia conține angajamente și măsuri specifice pentru perioada până în 2030.

Extinderea rețelei UE de zone protejate terestre și marine

Pentru ca situația biodiversității să înceapă să se îmbunătățească până în 2030, protecția și refacerea naturii trebuie sporită. Mijloacele în acest sens sunt, pe de o parte, extinderea rețelei de arii protejate europene și, pe de altă parte, dezvoltarea unui plan UE ambițios de restaurare a naturii.

UE va extinde zonele care aparțin rețelei Natura 2000 și va introduce reguli stricte pentru protecția zonelor cu biodiversitate deosebit de ridicată și zone cu importanță climatică.

Sunt necesare eforturi mai mari la nivel global, iar UE trebuie să facă mult mai mult pentru natură prin crearea unei rețele transeuropene de conservare a naturii cu adevărat coerentă. Conform studiului de fezabilitate al directivelor privind protecția naturii, beneficiile rețelei Natura 2000 pot fi estimate la 200-300 de miliarde EUR pe an. Nevoile de investiții ale rețelei sunt de așteptat să creeze până la 500.000 de locuri de muncă.

În UE, cel puțin 30% din suprafețele de teren trebuie protejate. Aceasta presupune protejarea cu 4% mai multă suprafață de teren decât în prezent. În UE, 10% din toate suprafețele de teren trebuie protejate strict, ceea ce corespunde obiectivului propus la nivel mondial. Pe lângă asigurarea unei protecții stricte, pădurile naturale și vechi rămase din UE trebuie monitorizate.

Desemnarea de noi arii protejate și strict protejate va fi responsabilitatea statelor membre. Desemnările pot fi făcute fie ca parte a rețelei Natura 2000, fie în cadrul sistemelor naționale de protecție.

Conservarea naturii: principalele angajamente până în 2030

- Cel puțin 30% din suprafața terestră a Uniunii și cel puțin 30% din suprafața sa marină ar trebui să beneficieze de protecție legală, împreună cu coridoarele ecologice necesare, ca parte a unei rețele cu adevărat transeuropene de conservare a naturii.
- Trebuie asigurată o protecție strictă pentru cel puțin o treime din ariile protejate ale UE, inclusiv pentru toate pădurile naturale și vechi existente.

- Ariile protejate trebuie gestionate eficient, ceea ce necesită definirea unor obiective și măsuri clare de conservare și monitorizarea corespunzătoare a acestora.

Lansarea unui plan UE de restaurare a naturii

Prin angajamente și acțiuni concrete, UE urmărește să restaureze și să gestioneze în mod durabil ecosistemele deteriorate până în 2030 și să abordeze principalele cauze ale pierderii biodiversității.

Presiunea asupra habitatelor și speciilor trebuie redusă și trebuie asigurată utilizarea durabilă pentru toate ecosistemele. Revenirea naturii trebuie ajutată, pe de o parte, prin limitarea acoperirii solului și extinderea orașelor și, pe de altă parte, prin reducerea poluării și a prezenței speciilor exotice invazive.

Noul cadru legal al UE pentru restaurarea naturii

Există lacune semnificative de implementare și de reglementare care împiedică progresul. De exemplu, statele membre nu sunt obligate să elaboreze planuri cuprinzătoare pentru a restabili biodiversitatea. Este nevoie de sprijin și aplicare mai puternică.

Natura trebuie readusă în agricultură

Fermierii joacă un rol important în conservarea diversității biologice. Ei sunt printre primii care percep consecințele declinului diversității biologice, dar și beneficiile refacerii acesteia. Biodiversitatea îi ajută să producă alimente sigure, durabile, hrănitoare și accesibile, precum și să furnizeze venituri pentru prosperitatea și dezvoltarea lor.

Colaborați cu fermierii pentru a sprijini și încuraja tranziția către practici pe deplin durabile. Strategia pentru biodiversitate va lucra împreună cu noua strategie „de la producător la consumator” și cu noua Politică Agricolă Comună (PAC).

Comisia va monitoriza îndeaproape evoluțiile și îmbunătățirile preconizate ale securității alimentare și ale veniturilor agricultorilor. Comisia se va asigura că planurile strategice ale PAC sunt evaluate în funcție de criterii climatice și de mediu solide.

Pentru a asigura habitatul animalelor și plantelor sălbatice, al polenizatorilor și al ucigașilor naturali, elementele de peisaj cu biodiversitate ridicată trebuie restaurate pe cel puțin 10% din terenul agricol. Acestea includ, printre altele, fâșii de protecție, pârgșii, fie că sunt în sau în afara rotației culturilor, gard viu, arbori neproductivi, ziduri de piatră și lacuri.

Agricultura ecologică oferă oportunități deosebite de mari atât pentru producători, cât și pentru consumatori. Acest sector creează locuri de muncă și este, de asemenea, atractiv pentru tinerii fermieri. Oferă cu 10-20% mai multe locuri de muncă la hectar decât agricultura tradițională și creează produse agricole cu valoare adăugată.

Declinul diversității genetice trebuie, de asemenea, inversat, parțial prin facilitarea utilizării soiurilor tradiționale de plante și animale.

Controlul utilizării terenurilor și refacerea ecosistemelor solului

Solul este unul dintre cele mai complexe ecosisteme. Un habitat unic care găzduiește o diversitate incredibilă de organisme care determină și reglează serviciile cheie ale ecosistemului, cum ar fi fertilitatea solului, ciclul nutrienților și clima. Solul este o resursă neregenerabilă extrem de importantă, esențială pentru sănătatea umană și funcționarea economiei, producția de alimente și dezvoltarea de noi medicamente.

O sarcină prioritară pentru a proteja productivitatea solului, a reduce eroziunea solului și a crește conținutul de materie organică a solului. Comisia a actualizat strategia tematică a UE pentru protecția solului.

Creșterea suprafeței forestiere, îmbunătățirea stării și rezistenței pădurilor

Pădurile sunt extrem de importante nu numai pentru biodiversitate, ci și pentru climă și echilibrul apei, industria alimentară și farmaceutică, materii prime, captarea și stocarea carbonului, stabilitatea solului și purificarea aerului și a apei. Pe lângă protejarea pădurilor naturale și vechi existente, UE trebuie să sporească calitatea, cantitatea și rezistența pădurilor sale. Comisia pregătește strategia forestieră a UE, care este în conformitate cu aspirațiile mai largi ale UE privind biodiversitatea și neutralitatea climatică. Ca parte a strategiei, va fi elaborată o foaie de parcurs care să sublinieze modul de plantare a cel puțin 3 miliarde de copaci noi în UE până în 2030.

Pentru a cartografi mai precis starea pădurilor europene, Comisia va coopera cu alți

furnizori de date cu privire la dezvoltarea în continuare a sistemului european de informații forestiere.

Soluții câștigătoare în producția de energie

Decarbonizarea sistemului energetic este esențială pentru neutralitatea climatică. Creșterea ponderii energiei durabile este esențială pentru combaterea schimbărilor climatice și a pierderii biodiversității. Prin urmare, UE va acorda prioritate soluțiilor precum energia valurilor, energia eoliană offshore (pe lângă reînnoirea stocurilor de pește), energia solară (cu acoperire a solului ecologică) și bioenergia durabilă.

Scopul principal este de a se asigura că cadrul de reglementare al UE pentru bioenergie este în concordanță cu nivelul crescut de ambiție prevăzut în Pactul verde european.

Restabilirea stării ecologice bune a ecosistemelor marine

Restaurarea și protecția eficientă a ecosistemelor marine are beneficii semnificative pentru sănătate, sociale și economice pentru comunitățile de coastă și pentru UE în ansamblu. O acțiune eficientă este din ce în ce mai necesară datorită faptului că încălzirea globală a accelerat distrugerea diversității biologice a ecosistemelor marine și costiere.

Restaurarea ecosistemelor de apă dulce

Reglementarea UE privind apa este suficient de ambițioasă, dar implementarea sa nu corespunde așteptărilor, așa că este nevoie de o aplicare mai hotărâtă în acest domeniu. Trebuie făcut mai mult pentru a restabili funcțiile naturale ale ecosistemelor de apă dulce și ale râurilor pentru a atinge obiectivele Directivei-cadru privind apa. Prioritatea este eliminarea sau transformarea artefactelor care împiedică migrarea peștilor și îmbunătățirea fluxului de apă și sedimente. Pentru a realiza acest lucru, curgerea liberă a apei trebuie restabilită pe cel puțin 25.000 km de tronsoane de râu până în 2030 prin eliminarea obstacolelor inutile și reabilitarea luncilor inundabile și a mlaștinilor .

Facerea zonelor urbane și suburbane mai ecologice

Promovarea ecosistemelor sănătoase, a infrastructurii verzi și a soluțiilor bazate pe natură ar trebui să fie încorporate sistematic în planificarea urbană, luate în considerare la proiectarea spațiilor publice, a infrastructurii, a clădirilor și a mediului acestora.

Comisia va sprijini statele membre, autoritățile locale și regionale cu îndrumări tehnice, finanțare și sprijin pentru consolidarea capacităților. Obiectivele menționate vor fi incluse și în Pactul european pentru climă.

Reducerea poluării mediului

Ca parte a căutării unui mediu fără toxice, Comisia publică o nouă strategie de durabilitate a UE pentru substanțe chimice și un plan de acțiune fără poluare pentru apă, sol și aer.

Comisia va promova, de asemenea, eliminarea poluării cu azot și fosfor din fertilizare, ca mijloc de reducere a pierderilor de nutrienți cu cel puțin 50% fără a compromite productivitatea solului. Utilizarea îngrășămintelor trebuie redusă cu cel puțin 20%.

Comisia va dezvolta un set de indicatori pentru a reduce treptat poluarea și pentru a stabili linii de referință pentru a măsura progresul.

Acțiune împotriva speciilor exotice invazive

Implementarea regulamentului UE privind speciile exotice invazive, precum și a altor legislații relevante și acorduri internaționale, trebuie accelerată. Scopul este de a reduce pe cât posibil și, dacă este posibil, de a elimina importul de specii neindigene în UE și stabilirea acestora în mediu. Speciile exotice invazive care s-au stabilit deja trebuie tratate astfel încât numărul speciilor pe lista roșie amenințate de acestea să fie redus cu 50%.

Planul UE de refacere a naturii: principalele angajamente până în 2030

- În urma unei evaluări a impactului, Comisia va prezenta o propunere de obiective obligatorii din punct de vedere juridic ale UE de restaurare a naturii în 2021. Până în 2030, un ecosistem semnificativ degradat și bogat în carbon trebuie restabilit, tendințele și starea de protecție a habitatelor și speciilor nu

- trebuie să se deterioreze, cel puțin 30% dintre acestea vor ajunge la o stare de protecție favorabilă sau cel puțin vor prezenta îmbunătățiri.
- Declinul populațiilor de polenizatori se inversează.
 - Utilizarea și riscul agenților chimici de protecție a plantelor este redusă cu 50%, utilizarea celor mai riscanți agenți de protecție a plantelor este redusă cu 50%.
 - Elemente de peisaj cu biodiversitate ridicată se găsesc pe cel puțin 10% din terenul agricol.
 - Cel puțin 25% din terenul agricol este cultivat ecologic, iar practicile agroecologice devin mult mai răspândite.
 - Plantăm 3 miliarde de copaci noi în UE, respectând principiile ecologiei.
 - Facem progrese semnificative în refacerea zonelor de sol contaminate.
 - Cel puțin 25.000 km de apă nereglementată a râului vor fi restabiliți.
 - Numărul speciilor pe lista roșie amenințate de speciile exotice invazive va scădea cu 50%.
 - Pierderile de nutrienți din fertilizare sunt reduse cu cel puțin 50%, adică utilizarea îngrășămintelor scade cu cel puțin 20%.
 - Orașele europene cu cel puțin 20.000 de locuitori au planuri de ecologizare urbană la scară largă.
 - Nu se folosesc pesticide chimice în zonele sensibile, cum ar fi zonele verzi urbane din UE.
 - Impacturile negative asupra speciilor și habitatelor sensibile, inclusiv fundul mării amenințate de activitățile de pescuit și extracție, sunt reduse semnificativ pentru a obține o stare bună de mediu.
 - Captura accidentală este eliminată sau este atât de scăzută încât permite stocurilor să se recupereze complet și să supraviețuiască.

Introducerea de măsuri care să permită schimbările transformatoare necesare

Strategia pune un accent deosebit pe crearea de surse de finanțare pentru protecția și restabilirea biodiversității și pe crearea de noi cadre de management consolidate pentru a:

- implementare mai eficientă și monitorizare mai bună a progresului;
- extinde expertiza, eficientizează finanțarea și investițiile;

- aspectele de conservare a naturii ar trebui să fie mai eficiente în luarea deciziilor politice și de afaceri.

Noul cadru de management

În prezent, nu există un cadru cuprinzător de guvernare în UE care să reglementeze punerea în aplicare a angajamentelor acceptate la nivel național, european sau internațional. Pentru a reduce acest decalaj, Comisia stabilește un nou cadru european de guvernare a biodiversității. În acest fel, evaluează obligațiile și angajamentele existente și pregătește un calendar pentru implementarea acestora.

Noul cadru de guvernare asigură responsabilitatea și munca în comun a celor implicați în îndeplinirea angajamentelor UE legate de biodiversitate. Cadrul va promova consolidarea capacității administrative, transparența, implicarea părților interesate și guvernarea participativă la diferite niveluri.

Îmbunătățirea implementării și aplicării legislației UE de mediu

În ultimii 30 de ani, UE a stabilit un cadru juridic solid pentru a-și proteja și restabili capitalul natural. Cu toate acestea, studiile recente arată că, deși aceste legi sunt adecvate, implementarea lor practică este insuficientă pentru ceea ce este necesar. Acest lucru are consecințe grave pentru biodiversitate și un cost economic semnificativ. Accentul acestei strategii este, prin urmare, punerea în aplicare integrală și aplicarea legislației UE de mediu, cărora trebuie alocate resursele politice, financiare și umane necesare.

În cooperare cu statele membre, rețele de agenții de protecție a mediului, inspectori, auditori, poliție, procurori și judecători, Comisia se va strădui să îmbunătățească conformitatea.

Baza este o abordare integrată care implică întreaga societate

Economia pentru biodiversitate

Pentru a integra pe deplin interesele mediului și ale societății în strategiile de afaceri, Comisia prezintă o nouă inițiativă privind guvernarea corporativă durabilă. Comisia a început o revizuire a obligațiilor de raportare ale companiilor în temeiul Directivei privind divulgarea non-financiară pentru a extinde această raportare nefinanciară la

datele referitoare la mediu, inclusiv, de exemplu, biodiversitatea.

Investiții, prețuri și taxe

Comisia ar trebui să consolideze cadrul pentru a se asigura că protecția biodiversității este luată în considerare, inclusiv prin utilizarea adecvată a criteriilor taxonomice ale UE, astfel încât măsurile de finanțare ale UE să sprijine investițiile favorabile biodiversității.

În sensul strategiei, inclusiv prioritățile de investiții conform Natura 2000 și implementarea infrastructurilor verzi, cel puțin 20 de miliarde EUR trebuie să fie eliberate anual pentru cheltuielile legate de natură.

Evaluarea și luarea în considerare a valorii naturii

Considerațiile legate de biodiversitate trebuie să fie mai bine încorporate în toate nivelurile de luare a deciziilor atât în guvern, cât și în afaceri. Printre altele, amprenta de mediu a produselor și organizațiilor individuale trebuie măsurată, parțial prin aplicarea abordării bazate pe ciclul de viață și parțial prin aplicarea contabilității capitalului natural.

Dezvoltarea cunoștințelor, educației și abilităților

O agendă strategică de cercetare pe termen lung pentru diversitatea biologică este definită în cadrul programului European Orizont. Aceasta va include un mecanism de politică științifică pentru a îmbunătăți cercetarea pentru a promova implementarea angajamentelor privind biodiversitatea. Programul oferă finanțare sporită.

Implementarea măsurilor pentru a aborda provocările globale ale biodiversității

UE este pregătită să conducă prin exemplul în abordarea crizei globale a biodiversității. Este deosebit de important să se ia măsuri la nivelul UE care să promoveze cooperarea globală bazată pe Convenția privind diversitatea biologică și acțiuni eficiente pentru protejarea biodiversității.

Creșterea ambiției și consolidarea angajamentului la nivel mondial

Conform propunerii Comisiei, UE ar trebui să se asigure că cadrul global pentru perioada de după 2020 include cel puțin următoarele elemente:

- Sarcina principală este de a restaura, face rezistente și proteja toate ecosistemele lumii până în 2050.
- Procese mai solide de aplicare, monitorizare și revizuire.
- Un cadru de sprijin care transformă aspirațiile în realitate în finanțe, consolidarea capacităților, cercetare, inovare și tehnologie.
- Împărțirea echitabilă și echitabilă a beneficiilor din utilizarea resurselor genetice legate de diversitatea biologică.
- Principiul egalității.

Utilizarea instrumentelor de politică externă pentru a răspândi aspirațiile UE

Gubernarea politicii oceanice internaționale

În conformitate cu agenda internațională de guvernare a politicii oceanice, UE ar trebui să sprijine încheierea unui instrument internațional ambițios și obligatoriu din punct de vedere juridic, care să se ocupe de biodiversitatea marine în zone din afara jurisdicțiilor naționale.

Politica comercială

Politica comercială trebuie să sprijine activ tranziția ecologică și să devină parte a acesteia. Trebuie luate măsuri și în domeniul comerțului ilegal cu animale și plante sălbatice.

Cooperarea pentru dezvoltare, politica de vecinătate și mobilizarea resurselor

UE și statele sale membre și-au îndeplinit împreună angajamentul de a dubla subvențiile plătite țărilor în curs de dezvoltare pentru protecția biodiversității. UE este pregătită să continue să lucreze împreună cu partenerii săi și să consolideze sprijinul. Uniunea trebuie să sprijine mai puternic răspândirea abordării globale a sănătății la nivel mondial.

4.1.1.3 Strategia de la fermă la furculiță

Strategia „Farm to Fork” a fost creată pe baza EGD. EGD definește modul de a face din Europa primul continent neutru din punct de vedere climatic până în 2050. Acesta conturează o nouă strategie de creștere durabilă și incluzivă, care stimulează economia, îmbunătățește sănătatea și calitatea vieții oamenilor, are grijă de natură și nu lasă pe nimeni în urmă. Una dintre domeniile definitorii ale EGD este producția agricolă, așa că strategia „Farm to Fork” se află în centrul Acordului Verde.

Strategia Farm to Fork abordează în mod cuprinzător provocările sistemelor alimentare durabile, recunoscând legăturile inextricabile dintre oamenii sănătoși, societățile sănătoase și o planetă sănătoasă.

Strategia „De la fermă la mâncare” adoptă o abordare nouă, cuprinzătoare, a întrebării ce valoare acordă europenii durabilității alimentare. De asemenea, oferă o oportunitate de a îmbunătăți stilul de viață, sănătatea și mediul înconjurător.

Aprovizionarea cu alimente a Europei este deja sigură și abundentă la nivel global, iar alimentele europene sunt hrănitoare și de bună calitate. Există o nevoie urgentă de a reduce dependența de pesticide și antimicrobiene și de utilizarea excesivă a îngrășămintelor artificiale, de a crește ponderea agriculturii ecologice, de a îmbunătăți bunăstarea animalelor și de a inversa pierderea biodiversității.

Tranziția către sisteme alimentare durabile reprezintă, de asemenea, o oportunitate economică uriașă. Așteptările cetățenilor sunt în continuă schimbare și provoacă schimbări semnificative pe piața alimentară. Aceasta este o oportunitate pentru fermieri, pescari și producătorii de acvacultură, precum și pentru procesatorii de alimente și furnizorii de servicii de catering. Tranziția către durabilitate poate oferi tuturor actorilor din lanțul alimentar al UE un avans.

Tranziția necesită schimbarea dietei oamenilor. 33 de milioane de oameni din UE nu își pot permite să mănânce alimente de calitate la două zile, iar ajutorul alimentar este esențial pentru anumite părți ale populației din multe state membre. Provocarea insecurității aprovizionării cu alimente și riscurile legate de accesibilitatea acesteia pot crește în timpul recesiunilor economice, așa că este esențial să se ia măsuri pentru a schimba obiceiurile de consum și a reduce risipa de alimente.

Un sistem alimentar durabil este esențial pentru atingerea obiectivelor de protecție a climei și a mediului ale EGD, îmbunătățind în același timp veniturile producătorilor

primari și întărind competitivitatea UE. Această strategie sprijină tranziția concentrându-se pe noi oportunități atât pentru cetățeni, cât și pentru întreprinderile alimentare.

UE urmărește să reducă amprenta de mediu și climatică a sistemului alimentar al UE, să-i consolideze reziliența, să asigure securitatea alimentară împotriva schimbărilor climatice și a pierderii biodiversității și să conducă tranziția globală către durabilitatea competitivă de la producător la consumator, exploatând noi oportunități. Acest lucru înseamnă:

- asigurarea faptului că **lanțul alimentar, care include producția, transportul, distribuția, distribuția și consumul de alimente, are un impact neutru sau pozitiv asupra mediului**, precum și conservarea și refacerea resurselor terestre, de apă dulce și marine care stau la baza sistemului alimentar; ; sprijinirea atenuării și adaptării la schimbările climatice; protejarea sănătății și bunăstării pământului, solului, apei, aerului, plantelor și animalelor; și inversarea pierderii biodiversității;
- asigurarea **securității alimentare și nutriționale și a sănătății publice** - prin garantarea accesului tuturor la alimente suficiente, nutritive și durabile, respectând standarde înalte de siguranță și calitate, sănătatea și bunăstarea animalelor și fitosanitare, precum și nevoile alimentare și preferințele alimentare; precum și
- **menținerea accesibilității alimentelor** cu o rentabilitate economică mai echitabilă în cadrul lanțului de aprovizionare, astfel încât alimentele cele mai durabile să devină cele mai accesibile, promovând competitivitatea sectorului de aprovizionare din UE, încurajând comerțul echitabil, creând noi oportunități de afaceri, protejând integritatea unicului piata si sanatatea si securitatea la locul de munca pe langa furnizarea

Elementele principale ale strategiei „De la fermă la furculiță”:

- Asigurarea producției alimentare durabile
- Încurajarea practicilor durabile de procesare a alimentelor, angro, retail, ospitalitate și catering
- Promovarea consumului alimentar durabil, facilitarea tranziției către o dietă sănătoasă și durabilă
- Reducerea pierderilor și a risipei de alimente

- Garantarea securității alimentare
- Combaterea fraudei alimentare în lanțul de aprovizionare cu alimente

Obiectivele finale ale strategiei „De la fermă la furculiță”:

- În ceea ce privește utilizarea agenților de protecție a plantelor, Comisia solicită o reducere de 50% până în 2030.
- De asemenea, doresc să reducă pierderile de nutrienți cu cel puțin 50%, asigurându-se că starea naturală și fertilitatea solurilor nu se deteriorează, iar până în 2030 intenționează să reducă utilizarea îngrășămintelor cu cel puțin 20%.
- În Strategia De la teren agricol la masă, Comisia atribuie un rol deosebit creșterii suprafețelor în agricultura ecologică, astfel încât până în 2030 aceasta să fie majorată la nivelul UE de la actualul cca. Ar crește de la 8% la cel puțin 25%. Doriți să asigurați toate acestea prin pregătirea unui plan de acțiune.

8. Figura - Obiectivele principale ale strategiei „De la fermă la furculiță”.

	Reducerea utilizării pesticidelor și a riscurilor acestora cu 50% până în 2030 pentru a reduce poluarea apei și a aerului
	Reduceți pierderile de nutrienți cu cel puțin 50% din cauza aportului excesiv de nutrienți responsabil de poluarea aerului, solului și apei și, în același timp, asigurați-vă că solul nu își pierde productivitatea, reduceți utilizarea îngrășămintelor cu cel puțin
	Reducerea vânzării de antimicrobiene utilizate în sectoarele zootehnic și acvacultură cu 50% până în 2030, datorită dezvoltării rezistenței la antimicrobiene, care se estimează că va ucide 33.000 de oameni anual.
	Până în 2030, agricultura ecologică ar trebui implementată pe 25% din terenurile agricole
	Se estimează că în 2017 peste 950.000 de persoane au murit în UE (20% din totalul deceselor) din cauza alimentației nesănătoase Ar trebui dezvoltat un cadru durabil de etichetare a alimentelor.
	Pentru a înjumătăți cantitatea de deșeuri alimentare per persoană în Uniunea Europeană, Comisia propune adoptarea unor valori țintă obligatorii din punct de vedere juridic până în 2023.
	UE ar trebui să investească 10 miliarde de euro din bugetul programului-cadru de cercetare și inovare „Orizont european” pentru a promova cercetarea și inovarea legate de alimentație, bioeconomie, resurse naturale, agricultură, pescuit, acvacultură și protecția mediului.
	Cooperati cu țări din afara UE și cu actori internaționali pentru a promova sisteme alimentare durabile în întreaga lume.

Asigurarea producției alimentare durabile

Producătorii agricoli trebuie să-și transforme mai rapid metodele de producție și să utilizeze cât mai bine posibil soluțiile bazate pe natură, tehnologice, digitale și spațiale

pentru a obține rezultate mai bune în materie de climă și mediu, pentru a crește rezistența la efectele schimbărilor climatice și a materialelor de intrare (de exemplu, plantele). agenți de protecție, îngrășăminte) pentru a reduce și optimiza utilizarea acestuia. Aceste soluții necesită **investiții umane și financiare**, dar promet și profituri mai mari prin crearea de valoare adăugată și reducerea costurilor.

Un exemplu de **noi modele de afaceri ecologice** este captarea carbonului oferită de producători și pădurari. Practicile de management care elimină dioxidul de carbon din atmosferă contribuie la obiectivul de neutralitate climatică și ar trebui să fie recompensate prin plăți PAC sau alte inițiative publice sau private (piața carbonului).

Economia **circulară bazată pe bio** deține încă un potențial neexploatat pentru producătorii agricoli și cooperativele acestora. Fermierii ar trebui să profite de oportunitățile de a reduce emisiile de metan de la animale prin dezvoltarea producției de **energie regenerabilă** și investind în digestoare anaerobe pentru a produce biogaz din deșeuri agricole și reziduuri precum gunoi de grajd.

Utilizarea **pesticidelor chimice** în agricultură contribuie la poluarea solului, a apei și a aerului, la pierderea biodiversității și poate dăuna plantelor, insectelor, păsărilor, mamiferelor și amfibienilor neîntâ. Comisia a luat măsuri pentru a reduce utilizarea generală a pesticidelor chimice cu 50% până în 2030.

Acesta va revizui Directiva privind utilizarea durabilă a pesticidelor, va îmbunătăți dispozițiile **IPM** și va promova utilizarea mai largă a metodelor alternative sigure de protecție a recoltei împotriva dăunătorilor și bolilor.

O altă sursă majoră de poluare a aerului, solului și apei și a impactului asupra climei este **prezența excesivă a nutrienților** (în special azotul și fosforul) în mediu rezultat din suprasolicitare și absorbția inefficientă de către plante a tuturor nutrienților utilizați în agricultură. Comisia va colabora cu statele membre pentru a dezvolta **un plan de acțiune de gestionare integrată a nutrienților** pentru a aborda poluarea cu nutrienți la sursă și pentru a crește durabilitatea sectorului zootehnic.

Agricultura este responsabilă pentru 10,3% din **emisiile de gaze cu efect de seră ale UE, iar aproape 70% din acestea provin din sectorul zootehnic**. Este format din gaze cu efect de seră care nu sunt pe bază de dioxid de carbon (metan și protoxid de azot). În plus, 68% din suprafața agricolă totală este folosită pentru creșterea animalelor. Pentru a reduce impactul asupra mediului și asupra climei al creșterii animalelor, pentru a evita transferul de emisii din import și pentru a sprijini tranziția

către o creștere a animalelor mai durabilă, Comisia va facilita introducerea pe piață a aditivilor furajeri durabili și inovatori.

Rezistența la antimicrobiene asociată cu utilizarea excesivă și inadecvată a antimicrobienelelor în îngrijirea sănătății animale și umane este estimată că provoacă 33.000 de decese în UE/SEE în fiecare an și este asociată cu costuri semnificative ale asistenței medicale. Prin urmare, Comisia va lua măsuri pentru a reduce vânzarea de antimicrobiene pentru animalele de fermă și pentru acvacultură cu 50 % până în 2030.

Piața alimentelor ecologice este de așteptat să continue să crească, iar **agricultura ecologică** ar trebui să fie susținută în continuare, deoarece are un impact pozitiv asupra biodiversității, creează locuri de muncă și atrage tinerii fermieri. Abordarea va contribui la atingerea obiectivului de a avea cel puțin 25% din terenurile agricole din UE în agricultura ecologică până în 2030 și de a crește semnificativ producția de acvacultură ecologică.

Noile **ecosisteme** oferă o sursă semnificativă de finanțare pentru a stimula practicile durabile, cum ar fi agricultura de precizie, agroecologia (inclusiv agricultura ecologică), managementul carbonului și agrosilvicultura. Statele membre și Comisia trebuie să se asigure că aceste planuri strategice sunt alocate resurse adecvate și că acestea sunt puse în aplicare. Comisia va sprijini introducerea unei alocări minime de resurse pentru ecosisteme.

În sfârșit, pentru a sprijini producătorii primari în perioada de tranziție, Comisia va clarifica **regulile de concurență pentru inițiativele colective care promovează sustenabilitatea lanțurilor de aprovizionare**. De asemenea, va ajuta fermierii să-și consolideze poziția în lanțul de aprovizionare și să împărtășească în mod echitabil valoarea adăugată a producției durabile, prin încurajarea oportunităților de cooperare în cadrul organizării comune a pieței produselor agricole.

Încurajarea practicilor durabile de procesare a alimentelor, angro, retail, ospitalitate și catering

Procesatorii de alimente, furnizorii de servicii alimentare și comercianții cu amănuntul au o influență semnificativă în modelarea pieței și influențarea alegerilor alimentare ale consumatorilor prin tipul și compoziția nutrițională a alimentelor pe care le produc, selecția furnizorilor, metodele de producție și ambalare, transport, vânzări și prin practica distribuției. Fiind cel mai mare importator și exportator mondial de alimente,

sectorul alimentar și al băuturilor din UE afectează, de asemenea, amprenta de mediu și socială a comerțului mondial.

Industria alimentară și de vânzare cu amănuntul trebuie să conducă prin îmbunătățirea disponibilității și accesibilității alimentelor sănătoase și durabile pentru a reduce amprenta generală de mediu a sistemului alimentar. Pentru a promova acest lucru, Comisia elaborează un **cod de conduită al UE pentru practici responsabile în afaceri și distribuție**, precum și un cadru de monitorizare.

Comisia pregătește o inițiativă de îmbunătățire a **cadrlui de guvernare corporativă în** toate industriile, făcând astfel obligatorie ca industria alimentară să includă sustenabilitatea în strategiile corporative. Pentru a îmbunătăți mediul alimentar al UE și pentru a facilita tranziția către diete mai sănătoase, Comisia va dezvolta **profiluri nutriționale** pentru a limita promovarea alimentelor bogate în grăsimi, zahăr și sare (prin mențiuni nutriționale sau de sănătate).

Comisia va lua măsuri pentru a încuraja și promova dezvoltarea unor metode de producție durabile și responsabile din punct de vedere social și a **modelelor de afaceri circulare** în procesarea și comerțul alimentar, în special pentru IMM-uri, în conformitate cu obiectivele și inițiativele propuse în cadrul noului plan de acțiune pentru economia circulară.

Ambalajele alimentare joacă un rol cheie în sustenabilitatea sistemelor alimentare. Comisia va revizui legislația privind contactul cu alimentele pentru a îmbunătăți siguranța alimentară și sănătatea publică.

În cele din urmă, Comisia va revizui **standardele de comercializare** pentru a asigura răspândirea durabilă a produselor agricole, pescărești și de acvacultură. Acesta va consolida cadrul legislativ pentru **indicațiile geografice și, după caz, va impune criterii specifice de durabilitate**.

va sprijini reducerea dependenței de transportul pe distanțe lungi pentru a crea lanțuri de aprovizionare mai scurte, pentru a crește rezistența sistemelor alimentare regionale și locale .

Promovarea consumului alimentar durabil, facilitarea tranziției către o dietă sănătoasă și durabilă

Structura actuală a **consumului de alimente** este nesustenabilă atât din punct de

vedere al sănătății, cât și al mediului. În timp ce consumul mediu de energie, carne roșie, zahăr, sare și grăsimi în UE depășesc în continuare recomandările, consumul de cereale integrale, fructe și legume, leguminoase și nuci este insuficient.

Comisia își propune să inverseze creșterea ratelor de supraponderalitate și obezitate în UE până în 2030. Trecerea la o dietă pe bază de plante și reducerea cantității de carne, precum și creșterea consumului de legume și fructe, nu numai că reduce riscul de boli care pun viața în pericol, ci și impactul asupra mediului al sistemului alimentar. Informațiile clare care facilitează alegerea unei alimentații sănătoase și durabile de către consumatori vor avea un impact pozitiv asupra sănătății și calității vieții lor și vor reduce costurile legate de sănătate. Pentru a le permite **consumatorilor să aleagă alimente sănătoase și durabile într-un mod responsabil**, Comisia propune o etichetă nutrițională în câmpul vizual principal (FOP).

disponibilitatea și prețul alimentelor durabile și pentru a promova diete sănătoase și durabile în alimentația instituțională, Comisia definește criteriile minime obligatorii pentru achizițiile alimentare durabile.

Stimulentele fiscale ar trebui, de asemenea, să promoveze tranziția către un sistem alimentar durabil și să încurajeze consumatorii să aleagă o dietă durabilă și sănătoasă.

Garantarea securității alimentare

Un sistem alimentar durabil trebuie să asigure întotdeauna o aprovizionare suficientă și variată de alimente sigure, hrănitoare și accesibile pentru oameni, nu în ultimul rând în perioadele de criză. Evenimentele care afectează sustenabilitatea sistemelor alimentare nu provin neapărat din lanțul de aprovizionare cu alimente în sine, ci pot fi cauzate și de crize politice, economice, de mediu sau de sănătate.

industria agroalimentară. Prin urmare, este deosebit de important să se atenueze consecințele socio-economice care afectează lanțul alimentar și să se asigure respectarea principiilor cuprinse în **Pilonul european al drepturilor sociale**, în special în cazul lucrătorilor precari, sezonieri și nedeclarați.

Comisia va intensifica coordonarea **răspunsului european comun la crizele care afectează** sistemele alimentare pentru a asigura securitatea alimentară, a consolida sănătatea publică și a atenua impactul socio-economic al crizei din UE. Pe baza lecțiilor învățate, Comisia va evalua reziliența sistemului alimentar și va dezvolta un

plan de urgență pentru a asigura aprovizionarea cu alimente și securitatea în cazul oricărui tip de criză .

Reducerea pierderilor și a risipei de alimente

Reducerea risipei alimentare are ca rezultat economii pentru consumatori și actorii economici, iar recuperarea și redistribuirea surplusului alimentar altfel irosit are o dimensiune socială importantă. Comisia s-a angajat să reducă la jumătate cantitatea de deșuri alimentare pe cap de locuitor la nivel de comerț cu amănuntul și de consum până în 2030.

Comisia integrează, de asemenea, problema pierderii de alimente și prevenirea risipei în alte politici ale UE. Înțelegerea greșită și utilizarea incorectă a **marcajelor datei** („date limită de utilizare” și „date limită de utilizare”) duce la risipă de alimente. Comisia va revizui normele UE ținând cont de rezultatele cercetării privind protecția consumatorilor.

fraudei alimentare în lanțul de aprovizionare cu alimente

Frauda alimentară amenință sustenabilitatea sistemelor alimentare. Induce consumatorii în eroare și îi împiedică să ia decizii informate. Subminează siguranța alimentară, practicile comerciale echitabile, rezistența piețelor alimentare și, în cele din urmă, piața unică. În acest sens, este esențială o politică eficientă și descurajatoare de toleranță zero. Comisia va intensifica lupta împotriva fraudei alimentare pentru a crea condiții echitabile pentru operatorii economici și pentru a consolida competențele autorităților de control și de aplicare.

9. Figura - Planul de acțiune al strategiei „De la fermă la furculiță”.

Prevederi	Program informativ	Cântec
Propunere de cadru legal pentru sistemele alimentare durabile	2023	1
Elaborarea unui plan de urgență pentru a asigura aprovizionarea cu alimente și securitatea alimentară	2021 Q4	2
Asigurarea producției alimentare durabile		

Prevederi	Program informativ	Cântec
Adoptarea recomandărilor către fiecare stat membru cu privire la punerea în aplicare a celor nouă obiective specifice ale politicii agricole comune (PAC) înainte de depunerea oficială a proiectului de plan strategic al PAC	2020 Q4	3
Propunere de revizuire a Directivei privind utilizarea durabilă a pesticidelor pentru a reduce semnificativ utilizarea, riscurile și dependența de pesticide și pentru a îmbunătăți IPM	2022 Q1	4
Revizuirea reglementărilor relevante de punere în aplicare a regulamentului-cadru pentru produsele de protecție a plantelor pentru a facilita introducerea pe piață a produselor de protecție a plantelor care conțin ingrediente active biologice	2021 Q4	5
Propunere de revizuire a Regulamentului privind statisticile privind pesticidele pentru a elimina lacunele de date și pentru a consolida elaborarea politicilor bazate pe dovezi	2023	6
Propunere de revizuire a legislației existente privind bunăstarea animalelor, inclusiv transportul și sacrificarea animalelor	2023 Q4	7
Propunere de revizuire a regulamentului privind aditivii pentru hrana animalelor pentru a reduce impactul asupra mediului al creșterii animalelor	2021 Q4	8
Propunere de revizuire a regulamentului privind rețeaua de informații contabile agricole în vederea transformării acesteia într-o rețea de informare a durabilității economice, în vederea promovării răspândirii largi a practicilor agricole durabile	2022 Q2	9
Clarificarea domeniului de aplicare al regulilor de concurență cuprinse în Tratatul UE în ceea ce privește sustenabilitatea acțiunilor colective	2022 Q3	10
Inițiative legislative de cooperare cu producătorii primari pentru a-și consolida poziția în lanțul de aprovizionare cu alimente și inițiative nelegislative pentru îmbunătățirea transparenței	2021-2022.	11
Inițiativa UE de management al cărbunelui	2021 Q3	12
Încurajarea practicilor durabile de procesare a alimentelor, angro, retail, ospitalitate și catering		
Inițiativă de îmbunătățire a cadrului de guvernare corporativă, inclusiv cerința de a integra durabilitatea în strategia corporativă în industria alimentară	2021 Q1	13

Prevederi	Program informativ	Cântec
Dezvoltarea unui cod UE și a unui cadru de monitorizare pentru afaceri responsabile și comportament de marketing în cadrul lanțului de aprovizionare cu alimente	2021 Q2	14
Lansarea de inițiative pentru a încuraja schimbările în compoziția alimentelor procesate, inclusiv stabilirea de limite superioare pentru anumiți nutrienți	2021 Q4	15
Definirea profilurilor de nutrienți pentru a limita promovarea alimentelor bogate în sare, zahăr și/sau grăsimi	2022 Q4	16
Propunere de revizuire a legislației UE privind materialele care intră în contact cu alimentele pentru a îmbunătăți siguranța alimentară, a asigura sănătatea cetățenilor și a reduce amprenta de mediu a sectorului	2022 Q4	17
Propunere de revizuire a standardelor UE de comercializare pentru produsele agricole, pescărești și de acvacultură pentru a asigura răspândirea și furnizarea de produse durabile	2021-2022.	18
Îmbunătățirea coordonării pentru aplicarea normelor pieței unice și combaterea fraudei alimentare, inclusiv prin luarea în considerare a utilizării sporite a capacităților de investigare ale OLAF	2021-2022.	19
Promovarea consumului alimentar durabil, facilitarea tranziției către o dietă sănătoasă și durabilă		
Propunere de etichetare nutrițională obligatorie, armonizată, cu câmp vizual (FOP) pentru a permite consumatorilor să facă alegeri alimentare conștiente de sănătate	2022 Q4	20
Propunere de solicitare a denumirii de origine pentru anumite produse	2022 Q4	21
Dezvoltarea celor mai bune modalități de definire a criteriilor minime obligatorii pentru achiziționarea sustenabilă de alimente în vederea promovării dietelor sănătoase și durabile, inclusiv a produselor ecologice, în școli și instituții publice	2021 Q3	22
Propunere pentru un cadru durabil de etichetare a alimentelor pentru a permite consumatorilor să aleagă alimente durabile	2024	23
Revizuirea programului UE de promovare a produselor agricole și alimentare pentru a-și spori contribuția la producția și consumul durabil	2020 Q4	24
Revizuirea cadrului legal al schemei UE de fructe și legume în școli pentru a concentra programul pe alimente sănătoase și durabile	2023	25

Prevederi	Program informativ	Cântec
Reducerea pierderilor și a risipei de alimente		
Propunere de obiective la nivelul UE pentru reducerea risipei alimentare	2023	26
Propunere de revizuire a normelor UE privind marcarea datei („se consumă de consumat înainte de” și „dată de consumat de consumat înainte”).	2022 Q4	27

4.1.1.4 Strategia KAP

În perioada bugetară 2021-2027, comparativ cu perioada 2014-2020, se va produce o schimbare semnificativă în sistemul de implementare a politicilor de coeziune la nivelul Uniunii Europene. Fondul european pentru agricultură și dezvoltare rurală (FEADR) nu va mai face parte din fondurile structurale și de investiții europene (ESI). Astfel, s-a schimbat și metodologia de proiectare. În 2014-20, utilizarea resurselor EMVA a trebuit să fie planificată împreună cu celelalte fonduri (ERFA, ESZA, KA, ETHA) și a trebuit întocmit un acord de parteneriat comun. În perioada actuală, planificarea EMVA și a altor fonduri este separată una de alta, adică dezvoltarea rurală este exclusă din domeniul de aplicare al reglementărilor orizontale aplicabile altor fonduri de dezvoltare ale UE. Ca parte a Politicii Agricole Comune (PAC), trebuie pregătit un Plan Strategic PAC împreună cu Fondul European de Garantare Agricolă, iar pentru celelalte fonduri trebuie pregătite un Acord de parteneriat și programe operaționale.

Delimitarea și cooperarea dintre EMFF și fondurile structurale trebuie să fie în continuare planificate și prezentate în Planul strategic CAP. De asemenea, este important de menționat că relația dintre EMVA și celelalte fonduri rămâne în relație cu InvestEU și LEADER-CLLD, instrumentele financiare care permit dezvoltări complexe și multifond . Acest lucru este deosebit de important în ceea ce privește LEADER-CLLD, deoarece, conform propunerii Comisiei, ar fi introdus un așa-numit „LEADER-CLLD multi - fond ”, ale cărui baze au fost deja arătate în decretul tranzitoriu. În cazul „multi - fond LEADER-CLLD”, trebuie definit un fond principal și unul contributiv, care vor furniza regulile de planificare și decontare.

Din cauza întârzierii negocierilor de reformă, Comisia a propus norme tranzitorii, care vor asigura temeiul juridic pentru plăți pentru 2021 și 2022. Principiul de bază al regulamentului tranzitoriu este că regulile actuale (2014-2020) vor continua să existe,

dar plățile se vor face în detrimentul noului buget UE. Anii de tranziție oferă suficient timp pentru adoptarea normelor de implementare ale UE și apoi a planurilor, iar apoi pentru pregătirea normelor naționale și a sistemului informatic.

Cursul limitat de planificare care implică resursele EMVA și EMGA este dictat de faptul că planurile naționale trebuie construite în jurul a nouă obiective specifice și unul cuprinzător definit de uniune. O analiză a situației și o analiză SWOT trebuiau pregătite pentru fiecare dintre obiective, iar nevoile trebuiau determinate pe baza acestuia.

Statele membre au dezvoltat măsurile necesare pentru implementarea Planului lor strategic PAC de-a lungul obiectivelor. În cazul fiecărei măsuri, a fost necesar să se demonstreze la ce obiectiv UE contribuie, la ce nevoie internă răspunde și cum va fi măsurată utilizarea sprijinului.

10. Figura – Obiective strategice KAP (9+1)

Obiective de sustenabilitate economică

Scopul 1. Sprijinirea veniturilor și rezilienței fermelor agricole din Uniunea Europeană, pentru a menține securitatea alimentară.

Obiectivul 2. Creșterea orientării spre piață și creșterea competitivității, inclusiv prin acordarea de prioritate dezvoltării și diseminării cercetării, tehnologiei și digitalizării.

Scopul 3. Îmbunătățirea poziției producătorilor agricoli în lanțul valoric.

Obiective de sustenabilitate ecologică

Obiectivul 4. Contribuirea la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice și la răspândirea utilizării durabile a energiei.

Scopul 5. Sprijinirea dezvoltării durabile și gestionării eficiente a resurselor naturale, cum ar fi apa, solul și aerul.

Scopul 6. Contribuirea la protecția diversității biologice, la îmbunătățirea serviciilor ecosistemice și la conservarea habitatelor și a peisajelor.

Obiective de sustenabilitate socio-rurală

Scopul 7. Facerea carierei agricole atractive pentru tinerii fermieri și promovarea dezvoltării afacerilor în zonele rurale.

Obiectivul 8. Promovarea ocupării forței de muncă, a creșterii, a incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale, inclusiv a economiei bazate pe biomasă și a silviculturii durabile.

Obiectivul 9. Îmbunătățirea răspunsului agriculturii UE la nevoile societății legate de alimentație și sănătate, inclusiv producția durabilă de alimente sigure și hrănitoare, deșeurile alimentare și bunăstarea animalelor. Un obiectiv de modernizare care contribuie la rezolvarea tuturor provocărilor

Scop general

Obiectivul 10. Sistemul de cunoștințe și inovare în agricultură: transfer de cunoștințe, inovare și digitalizare.

În Planul lor strategic KAP, statele membre pot alege singure ce măsuri vor introduce pentru atingerea obiectivelor UE, dar trebuie să țină cont de cadrul stabilit de decret atât în ceea ce privește instrumentele, cât și bugetul.

Pentru prima dată în istoria PAC, un Plan strategic trebuie pregătit nu numai pentru subvențiile pentru dezvoltare rurală (Pilonul II), ci și pentru subvențiile directe (Pilonul I), iar programele de sprijin sectorial (Pilonul I) trebuie, de asemenea, gestionate ca parte din aceasta; adică, în cele din urmă, fiecare stat membru trebuie să pregătească un Plan strategic PAC pentru toate subvențiile agricole.

Un nivel mai ridicat de ambiție de mediu este o așteptare clară, iar Comisia va monitoriza dacă planurile strategice PAC ale țărilor membre stabilesc obiective suficient de înalte în ceea ce privește obiectivele de protecție a mediului și a climei. 40% din bugetul total al PAC trebuie să fie alocat implementării obiectivelor de

protecție a mediului și politicii climatice, în cadrul structural al așa-numitei infrastructuri verzi. Acesta include sistemul de bază de cerințe deja explicat mai sus, precum și intervențiile ecologice bazate pe acesta, care încurajează în mare parte angajamente suplimentare. În timp ce în perioada 2014-2022 s-au dorit să încurajeze aplicarea unor bune practici benefice din punct de vedere al mediului și climei sub forma unor reglementări obligatorii, în perioada 2023-2027 acest obiectiv, acum și în Pilonul I - prin încurajarea angajamentelor voluntare pe lângă reglementările obligatorii și, pe baza acestora, intenționează să o implementeze cu dreptul la sprijin suplimentar. În plus, în viitor vor fi disponibile și alte subvenții „verzi”, cu finanțare sporită, influențând astfel și managementul durabil.

Prevederile condițiilor de mediu de bază consolidate (condiționalitate) sunt toate aplicabile începând cu 2023 . Nivelurile de referință consolidate de mediu devin o condiție prealabilă pentru toate plățile directe și măsurile de dezvoltare rurală bazate pe zonă. Din punct de vedere al conținutului, combină reglementările de ecocondiționalitate și ecologizare din perioada 2014-2022, precum și adăugarea unor elemente noi: prevenirea poluării difuze cu fosfați; utilizarea durabilă a pesticidelor; protecția zonelor umede și a turbării.

Un element nou este așa-numita condiționalitate socială (condiționalitate socială) , care leagă inspecțiile muncii cu plățile Politicii Agricole Comune și creează posibilitatea reducerii acestora. Deoarece aceasta a fost cea mai importantă problemă politică pentru Parlamentul European, a fost reținută pentru a ajunge la un compromis, dar a fost posibilă redirectionarea dezvoltării măsurii înapoi la procedura oficială și amânarea introducerii până în 2025 de dragul de pregătire, iar în final PAC specifică nu va fi denumită între obiective.

Comisia atribuie un rol proeminent în modernizarea și modernizarea fermelor agricole așa-numitelor sisteme de cunoștințe și inovare în agricultură (AKIS), prin încurajarea cercetării, inovării și digitalizării și diseminarea rezultatelor acestora, care trebuie incluse ca o substrategie separată în Planul strategic KAP. Pe linia principiilor de mai sus, statele membre pot alege singure în Planul lor strategic PAC ce măsuri vor introduce pentru atingerea obiectivelor UE, dar trebuie să țină cont de cadrul stabilit de decret atât în ceea ce privește mijloacele, cât și bugetul.

O schimbare semnificativă în noua Politică Agricolă Comună va fi aceea că, pe baza noului model de performanță, statele membre trebuie să definească și numere de plan

și indicatori de performanță (așa-numiții indicatori) care să susțină atingerea obiectivelor de măsurare a succesului măsurilor. și performanța politicii de sprijin în general. Aceștia sunt indicatori de producție, rezultat, impact și context. În perioada următoare, Comisia se va concentra asupra pe responsabilitatea indicatorilor asumați de țările membre în locul inspecțiilor la fața locului, așa-numite aplicarea bazată pe conformitate este înlocuită cu aplicarea pe performanță sau pe rezultate. Acest lucru pune o responsabilitate mai mare asupra statelor membre, deoarece dacă acești indicatori nu ating rezultatele convenite, pot apărea consecințe financiare (chiar și retragerea sprijinului). Pentru a sprijini implementarea Planurilor Strategice CAP, pentru a implica părțile interesate și pentru a răspândi bunele practici, o așa-numită Rețea CAP va fi înființată atât la nivelul UE, cât și la nivel național.

Elementele principale ale Pilonului I al Planului Strategic CAP

Suport de bază

După cum sugerează și numele, acest element obligatoriu este baza sistemului. Producătorii pot beneficia de sprijinul de bază în totalitate dacă îndeplinesc condițiile de condiționalitate. Calculul subvenției de bază se bazează pe principiul rezidual. Aceasta înseamnă că este parțial obligatoriu și parțial dependent de decizia statului membru, pentru ce elemente va crea statul membru un model și cât de mult cadru financiar va atribui fiecărei intervenții.

Sistem de sprijin pentru fermele mici

Poate fi ales liber de statul membru. Nu include restricțiile actuale (subvenție forfetară de maximum 1.250 de euro pe an, intrare unică etc.). În urma unei propuneri maghiare, președinția finlandeză a făcut posibil ca statul membru să dezvolte un sistem de benzi extins, uniform, în care oferă sprijin diferențiat pe hectare sau diferențiat forfetar în fiecare bandă. Prin această metodă, rotunjirea s-ar ridica la aproape 2% din cadrul financiar anual, în funcție de benzile utilizate. Având în vedere că participarea la sistemul de sprijin pentru întreprinderile mici nu vă scutește în prezent de îndeplinirea condiționalității, dar ar permite un control simplificat, titlul poate fi popular cu o flexibilitate mai mare.

redistributiv - sprijin bazat pe realocare

Esența acestui tip de intervenție este că statul membru acordă sprijin de bază producătorilor până la un anumit număr de hectare sau chiar în benzi.

Sprijin pentru tinerii fermieri din Pilonul I

Poate fi folosit de producătorii mai tineri de 40 de ani care abia își încep activitățile în agricultură. Statul membru ar putea stabili până la ce număr de hectare și cu ce metodologie, precum și dacă să aplice sprijinul forfetar pentru pornire inclus în sprijinul pentru dezvoltare rurală.

Ecosisteme

Pe lângă condiționalitate, ca noutate în Pilonul I, statele membre sunt obligate să introducă un titlu de agromediu, pe care producătorii îl pot alege în mod voluntar. Titlul juridic este greu de planificat, având în vedere că se bazează pe voluntarismul producătorului și nu are precedent în Pilonul I.

Subvenții legate de producție

Sprijinul legat de producție poate fi furnizat în sectoare sensibile, cu forță de muncă intensivă.

Planul strategic KAP este posibil II. elemente de pilon

40% din bugetul PAC trebuie să fie alocat în scopuri de protecție a mediului și a climei, cel puțin 30% din resursele EMVA trebuie alocate obiectivelor de protecție a mediului și a climei, în timp ce cel puțin 5% trebuie să fie alocate LEADER. În plus, alocarea resurselor tuturor celorlalte măsuri depinde de o decizie politică, în care valorile țintă a indicatorului de rezultat așteptate la nivelul Uniunii Europene trebuie să fie luate în considerare în plus față de nevoile sectorului.

În ceea ce privește subvențiile pentru dezvoltare rurală, conform planurilor, majoritatea măsurilor aplicate în perioada 2014-2020 vor rămâne eligibile pentru sprijin în perioada 2021-2027. Este important să nu fie obligatorie introducerea tuturor măsurilor

următoare, statul membru putând alege în funcție de propriile preferințe de politică.

11. Figura – Strategia CAP II. Elemente ale pilonului definite de UE

Subvenții pentru investiții

Statele membre pot oferi sprijin doar pentru investițiile tangibile și necorporale care contribuie la realizarea obiectivelor specifice ale PAC. Sprijinul pentru sectorul forestier trebuie să se bazeze pe un plan de management forestier sau pe un instrument echivalent. Lista investițiilor care nu sunt eligibile pentru sprijin trebuie definită în Planul strategic al statelor membre.

Sprijin pentru tinerii fermieri și start-up-uri rurale

Sprijin forfetar cu o valoare maximă de 100.000 de euro, care poate fi utilizat pentru tinerii fermieri sau pentru activități non-agricole din mediul rural, dar care contribuie la diversificarea veniturilor agricole. Sprijinul poate fi combinat și cu instrumente financiare.

Granturi pentru mediu, climat și alte angajamente de guvernare

Pe lângă reglementările obligatorii de management de agromediu și climat, sub rezerva anumitor condiții minime, sprijinul poate fi acordat în mod voluntar acelor

fermieri care facilitează realizarea obiectivelor specifice ale PAC. Angajamentele trebuie să fie de obicei pe o perioadă de 5-7 ani. Aceasta include și sprijin pentru agricultura ecologică, măsuri de bunăstare a animalelor și subvenții pentru conservarea resurselor genetice, precum și subvenții pentru silvicultură.

Compensarea pentru dezavantaje naturale sau alte specifice zonei

În legătură cu dezavantaje naturale sau de altă natură, sprijinul anual poate fi acordat pe bază de hectar. Zonele delimitate pe baza parametrilor bio-fizici definiți sunt eligibile pentru sprijin.

Compensarea dezavantajelor specifice zonei rezultate din anumite reglementări obligatorii

Sprijinul poate fi acordat fermierilor, proprietarilor de păduri și altor utilizatori de terenuri în legătură cu dezavantajele specifice zonei. Natura 2000, zonele forestiere desemnate pe baza directivelor Uniunii Europene, alte zone delimitate de conservare a naturii și zonele agricole incluse în planurile de management al bazinelor hidrografice pot fi incluse la determinarea zonelor cu dezavantaj. Plata este utilizată pentru a compensa acumularea.

Instrumente de management al riscului

Instrumentul reprezintă o contribuție financiară la primele de asigurare sau la fondurile mutuale de gestionare a riscurilor. Statele membre trebuie să garanteze că sprijinul acoperă numai pierderile de recolte care depășesc cel puțin 20% din producția medie anuală sau pierderea medie pe trei ani a venitului producătorului calculată prin excluderea celor mai înalți și mai mici indicatori din perioada precedentă de trei ani sau din ultimii cinci. - perioada anului. Statele membre trebuie să limiteze valoarea sprijinului la maximum 70 % din costurile eligibile.

Sprijin pentru colaborări

O intervenție creată cu implicarea a cel puțin două organizații și susținând stimularea diferitelor forme de cooperare. Această intervenție ar trebui să includă o gamă mai largă de subvenții. Include, de asemenea, LEADER, Parteneriatul European pentru

Inovare, sprijin pentru Lanțuri Scurte de Aprovizionare (REL), sprijin pentru Grupuri de Producători (TCS), sprijin pentru sisteme de calitate, sprijin pentru mobilitate și sprijin pentru satele inteligente.

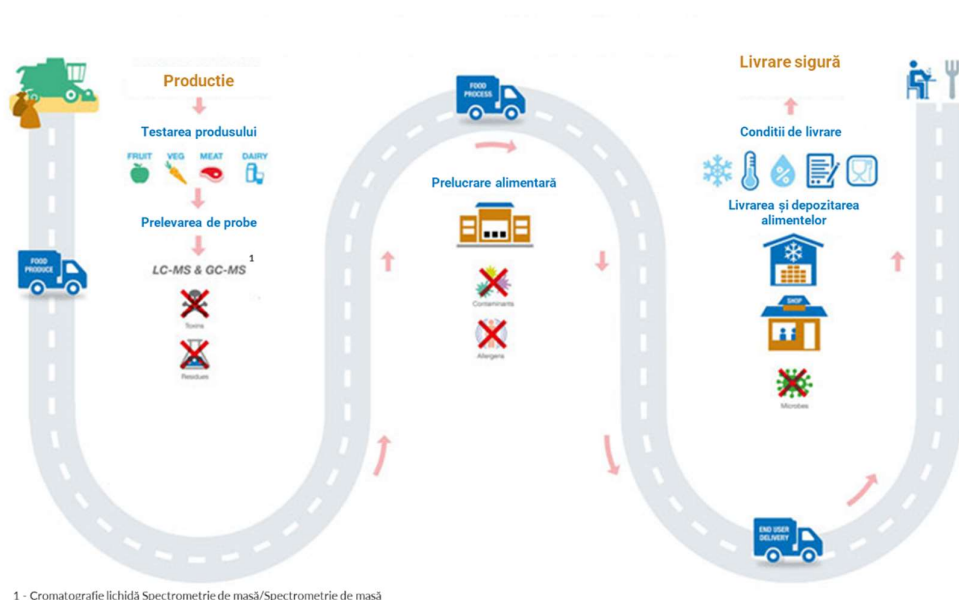
Sprrijin pentru schimbul de cunoștințe și informații agricole

Intervenția vizează sprijinirea transferului amplu de informații și cunoștințe și ar putea fi asigurate până la 75% din costurile aferente activităților de informare, sub rezerva unei justificări adecvate.

4.1.2 Condiții pentru producerea alimentelor sănătoase

O condiție pentru aprovizionarea cu alimente sănătoase este ca toate etapele producției de materii prime alimentare, operațiunilor logistice, procesării alimentelor și comerțului cu alimente trebuie să fie profesionale, verificabile (de calitate asigurată) și urmăribile. Sistemul de asigurare și monitorizare a calității a fost descris în capitolul 3.1.

12. Figura - Siguranța alimentară de la fermă la masă⁷

Pentru o aprovizionare cu alimente sănătoase, este necesar să se gândească în termeni de trasee întregi ale produsului. Producția de materii prime agricole cu mare

⁷ Pe baza <https://www.coleparmer.fr/tech-article/the-food-safety-journey-farm-to-fork>, editare proprie

grijă nu este suficientă, deoarece îngrijirea și menținerea parametrilor sănătoși trebuie asigurate pe întreaga linie de produse.

Lanțurile scurte de aprovizionare simplifică sarcina în cazul unei producții adecvate de materii prime. Cu toate acestea, ruta mai scurtă între producători și consumatori funcționează doar într-o mică parte a comerțului cu alimente, în primul rând din cauza lipsei de sprijin logistic.

Principalele condiții pentru producerea și furnizarea (livrarea către consumatori) a alimentelor sănătoase:

- Producție competentă, atentă la materia primă. Producția de către producătorii agricoli folosind tehnologii care țin cont de resursele de mediu și nu sunt dăunătoare sănătății. Este necesară asigurarea calității producției, care verifică procesele reale de producție și materialele de intrare utilizate.
- Prelucrarea controlată a alimentelor, care asigură că alimentele procesate conțin valorile materiilor prime sănătoase. Este necesară asigurarea calității și monitorizarea prelucrării.
- Serviciu de logistică pentru întreaga linie de produse, care asigură păstrarea calității produselor livrate, monitorizare și asigurare a calității. Serviciul de logistică se poate alătura traseului produsului de mai multe ori și, dacă este necesar, include și sarcini de ambalare și picking.
- Comerțul cu amănuntul reprezintă livrarea produselor către consumatori, precum și colectarea și prelucrarea datelor despre consumatori (consum, cerere etc.). Serviciul comercial asigură păstrarea calității produselor comercializate, urmărirea și asigurarea calității.
- Posibilitatea de conectare a sistemelor de urmărire și asigurare a calității de-a lungul întregului traseu al produsului, împreună cu produsele, datele și informațiile necesare sunt transferate consumatorilor și sectorului HORECA.

4.2 Situația funcționării strategiei „Fermă la furculiță” în județul Harghita, identificarea îmbunătățirilor necesare

4.2.1 Asigurarea producției alimentare durabile

Una dintre principalele resurse ale agriculturii județului Harghita este poluarea scăzută, pentru care tehnologiile agricole aplicate în trecut și prezintă în prezent un risc scăzut.

Majoritatea producătorilor, deși din punct de vedere tehnologic desfășoară producție ecologică sau ecologică, iar calitatea produselor pe care le produc corespunde așteptărilor de calitate, nu au certificarea corespunzătoare. Producătorii pot valida valoarea produselor cu o valoare adăugată sau o calitate mai mare pe piața de consum doar cu un certificat care corespunde încrederii consumatorilor, adică este recunoscut pe piața de consum. Este important de subliniat că pe lângă un certificat recunoscut pe piața de consum, trebuie să se asigure că informațiile despre condițiile de producție și calitatea produsului ajung la consumatori, care vor avea astfel posibilitatea de a alege produsele.

Una dintre condițiile de bază ale producției alimentare durabile este ca consumatorii să contribuie la asigurarea durabilității și a costurilor de producție mai mari prin prețul produsului. Pentru aceasta, este necesar să se asigure că produsele ajung la grupurile țintă cu putere de cumpărare mai mare, iar grupurile țintă au suficiente informații pentru a alege produsul.

Condițiile pentru producția alimentară durabilă în județul Harghita includ așadar direct asigurarea calității și „managementul” traseelor de produse care țin cont de interesele producătorilor și procesatorilor de alimente locali. Nu este suficient să se aplice tehnologia de producție și procesare adecvată, sau să se producă un produs de înaltă calitate, trebuie să se asigure și prezența pe piață necesară unei producții durabile.

Producătorii județeni trec din ce în ce mai mult la producția ecologică certificată. Din ce în ce mai mulți fermieri din Székelyföld încearcă să treacă la această formă de agricultură. Privind spre viitor, fermierii și producătorii care produc culturi și produse ecologice vor avea un rol important, deoarece agricultura ecologică este un segment important al noii politici agricole comune.

certificarea ecologică a 15.000 de hectare de teren .

Pentru a asigura o producție durabilă, dezvoltarea economiei circulare este și ea o prioritate, pe lângă realizarea unui venit mai mare care poate fi aplicat pe linia de produse. Economia circulară bazată pe bio deține oportunități neexploatate pentru producătorii agricoli și cooperativele acestora din județul Harghita. Oportunitate de a dezvolta producția de energie regenerabilă și de a produce biogaz din deșeuri agricole și reziduuri precum gunoiul de grajd. Mediul regional de producție oferă mai multe oportunități pentru dezvoltarea unei economii circulare, care poate reduce costurile de producție.

Utilizarea agenților de protecție a plantelor nu era tipică pentru regiune până în prezent, iar tranziția la agricultura ecologică a asigurat o rentabilitate adecvată, menținând la un nivel minim aprovizionarea cu agenți de protecție a plantelor și nutrienți pe bază de substanțe chimice, minimizând poluarea solului, a apei și a aerului. și menținerea biodiversității.

4.2.2 Încurajarea practicilor durabile de procesare a alimentelor, angro, retail, ospitalitate și catering

Pentru dezvoltarea durabilă a prelucrării și comerțului alimentar, precum și a sectorului HORECA, este necesar să se asigure materiile prime de calitate și controlabile, prelucrarea și utilizarea materiilor prime controlabile, precum și comerțul controlabil. Urmărirea și asigurarea calității, înregistrarea materiilor prime, aditivilor și tehnologiilor aplicate trebuie soluționate în întregul traseu al produsului alimentar.

Pentru actorii întregii linii de produse, scopul comun trebuie să fie satisfacerea nevoilor consumatorilor, prin asigurarea consumului a ceea ce este necesar, precum, de exemplu, alimente sănătoase. Este o prioritate importantă ca actorii piesei de produs să împartă veniturile din vânzări generate la sfârșitul pistei de produse în plus față de valoarea adăugată. În cazul produselor ecologice și ecologice, actorilor pistei de produse trebuie să li se asigure o contravaloare pentru valoarea adăugată mai mare a producătorilor. Retailerii au cea mai mare influență asupra funcționării liniilor de produse, deoarece cunosc în mod direct obiceiurile, așteptările și nevoile consumatorilor. Comercianții pot modela parțial cererea prin stabilirea prețurilor, asigurând disponibilitatea produselor și activități de marketing, iar prin stabilirea prețurilor pot determina venitul disponibil al liniei de produse.

În cazul produselor cu adaos mai mare, pentru asigurarea unei producții durabile, un aspect important îl reprezintă reprezentarea intereselor producătorilor în exploatarea liniei de produse, în vederea obținerii unei cote corespunzătoare din venitul liniei de produse.

În cazul producătorilor din județul Harghita, este un fenomen că, în cazul produselor de calitate superioară, aceștia nu pot impune decât pe plan local, prin canalul de vânzare directă, prețul real de piață corespunzător calității produselor. În afara regiunii, doar un număr mic de produse pot oferi venituri adecvate. Asigurarea canalelor comerciale pentru produse de înaltă calitate este un aspect important pentru producția și

procesarea durabile.

Resursele naturale și de producție ale județului Harghita oferă producătorilor locali posibilitatea de a obține venituri suplimentare pe piața alimentară de înaltă calitate, susținând astfel sustenabilitatea ecologică și economică a producției. Pentru a obține venituri suplimentare, este necesară cooperarea între procesarea alimentelor și comerțul. Producătorii județului Harghita se află într-un dezavantaj competitiv în domeniul producției de masă din cauza dimensiunii fermelor și câmpurilor, a fermelor fragmentate și a fragmentării procesării, care nu poate fi îmbunătățită semnificativ prin operațiuni integrate. Cu resursele mediului agricol actual, un nivel adecvat de venit poate fi atins în primul rând pe piața de înaltă calitate.

din județul Harghita sunt considerate alimente sănătoase datorită impactului redus asupra mediului, astfel încât livrarea producției sale către consumatori este în concordanță cu obiectivele conturate de UE în strategia „Farm to Fork”. Cu toate acestea, pentru a construi și a menține încrederea consumatorilor , trebuie să se asigure calitatea verificabilă și trasabilitatea produsului. Sistemul conceput în legătură cu marca comercială „Székely product” include elemente ale sistemului de asigurare a calității produselor și a proceselor. Cu toate acestea , sunt necesare dezvoltări ulterioare pentru monitorizare , de exemplu, trebuie rezolvată producția de produse de calitate uniformă și ambalare uniformă în mai multe ferme. Este necesar să se acorde suport logistic pentru deplasarea produselor, livrarea produselor către consumatori, direct sau prin canale comerciale. Strategia UE PAC include opțiuni de sprijin pentru dezvoltare pentru a asigura asigurarea calității, urmărirea și sprijinul logistic.

În legătură cu dezvoltarea prelucrării alimentelor locale, prioritară este încorporarea elementelor operaționale durabile, precum și prelucrarea de înaltă calitate, utilizarea materiilor prime de înaltă calitate și asigurarea trasabilității.

Pe baza sondajelor, funcționarea lanțului scurt de aprovizionare din județul Harghita este remarcabilă. Mulți consumatori locali cumpără de la producători locali, în piețele locale sau în magazine mai mici și, în medie, puțini cumpără în hipermarketuri și supermarketuri. Autosuficiența din produsele propriilor ferme este, de asemenea, oarecum semnificativă. Cu toate acestea, ar fi important ca producătorii să își poată distribui produsele din regiune pe lângă canalele de vânzare existente, astfel încât să le poată ajunge și grupurile țintă cu putere de cumpărare mare.

Crearea și extinderea mărcilor și mărcilor „Székely Product” și „Harghita Sajt”, lansate

de Consiliul Județean Harghita, servesc nu doar la informarea consumatorilor locali, ci și la vânzarea în afara pieței de retail. Cerințele minime ale „Produsului Székely” sunt importante pentru construirea încrederii. Iar marca „Harghia Saj” permite mai multor producători dintr-o rețea să producă produse uniforme și de înaltă calitate, controlate și urmărite. Dacă „Brânza Harghita” este produsă în cantități mari, poate duce la intrarea pe noi piețe premium.

4.2.3 Promovarea consumului alimentar durabil, facilitarea tranziției către o dietă sănătoasă și durabilă

Căile produselor alimentare sunt ghidate și finanțate de deciziile consumatorilor. Atunci când cumpără alimente, consumatorii decid asupra finanțării și veniturilor liniilor individuale de produse și a actorilor din linia de produse. Este o prioritate mare pentru producători și cei implicați în linia de produse să cunoască obiceiurile și tendințele consumatorilor.

Calitatea și alimentația sănătoasă apar în deciziile din ce în ce mai mulți consumatori, iar din ce în ce mai mulți consumatori își permit să includă calitatea în deciziile lor.

Costurile mai mari și volumul mai mic al producției, procesării și comerțului de alimente durabile, de înaltă calitate și sănătoase fac necesar ca consumatorii să recunoască prețul mai mare al produselor. Cu toate acestea, majoritatea consumatorilor se așteaptă ca calitatea și procesul de producție, producție și procesare să poată fi controlate și monitorizate.

Pe baza sondajelor, consumatorii din județul Harghita acordă o atenție peste medie calității și originii alimentelor. În cazul consumatorilor locali, scopul este în primul rând menținerea și consolidarea obiceiului de a cumpăra printr-un lanț scurt de aprovizionare.

Pentru a vinde produse de calitate și sănătoase din județul Harghita este necesară dezvoltarea vânzărilor în afara regiunii pentru a ajunge la grupul țintă care plătește pentru calitate.

Harghita susține obiectivele UE de a inversa creșterea ratelor de supraponderalitate și obezitate până în 2030. Sprijină creșterea consumului de fructe și legume, reducerea riscului de boli care pun viața în pericol și optimizarea impactului asupra mediului al sistemului alimentar.

4.2.4 Reducerea pierderilor și a risipei de alimente

Risipirea alimentară nu este tipică pentru consumatorii care locuiesc în județ. Pierderile de alimente nu sunt tipice nici pentru producție și procesare. Cultura locală de producție și consum se bazează pe aprecierea alimentelor.

4.2.5 Garantarea securității alimentare

Pe baza sondajelor, majoritatea consumatorilor din județul Hargita preferă formele tradiționale de procurare a alimentelor. Doar în cazul achiziționării de produse lactate, achizițiile din hiper- și supermarketuri sunt decisive, dar și achizițiile de la producători sunt semnificative. În Hargita și în județele secuiești aferente, autosuficiența este decisivă din punct de vedere istoric. Fermele familiale, precum și structura fermei, garantează securitatea alimentară a regiunii.

Dacă sunt asigurate operațiuni economice și de mediu durabile, producătorii județeni pot contribui la furnizarea suficientă și diversificată de alimente sigure, hrănitoare și accesibile consumatorilor, chiar și în cazul unor evenimente similare cu COVID-19.

În cazul producătorilor din județul Hargita, pandemia de COVID-19 a consolidat funcționarea lanțurilor scurte de aprovizionare din regiune, precum și încrederea în sine.

Pentru a întări securitatea alimentară, este necesară întărirea poziției producătorilor și procesatorilor de alimente locali în cadrul traseului produsului. Asigurarea unui venit mai mare, mai ales în cazul produselor alimentare de calitate superioară. Venituri mai mari pot fi obținute în două moduri:

- consolidarea funcționării unui lanț scurt de aprovizionare în regiune,
- livrarea de produse de înaltă calitate către grupuri țintă cu putere de cumpărare mai mare în afara nișei.

4.2.6 fraudei alimentare în lanțul de aprovizionare cu alimente

Au apărut deja cazuri de utilizare neautorizată în legătură cu marca comercială „Székely Product”. Pe baza calitatii și a valorii de piață a produselor din județul Hargita, există riscul contrafacerii produsului. În prezent, nu sunt disponibile nici instrumente de asigurare a calității, nici instrumente de monitorizare, astfel încât riscul de falsificare sau fraudă este semnificativ.

alimentară amenință producția durabilă. Induce consumatorii în eroare și îi împiedică să ia decizii informate. Subminează siguranța alimentară, practicile comerciale echitabile, rezistența piețelor alimentare și, în cele din urmă, piața unică.

Instrumentele de asigurare a calității și de urmărire pot fi utilizate pentru a asigura funcționarea toleranței zero ca factor de descurajare.

4.3 Identificarea alimentelor sănătoase, de calitate asigurată, aplicarea mărcilor comerciale

O marcă este un semn înregistrat, reprezentat clar și precis, utilizat pentru a identifica bunuri și servicii individuale și pentru a le distinge de bunurile și serviciile produse de alții. Scopul lor este de a informa consumatorii despre originea și calitatea diferitelor produse și servicii, precum și de a promova conștientizarea deciziilor lor, evidențiind într-un fel natura specifică și diferită, dar cu siguranță specială a produselor. Mărcile servesc, de asemenea, ca un fel de indicator de calitate, deoarece sunt menite să stabilească o relație între produs și producătorul acestuia și între serviciu și furnizorul său.⁸

În ceea ce privește recunoașterea, mărcile pot fi împărțite în trei grupuri:

- național,
- internațional, respectiv
- comunitate, în acest caz diferența este în nivelul de recunoaștere.

Caracteristica mărcii **naționale** este că este valabilă doar la nivel național, nicio altă țară nu o acceptă ca marcă. Marca **internațională** este valabilă numai în statele membre ale Tratatului de la Madrid și ale Protocolului de la Madrid indicate de solicitant, în care marca este considerată a fi protejabilă în baza reglementărilor acestora. Marca **comunitară** este valabilă în toate statele membre ale Uniunii Europene pe bază de notificare și acceptare.⁹

Se pot distinge patru tipuri de mărci comerciale, care au funcții și scopuri diferite. Si aceste

⁸Edit Darvasné Ördög, Katalin Székelyhídi, Beáta Olga Felkai, Dorottya Szabó (2014): The situation of European Union and national food quality systems and trademarks in Hungary Agricultural Research Institute

⁹Katalin Székelyhídi, Olga Felkai Beáta, Edit Darvasné Ördög (2014): Mărci comerciale în industria alimentară, Journal of Central European Green Innovation, Volumul 2, Numărul 3, 93-110. Iatură

- bunurile,
- serviciul-
- colectivul sau
- mărcile de certificare.

Esența mărcilor de **mărfuri și servicii** este că acestea sunt utilizate în mod special pentru a distinge produsul produs de o anumită companie sau serviciul furnizat de aceasta. Mărcile comerciale **colective au scopul de a distinge un produs sau un serviciu produs de membrii** unei organizații sau asociații sociale.

Marca **de certificare** , după cum sugerează și numele , certifică consumatorul cu privire la **o calitate predefinită sau alte caracteristici ale unui anumit produs sau serviciu** . În cazul mărcilor de certificare, condițiile de obținere și utilizare a acestora de la titularul mărcii sunt întotdeauna reglementate de un set de **cerințe** , iar acest regulament aferent conține toate caracteristicile, inclusiv lista mărfurilor, pe baza cărora un produs sau serviciul poate avea dreptul de a utiliza marca comercială. O diferență importantă față de alte mărci comerciale este că proprietarul mărcii de certificare nu folosește marca comercială, ci doar o certifică și o verifică pentru utilizatori.

4.3.1 Oportunitățile și beneficiile oferite de mărcile înregistrate pentru producător

Mărcile comerciale fac posibilă distingerea anumitor produse și servicii de alte produse și servicii similare. Pe lângă faptul că ajută consumatorul în luarea deciziilor, poate reprezenta o reclamă semnificativă pentru bunurile producătorilor cu marcă, câștigând astfel un avantaj față de concurenți în concurența de pe piață.

Mărcile ajută producătorul să comunice consumatorului relația dintre el și produsul său prin condensarea nenumăratelor informații despre calitatea, originea sau metoda de producție a produselor. Acest lucru are un efect deosebit de benefic asupra câștigării încrederii consumatorului și a stărnirii interesului acestuia în cazul lansării unui nou produs. Pe de altă parte, în cazul unui produs sau serviciu care este deja cunoscut de consumatori și care se află pe piață de mult timp, acesta poate juca un rol util în extinderea gamei de piețe și consumatori.

Companiile care folosesc mărci comerciale pot face din marca comercială centrul propriei reclame, deoarece o marcă comercială bine gândită și creată poate fi extrem

de atractivă pentru consumatori și are adesea un impact mult mai mare asupra gândurilor lor decât faptele seci.

Cu excepția mărcilor de certificare, achiziționarea propriei mărci comerciale și plasarea acesteia pe produse poate obține rezultate similare cu o marcă atentă. În cazul unei experiențe de cumpărături favorabile și pozitive, acesta este stocat ca produs de încredere în mintea consumatorilor, iar consumul ulterior este mai probabil să se repete decât în cazul unui produs anonim fără caracter independent.

În cazul mărcilor de certificare, avantajul pentru întreprinderile care le utilizează vine din faptul că pot obține beneficii prin utilizarea unei mărci existente. De asemenea, satisfacția consumatorului obținută de alte produse cu caracteristici remarcabile care utilizează aceeași marcă poate fi aplicată indirect și asupra produselor proprii. În sfârșit, nu este un aspect de neglijat faptul că producătorii care folosesc o marcă pe produsele lor își pot vinde produsele la un nivel de preț ceva mai ridicat ca o compensație pentru asigurarea calității garantate.

Pe lângă avantajele economice și de piață, obținerea dreptului de utilizare a unei mărci sau a dreptului de utilizare a unei anumite mărci înseamnă și un fel de recunoaștere pentru producător. Ea dovedește (în special marca de certificare) că calitatea sau alte caracteristici ale produsului sau serviciului pe care îl produce este remarcabilă și, prin urmare, demnă de utilizarea mărcii date și că poate îndeplini controale stricte în toate cazurile.

4.3.2 Sisteme de certificare definite de UE

UE sprijină și protejează produsele și bunurile agricole și alimentare de calitate cu un sistem de certificare pe trei niveluri și certificări speciale.¹⁰ Aceste sisteme UE promovează existența unei producții agricole diverse, protejează numele produselor împotriva abuzului și a utilizării greșite și ajută clienții să recunoască proprietățile speciale ale produselor individuale.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/quality-schemes-explained_hu

1. tabel - Conținutul și sigla sistemelor Uniunii

Conținutul sistemului	Siglă
<p>DOP – denumire de origine protejată: produse agricole și din industria alimentară produse, prelucrate și preparate într-o zonă geografică delimitată, produse cu expertiză recunoscută.</p>	
<p>IGP – indicație geografică protejată: produse agricole și din industria alimentară strâns legate de o anumită zonă geografică, dintre care cel puțin o fază de producție, procesare și producție poate fi strâns legată de o anumită zonă geografică.</p>	
<p>STG – produs tradițional, special: un produs agricol tradițional sau din industria alimentară ale cărui proprietăți speciale sunt recunoscute de UE</p>	

Recunoscând oportunitatea și potențialul economic inerent sistemelor de certificare și observând creșterea sistemelor de certificare voluntară, care stimulează încrederea consumatorilor și cererea de produse, UE a dezvoltat în continuare actele juridice privind sistemele sale de certificare „interne”. Pentru aceasta, au folosit experiențele din perioada trecută și au ținut cont de solicitările primite de la producătorii și procesatorii de alimente din statele membre.

Ca urmare a comunicărilor, consultărilor și altor activități la nivelul UE sau comisiei privind sistemele de certificare, în noiembrie 2012 a fost publicat un nou Regulament al Consiliului privind sistemele de certificare, care asigură o mai bună transparență (Regulamentul Consiliului 1151/2012/CE), care la 4 ianuarie 2013 în vigoare de la , cu condiția că nu are efect retroactiv asupra produselor și tipurilor de mărfuri certificate în temeiul reglementării anterioare.

Obiectivul principal al regulamentului este asigurarea unor condiții de concurență loială producătorilor și procesatorilor de alimente printr-o reglementare mai detaliată și mai precisă, să ofere consumatorilor informații fiabile despre produse, să protejeze în mod adecvat proprietatea intelectuală și , nu în ultimul rând, piețele interne ale Uniune.

Decretul creează și noi categorii: desemnare opțională, de ex. termenul „produs de munte”, care poate fi folosit atât pentru materia primă, cât și pentru producerea

produsului finit ; dar există o inițiativă de a folosi un termen similar în cadrul decretului pentru tipurile de mărfuri care sunt produse și procesate pe insulă.

În legătură cu reducerea și eliminarea subvențiilor specifice legate de producție, UE caută soluții care să permită promovarea și „sprijinirea” produselor, dar trebuie să găsească toate acestea sub presiunea internațională din ce în ce mai mare determinată de negocierea OMC. runde. Marcarea produselor este în prezent în conformitate cu cele mai recente obiceiuri și tendințe ale consumatorilor, dar nu într-un mod uniform în cadrul UE.

4.3.2.1 Denumire de origine protejată (DOP)

Denumirile de produse înregistrate ca DOP sunt cele mai strâns legate de locul în care a fost produs produsul.

- **Produse - Produse** alimentare, agricole și vinuri
- **Cerințe** - Astfel de produse trebuie să fie produse, prelucrate sau preparate într-o anumită zonă. Pentru vinuri, aceasta înseamnă că strugurii trebuie să provină dintr-o anumită zonă geografică.
- **Eticheta** - Obligativ pentru produsele alimentare și agricole, opțional pentru vinuri

4.3.2.2 Indicație geografică protejată (IGP)

Denumirea IGP subliniază legătura dintre locația geografică dată și denumirea produsului. Acestea sunt produse a căror calitate deosebită, reputație sau alte caracteristici pot fi atribuite originii lor geografice. Această denumire protejează, de asemenea, băuturile spirtoase sau vinurile aromate a căror calitate deosebită, reputație sau alte caracteristici pot fi atribuite originii lor geografice.

- **Produse** - Produse alimentare, agricole și vinuri, băuturi spirtoase și vinuri aromate
- **Cerințe** - În general, produsele care sunt parțial produse, procesate sau preparate într-o anumită regiune pot purta această etichetă. În cazul vinurilor, aceasta înseamnă că cel puțin 85% din strugurii utilizați trebuie să provină dintr-o anumită zonă geografică.
- **Eticheta** - Obligativ pentru produsele alimentare și agricole, opțional pentru vinuri

Reglementările privind sistemele DOP și IGP au fost formulate în Decretul privind protecția indicațiilor geografice și a denumirilor de origine a produselor agricole și alimentare.¹¹

4.3.2.3 Produs Special Tradițional (TGS)

Un produs tradițional de specialitate (TGS) pune accent pe aspectele tradiționale (de exemplu, modul în care este produs un produs sau compoziția acestuia) fără a fi legat de o anumită zonă geografică. Marcarea ca produs special tradițional protejează produsul împotriva contrafacerii și abuzului.

- **Produse** - Produse alimentare și agricole
- **Etichetă** - Obligatorie pentru toate produsele

Condițiile legate de sistemul de certificare TSG au fost reglementate în Regulamentul Consiliului 509/2006/CE (20 martie 2006).

Cele trei sisteme de certificare în cauză înseamnă utilizarea siglelor prezentate mai sus pe produsele certificate respective. Produsele care participă la unul dintre sistemele de mai sus pot fi accesate și pe site-ul oficial al UE .¹²

4.3.2.4 Produs de munte

„produs de munte”¹³ pune accent pe caracteristicile produselor realizate în regiunile muntoase cu condiții naturale dificile.

Datorită etichetei, consumatorii pot identifica produsele care au aceste caracteristici, iar producătorii își pot vinde produsele mai eficient.

- **Produse** - Produse alimentare și agricole

¹¹REGULAMENTUL COMISIEI ÎN BAZĂ PE AUTORIZARE 664/2014/UE (18 decembrie 2013) din Regulamentul 1151/2012/UE al Parlamentului European și al Consiliului privind crearea simbolurilor UE pentru denumirile de origine protejate, indicațiile geografice protejate și produsele tradiționale speciale, precum și cu privire la adăugarea anumitor norme privind originea, a anumitor norme de procedură și a anumitor norme tranzitorii suplimentare

¹²<http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html;jsessionid=pL0hLqqLXhNmFQyFl1b24mY3t9dJQPflg3xbL2YphGT4k6zdWn34!-370879141>

¹³REGULAMENTUL COMISIEI ÎN BAZĂ DE AUTORIZARE 665/2014/UE (11 martie 2014) de completare a Regulamentului 1151/2012/UE al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește condițiile de utilizare a termenului opțional referitor la calitatea de „munte”. produs"

- **Cerințe** - Furajele și materiile prime provin din produse montane. Produsele prelucrate pot purta această denumire dacă prelucrarea are loc și într-o zonă muntoasă.

4.3.2.5 Sisteme de certificare voluntară în Uniunea Europeană¹⁴

În ultimii ani, numărul sistemelor de certificare voluntară pentru produsele agricole și produsele alimentare a crescut semnificativ. Potrivit unui sondaj realizat de Comisie în 2010, există ¹⁵peste 440 de astfel de sisteme, iar cele mai multe dintre ele au fost create în ultimul deceniu.

În cazul sistemelor private de certificare, desigur, nu este necesar să se dovedească conformitatea cu cerințele legale. Este important ca sistemele private de certificare care operează în industria agricolă și alimentară să rămână voluntare în viitor. Dacă o întreprindere certifică îndeplinirea anumitor cerințe de bază cu scopul de a facilita tranzacțiile cu alți actori din lanțul de aprovizionare cu alimente, acest lucru nu poate duce în niciun caz la diferențierea produsului pe piață.

Avantajele sistemelor de certificare se pot bucura de producători (cotă de piață mai mare, capacitate mai mare de generare a veniturilor), procesatorii de alimente (materii prime de bună calitate și fiabile din partea furnizorilor) și, bineînțeles, consumatorii, care primesc informații fiabile despre proprietăți și originea produselor. Cu toate acestea, comunicarea Comisiei privind sistemele de certificare voluntară indică câteva dezavantaje potențiale: poate fi dezavantajoasă în ceea ce privește periclitarea pieței unice; în ceea ce privește transparența cerințelor; este de imaginat ca un sistem de certificare să afișeze criteriile de bază ale calității produselor alimentare ale UE, astfel încât să sugereze o valoare suplimentară pentru clienți și, astfel, să-i inducă în eroare pe consumatori. Există și riscul ca un sistem să reprezinte costuri și sarcini pentru producători, a căror valoare, sau mai ales profitabilitatea lui peste aceasta, să nu fie returnată chiar dacă sunt îndeplinite criteriile de calitate. Pe de altă parte, dacă producătorul nu intră în sistemul de certificare, acesta poate fi forțat să iasă din piață (mai ales în cazul producerii unui produs tipic unei anumite zone geografice sau a unui

¹⁴Comunicarea Comisiei – Orientări ale UE privind cele mai bune practici pentru sistemele de certificare voluntară pentru produsele agricole și produsele alimentare (2010/C 341/04)

¹⁵Studiu pregătit de Areté pentru Direcția Generală Agricultură:
http://ec.europa.eu/agriculture/quality/index_en.htm

alt produs special).

Domeniul de aplicare, obiectivele, structurile și metodele de operare ale numărului mare de sisteme de certificare inițiate privat, adică neinițiate de organizațiile oficiale ale UE, sunt foarte diverse. Una dintre principalele diferențe dintre sisteme este dacă se bazează sau nu pe verificarea de la terți, astfel încât acestea pot fi împărțite în două grupe: sisteme de autodeclarare și sisteme de certificare.

Sistemele de certificare pot fi grupate în continuare în funcție de faptul că urmăresc furnizarea de informații între întreprinderi (business-to-business, B2B) sau de către întreprinderi către consumatori (business-to-consumers, B2C).

Un alt punct important de clasificare este dacă un anumit sistem evaluează produsele și procesele (în principal sisteme B2C) sau sistemele de management (în principal sisteme B2B).

elaborat linii directoare pentru sistemele de certificare a produselor agricole și a produselor alimentare pentru a asigura funcționarea transparentă a sistemelor de certificare, conformitatea acestora cu legislația și menținerea credibilității acestora . **Sistemele de certificare trebuie să țină cont de multe reglementări legale existente și de alte aspecte atunci când proiectează funcționarea lor, iar liniile directoare ajută și la revizuirea acestui lucru.**

În plus față de cele de mai sus, Comisia furnizează recomandări în comunicarea menționată cu privire la participarea la sistemele de certificare, dezvoltarea sistemelor, cerințele acestora și claritatea revendicărilor sistemului (adică formularea clară a proprietăților certificate). De asemenea, face recomandări privind metodele și dovezile care să susțină proprietățile și cerințele certificate, cu privire la auditurile și costurile de certificare și la suprapunerile între sisteme.

4.3.3 marci in judetul Hargita

4.3.3.1 Marca comercială și certificat „Székely Product”.

Crearea mărcii comerciale și a sistemului de certificare „Székely Product” a început în 2008. Marca a fost înregistrată și operată de Consiliul Județean Hargita. Marca a fost înregistrată la 31 iulie 2009

Din 2011, marca comercială „Produsul Secuiesc” este administrată de Agenția de Dezvoltare a județului Hargita. Agenția administrează activitatea comisiei de acordare

a mărcii împreună cu Consiliul Județean Harghita. Metodologia pentru brevetarea și controlul „Produselor Székely” a fost finalizată.

În prezent, peste 1.200 de tipuri de produse de la 160 de producători utilizează marca comercială. Sunt mulți producători care au păstrat marca de ani de zile și o solicită mereu din nou.

Scopul mărcii și sistemului de certificare „Produs Secuiesc” este de a promova produse și servicii distinctive, de înaltă calitate, produse în Ținutul Secuiesc din Ținutul Secuiesc, România și dincolo de granițe. Facilitarea dezvoltării comportamentului conștient al consumatorului. Încurajarea consumului de produse ecologice, sănătoase și de calitate din Székelyföld de dragul unui stil de viață sănătos. Consolidarea și păstrarea sentimentului de identitate locală al comunităților prin consolidarea relației dintre producători.

13. Figura - Sigla mărcii comerciale „Székely Product”.

Condiția pentru obținerea mărcii este ca producătorul să dețină autorizațiile corespunzătoare, să ofere un produs sau serviciu tipic local, în cazul produselor industriale, să fie legat de tradițiile locului, să fie realizat din materii prime locale sau să dovedească calitatea produsului. piata si rolul economic. Este un avantaj daca ofera locuitorilor din zona posibilitatea de a realiza un venit. Se asumă calitatea produsului și respectă condițiile legale legate de producerea și comercializarea acestuia .

Certificarea mărcii „Székely Product” este evaluată și eliberată de Comitetul de Evaluare și Control. Producătorii cărora li s-a acordat marca comercială câștigă dreptul de a utiliza marca comercială pentru toate produsele/serviciile certificate, conform contractului de licență. În cazul în care societatea căreia i s-a acordat dreptul de utilizare a mărcii nu respectă niciun punct din Regulamentul de exploatare, Comitetul de Evaluare și Inspecție îl va sesiza și îi va acorda un termen pentru înlăturarea deficiențelor are dreptul de a decide revocarea dreptul de utilizare a mărcii și de a

șterge întreprinzătorul în cauză de pe lista celor îndreptățiți să folosească marca.

Comitetul de Evaluare și Control se întrunește de câteva ori pe an. Componența comitetului:

- Specialist în artă populară;
- Meșter și specialist în textile;
- Specialist alimentar;
- Arhitect profesionist;
- Specialist inginer agricol;
- Personalul Consiliului Județean Harghita și al Agenției Județene de Dezvoltare Harghita

Pentru a primi marca „Székely Product” este necesar ca produsul să îndeplinească cerințele de calitate și să fie produs exclusiv într-unul din cele 3 județe (județul Harghita, județul Maros și județul Kovászna). Pentru sistemul de criterii au fost definite și 4 categorii:

- produs alimentar,
- Produs lucrat manual,
- Produs intelectual și
- Produs industrial.

Toate produsele alimentare trebuie să îndeplinească următoarele condiții

- Produsul respectă condițiile de siguranță alimentară
- Materiile prime provin din ferma proprie sau de la alti producatori locali autentici, lucru pe care trebuie sa le puteti dovedi comisiei de inspectie impreuna cu factura, iar cantitatea produsa trebuie si ea justificata .
- În timpul producției, cel puțin 51% din materialele necesare sunt procurate în limitele istoricului Székelyföld.
- În producția de materii prime din fermele proprii, aceștia nu folosesc substanțe chimice și îngrășăminte și pot manifesta dorința de a trece la agricultura ecologică.
- Produsul nu conține conservanți, arome și coloranți artificiali, precum și substanțe care ameliorează stocul.
- Produsul are proprietari excelente percepuți

- Are o nuanță și o intensitate a culorii caracteristice tipului de produs, precum și o intensitate a aromei și un gust corespunzătoare naturii acestuia.

Toate acestea trebuie verificate de către Comitetul de Evaluare și Inspecție în ziua evaluării, în caz contrar produsul nu poate fi clasificat ca marcă comercială. În plus, Comitetul de Evaluare și Inspecție efectuează inspecții aleatorii (aleatorie) și pre-anunțate pentru a se asigura că calitatea produselor rămâne adecvată. Producătorul cu marca comercială trebuie să se angajeze în acest sens.

Pentru a proteja Produsele Székely, este necesar să respectați câteva condiții:

- Trasabilitate
 - Utilizatorii mărcilor comerciale trebuie să păstreze înregistrări la zi, care trebuie păstrate timp de 5 ani.
 - Despre cantitatea de produse
 - Despre timpul și locul producției
 - Despre cantitatea vândută
 - Despre locul și ora vânzării
 - Utilizatorii mărcilor comerciale trebuie să păstreze înregistrări și să le păstreze timp de 5 ani:
 - despre aditivii furajeri utilizați
 - privind produsele medicinale veterinare utilizate
 - privind utilizarea agenților de protecție a plantelor
 - despre bolile care apar la animale și daunatorii experimentați în cazul plantelor.
- Utilizatorul mărcii comerciale trebuie să întocmească o fișă de date a produsului pentru alimentele produse din produsul de bază cu următorul conținut:
 - nume adresa,
 - locul de producere a alimentelor,
 - numele alimentelor,
 - enumerarea ingredientelor în ordine descrescătoare,
 - termen de valabilitate,
 - perioada de păstrare a calității,
 - temperatura de depozitare.

4.3.3.2 *Produs de munte*¹⁶

29,9% din teritoriul României este muntos, 9,15% din producția agricolă se desfășoară în zone muntoase, ceea ce reprezintă 0,7% din producția montană a UE. Prin urmare, regiunile muntoase ale României sunt zone cu potențial economic, social, cultural și de mediu semnificativ. Țara este unul dintre cele mai active state membre în dezvoltarea „produsului montan” în zonele sale muntoase:

- În iulie 2016, guvernul a emis Decretul nr. 1 din 2016. Decretul 506, care a definit cadrul instituțional și măsurile de implementare a Decretului 665/2014/CE.
- În martie 2017, Ministerul Agriculturii a emis Regulamentul 52/2017. Decretul nr. cu modificările și actualizările ulterioare, prin care s-a aprobat procedura pe care cei care doresc să folosească termenul de produs montan trebuie să o urmeze pentru a utiliza termenul.

Agenția de Munte face parte din Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale și este responsabilă de coordonarea implementării mărcii „produs de munte” de către autoritățile locale. Se analizează aplicațiile de utilizare a „produsului de munte”, licențierea și monitorizarea utilizatorilor mărcii se face la nivel local.

Agenția Montană urmărește toți utilizatorii în Registrul Național al Produselor Montane. România a decis să ceară permisiunea prealabilă de la fermieri pentru monitorizare înainte de a putea folosi marca „produs de munte”.

Autoritatea Națională pentru Protecția Consumatorului este responsabilă de controalele pieței și verifică dacă producătorul a primit licență de utilizare a „produsului de munte” și dacă etichetarea respectă reglementările naționale.

Reguli pentru formatul utilizat: în ianuarie 2019, guvernul a emis 49 decret, prin care se reglementează sigla națională care urmează să fie utilizată pentru marca „produs montan”.

¹⁶ <https://www.euromontana.org/>

14. Figura - Sigla mărcii comerciale a produsului Hegyvidék

Din iulie 2017, 573 de produse au fost înregistrate sub marca „produs de munte”¹⁷: 264 lapte și produse lactate, 9 carne și produse din carne, 183 fructe și legume, 107 produse apicole, 9 produse din pește și 1 pâine, produse de patiserie și produse de patiserie. Baza de date completă este disponibilă aici. Creșterea semnificativă a numărului de produse care utilizează marca „produs de munte” poate fi explicată prin patru motive:

- Întregul proces de obținere a „produsului montan” a fost centralizat de către Agenția Națională a Muntelui (publicitate, înregistrare, inspecție, controale), care își propune să sprijine dezvoltarea pe termen lung a zonelor montane.
- Marca „produs de munte” asigură consumatorul că produsele chiar provin de la munte, întrucât întregul proces este certificat de autorități.
- Un logo și o bază de date națională pentru o mai bună vizibilitate a produselor
- O campanie puternică în mass-media, participarea producătorilor la mari evenimente naționale pentru a sensibiliza și a convinge consumatorii de valoarea adăugată a produselor montane.

4.4 Condiții pentru scurtarea acestui lanț de aprovizionare în județe

Printre așteptările consumatorilor care pot fi măsurate în prezent pe piețele consumatorilor de alimente, pe lângă **preț**, produsele de calitate controlată, asigurată de calitate și opțiunea de cumpărare **convenabilă** sunt cele trei aspecte remarcabile. Grupul de cumpărători conștienți este în continuă creștere, dar în prezent nu depășește 20% nici pe piețele cu putere de cumpărare mai mare. Pe piețele cu putere de cumpărare mai mică, proporția consumatorilor conștienți rămâne sub 10%.

¹⁷ <http://azm.gov.ro/wp-content/uploads/2020/03/RNPM-31.03.2020.xlsx>

Hipermarketurile și supermarketurile se pot ocupa de toate cele trei aspecte simultan :

- Produsele de marcă proprie, precum și sistemele de achiziție și logistică gestionate regional și achizițiile la scară largă asigură avantajul de **preț** .
- **de asigurare a calitatii** operate de lanțuri stau la baza încrederii necesare achiziționării alimentelor.
- Magazinele cu o suprafață mare, ușor accesibile cu mașina și posibilitatea de a cumpăra într-un singur loc, servesc pentru cumpărături **convenabile** .

Lanțurile de comerț cu amănuntul alimentar sunt lideri de piață și jucători dominanti în vânzarea de produse vrac pe majoritatea piețelor, deci sunt actorii determinanți în traseele produselor alimentare. Rolul de piață decisiv al lanțurilor comerciale este asigurat de următoarele funcții:

- **Sistem de asigurare a calității** – Rețelele comerciale operează un sistem de asigurare a calității bazat pe produse și procese, folosind parțial parteneri proprii și parțial contractați.
 - Sistemul de asigurare a calității produselor include inspecția produselor primite pe bază de eșantionare, în primul rând în cazul produselor proaspete. Parametrii de calitate includ cerințele de calitate ale țărilor respective, precum și în unele cazuri cerințele proprii ale lanțului comercial. Standardele de calitate ale lanțului comercial sunt mai stricte decât standardele țării respective.
 - Sistemul de asigurare a calității procesului, care acoperă toate elementele de producție și manipulare a produsului (ambalare, depozitare, transport), face operațiunile certificate și trasabile și reduce posibilitatea apariției erorilor. Asigurarea calității procesului se bazează în primul rând pe documentația de producție. Digitalizarea simplifică asigurarea calității procesului , înregistrează și stochează automat evenimentele, datele aferente și identificarea produsului.
- **Sistem de urmărire a produselor** - Sistemul de urmărire asigură, practic, că produsele pot fi identificate și urmărite de la intrarea în rețeaua comercială până la vânzare. Dacă este posibil, este conectat și la sistemul de monitorizare al procesatorilor de alimente, făcându-se trasabil alimentele procesate.

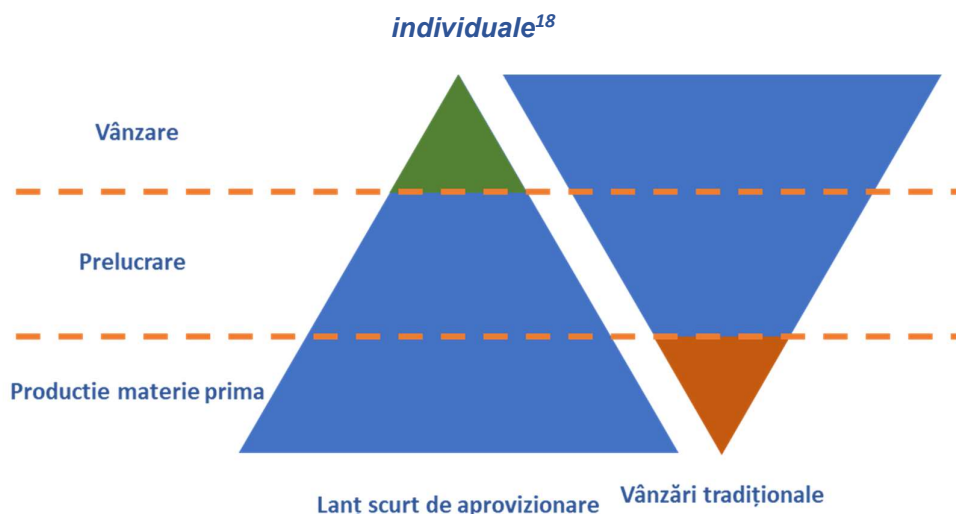
- **Sistem logistic** - Rețelele comerciale optimizează sarcinile de achiziție și logistică (transport, depozitare, ambalare) pentru a minimiza costurile. Scopul este de a minimiza costurile de achiziție și logistică pentru produs.
- **Colectarea și prelucrarea datelor despre consumatori** – Rețelele comerciale folosesc toate datele de vânzări ale întregii rețele de magazine pentru a colecta și analiza obiceiurile consumatorilor. Conținutul coșurilor (produs, preț, cantitate), momentul achiziției sunt colectate din achiziții și, dacă este posibil (de exemplu, card de colectare a punctelor sau aplicație), sunt specificate grupurile țintă de consumatori și datele disponibile despre consumatorul dat. este colectat. Pe baza analizei datelor despre consumatori, aceștia cunosc cu exactitate schimbările în obiceiurile, nevoile, tendințele consumatorilor dispuse în timp și spațiu, precum și obiceiurile grupurilor țintă individuale.

Ca urmare a infecției cu virus în 2020, proporția vânzărilor digitale în comerțul cu alimente a crescut, de asemenea, semnificativ. În perioada de urgență, comercianții cu capacitate de livrare la domiciliu și-au înmulțit cifra de afaceri pe piețele alimentare.

Creșterea vânzărilor în spațiul digital oferă jucătorilor din linia de produse oportunitatea de a deschide un nou canal de vânzare către consumatori, pe lângă modelul tradițional de vânzare bazat în rețea, în principal comercial, scurtând lanțul de aprovizionare și crescând veniturile producători de materii prime.

Pe linia de produse, în modelul tradițional de vânzare, producătorii împart cea mai mică pondere din venitul liniei de produse. Funcționarea lanțului scurt de aprovizionare crește semnificativ veniturile producătorilor, precum și întărește relația dintre producători și consumatori, conform figurii de mai jos.

15. Figura – Distribuția veniturilor liniei de produse pe baza tipurilor de vânzări

În prezent, există o diferență semnificativă între vânzările directe și cele din lanțul scurt de aprovizionare. În prezent, lanțurile de vânzare cu amănuntul primesc 30-60% din prețul de vânzare final (de consumator) al unui produs.

Este important de subliniat că un lanț scurt de aprovizionare nu este același lucru cu vânzarea unui produs local. Vânzarea locală a produsului local este, de asemenea, parte a lanțului scurt de aprovizionare, lanțul scurt de aprovizionare include și furnizarea de grupuri țintă de consumatori care sunt mai îndepărtate în spațiu prin cât mai puțini actori.

Pentru producători, accesul direct la consumatori este asigurat de piețele tradiționale de fermieri, a căror cotă de piață, de exemplu, în cazul fructelor și legumelor, este de cca. 15-20%, a căror creștere semnificativă nu este așteptată din cauza schimbării obiceiurilor de consum și a întăririi lanțurilor comerciale. Piețele tradiționale ale fermierilor nu asigură suficiente suprafețe de vânzare pentru producători, iar vânzările tradiționale nu asigură rentabilitatea activităților producătorilor.

Dezvoltarea canalelor digitale de vânzare este un instrument important pentru dezvoltarea lanțului scurt de aprovizionare. În prezent, comerțul electronic acoperă în principal vânzarea de produse nealimentare. Pe baza prognozelor, în următorii ani, comerțul electronic cu produse de tip alimentar va crește cel mai mult, iar ritmul de creștere a vânzărilor de produse „tradiționale” va scădea. Creșterea preconizată a ponderii produselor alimentare în comerțul electronic oferă actorilor piese de produse

¹⁸Sursa: editare proprie

alimentare o oportunitate de a digitaliza lanțul scurt de aprovizionare și de a crește volumul vânzărilor directe către consumatori.

Producătorii individuali, grupurile de producători și procesatorii de alimente nu pot obține în mod independent o pondere decisivă în căile produselor alimentare fără servicii adecvate de asigurare a calității, monitorizare, logistică și colectare a datelor, precum și dezvoltarea digitală a căilor de produse. Soluțiile bune olandeze și italiene arată că dezvoltarea centrală a fost necesară pentru construirea și digitalizarea lanțului scurt de aprovizionare.

Scurtarea lanțului de aprovizionare pentru producătorii din județul Harghita este o prioritate înaltă în următoarele scopuri:

- satisfacerea nevoilor consumatorilor regionali și locali cu produse locale, sănătoase,
- livrarea de produse locale, cu valoare adăugată mare (produse ecologice, ecologice, locale) către grupul țintă de consumatori cu putere de cumpărare mai mare , în scopul creșterii veniturilor producătorului.

Pentru a atinge aceste două obiective, este important să se afirme interesele producătorilor în liniile de produse, să se dezvolte lanțul scurt de aprovizionare, să se coordoneze producția și să se organizeze vânzările. Pentru îndeplinirea sarcinilor, recomandăm înființarea Agenției de Vânzări z (denumită în continuare: Agenție), al cărei scop este de a asigura vânzarea directă a produselor de înaltă calitate, asigurată de calitate, ale producătorilor agricoli și micilor întreprinderi alimentare. consumatori locali și neregionali. Funcționarea Agenției asigură introducerea pe piață a produselor de calitate asigurată în întreaga gamă de produse, care ajung la consumatori în condiții de transport și depozitare controlate necesare păstrării calității produselor, și asigură managementul, informatica, logistica necesare. , cadre contractuale, de marketing și contabilitate pentru funcționare.

Cele patru funcții principale ale agenției sunt:

- **Platformă de afaceri online** pentru a sprijini producătorii, procesatorii de alimente și consumatorii să se găsească reciproc, să aleagă alimente, să comande, să urmărească comanda și să sprijine gestionarea necesară a clienților. Platforma de afaceri online asigură ca consumatorul comanda de la mai multi producatori si procesatori din stocul de marfa existent, iar marfa

achiziționată de la mai mulți producători și procesatori primește concomitent cu serviciul logistic favorabil. Doar inventarul existent poate fi listat pe platformă.

O parte a platformei este gestionarea clienților (producători și procesatori), înregistrarea datelor clienților, gestionarea datelor de contact cu clienții și gestionarea stocurilor clienților.

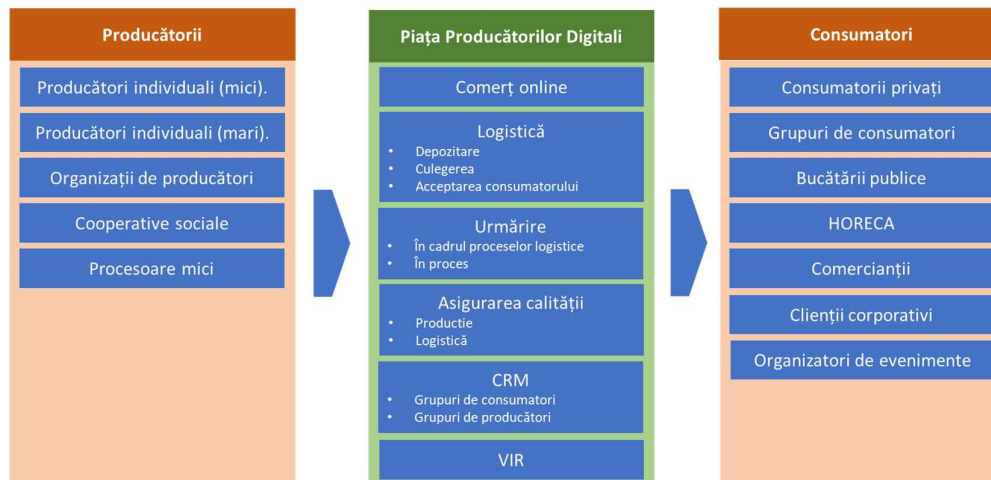
- **Asigurarea calității** de la producție, prin procesarea alimentelor, până la livrarea către consumator. Asigurarea calității înregistrează, pe de o parte, procesul de producție și prelucrare a alimentelor, precum și intervențiile și condițiile din timpul procesului de vânzare și logistică. Asigurarea calității garantează, de asemenea, autenticitatea calității alimentelor și face ca alimentele să fie trasabile, susținând astfel sarcinile de logistică și oferind informații pentru o posibilă tratare a reclamațiilor.

Sistemul de asigurare a calității este o bază importantă pentru dezvoltarea în continuare a mărcii „Székely Product”.

- **Suport logistic**, care permite livrarea mărfurilor de la mai mulți furnizori (producători, procesatori de alimente), un singur consumator și livrarea comenzilor din mai multe locuri într-un singur loc într-o singură expediție. Suportul logistic trebuie să se ocupe de posibilitatea decontării cu mai mulți furnizori, de urmărire și de furnizarea statutului de livrare continuă. Sistemul logistic sprijină coordonarea resurselor logistice operate de diferite entități, sisteme contabile.
- **platformă de management online** asigură înregistrarea actorilor implicați în traseele produsului, contabilizarea resurselor utilizate în funcționarea acestuia, împărțirea sarcinilor între ele și programarea sarcinilor. Platforma susține funcționarea întregului serviciu, întocmește rapoarte pentru managementul local și central și oferă în mod continuu informații despre funcționarea serviciului folosind tabloul de bord.

16. Figura - Serviciul de vânzări digitale este infrastructura de bază a lanțului scurt de

aprovizionare

Agentia funcțiile susținute de funcționarea acestuia sunt următoarele:

- **Sprijin pentru vânzări directe** - Pentru a crește veniturile producătorilor și a reduce riscurile de vânzări, serviciul sprijină posibilitatea vânzărilor directe de producători și procesatori de alimente pentru consumatorii locali și grupurile țintă de consumatori din afara regiunii cu putere de cumpărare mai mare.
- **Asigurarea hranei sanatoase** – Sistemul de asigurare a calitatii operat de serviciu controleaza si face transparente activitatile legate de produs pe parcursul intregului traseu al produsului, de la productie la consumator. Asigurarea calității care acoperă producția face culturile și produsele transparente și verificabile. Pe baza sistemului de asigurare a calității se pot identifica producătorul, locul de producție și procesul de producție, producția transparentă determină și calitatea. Serviciul permite consumatorilor să verifice originea și conținutul sănătos al alimentelor.
- **Aprovizionare sigură cu alimente** - În legătură cu situația virusului corona, siguranța aprovizionării cu alimente a devenit o prioritate de top. Serviciul oferă o oportunitate de a reduce riscurile aprovizionării cu alimente în situații de urgență, de a explora stocurile producătorilor, de a coordona capacitățile logistice și de a face față posibilelor lipsuri.
- **Asigurarea posibilitatii de livrare a producatorului in alimentatia publica** - Alimentatia publica este un jucator de piata continuu si decisiv in domeniul productiei de alimente . Cu toate acestea, pentru alimentația publică, achiziția și furnizarea continuă de bunuri de aceeași calitate este extrem de importantă.

Serviciul asigura aprovizionarea bucatariilor de alimentatie publica prin amenajarea bazelor de marfa si coordonarea resurselor logistice corespunzatoare.

- **cu alimente micilor aşezări** - Serviciul sprijină aprovizionarea cu bunuri către magazinele din localitățile mici prin facilitarea potrivirii cererii și ofertei producătorilor și consumatorilor locali și prin asigurarea capacității logistice. Resursele logistice coordonate de serviciu pot asigura aprovizionarea cu bunuri magazinelor locale pe langa transportul culturilor si produselor producatorilor.
- **Colectarea și prelucrarea datelor despre consumatori** - Cu un sistem adecvat de management al clienților, serviciul poate asigura că procesatorii de alimente pot afla despre nevoile consumatorilor prin colectarea și procesarea datelor despre consumatori. Avantajul de piață al rețelelor comerciale de până acum este că pot monitoriza schimbările și tendințele nevoilor consumatorilor pe baza vânzărilor. Serviciul oferă o oportunitate de a reduce avantajul pieței prin procesarea continuă a nevoilor consumatorilor.

Pe lângă produsele alimentare, Agenția poate sprijini și comerțul cu produse nealimentare cu marca comercială „Székely Product”. Extinderea Agenției în mai multe județe sau regiuni poate crește semnificativ cifra de afaceri, bazele de produse și astfel cota de piață și poate reduce ponderea costurilor centrale.

4.4.1 Dezvoltarea agenției

Pe baza sarcinilor dezvăluite, este necesară dezvoltarea competenței de „agenție”, care trebuie să susțină simultan:

- dezvoltarea și funcționarea continuă a managementului strategic,
- dezvoltarea și funcționarea continuă a liniilor de produse,
- dezvoltarea traseelor de produse și managementul economic al modelului complex,
- dezvoltarea și funcționarea continuă a managementului resurselor umane, precum și
- dezvoltarea organizațională locală (întreprindere) necesară.

Crearea de valoare este importantă în timpul funcționării, aceasta este caracteristică în special modelelor complexe. Valorile pot fi desigur produse tangibile de piață, dar și

comportament responsabil rezultat din coeziunea socială prin model. Prin urmare, valoarea modelului este că îi învață pe participanți importanța responsabilității proprii și a celuilalt și atitudinea productivă incredibil de puternică care rezultă.

În sistemul de instrumente de dezvoltare al Uniunii Europene, instrumentul care combină mai multe tipuri de intervenții se numește **program complex de dezvoltare**. Prin utilizarea mai multor tipuri de elemente ale programului de dezvoltare, programul complex de dezvoltare permite interoperabilitatea organizatorică, tehnică și semantică necesară atingerii scopului.

Formele de dezvoltare și finanțare numite în mod tradițional „program” nu acoperă conținutul programului complex de dezvoltare. Programul complex de dezvoltare este un **proces de dezvoltare** care conține mai multe elemente de dezvoltare (de exemplu, finanțare de proiecte, servicii profesionale, suport operațional etc.) , care duce beneficiarii să fie dezvoltati printr-un proces specific pentru a atinge un anumit sistem țintă. Intervențiile necesare pe parcursul procesului sunt proiectate în funcție de nevoile, resursele și nevoile beneficiarului, folosind instrumentele prestabilite ale programului.

Managementul profesional al programului de dezvoltare complex se face de obicei cu ajutorul unui serviciu central („agenție de dezvoltare”). Agenția măsoară progresul beneficiarilor, oferă instrumentele și elementele de dezvoltare necesare pentru progresul ulterior. Beneficiarii incluși în program pot utiliza serviciile oferite de program sub îndrumarea și aprobarea agenției de dezvoltare.

Dezvoltarea lanțului scurt de aprovizionare în județul Harghita și a serviciilor conexe nu poate fi imaginată ca un grant unic, ci doar de-a lungul unui proces de dezvoltare prestabilit. Pe de o parte, fiecare cale de produs necesită resurse diferite (umane, economice, naturale), iar pe de altă parte, căile de produs create și actorii lor au nevoie de ajutor și sprijin continuu în timpul funcționării lor. Programul complex de dezvoltare oferă suport de dezvoltare bazat pe proiecte, suport operațional și serviciile necesare pentru căile individuale ale produsului și actorii acestora într-un sistem pe termen lung, previzibil și planificabil, bazat pe nevoile, resursele și oportunitățile individuale.

Pregătirea modelelor de traseu al produsului, cercetarea pieței, planul de finanțare pentru modele, implementarea modelului de finanțare unică nu pot fi imaginate decât prin crearea unei agenții de dezvoltare. Sarcina agenției de dezvoltare este de a pregăti planurile modelelor de traseu al produsului și de a oferi sprijin profesional, de

piață și uman pentru crearea și funcționarea acestora.

Sprrijinirea creării și exploatării căilor de produse este doar parțial o chestiune de resurse financiare, de sprijin profesional, de piață și uman, precum și timpului necesar dezvoltării (schimbarea atitudinii) trebuie să i se acorde cel puțin la fel de accent în model.

În legătură cu ancheta de piață, planificarea producției și planificarea financiară, apare una centrală, care poate ajuta direct conducerea locală în îndeplinirea sarcinilor și poate achiziționa direct informațiile de piață.

Principalele sarcini ale agenției de dezvoltare sunt:

- Analiza pieței, evaluarea și analiza nevoilor consumatorilor, analiza concurenței.
- Evaluarea actorilor piesei de produse, identificarea resurselor.
- Dezvoltarea modelelor de traseu al produsului, identificarea produselor comercializabile, canalele de vânzare, asigurarea calității, condițiile logistice, compilarea modelului de cash flow.
- Identificarea îmbunătățirilor necesare.
- Alcătuirea unui model de finanțare.
- Pregătirea actorilor model de traseu produs (instruire, training), suport pentru dezvoltare, dezvoltare resurse umane.
- Înființarea și funcționarea unei agenții.
- Coordonarea operațiunii piesei de produse, monitorizare, suport vânzări.
- Funcționarea sistemului de mărci comerciale „Székely Product”, organizație de marketing.

4.4.2 Dezvoltarea oportunităților de vânzare

Vă recomandăm să dezvoltați oportunități de vânzare în două direcții:

- consumatorii locali, cea mai largă și mai convenabilă aprovizionare de produse locale,
- livrarea de produse locale sănătoase și de înaltă calitate către grupuri țintă de consumatori cu putere de cumpărare mai mare în afara regiunii.

trebuie asigurată producția de produse agricole de înaltă calitate și verificabile și capacități locale de procesare.

În legătură cu furnizarea consumatorilor locali cu produse locale, se urmărește consolidarea și extinderea obiceiurilor de cumpărături existente.

În cazul grupului țintă de consumatori cu putere de cumpărare mai mare în afara regiunii, este important ca produsele locale să ajungă la grupul țintă, cu o aprovizionare disponibilă continuu, produsele trebuie să fie distinse, iar poziția de venit a producătorilor trebuie să fie asigurată. În gama de produse.

Pe baza serviciilor de agentie este posibilă creșterea volumului vânzării și a veniturilor producătorului în raport cu vânzările.

Distinctivitatea este importantă pentru ambele piețe de vânzare, ceea ce poate fi realizat cu sistemul mărcilor comerciale. În cazul mărcii, se urmărește nu doar să se dovedească originea teritorială, ci și să se asigure o asigurare continuă a calității, care se extinde și la producția produsului (asigurarea calității procesului). Valoarea dovedită prin asigurarea calității este făcută credibilă prin urmărirea produsului, de-a lungul întregii trasee a produsului, iar sistemul mărcilor comerciale poate asigura această credibilitate pentru consumatori. Este recomandabil să sprijiniți livrarea produselor cu servicii comune de vânzări și logistică. Piețele necesită o aprovizionare continuă cu produse de aceeași calitate.

Printre sarcinile Agenției, colectarea datelor despre consumatori, analiza obiceiurilor consumatorilor și stratificarea sunt poate cele mai importante funcții, deoarece dezvoltarea oportunităților de vânzare poate fi realizată eficient pe baza cunoașterii exacte a nevoilor consumatorilor.

Un instrument important pentru creșterea oportunităților de vânzare este dezvoltarea canalelor digitale de vânzări, care, totuși, este oportună doar cu dezvoltarea serviciilor de logistică și furnizarea de opțiuni de livrare pentru produse.

4.4.3 Dezvoltarea asigurării calității

Pentru a satisface cerințele consumatorilor legate de calitate și conștientizarea mediului, precum și cerințe oficiale stricte, acum au fost construite sisteme de asigurare a calității funcționale pentru companiile implicate în industria alimentară, care protejează produsul de posibile pericole. În ceea ce privește producția de alimente, pericolele sunt în mare parte microbiologice, chimice, agronomice, de management de mediu și tehnologia alimentară.

4.4.3.1 Sisteme internaționale de asigurare a calității

În domeniul producției agricole și al industriei alimentare operează mai multe sisteme internaționale de asigurare a calității. Majoritatea procesatorilor individuali din industria alimentară solicită furnizorilor lor să utilizeze sisteme internaționale.

Aplicarea sistemelor internaționale de asigurare a calității este necesară în primul rând dacă canalul de vânzare al proiectelor de produse din județul Harghita este un lanț comercial internațional.

În practica internațională, putem găsi exemple de mărci comerciale locale, sisteme de mărci comerciale și sisteme internaționale de asigurare a calității. Astfel, marca locală asigură și respectarea unui sistem de asigurare a calității.

Principalele sisteme internaționale de asigurare a calității sunt următoarele:

IFS

IFS Food

IFS Food Standard este un sistem de cerințe de siguranță alimentară, acceptat la nivel internațional, certificat. Certificatul dumneavoastră atestă că compania dumneavoastră respectă pe deplin cerințele legale, cerințele lanțurilor de retail alimentar, așteptările clienților și ale societății în domeniile incluse în certificare.

Standardul alimentar IFS poate fi utilizat în toate domeniile lanțului alimentar unde:

- alimentele sunt procesate, fabricate și produse
- se manipulează produsele în vrac
- se realizează ambalarea primară a alimentelor

IFS Global Markets Food

Standardul IFS Global Markets Food, un sistem standardizat de evaluare a siguranței alimentelor, este destinat comercianților cu amănuntul și producătorilor care nu sunt încă pregătiți să îndeplinească cerințele standardului IFS Food datorită dimensiunii/posibilității lor.

În același timp, îi oferă și îi încurajează să-și dezvolte sistemul de condiții de siguranță alimentară și să facă primii pași către obținerea certificatului IFS Food. Rezultatele evaluărilor sunt introduse în sistemul IFS, iar cu certificatele eliberate se pot intra în lanțul alimentar cu condiții mai solicitante .

BRC

Standardul global BRC pentru retail

Standardul permite certificarea activităților organizațiilor de vânzare cu amănuntul care comercializează în același timp produse alimentare și nealimentare, acoperind activitățile de comercializare, ridicare comenzi și producție în depozit.

La sfârșitul lanțului alimentar, comercianții cu amănuntul sunt în contact direct cu consumatorul, așa că activitățile acestora sunt importante din punctul de vedere al întregului lanț.

Prin urmare, Standardul Global BRC pentru Retail impune cerințe privind activitatea de vânzare cu amănuntul pentru a asigura siguranța, calitatea și legalitatea produselor și operațiunilor.

BRC Global Food Safety

BRC Global Food Safety reglementează cerințele de siguranță ale procesării alimentelor. Pe lângă reglementările oficiale, certificatul său verifică și îndeplinirea cerințelor speciale ale lanțurilor de retail. Scopul său final este consumatorii. transmite așteptările societății în materie de siguranță actorilor lanțului alimentar.

Afacerile cele mai apropiate de consumator în lanțul alimentar sunt comercianții și lanțurile acestora. Pentru a minimiza riscurile pentru siguranța alimentară și pentru a-și asigura clienții și consumatorii, au dezvoltat Standarde în care impun furnizorilor lor cerințe care depășesc obligațiile legale. BRC Global Food Safety este unul dintre acestea, care British Retail Dezvoltat de un consorțiu.

MSZ EN ISO 22000

rolului sistemelor de cerințe și standardelor grupurilor de lanțuri de retail ca sistem universal. ISO 22000 este integrat în Codex Alimentarius Comisia a dezvoltat principiile HACCP și combină planul HACCP cu programele de precondiții. Standardul este în conformitate cu ISO 9001 , crescând astfel compatibilitatea celor două standarde. Scopul standardului este de a armoniza cerințele de management al siguranței alimentelor pentru întreprinderile din lanțul alimentar din întreaga lume .

Sistem HACCP de siguranță alimentară

HACCP, ca sistem de siguranță alimentară, este obligatoriu în toate punctele lanțului alimentar.

HACCP înseamnă funcționarea combinată și continuă, controlată și documentată a tuturor procedurilor care sunt necesare pentru menținerea siguranței și sănătății alimentelor.

Trebuie analizată întreaga durată a procesului de producție și distribuție a alimentelor (de la sosirea materiei prime până la masa consumatorului) (evaluarea riscului) pentru a se determina punctele care reprezintă o sursă de pericol pentru consumator, Punct Critic de Control.

Reglementărilor care asigură prevenirea sau reducerea pericolelor potențiale (biologice, chimice, fizice) la un nivel acceptabil trebuie să fie atribuite acestor puncte.

GLOBAL GAP: standard de siguranță pentru producția primară de alimente

GLOBAL GAP, un sistem certificabil de siguranță alimentară care susține condițiile de piață și competitivitate ale fermierilor independenți și ale grupurilor organizate de fermieri, certifică că îndeplinește cerințele furnizorilor de siguranță alimentară.

Certificarea GLOBAL GAP poate fi obținută numai de companiile producătoare de produse agricole. Înregistrează fiecare pas al procesului de producție, de la sosirea materiilor prime până când produsul părăsește fermă. Pe lângă siguranța alimentară, reglementările GLOBAL GAP acordă atenție protecției animalelor, mediului și naturii, precum și condițiilor de muncă.

GLOBAL GAP permite dezvoltarea și implementarea unui sistem de siguranță acceptat la nivel internațional, care poate fi certificat pe baza unor principii uniforme. Certificatul atestă îndeplinirea cerințelor de calitate și siguranță.

GLOBAL GAP cuprinde cerințele generale ale agriculturii, precum și cerințele specifice ale procesului de creștere a plantelor și/sau creșterea animalelor. Are o structură modulară, astfel încât se adaptează la activitatea actuală în fiecare caz. În fiecare economie se introduce modulul care realizează efectiv activități.

GLOBAL GAP este sistemul de siguranță alimentară al producției primare de alimente, precum și sistemul de cerințe și condiții de performanță ale Bunei Practici Agricole, care include toate procesele de producție agricolă și manipularea produselor (depozitare, ambalare).

Pe lângă obligațiile legale, întreprinderile primare de producție alimentară, precum fabricile de procesare și furnizorii lanțurilor de retail, trebuie să îndeplinească cerințele clienților lor și așteptările consumatorilor în ceea ce privește calitatea și siguranța.

4.4.3.2 Dezvoltarea în continuare a sistemului de mărci comerciale „Székely Product”.

Sistemul mărcilor comerciale este o marcă utilizată pentru a identifica diferite produse și servicii, al cărei scop este de a conferi produsului dat un caracter distinctiv. Datorită acestei caracteristici distinctive, consumatorul poate identifica cu exactitate originea produsului și ajută la evitarea confuziei cu alte produse.

Dezvoltarea și extinderea în continuare a mărcii deja lansate și operaționale „Székely Product” cu criterii de calitate este la fel de potrivită pentru sprijinirea deciziilor consumatorilor locali, precum și pentru susținerea vânzărilor în afara regiunii. Marca comercială construiește încredere, care se bazează pe calitate și trasabilitate. Sistemul mărcilor comerciale trebuie să conțină în mod clar parametrii de calitate pe care trebuie să îi respecte produsele.

Este important de subliniat faptul că valoarea sistemelor de mărci înregistrate crește în timpul vânzărilor în spațiul online, deoarece acestea pot fi unul dintre instrumentele de creare a încrederii clienților.

Datorită gradului de conștientizare a consumatorilor și trecerii cumpărăturilor către spațiul online, o cantitate mult mai mare de informații este disponibilă atât pentru vânzători, cât și pentru consumatori. În cursul furnizării consumatorilor de informații și informații și mai extinse, pentru consumatori apare un fel de surplus de date și informații, cu ajutorul cărora aceștia pot lua decizii de consum mai conștiente și încrezătoare. Din acest motiv, precum și de dragul reglementării transparente a produselor individuale, este recomandabil să se creeze o marcă comercială care să demonstreze avantajele oferite de sistemele digitale de tranzacționare (de exemplu, asigurarea calității, urmărirea etc.).

Dezvoltarea mărcii „Székely Product” este recomandată în primul rând în direcția asigurării și urmării calității.

În spațiul comercial digital, cât și în cel personal, un nume de produs care oferă informații suplimentare consumatorului. În plus, marca comercială „Székely Product” dovedește o serie de factori pozitivi, importanți și decisivi pentru client. Odată cu

îmbunătățirile, trebuie să se asigure că clientul, în cazul achiziționării unui produs care poartă marca comercială „Székely Product”, poate fi sigur că

- În **lanțul scurt de aprovizionare** , obțineți produsele dorite de la producător, mai degrabă decât printr-un comerciant intermediar.
- Marca „Székely Product” include un sistem strict **de asigurare a calității** , care reglementează atât etapele de producție, cât și etapele de vânzare, asigurându-se astfel că consumul produsului marcat nu prezintă un risc din punct de vedere al industriei alimentare.
- **urmărirea produselor** marcate , ceea ce poate dovedi un proces transparent prin respectarea regulilor lanțului scurt de aprovizionare.
- Pe lângă îndeplinirea parametrilor de mai sus, produsul poate respecta și regulile de **comerț echitabil** datorită caracteristicilor sale comerciale.

În acest fel, produsele se pot distinge printr-o marcă complexă care respectă toate cerințele importante.

4.4.4 Dezvoltarea logisticii

Sarcina logistică a lanțului scurt de aprovizionare este de a oferi calitatea potrivită, produsul potrivit, costul potrivit, locul potrivit, cantitatea potrivită și informațiile potrivite clientului potrivit atât în interiorul, cât și în afara regiunii. Pentru aceasta, este esențială construirea unui sistem care să susțină funcționarea întregului lanț scurt de aprovizionare cu ajutorul Agenției. Scopul este de a conecta clientul cu producătorul prin intermediul celui mai scurt lanț de aprovizionare posibil, realizând scopul ca produsul proaspăt cules, produs, procesat să fie pe masa clientului în cel mai scurt timp posibil. Acest lucru reduce, de asemenea, alte costuri, cum ar fi transportul, depozitarea, răcirea inutile și ca să nu mai vorbim de impactul sporit asupra mediului.

În lumea afacerilor, logistica poate fi grupată în principal în trei domenii, în funcție de forma și zona în care o aplică o companie.

- Primul domeniu este logistica **achizițiilor sau aprovizionării** . Aceasta înseamnă că prima fază de onorare a comenzilor este achiziția materiilor prime necesare începerii producției și livrarea acestora la destinație.
- A doua zonă se referă la **procesele din producție** , adică fluxul de materiale din cadrul producției poate funcționa continuu și fără obstacole.

- **vânzarea de bunuri** create după producție .

Lanțul scurt de aprovizionare constă din mai multe procese logistice care sunt strâns corelate între ele. Sprijină în primul rând vânzările, dar întrucât sarcinile de producător și procesare sunt îndeplinite de mai multe entități independente, sprijină și funcționarea liniei de produse în cadrul achizițiilor și producției.

Cerințe formulate în logistica achizițiilor:

- Oferirea clienților cu produse de înaltă calitate, asigurate de calitate și urmărite.
- Timp scurt de livrare cu producătorii contractați.
- Producător flexibil și de încredere.
- Cunoașterea exactă a cantității și calității bunurilor disponibile sau aflate în producție.

Deciziile luate în procesul de logistică a achizițiilor sunt în esență furnizarea de cantități de materii prime derivate din previziunile cererii, evitarea penuriei și excedentelor de stoc și căutarea celor mai fiabile și mai ieftine surse de achiziție.

Cerințele formulate în legătură cu sarcinile logistice din cadrul lanțului scurt de aprovizionare:

- Asigurarea de inventariere și depozitare de către centre teritoriale și regionale.
- Deplasarea mărfurilor între centrele regionale ale Agenției în vederea asigurării aprovizionării cu mărfuri la nivel național.
- Pentru a livra produsele comandate de consumatori de la mai mulți producători în același timp, asamblarea cutiilor de consum,
- Asigurarea calității, urmărire.

Sistemul logistic intern al Agenției asigură transportul mărfurilor între centrele regionale și regionale, picking, stocare, depozitare și operațiunile de ambalare necesare.

Cerințe formulate în logistica vânzărilor:

Dintre activitățile de logistică, logistica vânzărilor este un domeniu care poate fi perceput și de clienți. Lanțul scurt de aprovizionare din acest domeniu trebuie să îndeplinească următoarele cerințe.

- Asigurarea unui timp scurt de livrare.
- Livrare de calitate bună, gata de livrare.
- Livrare a mărfurilor asigurată și urmărită de calitate.
- Fiabilitatea livrării , flexibilitate.

Deciziile luate în procesul logisticii vânzărilor sunt parțial legate de livrările la timp și de găsirea celor mai favorabile mijloace de transport.

Esența logisticii vânzărilor este livrarea produsului finit (mărfurilor) către consumator, ale cărui operațiuni sunt stocarea, ambalarea, livrarea, precum și procesele materiale și informatice aferente acestor operațiuni. În ceea ce privește logistica vânzărilor, există și cerințe semnificative din partea consumatorului, care pot fi satisfăcute eficient printr-un sistem bine structurat.

Aceste nevoi trebuie satisfăcute:

- Caracteristicile calitative și cantitative, versatilitatea și adaptabilitatea gamei de produse.
- Parametrii mărfurilor care se deplasează în procesul material.
- Factorii de timp legați de mișcarea și distribuția mărfurilor (termen de livrare, începere, sosire, timpi de livrare).
- Procesele IT, cerințele lor hardware și software și conexiunea lor la alte procese.
- O limitare specifică a proceselor financiare.

Este recomandabil să planificați dezvoltarea logisticii pe baza fluxului de produse planificat. Fluxul de produse poate fi planificat pe baza cantității de produs planificate între producție și consum, cunoscând manipulările necesare (de exemplu: depozitare, ambalare, ridicare comenzi) și parametrii de manipulare a produsului (de exemplu: răcire, călire, lumină, oxigen) . Sarcinile propuse pentru crearea unui serviciu de logistică:

- Explorarea nevoilor consumatorilor: identificarea grupurilor țintă de consumatori (consumatori județeni, consumatori din afara regiunii, consumatori privați, alimentație publică, HORECA), produse solicitate, cantități, canal de vânzare, modalitate de primire.
- Identificarea bazelor de produse: producători, procesatori, cantitate produsă, calitate, program de producție, parametri de livrare a produsului.

- Explorarea resurselor logistice: resursele logistice ale producătorilor și procesatorilor, resursele logistice disponibile ale actorilor externi, mijloacele de transport, opțiunile de depozitare, opțiunile de ambalare.
- Explorarea canalelor de vânzări directe în interiorul și în afara regiunii: piețe, magazine, așteptări (de exemplu: asigurarea calității), oportunități de vânzare online (B2B, B2C)
- Resurse logistice pentru livrarea la domiciliu în regiune.

Pe baza datelor dezvăluite, este posibilă planificarea rețelei logistice, identificarea îmbunătățirilor necesare și compilarea modelului de afaceri, care este sarcina agenției. Serviciul de logistică trebuie să îndeplinească și cerințele monitorizării și ale sistemului de asigurare a calității ales.

4.5 Branza Hargita

Domeniul de produse lactate este unul dintre cele mai extinse și include cei mai mulți jucători din județul Hargita. În prezent, în județ sunt 90.000 de vite de lapte, în exploatațiile a 11.999 de ferme și producători. Majoritatea bovinelor de lapte sunt pășunate, dar și numărul de animale ținute și hrănite intensiv crește constant. Capacitatea de procesare a crescut continuu în ultimii ani, dar cea mai mare parte a laptelui este prelucrat direct de către producători, în principal vara, iar din acesta se fac produse lactate proaspete, în primul rând brânză. Vânzările sunt realizate parțial de la producători printr-un lanț scurt de aprovizionare și parțial de la procesatori, care furnizează atât lanțurile comerciale, cât și magazinele mici. Majoritatea produselor sunt folosite în județ.

Pentru a crește veniturile liniei de produse, dezvoltarea produsului este un aspect important. Piața produselor lactate proaspete este saturată, iar produsele pot fi obținute la prețuri scăzute în lanțurile comerciale. Iar „produsele artisanale” realizate de producătorii locali concurează între ele pe piața locală, deoarece aceste produse nu pot fi furnizate decât într-o măsură limitată, așa că pe piața locală trebuie găsit un cumpărător. Produsele sunt realizate în diferite calități și gust, în funcție de producător, astfel încât să nu se creeze un „produs” adevărat, doar indicatorul „produs artizanal” unifică gama, în spatele căreia se află sute de tipuri de produse pe categorie.

Un aspect important este că în lunile de vară, în majoritatea pasunilor montane, nu este asigurată igiena corespunzătoare, laptele, deși are o valoare de placere foarte

mare, este folosit cu un număr mare de germeni datorită tehnologiei de muls. Utilizarea laptelui necesită tratament termic, care îi reduce semnificativ calitatea, iar laptele tratat termic poate fi folosit în primul rând pentru a produce produse comerciale, a căror piață este foarte competitivă și veniturile disponibile sunt scăzute.

În cazul liniei de produse lactate, creșterea veniturilor liniei de produse prin îmbunătățirea procesării nu poate fi asigurată în mod semnificativ. Primul pas este dezvoltarea producției de materie primă și asigurarea producției de lapte cu un număr scăzut de germeni.

brânză gruyere elvețiană ar trebui menționată ca o bună practică din regiuni cu caracteristici similare. Calitatea brânzei Gruyère începe cu producția de lapte, care este reglementată la nivel central. Cei peste 1.800 de crescători de lactate au în medie 30-50 de vaci în libertate pe pășunile elvețiene. Laptele de vacă este livrat de două ori pe zi la 154 de producători de brânzeturi din sate mici, 54 de producție alpine și 13 de brânzeturi ecologice.

Producătorii de brânzeturi menționați pot fi membri ai acestei organizații doar dacă parcurg un curs de formare de 4 ani și devin maeștri de brânzeturi. Majoritatea fabricilor de brânzeturi sunt afaceri de familie de una sau două persoane. Brânza Gruyere este produsă folosind aceeași rețetă în fiecare plantă, iar apoi maturată local timp de 3 luni. După aceea, este livrat la una dintre băncile de brânzeturi. Calitatea brânzeturilor care sosesc la băncile de brânzeturi se decide apoi pe rând, pentru cât timp trebuie să fie maturată fiecare brânză. Perioada minimă de învechire este de 5 luni de la data primirii.

După un an și jumătate până la doi ani de maturare, prețul de consum al brânzei se poate tripla, sau cvadrupla în cazul unei calități și al comercializării corespunzătoare.

Dintre inițiativele cunoscute, după îmbunătățirea calității producției de materie primă și asigurarea unei capacități adecvate de fabricare a brânzeturilor, producția Brânzei Hargita poate asigura îndeplinirea criteriilor așteptate.

Principalele elemente ale propunerii de dezvoltare pentru linia de produse brânzeturi Hargita:

- asigurarea producerii de materii prime lactate cu un număr redus de germeni și o calitate uniformă (tehnologic, igienic, dezvoltare umană),
- asigurarea manipulării și transportului adecvat al laptelui (tehnologic, igienic, dezvoltare umană), până la atelierele de fabricare a brânzeturilor,

- dezvoltarea unei rețete uniforme și a unei tehnologii de producție pentru brânza Hargita,
- echiparea și acreditarea fabricilor locale de brânzeturi,
- formarea producătorilor de lapte și a procesatorilor de brânză, compilarea materialelor de instruire și examene, crearea unui fundal de formare,
- producerea de brânză pe bază de rețetă uniformă în mai multe plante (tehnologic, igienic, dezvoltare umană),
- crearea unui depozit și manager central de brânză (bancă de brânză),
- stabilirea unui sistem uniform de asigurare și urmărire a calității pentru întreaga linie de produse (tehnologic, de igienă, dezvoltare umană),
- crearea și introducerea unui brand unificat (brânză Hargita),
- asigurarea finanțării liniei de produse (finanțarea producătorilor, procesatorilor),
- organizarea de vânzări comune.

5 Instrumente și posibilități viitoare de implementare a strategiei „Farm to Fork”.

Pachetul de propuneri compilat în cadrul proiectului „CAPfuture ” și prezentat în detaliu în capitolele de mai sus susține direct mai multe obiective ale Acordului ecologic european și ale Politicii Agricole Comune și are un impact pozitiv asupra mai multor obiective. Următorul tabel ilustrează relația dintre strategiile individuale ale UE și măsurile identificate.

2. tabel - Strategiile Uniunii și relația dintre măsurile identificate

Intervenții planificate	Acordul ecologic european		Strategia KAP
	Strategia pentru biodiversitate	Strategia „De la fermă la furculiță”.	
Producerea de produse de calitate, pe baza resurselor naturale locale, cu certificare eco sau organica daca este posibil.			
Dezvoltarea unui sistem de asigurare a calității producției, legat de marca „Székely Product”.		✓✓✓	✓✓
Mentinerea potentialului biologic și a biodiversității terenurilor și pădurilor din județul Hargita.	✓✓✓	✓	✓✓

Intervenții planificate	Acordul ecologic european		Strategia KAP
	Strategia pentru biodiversitate	Strategia „De la fermă la furculiță”.	
Reconcilierea bazată pe valoare a obiectivelor, nevoilor și așteptărilor vieții rurale, producției agricole și biodiversității. Siguranța locuințelor rurale și a producției agricole trebuie asigurată cu menținerea valorilor biodiversității.	✓✓	✓	✓✓✓
Sprrijinirea răspândirii și utilizării inovațiilor tehnologice care asigură calitatea și eficiența producției (de exemplu: producție agricolă de precizie și bazată pe date).			
Instruirea fermierilor, crearea și exploatarea unei rețele de plante demonstrative și eșantionare.	✓✓	✓	✓✓
Oferirea de mediu și consultanță de specialitate necesară pentru funcționarea tehnologiilor inovatoare.	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
Maximizarea sprijinului disponibil fermierilor din județul Harghita din sistemul de sprijin al Politicii Agricole Közös, cu menținerea obiectivelor de mai sus și a valorilor biodiversității.	✓	✓	✓✓✓
Funcționarea unei rețele de fermieri săteni în scopul îndeplinirii sarcinilor de consultanță și instruire, precum și a cooperării cu fermierii din județele învecinate.	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
Creșterea ponderii producătorilor din veniturile din vânzarea de produse speciale, de calitate superioară, pe liniile de produse, de dragul dezvoltării durabile din punct de vedere economic.			
Asigurarea diferențierii produselor locale, precum și a produselor speciale și de înaltă calitate pe holurile de produse și piețele de consum.	✓	✓✓✓	✓✓✓
Consolidarea sistemului de mărci comerciale „Székely Product”. Crearea și funcționarea unui sistem de asigurare și urmărire a calității în scopul verificării calității produselor marcate și pentru a construi și menține încrederea consumatorilor.		✓✓✓	✓✓✓
Dezvoltarea capacității de procesare a produselor locale din regiune.		✓✓✓	✓✓✓
Dezvoltarea producției de mărci de produse pe baza producției locale (de exemplu: Brânza Harghita), cu scopul producerii de mărfuri de mare volum, de calitate uniformă și controlată.		✓✓✓	✓✓✓
Crearea unei „utilități” logistice în vederea organizării lanțului scurt de aprovizionare local și a vânzărilor în afara regiunii.		✓✓✓	✓✓✓

Intervenții planificate	Acordul ecologic european		Strategia KAP
	Strategia pentru biodiversitate	Strategia „De la fermă la furculiță”.	
Cunoașterea tendințelor piețelor de consum, identificarea nevoilor și așteptărilor grupurilor țintă care necesită produse de înaltă calitate din județul Hargita.		✓✓✓	✓✓✓
Dezvoltarea comună a produselor bazată pe cunoașterea piețelor de consum, organizarea comună de vânzări și marketing.		✓✓✓	✓✓✓
Dezvoltarea inovației agricole în județul Hargita pe baza nevoilor și resurselor regionale în vederea asigurării utilizării optime a resurselor umane și de mediu și reducerea riscului de producție.			
Reconcilierea vieții rurale și a tradițiilor care întăresc identitatea comunităților cu tehnologii inovatoare.	✓✓	✓✓	✓✓

Anexe

Lista figurilor

1 . Figura - Structura schematică a urmăririi.....	17
2 . Figura - Motivații pentru cumpărarea alimentelor locale (%).....	20
3 . Figura - Criteriile de cumpărare a alimentelor ale respondenților din Székelyföld (pe o scară de la 1 la 6, unde 6 este cel mai important, 1 este cel mai puțin important). ..	21
4 . Figura - Locațiile de achiziție ale categoriilor individuale de alimente în rândul consumatorilor din Székelyföld (%)	22
5 . Figura - Conștientizarea mărcii comerciale „Székely Product”	22
6 . Figura - Mediul strategic „De la fermă la furculiță”	23
7 . Fig. - Obiectivele acordului European Green Deal	25
8 . Figura - Obiectivele principale ale strategiei „De la fermă la furculiță”	41
9 . Figura - Planul de acțiune al strategiei „De la fermă la furculiță”	46
10 . Figura – Obiective strategice KAP (9+1)	50
11 . Figura – Strategia CAP II. Elemente ale pilonului definite de UE	55
12 . Figura - Siguranța alimentară de la fermă la masă.....	57
13 . Figura - Sigla mărcii comerciale „Székely Product”	72
14 . Figura - Sigla mărcii comerciale a produsului Hegyvidék	76

15 . Figura – Distribuția veniturilor liniei de produse pe baza tipurilor de vânzări individuale.....	78
16 . Figura - Serviciul de vânzări digitale este infrastructura de bază a lanțului scurt de aprovizionare	81

Lista de mese

1 . tabel - Conținutul și sigla sistemelor Uniunii	67
2 . tabel - Strategiile Uniunii și relația dintre măsurile identificate	96

Bibliografie

#	Titlul documentului
1	Dezvoltarea metodologică a protecției, controlului și sancționării mărcii Székely Products, 2021
2	mărcii „SZÉKELY PRODUCT/PRODUS SECUIESC/SEKLER PRODUKT” - sistem de certificare, 2022
3	REGULAMENTUL COMISIEI ÎN BAZĂ DE AUTORIZARE 665/2014/UE (11 martie 2014) de completare a Regulamentului 1151/2012/UE al Parlamentului European și al Consiliului în ceea ce privește condițiile de utilizare a termenului opțional referitor la calitatea de „munte”. produs"
4	Comunicare a Comisiei - Orientări privind etichetarea alimentelor preparate cu ingrediente cu o denumire de origine protejată (DOP) sau o indicație geografică protejată (IGP)
5	REGULAMENTUL DE IMPLEMENTAREA 668/2014/UE AL COMISIEI (13 iunie 2014) de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului 1151/2012/UE al Parlamentului European și al Consiliului privind sistemele de calitate pentru produsele agricole și alimentare
6	REGULAMENTUL COMISIEI ÎN BAZĂ PE AUTORIZARE 664/2014/UE (18 decembrie 2013) din Regulamentul 1151/2012/UE al Parlamentului European și al Consiliului privind crearea simbolurilor UE pentru denumirile de origine protejate, indicațiile geografice protejate și produsele tradiționale speciale , precum și cu privire la adăugarea anumitor norme privind originea, a anumitor norme procedurale și a anumitor norme tranzitorii suplimentare
7	REGULAMENTUL 1151/2012/UE AL PARLAMENTULUI EUROPEAN SI AL CONSILIULUI (21 noiembrie 2012) privind sistemele de calitate pentru produsele agricole si alimentare

#	Titlul documentului
8	Avizul Comitetului European al Regiunilor - Stimulente locale și regionale pentru promovarea dietelor sănătoase și durabile
9	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR Strategia UE pentru biodiversitate pentru 2030
10	COMUNICARE A COMISIEI Pactul verde european
11	COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU, COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL REGIUNILOR O strategie „de la producător la consumator” pentru un sistem alimentar echitabil, sănătos și prietenos cu mediul
12	REGULAMENTUL 1151/2012/UE AL PARLAMENTULUI EUROPEAN SI AL CONSILIULUI (21 noiembrie 2012) privind sistemele de calitate a produselor agricole și alimentare

Tartalomjegyzék

1	Előzmények	4
2	Vezetői összefoglaló.....	5
3	Egészséges élelmiszer termelés helyzete, fogyasztás népszerűsítésének szükségessége	7
3.1	Élelmiszer előállítás minőségbiztosítása, nyomonkövetés	8
3.1.1	Élelmiszer minőség	8
3.1.2	Nyomonkövetés	10
3.1.2.1	A nyomonkövetés fogalma	10
3.1.2.2	Az élelmiszerek nyomon követésének sajátosságai.....	12
3.1.2.3	Szabályozási környezet.....	14
3.1.2.4	A nyomon követhetőség alapjai.....	17
3.1.2.5	Feltüntetendő adatok.....	19
3.2	Térség élelmiszerfogyasztása	20
4	„Farm to Fork” stratégia alkalmazásának feltételei, lehetőségei Hargita, Kovászna és Maros megyékben.....	24
4.1	„Farm to Fork” stratégia.....	24
4.1.1	„Farm to Fork” stratégia és környezetének bemutatása	24
4.1.1.1	European Green Deal - Európai Zöld Megállapodás	25
4.1.1.2	Biodiverzitás stratégia.....	31
4.1.1.3	„Farm to Fork” stratégia	40
4.1.1.4	KAP Stratégia	51
4.1.2	Egészséges élelmiszer előállításának feltételei	60
4.2	„Farm to Fork” stratégia működésének helyzete Hargita megyében, szükséges fejlesztések azonosítása	61
4.2.1	A fenntartható élelmiszer-termelés biztosítása.....	61
4.2.2	A fenntartható élelmiszer-feldolgozás, -nagykereskedelem, kiskereskedelem, vendéglátás és étkeztetés gyakorlatainak ösztönzése	63
4.2.3	A fenntartható élelmiszer-fogyasztás előmozdítása, megkönnyítve az egészséges, fenntartható étrendre való átállást	65
4.2.4	Az élelmiszer-vesztés és -pazarlás csökkentése	66

4.2.5	Az élelmezésbiztonság garantálása	66
4.2.6	Az élelmiszer-csalás elleni küzdelem az élelmiszer-ellátási láncban	66
4.3	Minőségbiztosított, egészséges élelmiszerek azonosítása, védjegy alkalmazása	67
4.3.1	A védjegyek által biztosított lehetőségek és előnyök a termelő részére...	68
4.3.2	EU által meghatározott tanúsítási rendszerek.....	69
4.3.2.1	Oltalom alatt álló eredetmegjelölés (PDO).....	71
4.3.2.2	Oltalom alatt álló földrajzi jelzés (PGI).....	71
4.3.2.3	Hagyományos különleges termék (TGS).....	72
4.3.2.4	Hegyvidéki termék	72
4.3.2.5	Önkéntes tanúsítási rendszerek az Európai Unióban.....	73
4.3.3	Hargita megyei védjegyek	75
4.3.3.1	„Székely Termék” védjegy és tanúsítvány	75
4.3.3.2	Hegyvidéki termék	78
4.4	Ellátási lánc rövidítésének feltételei a megyékben	80
4.4.1	Ügynökség fejlesztése	86
4.4.2	Értékesítési lehetőségek fejlesztése	88
4.4.3	Minőségbiztosítás fejlesztése.....	89
4.4.3.1	Nemzetközi minőségbiztosítási rendszerek.....	90
4.4.3.2	„Székely Termék” védjegy rendszer tovább fejlesztése.....	93
4.4.4	Logisztika fejlesztése	94
4.5	Hargita sajt	97
5	A „Farm to Fork” stratégia megvalósításának jövőbeli eszközei, lehetőségei	
	99	
	Mellékletek	101
	Ábrák jegyzéke	101
	Táblázatok jegyzéke	102
	Irodalomjegyzék.....	102

1 Előzmények

A tanulmány célja egy olyan rendszer létrehozása, amely megkönnyíti a termékek folyamatos minőségellenőrzését, és illeszkedik a „Farm to Fork” stratégiához. A tanulmány segíthet meggyőzni a lakosságot, hogy a jövőben országszerte minőségi és egészséges élelmiszereket fogyasszon. A tanulmány bemutatja, hogyan valósítható meg a „Farm to Fork” stratégia, a közös agrárpolitika hogyan befolyásolja a termelőtől a fogyasztóig tartó konkrét tevékenységet.

Az EU-ban 33 millió ember nem engedheti meg magának, hogy minőségi élelmiszert egyen, ugyanakkor az elhízás egyre gyakoribb. A felnőtt lakosság több mint fele túlsúlyos, ami hozzájárul a táplálkozással összefüggő betegségek (beleértve a különböző típusú rákos megbetegedések) magas előfordulásához. Ezért fontos, hogy a kistermelők termékei folyamatosan jelen legyenek a piacon, ami megköveteli a termékek folyamatos monitorozását, minőségbiztosítását.

Az egészséges termékek előállítását folyamat és termék minőségbiztosítással, teszteléssel, a termékek laboratóriumi vizsgálatával szükséges támogatni ellenőrizni. Bár a törvények előírják a termékek időszakos ellenőrzését, úgy látjuk, hogy ez nem elegendő a termékek és a termelők ellenőrzéséhez, mivel a gyártók folyamatosan visszaélhetnek a termékek módosításával vagy a nem megfelelő alapanyagok felhasználásával.

Hargita Megye Tanácsa az elmúlt években azon dolgozott, hogy a termelőtől a fogyasztóig hagyományos, helyi, minőségi és egészséges termékeket biztosítson a megye lakossága számára. Ennek eredménye a Székely termékvédelem mozgalom, amely ma már 3 megyében van jelen. A jövőben az a cél, hogy Hargita, Kovászna és Maros megye lakossága megbízható és a lakosság számára egészséges élelmiszereket fogyasszon.

A tanulmány kidolgozásával egy olyan rendszer kialakítása a cél, amely elősegíti a termékek folyamatos minőségellenőrzését, és szorosan illeszkedik az EU „Farm to Fork” stratégiájához. A tanulmány hozzájárulhat ahhoz, hogy a jövőben ne csak 3 megyében, hanem országos szinten is tudjon a lakosság minőségi és egészséges élelmiszereket fogyasztani.

A tanulmány három részből áll:

- Az első rész bemutatja, hogy miért szükséges az egészséges élelmiszerek minőségbiztosítása, a folyamatos ellenőrzése, valamint rövid helyzetelemzés Kovászna, Hargita, Maros megye élelmiszerfogyasztás jelenlegi szintjéről, kiemelten a bio élelmiszereket
- A második rész bemutatja a „Farm to Fork” stratégiát és az egészséges élelmiszerek minőségbiztosítási kritériumait ismerteti.
- A harmadi rész a jövőbeni lehetőségeket mutatja be (például: precíziós mezőgazdaság, biodiverzitás).

A tanulmány bemutatja, hogyan valósítható meg a „Farm to Fork” stratégia a Közös Agrárpolitika előírások, és hogyan befolyásolja az egyes tevékenységeket a termelőtől a fogyasztóig tartó termékpályákon.

2 Vezetői összefoglaló

Hargita megye természeti erőforrásai és értékei lehető teszik a kiváló minőségű öko és bio termékek előállítását, nagy tömegben, illetve biztosítják a helyi lakosság ellátását. A Hargita megyei mezőgazdasági termelésnek két alapvető célja van a természeti erőforrásokra alapozva

- a helyi lakosság ellátása, valamint
- a termelők jövedelmi helyzetének javítása érdekében prémium minőségű termékek előállítása, értékesítése a térségen kívüli magasabb vásárlóerővel rendelkező fogyasztók számára.

Hargita megyében igen elterjed a rövid ellátási lánc működése, az önellátás, valamint a termelők és fogyasztók közötti közvetlen, vagy rövid kapcsolat. A célok elérése kapcsán a gazdák és az élelmiszer feldolgozók részére a legnagyobb kihívást a magas minőségű termékek valós áron való értékesítése jelenti. A tapasztalatok alapján a rövid ellátási láncon kívül termékpályákon keresztül értékesített termékek esetében a termelőknél realizálódik a legkevesebb profit. A Hargita megyei termelők és a helyi élelmiszer feldolgozást végző élelmiszeripari vállalkozások számára az Európai Unió által elfogadott „Farm to Fork” Stratégia élelmiszer termékpálya alapú szabályozási és támogatási keretei új fejlődési lehetőséget biztosítanak.

A COVID-19 járványhelyzet, valamint a jelenlegi háború kockázatai a célok közül

kiemelték a helyi lakosság élelmiszer ellátásának folyamatos és alacsony kockázatú biztosítását.

A „CAPfuture” projekt keretében összeállított javaslat csomag a fenti célok elérése érdekében, az Európai Zöld Megállapodás és a Közös Agrárpolitika céljainak és intézkedéseinek figyelembevételével készült el, Hargita megye erőforrásaira alapozva.

Minőségi termék előállítás, a helyi természeti erőforrásokra alapozva, lehetőség szerint öko, vagy bio minősítéssel.

- Termelési minőségbiztosítási rendszer fejlesztése, „Székely Termék” védjeggyel összekapcsolva.
- Hargita megyei földterületek és erdők bio potenciáljának és biodiverzitásának fenntartása.
- A vidéki élet, a mezőgazdasági termelés és a biodiverzitás céljainak, szükségleteinek és elvárásainak érték alapú összeegyeztetése. Biztosítani kell a vidéki lakhatás és mezőgazdasági termelés biztonságát a biodiverzitás értékeinek fenntartása mellett.

A minőséget és termelés hatékonyságát biztosító technológiai innovációk (például: precíziós és adat alapú mezőgazdasági termelés) elterjedésének és használatának támogatása.

- Gazdák képzése, bemutató és minta üzemi hálózat létrehozásával, működtetésével.
- Az innovatív technológiák működéséhez szükséges környezet és szaktanácsadás biztosítása.
- A Közös Agrárpolitikai támogatási rendszeréből a Hargita megyei gazdák által elérhető támogatás maximalizálása, a fenti célok és a biodiverzitás értékeinek megtartása mellett.
- Falugazdász hálózat működtetése a szaktanácsadási és képzési feladatok ellátása, valamint a szomszédos megyék gazdáival való együttműködés céljából.

A termékpályákon a különleges, magas minőségű termékek értékesítéséből származó jövedelméből a termelők részesedésének növelése, a gazdaságilag fenntartható fejlődés érdekében.

- A helyi termékek, valamint a különleges és magas minőségű termékek megkülönböztetésének biztosítása a termékpályákon, valamint a fogyasztói piacokon.
- A „Székely Termék” védjegy rendszer erősítése. Minőségbiztosítási és nyomonkövetési rendszer létrehozása és működtetése a védjeggyel ellátott termékek minőségének igazolása és a fogyasztók bizalmának kiépítése és fenntartása érdekében.
- A helyi termékek térségben történő feldolgozási kapacitásának fejlesztése.
- Helyi termelésre alapozott termék márkák (például: Hargita Sajt) előállításának fejlesztése, egységes és ellenőrzött minőségű, nagy tömegű árualapok előállítása céljából.
- Logisztikai „közű” létrehozása a helyi rövid ellátási lánc és a térségen kívüli értékesítés szervezése érdekében.
- A fogyasztói piacok trendjeinek megismerése, a magas minőségű Hargita megyei termékeket igénylő célcsoportok igényeinek és elvárásainak azonosítása.
- A fogyasztói piacok ismerete alapján történő közös termékfejlesztés, az értékesítés közös és marketing szervezése.

A térségi igényekre és erőforrásokra alapozott Hargita megyei agrár innováció fejlesztése az emberi és környezeti erőforrások optimális felhasználásának biztosítása és a termelés kockázatának csökkentése érdekében.

- A vidéki élet, a közösségek identitását erősítő hagyományok összeegyeztetése az innovatív technológiákkal.

3 Egészséges élelmiszer termelés helyzete, fogyasztás népszerűsítésének szükségessége

Az első fejezet bemutatja, hogy miért van szükség az egészséges élelmiszerek folyamatos népszerűsítésére, és röviden elemzi a bioélelmiszer-fogyasztás jelenlegi

szintjét a három megyében, Kovászna, Hargita és Maros megyében.

3.1 Élelmiszer előállítás minőségbiztosítása, nyomonkövetés

3.1.1 Élelmiszer minőség

Az élelmiszer-minőség összetett, részben szubjektív **fogalom**, több elemből épül fel.

- Alapvető szint
 - A jogszabályoknak való megfelelés (pl. a termék nehézfém tartalma ne haladja meg a jogszabályi határértéket)
 - Az előállító által vállalt követelményeknek való megfelelés (pl. a termékreklámban szereplő bio tanúsítás követelményeit betartsák, vagy a gyártmánylapon vállalt „21% (m/m) fehérje tartalom” megegyezzen a termékben mért mennyiséggel)
- Kimondott vevői vagy fogyasztói igények
 - Vevői (aki megvásárolja az élelmiszert): a kereskedő által elvárt követelmények (pl. a pályázatban kiírt analitikai elvárások, vagy a szerződésekben rögzített tulajdonságok)
 - Fogyasztói (aki elfogyasztja az élelmiszert): milyen ízvilágot vár el (élvezeti érték), a termék illeszkedjen táplálkozási szokásaihoz (tápérték) és egyéb szempontjaihoz (pl. vallási előírások)
- Ki nem mondott igények
 - A vásárló ne legyen megfélemlítve (ne legyen egy fanatikus zsaroló áldozata)
 - A vásárló ne érezze magát becsapva (a termék valóban magyar alapanyagból készüljön, ha szerepel rajta a magyar zászló)
- Lappangó igények
 - Olyan értéktöbbletet jelentő jellemzők és tulajdonságok, amelyeket a vevő vagy a fogyasztó nem várt el

Az élelmiszer-minőség az élelmiszer azon tulajdonságainak összessége, hogy az megfelel a rá vonatkozó nemzeti és EU-s jogszabályoknak, valamint az előállító saját minőségbiztosítási rendszerében feltüntetett jellemzőknek.

Szakmai és köznapi értelemben az élelmiszer-minőséget ennél sokkal szélesebben

értelmezzük.

A komplex élelmiszer-minőség definíció nem csak a biztonságot, a jogszabálynak való megfelelést, de magába foglalja

- a táplálkozás-élettani tulajdonságokat,
- az érzékszervi tulajdonságokat (élvezeti érték),
- a vevők és a fogyasztók megfogalmazott elvárásait. A vevő egy tenderkiírásban megfogalmazhat a jogszabályoknál szigorúbb feltételeket, pl. még magasabb hústartalmat is), de ilyen lehet elvárás lehet, ha a fogyasztó speciális étrendet követ, vallási okokból böjti pénteken nem fogyaszt húst, allergiás egy összetevőre.)
- a vevők és a fogyasztók ki nem mondott elvárásai érintik az élelmiszervédelmet és az élelmiszer csalásokat.

Ez utóbbi két fogalom részben túlmutat az élelmiszer-biztonságon:

- Az **élelmiszer-biztonság** ugyanis annak biztosítása a termelés, az élelmiszer-előállítás, a tárolás és forgalomba hozatal teljes folyamatában, hogy az élelmiszer nem veszélyezteti a végső fogyasztó egészségét, ha azt a rendeltetési célnak megfelelően készíti el és fogyasztja (pl. a hőkezelés során elpusztultak a patogén kórokozók).
- Az **élelmiszer-védelem** alatt a szándékos szennyeződés vagy hamisítás céljából okozott biológiai, kémiai, fizikai vagy radiológiai anyagok általi károk elleni lépéseket értjük (pl. egy elbocsátott dolgozó a termelési területre visszajutva szándékosan üvegszilánkot rejt az élelmiszerekbe).
- Az **élelmiszer-csalás** az élelmiszerek, nyersanyagok, összetevők vagy csomagoló anyagok szándékos és előre megfontolt helyettesítése, valótlan tartalmú címkézése, hamisítása vagy csalása gazdasági haszonszerzés céljából (pl. marhahús helyett színezékkel sötétített sertéshús kerül forgalomba).

Az igazán sikeres előállítók a nem elvárt igényeket is beépítik a termékükbe és olyan értéktöbbletet teremtenek ezzel, amelyek elragadtatják a vásárlókat és a fogyasztókat.

Napjainkban az élelmiszer-minőség, így az élelmiszer-biztonság kiemelt szerepet játszik valamennyiünk életében. A különböző problémák megelőzésére és kezelésére a teljes élelmiszer-láncre kiterjedő minőségirányítási rendszerek jelenthetnek

megoldást.

Az ilyen rendszerek célja kettős:

- egyrészt a megfelelő minőségű élelmiszer előállításának biztosítása (kockázat menedzsment),
- másrészt a számos erőfeszítések ellenére bekövetkező nem várt vészhelyzetek hatékony kezelése (krízis menedzsment).

Egy minőségügyi rendszer kiépítéséhez számos építőelemre van szükség. Élelmiszer-biztonsági irányítási rendszer esetén alapvető fontosságú az azonosítási és nyomonkövetési rendszer kiépítése.

3.1.2 Nyomonkövetés

3.1.2.1 A nyomonkövetés fogalma

A 178/2002/EK rendelet 3. cikk 15. pontjában definiált fogalom szerint a nyomon követhetőség lehetőség arra, hogy nyomon követhető legyen egy élelmiszer, takarmány, élelmiszer előállítására szánt állat vagy olyan anyag, amely anyagot élelmiszer vagy takarmány előállításánál felhasználásra szánnak, illetve amelynél ez várható, a termelés, a feldolgozás és a forgalmazás minden szakaszában.

A nyomonkövetési rendszer legfontosabb szerepe az élelmiszer-biztonsági problémák fellépésekor látható: lehetőséget ad az okfeltárásnál az érintett termékkör (beszállítói vagy vevői kör) azonosítására és az érintett termékmennyiségnek a körülhatárolására. Ebből fakadóan mind biztonsági, mind gazdálkodási jelentősége nem elhanyagolható.

A nyomon követés alapesetben egy-egy konkrét termékhez, azon belül pedig a gyártási tételekhez kötődik, ahol a tétel lehet egy egész napi gyártás, vagy akár egyetlen gyártási adag, „batch” is. Minél részletesebb a tételek szerinti feltárás, annál hatékonyabb a rendszer és annál kisebbre szűkíthető az érintett termékkör. Ez gazdasági és logisztikai előnyökkel, de technikai és informatikai korlátokkal is jár.

A nyomon követés az egész élelmiszer-láncban szükséges. A legfrekvenciáltabb területek, ahol az igény hamar felmerült:

- az élelmiszer-előállítás,
- a nagy- és kiskereskedelem,
- vásárlók és fogyasztók,

- az élelmiszer-biztonságban érintett hatóságok.

A nyomon követés több mint egy tételt követése a termeléstől az elosztási láncon keresztül az értékesítés felé (tracking), hanem képesség a tétel származásának meghatározására a termék életútjának ismeretében (tracking). Tehát rendszerszemléletben gondolkodva össze tudjuk kapcsolni az egyes láncszemeket: a terméket és a vele kapcsolatos információk áramlását.

Azt is belátható, hogy a nyomon követés önmagában nem javítja az élelmiszer-minőséget, de átláthatóságot teremtve segíti a hatékony minőség-irányítást. Ebből az is következik, hogy a nyomon követést a minőség-irányítási rendszer részeként és nem attól elkülönülve kell kezelni.

A nyomon követés

- Preventív biztonságot teremt, azáltal, hogy a megbízhatóságot igazoló információk együtt mozognak a termékkel,
- Probléma esetén kiváló eszköz a baj forrásának megkereséséhez és továbbgyűrűzésének megakadályozásához,
- Lehetővé teszi a felelősségi körök megállapítását: azonosítható, hogy ki felel a probléma előidézéséért.

Az élelmiszer-biztonság kiemelt szerepet játszik valamennyiünk életében. A különböző problémák megelőzésére és kezelésére a teljes élelmiszer-láncre kiterjedő minőségbiztosítási rendszerek jelenthetnek megoldást.

Az ilyen rendszerek egyrészt a megfelelő minőségű élelmiszer előállítását, másrészt az erőfeszítések ellenére bekövetkező nem várt vészhelyzetek hatékony kezelését kell biztosítsák.

A minőségbiztosítási rendszer esetén alapvető fontosságú az azonosítási és nyomonkövetési rendszer kiépítése.

A 178/2002/EK rendelet 3. cikk 15. pontjában definiált fogalom szerint a nyomon követhetőség lehetőség arra, hogy nyomon követhető legyen egy élelmiszer, takarmány, élelmiszer előállítására szánt állat vagy olyan anyag, amely anyagot élelmiszer vagy takarmány előállításánál felhasználásra szánunk, illetve amelynél ez várható, a termelés, a feldolgozás és a forgalmazás minden szakaszában.

A nyomonkövetési rendszer legfontosabb szerepe az élelmiszer-biztonsági problémák fellépésekor látható: lehetőséget ad az okfeltárásnál az érintett termékkör

azonosítására és az érintett termékmennyiségnek a körülhatárolására.

A nyomon követés alapesetben egy-egy konkrét termékhez, azon belül pedig egy gyártási vagy csomagolási tételekhez kötődik, ahol a tétel lehet egy egész napi gyártás, vagy akár egyetlen gyártási / csomagolási egység is. Minél részletesebb a tételek szerinti feltárás, annál hatékonyabb a rendszer és annál kisebbre szűkíthető az érintett termékkör. Ez gazdasági és logisztikai előnyökkel, de technikai és informatikai korlátokkal is jár.

A nyomon követés az egész élelmiszer-láncon szükséges kezdve a termelőtől, beleértve a feldolgozót / csomagolót és befejezve az értékesítéssel és a fogyasztóval.

A nyomon követés több mint egy tételt követése a termeléstől az elosztási láncon keresztül az értékesítés felé, hanem képesség a tétel származásának meghatározására a termék életútjának ismeretében.

3.1.2.2 Az élelmiszerek nyomon követésének sajátosságai

Az élelmiszer-biztonság az utóbbi évtizedek különböző botrányai miatt minden ember számára kiemelten fontos. A fogyasztók egyre több információt követelnek meg az általuk vásárolt és elfogyasztott termékről. Ezt az információéhséget csak fokozzák az ICT technológiák térnyerése

A vonatkozó jogszabályok alapján az elsődleges felelősség a nyomonkövetési rendszerek kiépítéséért és alkalmazásáért az élelmiszer-előállítóké

Az élelmiszerek árupiacja folyamatosan változik, ami egyre több és szélesebb körű információ meglétét igényli. Az ellátási lánc napról napra összetettebb (világpiac, tőzsde, új országok belépése, házhozszállítások), ugyanakkor léteznek rövid ellátási láncok (REL) is, melyeket kevés számú gazdasági szereplő alkot, akik elkötelezettek a helyi gazdasági fejlesztés, s szoros földrajzi és társadalmi kapcsolatok iránt

Előállítási bizonytalanságok: Nagyfokú a ciklikusság és a szezonáltság, amit az élelmiszeripar próbál kiegyenlíteni, illetve a fogyasztói kereslethez igazítani.

A szélsőséges időjárási események következményei miatt változik az alapanyag minősége, ezért sok esetben keverni szükséges az alapanyagokat az egységes késztermék minőség érdekében. Az élelmiszer alapvetően „élő” nyersanyagokat dolgoz fel, így ezek változékonysága ronthatják a folyamatképességet

Az egyes élelmiszeripari ágazatok között jelentős feldolgozási és technológiai

különbség van, ami az egységes nyomonkövetési rendszer kialakítást megnehezíti az élelmiszeriparon belül

A nyomon követés jogszabályi kötelezettség ugyan, de annak megítélése és számonkérése az egyes járási, megyei, illetve országos élelmiszer-biztonsági hatóság között eltérő. Ez az eltérés belső különbség jelentős az egyes szakágazatok között is

A nyomon követés elősegíti a tisztességes kereskedelmet a vállalkozók között, ugyanakkor egy hiányzó láncszem a teljes ellátási lánc nyomon követését veszélyeztetheti. Ezzel elértünk a téma tárgyalásában a legalapvetőbb kérdéshez: mekkora legyen az az egyedi tétel, amit nyomon kell tudnunk követni. Tej esetén: Egyedi állat szintű? Falka szintű? Ól szintű? Siló szintű? Tartály szintű? Nap feldolgozási kapacitás szintű? Fogyasztói csomagolási szintű? Gyűjtőcsomagolási szintű?

A nyomon követés mélysége eltérő. Fel kell készülnünk arra, hogy egy összetett, sokkomponensű terméknel a termék egy-egy gyártási adagjában (batch), az egyes összetevők saját tételmérete és fogyása arányában, gyártás közben is történik változás. Egyes összetevők ugyanis „közben fogynak el”, tehát míg a termék egy tételnek számít, a felhasznált anyagok körében ezen belül is történik tételváltás. A precíz receptúrák és az összetevők követése könnyen felborul. Ha ugyanis az egyik összetevő kis mennyiségben, de sok gyártási tételben szerepel, az érintett termékek köre és mennyisége rohamosan nő. Ugyanez történik, ha egy összetevő több gyártási nap alatt gyűlik össze és egyszerre kerül felhasználásra; illetve, ha visszadolgozás, újra-megmunkálás történik (pl. előző napi, csupán alakhibás termék bedolgozása). Ilyen esetekben a gyártási tételek kombinálódnak. Ha az egyik összetevő sokfelé szerepel, akkor egy élelmiszer-biztonsági probléma többféle terméket és gyártási tételt is érint, vagyis a visszakeresés időigénye és egy termék-visszahívás kitűzése, volumene már jelentős terhet ró a gyártóra.

Az élelmiszerlánc legtöbb szereplője többé-kevésbé kiépítette a saját nyomonkövetési rendszerét, de még napjainkban is tapasztalható néhány szürke terület (export termékek eredete, jelöletlen mezőgazdasági nyersanyagok stb.)

Gyártói komplexitás: Adott üzemben a nyomon követés egy összetett gráfban jeleníthető meg, az anyagok és termékek mozgása, kapcsolódása nagyon sokágú lehet. Ezen logikai hálózat összetettségét fokozza, ha a feldolgozás is többlépcsős: pl. a húsiparon belül a vágóüzem, a nyersanyag-előkészítő, és a feldolgozó üzemszettek.

Vevői komplexitás: Egy termék vevőköre is sokrétű lehet, ami megnehezíti a nyomon követést. Adott gyár lehet szállítója a nagy kereskedelmi láncoknak (depó, disztribúciós pontok), kiskereskedelmi hálózatoknak, önálló boltoknak, közétkeztetőknek (pl. iskolai konyhák), és saját mintaboltot is üzemeltethet. Adott termék akár ezek mindegyikében megfordul.

Az élelmiszer-termelés különböző szakaszaiban egyre több adat áll egy vállalkozás rendelkezésre. Ezekből az adatokból, akár strukturáltak, akár nem információk nyerhetők, amelyeket különböző módszerekkel fel kell tárnunk pl. egyszerű adatrögzítéssel, statisztikai módszerekkel, adatbányászattal stb..

A hatékony belső vállalati folyamatok kialakítása és az egyes vállalkozások közötti gördülékeny üzletmenet kialakítása érdekében megfelelő módon kell az adatokat gyűjteni, feldolgozni és felhasználni. Amikor két vállalkozás között termékértékesítés (beleértve a szolgáltatás nyújtást is) jön létre, akkor a termék átadásán (és a szolgáltatás nyújtásán) túl információt is kell átadni gazdasági eseménnyel egy időben.

A két vállalkozás közötti információ csere, többek között függ:

- A két vállalkozás nyomonkövetési szintjétől (milyen elemi információkat használnak és várnak el)
- Milyen a két vállalkozás informatikai rendszere
- És azok hogyan kapcsolhatók össze.

3.1.2.3 Szabályozási környezet

A tisztességes, jogszabályoknak megfelelő működés alapja, hogy csak is engedélyezett (meghatározott esetekben bejelentett) módon végzik a vállalkozók a tevékenységüket.

Az élelmiszer-törvény hatálya alá tartozó terméket nyilvántartásba nem vett élelmiszerlánc szereplőtől tilos vásárolni, illetve átvenni értékesítésre, szállításra és tárolásra.

A tagállamok közötti kereskedelemről vagy harmadik országból származó termékek tekintetében az első magyarországi tárolási helyre történő beszállítást követő valamennyi további értékesítésre is ez vonatkozik. E rendelkezés megsértése esetén az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a vásárló, illetve az átvevő vonatkozásában is alkalmazza a jogkövetkezményeket.

A jogszabályok és a kereskedelmi szabványok nem írnak elő kötelező módszereket,

eszközöket a nyomkövetési rendszer kialakítására. A vállalkozás azonosítási, nyomkövetési, így tételszámképzési gyakorlata egyedi. Annak terméken jelölt egyedi azonosító rendszere nem kell, hogy érthető legyen a fogyasztó, sőt még a hatóság számára sem. Természetesen egy hatósági ellenőrzéskor az be kell mutatni és el kell tudni magyarázni az ellenőrzést végző személynek.

3.1.2.3.1 178/2002/EK rendelet 18. cikk

(1) A termelés, feldolgozás és forgalmazás minden szakaszában biztosítani kell az élelmiszerek, a takarmányok, az élelmiszertermelésre szánt állatok, valamilyen élelmiszerbe vagy takarmányba bekerülő vagy vélhetően bekerülő egyéb anyagok útjának nyomon követhetőségét.

(2) Az élelmiszer- és takarmányipari vállalkozóknak gondoskodniuk kell arról, hogy azonosítani tudják azon személyeket, akiktől az élelmiszert, takarmányt, az élelmiszertermelésre szánt állatot, valamilyen élelmiszerbe vagy takarmányba bekerülő vagy vélhetően bekerülő egyéb anyagot kapják.

Ennek érdekében a vállalkozóknak rendelkezniük kell olyan rendszerekkel és eljárásokkal, amelyek lehetővé teszik az ilyen információk eljuttatását az illetékes hatóságokhoz azok kérelmére.

Az élelmiszer-ipari vállalkozóknak azonban nem kell azonosítaniuk a közvetlen fogyasztókat, ha azok egyben végső fogyasztók is.

3.1.2.3.2 931/2011/EU végrehajtási rendelete 3. cikk

Nyomonkövethetőségi követelmények

(1) Az élelmiszer-ipari vállalkozóknak gondoskodniuk kell arról, hogy az állati eredetű élelmiszer-szállítmányokkal kapcsolatos alábbi információkhoz a szállított élelmiszert átvevő élelmiszer-ipari vállalkozó, valamint – kérésére – az illetékes hatóság hozzáférhessen:

- a) az élelmiszer pontos leírása;
- b) az élelmiszer volumene vagy mennyisége;
- c) azon élelmiszer-ipari vállalkozó neve és címe, akitől az élelmiszert szállították;
- d) a feladó (tulajdonos) neve és címe, ha az eltér attól az élelmiszer-ipari vállalkozótól, akitől az élelmiszert szállították;
- e) azon élelmiszer-ipari vállalkozó neve és címe, aki az élelmiszert átveszi;

- f) azon címzett (tulajdonos) neve és címe, ha az eltér attól élelmiszer-ipari vállalkozótól, aki az élelmiszert átveszi;
- g) az adott küldemény, tétel, illetve szállítmány azonosítására vonatkozó referencia; és
- h) az elszállítás dátuma.

(2) Az állati eredetű élelmiszerek nyomonkövethetőségére vonatkozó uniós szabályozás szerint megkövetelt információk mellett az (1) bekezdésben hivatkozott információkat is hozzáférhetővé kell tenni.

(3) Az (1) bekezdésben említett információkat napi rendszerességgel kell frissíteni, és legalább addig elérhetővé kell tenni, amíg ésszerűen nem feltételezhető, hogy az élelmiszert már elfogyasztották.

Az illetékes hatóság kérelmére az élelmiszer-ipari vállalkozó indokolatlan késedelem nélkül köteles az információt kiadni. Az élelmiszer szállítója választhatja meg, hogy az előírt kötelező információhoz milyen módon biztosít hozzáférést, amennyiben az élelmiszert átvevő élelmiszer-ipari vállalkozó számára az (1) bekezdésben meghatározott információk világosan és egyértelműen hozzáférhetők és lekérdezhetők.

3.1.2.3.3 A nyomon követés főbb elemei

Egyedi azonosítású tétel tulajdonságának meghatározása (méret), amely megfelel a vállalkozás méretének és jellegének. Ki kell alakítani az adatgyűjtés eszközeit és módszereit, ami lehet akár papír alapú is, lényeg, hogy létre kell hozni egyedi azonosítókat a vállalatoknak, termékeknek, helyszíneknek, eszközöknek és szolgáltatásoknak. Az adathordozók (jellemzően vonalkódok és RFID címkék*) segítségével az ellátási lánc bármely pontján vonalkód-olvasók, RFID-olvasók, mobil alkalmazások) segítségével rögzíteni kell az azonosító kulcsokat, melyek adatkapcsolatokon keresztül eljuttathatjuk a termékkel együtt a rendeltetési helyre (adatmegosztás).

3.1.2.3.4 Nyomonkövetési rendszer a termelőknél

Nyomonkövetési rendszer a termesztési, növényvédelmi, betakarítási, munkavédelmi és higiéniai szempontok figyelembevételével a következő folyamatokra terjed ki:

- Vetőmagok beszerzése
- Palántanevelés
- Termesztés
- Betakarítás
- Beszállítás

3.1.2.3.5 Nyomonkövetési rendszer a logisztikai szolgáltatónál

Nyomonkövetési rendszer a mikrobiológiai, növényvédőszer mentességi és higiéniai szempontok figyelembevételével a következő folyamatokra terjed ki:

- Alapanyagok és elsődleges csomagolóanyagok beszerzése
- Elsődleges csomagolóanyagok átvétele és betárolása
- Alapanyagok átvétele és betárolása
- Késztermék csomagolása
- Késztermék raktározása és kiszállítása
- Késztermék visszaszállítása és újrafeldolgozása

3.1.2.4 A nyomon követhetőség alapjai

A nyomon követhetőség kezdetben, az elvárások és a jogi szabályozás szempontjából, egy adott termék eredetének és további pályájának az azonosítására szolgált. A „honnán - hová” egy lineáris modell, ami egy elvi kiindulás, az alkalmazás szempontjából viszont nem elegendő. Csak az ennél árnyaltabb, részletesebb nyomon követés segít a problémás tételek kiszűrésében és a további intézkedések meghatározásában.

1. ábra – Nyomon követés sematikus felépítése

A nyomon követés egyértelmű alapkövetelménnyé vált a szervezetek számára világszerte. Az ellátási lánc minőségének, hatékonyságának és átláthatóságának javítása mellett a nyomonkövetési adatok kötelezően elvégzendő megosztása és felhasználása lehetővé teszi olyan megoldások kifejlesztését, amelyek növelik az ellátási lánc biztonságát.

A nyomon követés lehetővé teszi az adott tárgyhoz (objektumhoz) tartozó releváns adatokhoz való hozzáférést, hogy az adatok elemezhetők legyenek, és döntéseket lehessen hozni. Az adatok hozzáférhetősége kulcsfontosságú a válaszadási sebesség és az elemzés pontosságának növeléséhez.

Minden olyan esetben, amikor egy nyomon követéshez kapcsolódó folyamatot végrehajtanak bármely szervezetben, nyomonkövetési adatok keletkeznek. Ezek az adatok üzleti adatokat tartalmaznak az adatokat használó alkalmazások számára, és öt fontos dimenzióra kiterjedő információt tartalmaznak: Ki, mi, hol, mikor és miért.

- **Ki?** - Mely felek vesznek részt?
 - Egyedileg azonosított entitások, amelyek az ellátási láncban haladó objektumok kezelésében, felügyeletében vagy tulajdonlásában vesznek részt. Ha szükség van az entitás és szerepének megkülönböztetésére a folyamatban, akkor érdemes ezt bevonni.
- **Mi?** - Mi az elsődleges objektum, amelyet nyomon kell követni? Milyen kapcsolódó objektumokat kell nyomon követni?
 - Az ellátási láncban haladó objektumok egyedi azonosítása rendkívül fontos. Ezek lehetnek egyedi termékek, valamint termékek nagyobb szállítmányai. Tartalmazhatnak más fizikai vagy virtuális objektumokat

is, például közlekedési eszközöket, felszereléseket (beleértve a visszaszolgáltatható szállítási tételeket) és dokumentumokat.

- **Hol?** - Hol történtek ezek a mozgások vagy események?
 - o Az egyedileg azonosított helyszínek kritikus fontosságúak ahhoz, hogy megértsük az objektumnak az ellátási láncon átívelő útját. Lehet egy gyártási helyszín, egy speciális gyártósor, egy raktár, egy mező, egy óceán, egy értékesítési hely, egy kórház, egy hajó vagy egy vasúti kocsi.
- **Mikor?** - Mikor történt olyan mozgás vagy esemény, amely érintette az objektumot?
 - o A dátum, az idő és az időzóna, amikor egy adott esemény bekövetkezik, biztosítja az objektum mozgásának idővonalát az ellátási láncon keresztül.
- **Miért?** - Mi történt?
 - o Milyen üzleti folyamat zajlott az esemény bekövetkezésének idején? Milyen üzleti tranzakciókra került sor? Miért volt az objektum azon a helyszínen abban az időpontban?

Amikor a teljes ellátási láncra kiterjesztjük ezt a nézetet, világossá válik, hogy minden egyes szervezet a saját nyomomonkövetési adatsorát kezeli. A végponttól végpontig terjedő ellátási lánc nyomon követéséhez több szervezetből származó adatokhoz kell hozzáférni és azokat egymással kombinálni.

3.1.2.5 Feltüntetendő adatok

A 1308/2013/EU rendelet a mezőgazdasági termékpiacok közös szervezésének létrehozásáról alapján az Európai Unióban, így Magyarországon is kizárólag úgy forgalmazható zöldség és gyümölcs, hogy a csomagoláson, vagy a pultra kitett áru mellett (alatt, fölött) a kötelező adatok fel vannak tüntetve.

A fentieket egészíti ki az 543/2011/EU rendelet a gyümölcs- és zöldség-, valamint a feldolgozottgyümölcs- és feldolgozott zöldség-ágazatra alkalmazandó részletes szabályaival, ami alapján minden zöldség és gyümölcs termék csomagolásán (rekesz, láda, zsák stb.) kötelező feltüntetni a származási országot, a termelő vagy forgalmazó nevét, címét és a csomagolás dátumát is. Ezen kívül azon zöldség és gyümölcs termékek esetében, amelyekre specifikus forgalmazási minőség szabvány vonatkozik további olyan adatokat is fel kell a címkén tüntetni, amelyeket a szabvány előír.

Ömlesztett áru esetében az adatokat táblán kell feltüntetni az áru mellett. Nem kötelező adatokat (pl. termelési régió vagy fajta ott, ahol nem kötelező) fel lehet tüntetni, de a szabvány által kötelező adatoknak mindenképpen szerepelni kell a címkén.

3.2 Térség élelmiszerfogyasztása

Az Európai Unió csatlakozását követően a nagy nemzetközi élelmiszer-kereskedelmi üzletláncok (pl.: Kaufland, Lidl), megjelentek Székelyföldön. Elsősorban 18 városi településen, melyek közül 7 megyei jogú város. Hargita megyében is jelen van több nemzetközi üzletlánc. Legelsőként nyitott üzletet a Profi (jelenleg 6 üzlete van), azt követően a Kaufland (3 áruház), majd a Plus, jelenleg Lidl (4 üzlet). A szakértők szerint a vásárlóerő alapján várható a további üzletek megnyitása is.

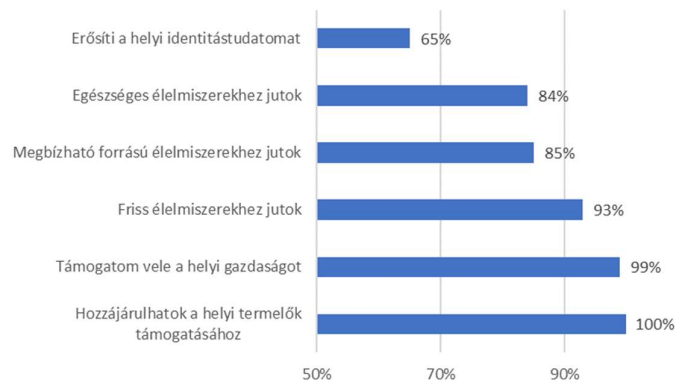
Székelyföldön meghatározó a hagyományos élelmiszertermelés, feldolgozás, az önellátás és közvetlen értékesítés. A térségben elindultak a helyi élelmiszer termelés felkarolását és értékesítését ösztönző kezdeményezések Hargita Megye Tanácsa 2009-ben létrehozta a „Székely Termék” védjegyet. A kezdeményezések közül megemlíthető még a „Transylvania Authentica”, a „Góbé” termékcsalád és a „Székely Gyümölcs” kezdeményezés.

Bakos Izabella Mária, „A vásárlói közösségek mintázatai és térbeli sajátosságai Magyarországon” című Phd értekezése kapcsán részletes kérdőíves felmérést¹ készített 2019-ben a Hargita megyei élelmiszer kereskedelemről, elsősorban a helyi vásárlói szokásokról.

A székelyföldi fogyasztók 63%-a nagyon fontosnak és 35%-uk részben fontosnak tartja a helyi élelmiszerek elérhetőségét. A térségben kiemelt értéke és kultúrája van a helyi élelmiszereknek. A helyi fogyasztók 100%-ának motiváció a helyi termelők támogatása, illetve a helyi gazdaság támogatása. A fogyasztók 93%-a szerint a helyi élelmiszer vásárlásával friss élelmiszerhez jut hozzá, amelyet 85% megbízható forrású és egészséges élelmiszernek tart. Kiemelt motiváció még a helyi identitástudat erősítése is, a helyi élelmiszerek vásárlása és fogyasztása által.

¹ Forrás: A vásárlói közösségek mintázatai és térbeli sajátosságai Magyarországon, Phd értekezés, Bakos Izabella Mária, Gödöllő, 2019

2. ábra - A helyi élelmiszerek vásárlásának motivációi (%)²

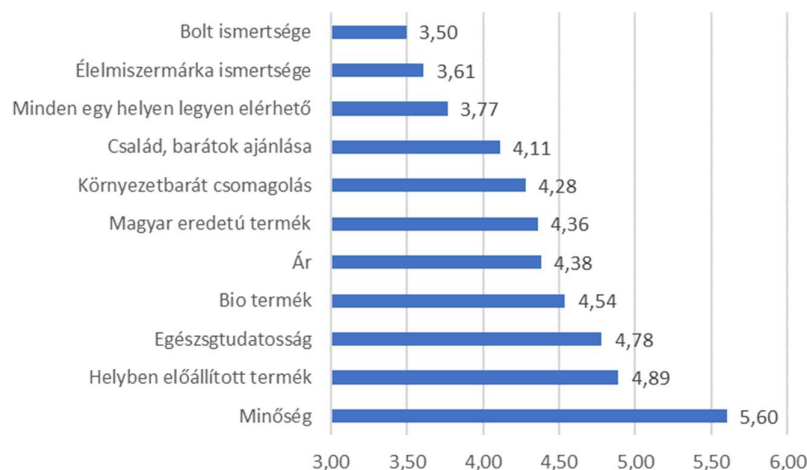

A helyi fogyasztók élelmiszer vásárlása kapcsán kiemelt döntési szempontként kezelik az élelmiszerek minőségét. Az 1-től 6-ig terjedő skálán, (ahol az 1-es a legkevésbé fontos, a 6-os a legfontosabb) az élelmiszerek minősége 5,6-os értéket kapott a válaszadók átlagában, ami kiemelkedő.

A legfontosabb döntési szempontok a minőség, a helyben való előállítás, az egészségtudatosság és a bio termék. A második prioritás csoport az élelmiszer ára, magyar eredete, a környezetbarát csomagolás és család és barátok ajánlása. A szempontok közül a legkisebb értéket a „minden helyen legyen elérhető”, a márka ismertsége és a bolt ismertsége kapta.

² Forrás: A vásárlói közösségek mintázatai és térbeli sajátosságai Magyarországon, Phd értekezés, Bakos Izabella Mária, Gödöllő, 2019

3. ábra - A székelyföldi megkérdezettek élelmiszer vásárlási szempontjai (1-től 6-ig terjedő skálán, ahol 6 a legfontosabb, 1- a legkevésbé fontos)³

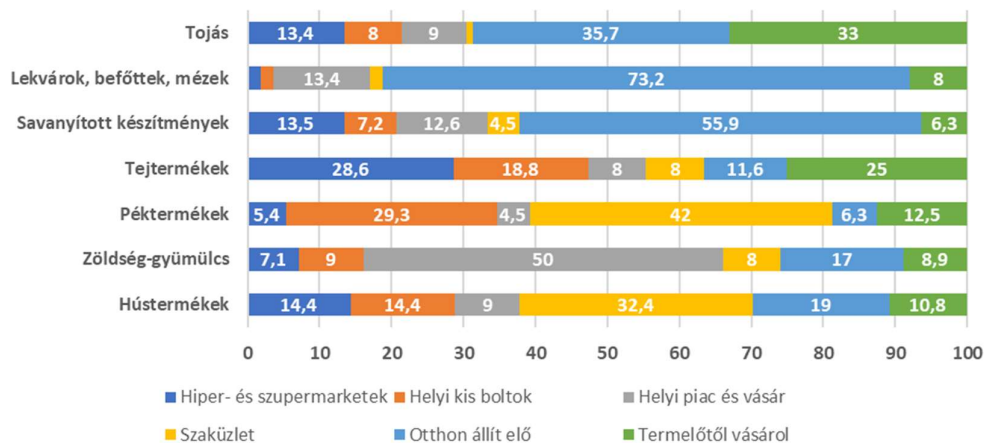

A helyi élelmiszerfogyasztók körében a hagyományos élelmiszerbeszerzési formák a legnépszerűbbek. Egyedül a tejtermékek beszerzése esetében jellemző a hiper- és szupermarketekben történő vásárlás. A tojás esetében a saját termelés és a termelői beszerzés, a lekvárok, befőttek és mézek és a savanyított készítmények esetében a saját előállítás a legjellemzőbb.

A tejtermékeknél, a hiper- és szupermarketek mellett a termelőktől való vásárlás a meghatározó. A péktermékeknél a szaküzletek és a helyi kis boltokban történő beszerzés a jellemző. Zöldség- gyümölcsök esetében a helyi piacokon vásárolnak a legtöbben. Hústermékek beszerzése elsősorban a szaküzletekben történik, illetve a fogyasztók nagy része otthon állítja elő.

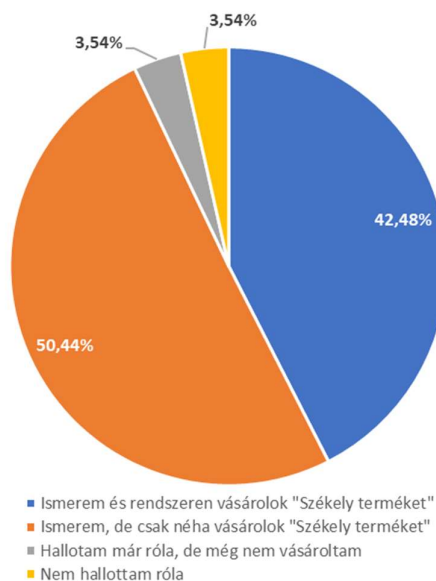
³ Forrás: A vásárlói közösségek mintázatai és térbeli sajátosságai Magyarországon, Phd értekezés, Bakos Izabella Mária, Gödöllő, 2019

4. ábra - Az egyes élelmiszerkategóriák beszerzési helyei a székelyföldi fogyasztók körében (%)⁴

A fogyasztók 57,7%-a nagyon fontosnak, 38,7%-a pedig részben fontosnak tartja, hogy olyan élelmiszerboltok legyenek a településükön, ahol csak helyi és hazai termelők élelmiszerei lennének kaphatók.

5. ábra – „Székely Termék” védjegy ismertsége⁵

A legismertebb székelyföldi helyi termék védjegye a „Székely Termék”. A védjegy

⁴ Forrás: A vásárlói közösségek mintázatai és térbeli sajátosságai Magyarországon, Phd értekezés, Bakos Izabella Mária, Gödöllő, 2019

⁵ Forrás: A vásárlói közösségek mintázatai és térbeli sajátosságai Magyarországon, Phd értekezés, Bakos Izabella Mária, Gödöllő, 2019

ismertnek számít és sok helyi fogyasztó rendszeresen (42,5%) vagy alkalmi vásárlója (50,44%). A védjeggyel ellátott termékeket többségében a női 25-54 év közötti vásárlók választják. A rendszeres fogyasztók az 1-től 6-ig terjedő skálán a védjeggyhez köthető minőséget 4,53-ra a választékot pedig 4,23-ra értékelték. Az árakat magasnak ítélik (4,00), a termékek elérhetőségét (3,85) nem tartják megfelelőnek és a vásárok számát sem (3,62).

4 „Farm to Fork” stratégia alkalmazásának feltételei, lehetőségei Hargita, Kovászna és Maros megyékben

4.1 „Farm to Fork” stratégia

4.1.1 „Farm to Fork” stratégia és környezetének bemutatása

A „Farm to Fork” Stratégia az Európai Unió környezeti stratégia keretrendszerének része. Az Európai Bizottság 2019. december 11-én jelentette meg Az „Európai Zöld Megállapodás” című közleményét⁶, melynek célja az éghajlat- és környezetvédelmi kihívások kezelése. Az „Európai Zöld Megállapodás” alapján, rögzített ütemterv szerinti jogalkotás-sorozat kezdődött el, amely az uniós politikák széles területét lefedi, így a klímacélokban, az energiaszektorban, a közlekedésben, a környezetvédelemben, a mezőgazdaságban és az iparpolitikában is várhatóak jogszabály változások.

A megállapodás iránytűje Európa klímasemlegességének elérése 2050-re, vagyis az üvegházhatású gáz-kibocsátás mértékének nettó nullára csökkentése. Az „Európai Zöld Megállapodás” céljainak megvalósítása érdekében az Európai Bizottság nyolc szakpolitikai területen javasol új intézkedéseket. Az új intézkedések mellett a Bizottság a tagállamokkal együttműködve kívánja elérni a már meglévő jogszabályok és szakpolitikák betartását, végrehajtását.

⁶ [https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM\(2019\)640&lang=hu](https://ec.europa.eu/transparency/documents-register/detail?ref=COM(2019)640&lang=hu)

6. ábra – „Farm to Fork” Stratégia környezete

A „Farm to Fork” Stratégia az „Európai Zöld Megállapodás” keretében jött létre, szorosan kapcsolódik a Megállapodás célrendszeréhez, valamint a Megállapodás belül elkészített Biodiverzitás Stratégiához. Az „Európai Zöld Megállapodás” keretében, a célrendszer mentén több, más stratégia is elkészült, a tanulmányban csak a releváns kapcsolódásokat vizsgáljuk.

Az „Európai Zöld Megállapodás” és a célrendszere alapján elkészült stratégiák közvetlenül érintik az Európai Unió Közös Agrár Politikáját (a továbbiakban: KAP). A KAP reformja, valamint az új tervezési ciklus támogatási kereteinek kialakítása kapcsán az „Európai Zöld Megállapodás” releváns céljai és intézkedései illesztésre kerültek. A „zöld” elvárások és célok jelentősen befolyásolták a KAP célrendszerének módosítását, a kialakítandó támogatási intézkedések tervezését mindkét tengely mentén és az ellenőrzési, monitoring intézményrendszer működését.

A következő fejezetekben röviden ismertetjük a stratégiák célrendszerét és a Hargita Megyei élelmiszer termékpályák alapján a releváns intézkedéseket.

Fontos kiemelni, hogy az érintett célcsoportok visszajelzései, valamint az elmúlt évek társadalmi, gazdasági változásai alapján a dokumentumok folyamatos változás alatt állnak. A változások elsősorban a beavatkozásokat, intézkedéseket érintik, valamint a célokhoz rendelt indikátorok mértékét. A célok és a tervezett eszközök várhatóan nem kerülnek változtatásra.

4.1.1.1 European Green Deal - Európai Zöld Megállapodás

Az Európai Zöld Megállapodás (Európai Zöld Megállapodás a továbbiakban: EGD) célja, a klímaváltozásra adandó válaszok megfogalmazása. Az EU-t olyan igazságos és virágzó társadalommá kívánja alakítani, amely modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal rendelkezik, ahol 2050-re megszűnik a nettó

üvegházhatásúgáz-kibocsátás, és ahol a gazdaság növekedése nem erőforrásfüggő. Célja továbbá az EU természeti tőkéjének védelme, megőrzése és fejlesztése, valamint a polgárok egészségének és jólétének védelme a környezettel kapcsolatos kockázatokkal és hatásokkal szemben. Ugyanakkor az átállásnak méltányosnak és inkluzívnak kell lennie. Az embereket kell előtérbe helyezni, és figyelmet kell fordítani azokra a régiókra, iparágakra és munkavállalókra, amelyek számára a legnagyobb kihívásokat fogja hordozni. Mivel az átállás jelentős változásokat hoz majd magával, a szakpolitikai lépések eredményességéhez és elfogadottságához szükség lesz a nyilvánosság aktív részvételére és bizalmára. Az uniós intézmények és a tanácsadó szervek hathatós közreműködésével új szövetségben kell egyesítenünk a polgárokat a maguk sokszínűségben a nemzeti, regionális és helyi hatóságokkal, valamint a civil társadalom és az ipar szereplőivel.

Az EGD céljainak megvalósítása érdekében az Bizottság álláspontja szerint újra kell gondolni a tiszta energiaellátásra irányuló szakpolitikákat a gazdaság, az ipar, a termelés és a fogyasztás, a nagyléptékű infrastruktúra, a közlekedés, az élelmiszeripar és a mezőgazdaság, az építőipar, az adópolitika és a szociális ellátások terén.

7. ábra – European Green Deal megállapodás céljai

Az EU 2030-ra és 2050-re vonatkozó éghajlatvédelmi törekvéseinek fokozása

Az EU a klímasemlegesség érdekében már megkezdte a gazdaság korszerűsítését és átalakítását. 1990 és 2018 között 23 %-kal csökkentette az üvegházhatásúgáz-kibocsátást, és eközben a gazdaság 61 %-kal nőtt. A jelenlegi szakpolitikákkal azonban 2050-ig csak 60 %-kal csökkenthető az üvegházhatásúgáz-kibocsátás. Sok még a tennivaló, kezdve azzal, hogy a következő évtizedben ambiciózusabb éghajlat-politikát kell végrehajtani.

A Bizottság 2030-ig 50 %-ra növelte az üvegházhatású gáz kibocsátására vonatkozó uniós célszámot, az 1990-es szinthez képest.

Tiszta, megfizethető és biztonságos energiaellátás

Az energiarendszer további dekarbonizációja elengedhetetlen a 2030-ra és 2050-re vonatkozó éghajlatvédelmi célkitűzések teljesüléséhez. Az EU üvegházhatásúgáz-kibocsátásának több mint 75 %-a a gazdasági ágazatok energiatermeléséből és -felhasználásából származik. A tagállamok elkészítik saját energia- és klímaterveiket. Az energiaunió és az éghajlat-politika irányításáról szóló rendelettel összhangban e terveknek ambiciózus nemzeti hozzájárulásokat kell meghatározniuk az uniós szintű célokhoz.

A tiszta energiára való átállást a fogyasztók bevonásával és érdekében kell megvalósítani és foglalkozni kell az energiaszegénység kockázatával. A klímasemlegességre való átálláshoz intelligens infrastruktúrára is szükség van.

Az ipar mozgósítása a környezetbarát és körforgásos gazdaság érdekében

A klímasemleges és körforgásos gazdaság megvalósításához az ipar teljes körű mozgósítására van szükség. Egy ipari ágazat és az összes értéklánc átalakításához 25 év – egy generációnyi idő – szükséges.

1970 és 2017 között az éves globális nyersanyag-kitermelés megháromszorozódott, és azóta is nő, ami jelentős globális kockázatot jelent. A teljes üvegházhatásúgáz-kibocsátás mintegy 50 %-ban, a biológiai sokféleség csökkenése és a vízhiány pedig több mint 90 %-ban az erőforrások kitermelésére, illetve az anyagok, tüzelőanyagok és élelmiszerek feldolgozására vezethető vissza.

Az átállás lehetőséget kínál a fenntartható és munkahelyteremtéssel járó gazdasági tevékenységek bővítésére. A Bizottság 2020 márciusában uniós ipari stratégiát fogad

el a zöld átállás és a digitális transzformáció kettős kihívásának kezelésére. Európának ki kell aknáznia a digitális transzformációban rejlő potenciált.

A megbízható, összehasonlítható és ellenőrizhető információk szintén fontos szerepet játszanak abban, hogy a vásárlók fenntarthatóbb döntéseket hozhassanak, emellett csökkentik a „zöldrefestés” kockázatát.

Az erőforrásokhoz való hozzáférés stratégiai jelentőségű biztonsági kérdést is jelent a zöld megállapodás céljainak megvalósítására irányuló uniós törekvések szempontjából. Az iparral való együttműködés új formáinak előmozdítása és a stratégiai értékláncokba történő beruházás elengedhetetlen. A digitális technológiák számos különböző ágazatban kulcsfontosságú katalizátorként járulnak hozzá a zöld megállapodás fenntarthatósági céljainak eléréséhez. A Bizottság meg fogja vizsgálni azokat az intézkedéseket, amelyek biztosítják, hogy az olyan digitális technológiák, mint a mesterséges intelligencia, az 5G, a felhőalapú számítástechnika és a peremhálózati megoldások, valamint a dolgok internete felgyorsíthassák és maximalizálhassák az éghajlat- és környezetvédelmi szakpolitikák hatását.

Energia- és erőforrás-hatékony építés és korszerűsítés

Az épületek építése, használata és korszerűsítése jelentős mennyiségű energiát és ásványi nyersanyagot (például homokot, sódert, cementet) igényel. Az épületek felelnek az energiafogyasztás 40 %-áért. Ma az épületállomány éves korszerűsítési aránya 0,4 % és 1,2 % között mozog a tagállamokban.

Az energiahatékonyság és a megfizethetőség kettős kihívásának kezelése érdekében az EU-nak és a tagállamoknak be kell indítaniuk a köz- és magánépületek korszerűsítési programját. A Bizottság szigorúan be fogja tartatni az épületek energiahatékonyságára vonatkozó jogszabályokat.

A fenntartható és intelligens mobilitásra való átállás felgyorsítása

A közlekedés az EU üvegházhatásúgáz-kibocsátásának egynegyedéért felelős, és ez az arány egyre nő. A klímasemlegesség eléréséhez a közlekedésből származó kibocsátások 90 %-os csökkentésére van szükség 2050-ig. A közúti, vasúti, légi és vízi közlekedésnek egyaránt hozzá kell járulnia a csökkentéshez. A fenntartható közlekedés megvalósítása azt jelenti, hogy a felhasználókat kell előtérbe helyezni, és

jelenlegi mobilitási lehetőségeiknél megfizethetőbb, hozzáférhetőbb, egészségesebb és tisztább alternatívákat kell biztosítani számukra.

Az automatizált és összekapcsolt multimodális mobilitás egyre nagyobb szerepet fog játszani, csakúgy, mint a digitalizáció által lehetővé tett intelligens forgalomirányítási rendszerek. A közlekedés árának tükröznie kell a közlekedés környezeti és egészségi hatásait. Ezzel párhuzamosan az EU-nak fokoznia kell a fenntartható alternatív közlekedési üzemanyagok gyártását és forgalmazását. 2025-re mintegy 1 millió nyilvános elektromos és egyéb töltőállomásra lesz szükség az európai közutakon várható közlekedő 13 millió kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású járműhöz.

A termelőtől a fogyasztóig: méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszer kialakítása („Farm to Fork” Stratégia)

Az európai élelmiszerek híresek arról, hogy biztonságosak, táplálóak és jó minőségűek. Itt az ideje, hogy a fenntarthatóság globális standardjává váljanak. Jóllehet megkezdődött a fenntarthatóbb rendszerekre való átállás, a világ gyorsan növekvő népességének élelmezése a jelenlegi termelési szerkezet mellett továbbra is kihívást jelent. Az élelmiszertermelés még mindig levegő-, víz- és talajszennyezést eredményez, hozzájárul a biológiai sokféleség csökkenéséhez és az éghajlatváltozáshoz, valamint jelentős mennyiségű természeti erőforrást használ el – miközben az élelmiszerek jelentős része hulladékként végzi. Ezzel együtt többek között a rossz minőségű étrend felelős az elhízásért és bizonyos betegségek, például a rák kialakulásáért.

A Bizottság elkészítette „Farm to Fork” stratégiát, amely erősíti az éghajlatváltozás elleni küzdelem, a környezetvédelem és a biológiai sokféleség megőrzése terén tett erőfeszítéseiket. A közös agrárpolitika és a közös halászati politika továbbra is kulcsfontosságú eszközök lesznek az említett erőfeszítések támogatásához, miközben méltányos megélhetést biztosítanak a mezőgazdasági termelők, a halászok és családjaik számára. A stratégiai tervekben magasabb ambíciószintet határoztak meg a peszticidek használatának és kockázatának, valamint a műtrágyák és antibiotikumok használatának jelentős csökkentése érdekében.

A „Farm to Fork” stratégia hozzá fog járulni a körforgásos gazdaság megvalósításához is. A „Farm to Fork” a fenntartható élelmiszerek fogyasztásának ösztönzését, valamint a mindenki számára megfizethető egészséges élelmiszerek népszerűsítését célozza.

A vonatkozó uniós környezetvédelmi előírásoknak nem megfelelő importált élelmiszerek nem léphetnek az uniós piacra.

Az ökoszisztémák és a biológiai sokféleség megóvása és helyreállítása (Biodiverzitás Stratégia)

Az ökoszisztémák alapvető szolgáltatásokat, vagyis élelmet, ivóvizet, tiszta levegőt és élőhelyet biztosítanak. Mérsékelik a természeti katasztrófák, a kártevők és a betegségek hatásait, és segítenek az éghajlat szabályozásában.

A Bizottság elkészítette a biodiverzitási stratégiát. A biodiverzitási stratégia meghatározza a célkitűzések elérését szolgáló konkrét intézkedéseket. Ide tartozhatnak olyan számszerűsített célkitűzések is, mint például a Natura 2000 hálózatra építve a nagy biodiverzitású, védett föld- és tengeri területek kiterjesztése. A tagállamoknak meg kell erősíteniük a határokon átnyúló együttműködést annak érdekében, hogy eredményesebben tudják megóvni és helyreállítani a Natura 2000 hálózathoz tartozó területeket. Valamennyi uniós szakpolitikának hozzá kell járulnia Európa természeti tőkéjének megőrzéséhez és helyreállításához. Az éghajlatváltozás eredményeképpen egyre nagyobb nyomás nehezedik az erdei ökoszisztémákra. Javítani kell az EU erdőterületeinek minőségét és mennyiségét. Az új uniós erdőgazdálkodási stratégia fő célkitűzései közé tartozik majd a hatékony erdőtelepítés, valamint az erdők megóvása és helyreállítása Európában.

Szennyezőanyag-mentességi célkitűzés a toxikus anyagoktól mentes környezetért

A toxikus anyagoktól mentes környezet kialakításához több intézkedésre van szükség a szennyezés megelőzése, eltávolítása és az eredeti állapot helyreállítása érdekében egyaránt. Európa polgárainak és ökoszisztémáinak védelme érdekében az EU-nak jobban kell nyomon követnie, jelentenie, megelőznie és orvosolnia a levegő, a vizek, a talaj és a fogyasztási cikkekből szennyezését. Ennek elérése érdekében az EU-nak és a tagállamoknak rendszerszinten össze kell hangolniuk valamennyi szakpolitikájukat és szabályozásukat.

A felszín alatti és a felszíni víz természetes funkcióit helyre kell állítani. A Bizottság felül fogja vizsgálni a nagy ipari létesítmények által okozott szennyezés kezelésére

szolgáló uniós intézkedéseket. A toxikus anyagoktól mentes környezet biztosítása érdekében a Bizottság fenntarthatósági célú vegyi stratégiát is előterjeszt majd.

4.1.1.2 Biodiverzitás stratégia

A biodiverzitási stratégia célja, hogy 2030-ig kontinensünkön a biológiai sokféleség a felépülés szakaszába lépjen. Ennek előnyei az ember és a természet számára, illetve az éghajlatváltozás szempontjából aligha vitathatók. A koronavírus-válság tanulságait levonva a stratégia a különböző természetvédelmi intézkedések révén – a vadon élő fajok védelmét és e fajok illegális kereskedelme elleni küzdelmet is beleértve –, ellenállóbbá hivatott tenni társadalmunkat a jövőbeli fenyegetésekkel szemben, köztük:

- az éghajlatváltozás hatásai,
- az erdőtüzek,
- az élelmiszerellátás bizonytalansága és
- az újabb járványok ellen.

A stratégia konkrét kötelezettségvállalásokat és intézkedéseket tartalmaz a 2030-ig tartó időszakra vonatkozóan.

A szárazföldi és tengeri védett területek uniós hálózatának kiterjesztése

Annak érdekében, hogy 2030-ra a biológiai sokféleség helyzete javulni kezdjen, fokozni kell a természet védelmét és helyreállítását. Ennek eszköze egyrészt az európai védett területek hálózatának bővítése, másrészt egy ambiciózus uniós természethelyreállítási terv kidolgozása.

Az EU bővíteni fogja a Natura 2000 hálózathoz tartozó területeket, és szigorú szabályokat hoz a különösen nagy biodiverzitású, illetve éghajlati szempontból kiemelten fontos területek védelmében.

Globális szinten nagyobb erőfeszítésekre van szükség, és az EU-nak is sokkal többet kell tennie a természetért egy valóban koherens transzeurópai természetvédelmi hálózat létrehozásával. A természetvédelmi irányelvek célravezetőségi vizsgálata szerint a Natura 2000 hálózat előnyei évi 200–300 milliárd EUR közé tehetők. A hálózat beruházási igényei várhatóan akár 500 000 állást hozhatnak létre.

Az EU-ban a szárazföldi területek legalább 30 %-át védelemben kell részesíteni. Ez a

jelenleginél 4 %-kal több szárazföldi terület védelmét feltételezi. Az Unióban mind a szárazföldi területek 10 %-át szigorúan védetté kell tenni, ami megfelel a világszinten javasolt célnak is. Szigorú védelem biztosítása mellett nyomon kell követni az EU még meglévő természetes és öreg erdőit.

Az újabb védett és szigorúan védett területek kijelölése a tagállamok felelőssége lesz. A kijelölésekre sor kerülhet akár a Natura 2000 hálózat kiterjesztéseként, akár nemzeti védelmi rendszerek keretében.

Természetvédelem: a fő kötelezettségvállalások 2030-ig

- Az Unió szárazföldi területe legalább 30 %-ának és tengeri területe legalább 30 %-ának a szükséges ökológiai folyosókkal együtt jogi védelmet kell élveznie egy valóban transzeurópai természetvédelmi hálózat részeként.
- Szigorú védelmet kell biztosítani az uniós védett területek legalább egy harmadának, ezen belül valamennyi meglévő természetes és öreg erdőnek.
- A védett területeket hatékonyan kell kezelni, ami egyértelmű természetvédelmi célok és intézkedések meghatározását és azok megfelelő nyomon követését követeli meg.

Uniós természethelyreállítási terv elindítása

Konkrét kötelezettségvállalások és intézkedések révén az EU arra törekszik, hogy 2030-ig helyreállítsa a sérült ökoszisztémákat és fenntarthatóan kezelje azokat, és fellép a biológiai sokféleség csökkenését előidéző fő tényezők ellen.

Csökkenteni kell az élőhelyekre és a fajokra nehezedő terhelést, és minden ökoszisztéma esetében biztosítani kell a fenntartható használatot. Segíteni kell a természet visszatérését, egyfelől korlátozva a talajfedést és a városok terjeszkedését, másfelől csökkentve a szennyezést és az idegenhonos inváziós fajok jelenlétét.

A természet helyreállítását szolgáló új uniós jogi keret

Jelentős végrehajtási és szabályozási hiányosságok állnak fenn, melyek akadályozzák az előrelépést. Például a tagállamok számára nem kötelező a biológiai sokféleség helyreállítását célzó átfogó terveket készíteni. Határozottabb végrehajtási támogatásra és jogérvényesítésre van szükség.

Vissza kell hozni a természetet a mezőgazdaságba

A gazdálkodóknak fontos szerep jut a biológiai sokféleség megőrzésében. Az elsők közt érzékelik a biológiai sokféleség csökkenésének következményeit, de helyreállításának előnyeit is. A biológiai sokféleség hozzájárul ahhoz, hogy biztonságos, fenntartható, tápláló és megfizethető élelmiszereket termelhessenek, emellett bevételt biztosít boldogulásuk és fejlődésük érdekében.

Együtt kell működni a gazdálkodókkal a teljes mértékben fenntartható gyakorlatokra való áttérés támogatása és ösztönzése terén. A biodiverzitás stratégia együtt fog dolgozni az új „a termelőtől a fogyasztóig” stratégiával és az új közös agrárpolitikával (KAP).

A Bizottság szorosan nyomon fogja követni az élelmiszerbiztonság és a gazdálkodói jövedelmek terén várt fejleményeket és javulást. A Bizottság gondoskodni fog arról, hogy a KAP szerinti stratégiai terveket szilárd éghajlati és környezetvédelmi kritériumok mentén értékeljék.

A vadon élő állatok és a növények, a beporzók és a természetes kártevőirtók életterét biztosítandó a mezőgazdasági területek legalább 10 %-án helyre kell állítani a magas biodiverzitású tájelemeket. Ilyenek többek között a védősávok, a parlag akár vetésforgóban, akár attól függetlenül, a sövények, a nem termő fák, a kőfalak és a tavak.

A biogazdálkodásban különösen nagy lehetőségek rejlenek mind a termelők, mind a fogyasztók számára. Ez az ágazat munkahelyeket teremt és a fiatal mezőgazdasági termelők számára is vonzó. Hektáronként 10–20 %-kal több munkahelyet biztosít, mint a hagyományos gazdálkodás, és hozzáadott értékű mezőgazdasági termékeket hoz létre.

A genetikai sokféleség hanyatlását is meg kell fordítani, részben azért, hogy megkönnyítsük a hagyományos növény- és állatfajták használatát.

A földhasználat féken tartása és a talaj ökoszisztémáinak helyreállítása

A talaj az egyik legösszetettebb ökoszisztéma. Sajátos élőhely, amely hihetetlenül sokféle organizmusnak ad otthont, melyek meghatározzák és szabályozzák az olyan kulcsfontosságú ökoszisztéma-szolgáltatásokat, mint a talaj termőképessége, a tápanyagkörforgás és az éghajlat. A talaj rendkívül fontos nem megújuló erőforrás,

elengedhetetlen az emberi egészséghez és a gazdaság működéséhez, az élelmiszertermeléshez és az új gyógyszerek fejlesztéséhez.

Kiemelt feladat a talaj termőképességének védelme, a talajerózió csökkentése és a talaj szervesanyag-tartalmának növelése érdekében. A Bizottság aktualizálta az EU talajvédelmi tematikus stratégiáját.

Az erdőterület növelése, az erdők állapotának és rezilienciájának javítása

Az erdők rendkívül fontosak nemcsak a biológiai sokféleség, hanem az éghajlat és a vízháztartás, az élelmiszer-és a gyógyszeripar, a nyersanyagok, a szénmegkötés- és tárolás, a talajok stabilitása, valamint a levegő és a víz tisztítása szempontjából. A még meglévő természetes és öreg erdők védelme mellett az EU-nak növelnie kell erdeinek minőségét, mennyiségét és ellenálló képességét. A Bizottság elkészíti az uniós erdészeti stratégiát, amely összhangban áll tágabb uniós biodiverzitási és klímasemlegességi törekvésekkel. A stratégia keretében készül egy olyan ütemterv, amely felvázolja, hogyan lehet 2030-ig legalább 3 milliárd új fát telepíteni az EU-ban.

Az európai erdők állapotának pontosabb feltérképezése érdekében a Bizottság együtt fog működni más adatszolgáltatókkal az európai erdészeti információs rendszer továbbfejlesztésén.

Mindenkinek előnyös megoldások az energiatermelésben

Az energiarendszer dekarbonizációja elengedhetetlen a klímasemlegességhez. A fenntartható energia arányának növelése kulcsfontosságú az éghajlatváltozás és a biológiai sokféleség hanyatlása elleni küzdelemben. Az EU ezért olyan megoldásokat fog előtérbe helyezni, mint a hullámenergia, a tengeri szélenergia (a halállományok megújítása mellett), a napenergia (környezetbarát talajborítással) és a fenntartható bioenergia.

A fő cél annak biztosítása, hogy a bioenergiára vonatkozó uniós szabályozási keret összhangban legyen az európai zöld megállapodásban előrevetített megemelt ambíciószinttel.

A tengeri ökoszisztémák jó környezeti állapotának helyreállítása

A tengeri ökoszisztémák helyreállítása és hathatós védelme számottevő

egészségügyi, társadalmi és gazdasági előnyökkel jár a part menti közösségek és az EU egésze számára. A hathatós fellépésre egyre inkább szükség van amiatt is, hogy a globális felmelegedés felgyorsította a tengeri és a tengerparti ökoszisztémák biológiai sokféleségének pusztulását.

Az édesvízi ökoszisztémák helyreállítása

Az uniós vízügyi szabályozás kellően nagyratörő, de végrehajtása elmarad az elvárásoktól, ezért ezen a területen határozottabb jogérvényesítésre van szükség. Többet kell tenni az édesvízi ökoszisztémák és a folyók természetes funkcióinak helyreállítása terén a vízügyi keretirányelv céljainak elérése érdekében. Elsődleges a halvándorlást akadályozó műtárgyak eltávolítása vagy átalakítása, valamint a víz és az üledék áramlásának javítása. Ennek eléréséhez a felesleges akadályok eltávolítása, valamint az árterületek és lápok rehabilitációja révén legalább 25 000 km-nyi folyószakaszon helyre kell állítani a szabad vízáramlást 2030-ig.

A városi és városkörnyéki területek zöldebbé tétele

Az egészséges ökoszisztémák, a zöld infrastruktúra és a természet alapú megoldások előmozdítását szisztematikusan be kell építeni a várostervezésbe, figyelembe kell venni a közterek, az infrastruktúra, az épületek és környezetük tervezésekor.

A Bizottság technikai iránymutatással, valamint a finanszírozás és a kapacitásépítés támogatásával fogja segíteni a tagállami, helyi és regionális hatóságokat. Az említett célkitűzéseket az európai éghajlati paktum is tartalmazni fogja.

A környezetszennyezés csökkentése

A méreganyagoktól mentes környezet kialakítására való törekvés jegyében a Bizottság közzéteszi a vegyi anyagokra vonatkozó új uniós fenntarthatósági stratégiát és a vízre, a talajra és a levegőre vonatkozó szennyezőanyag-mentességi cselekvési tervet.

A Bizottság emellett elő fogja mozdítani a trágyázásból származó nitrogén- és foszforszennyezés megszüntetését, amelynek eszközeként legalább 50 %-kal csökkenteni kell a tápanyag-vesztést a talaj termőképességének veszélyeztetése nélkül. A műtrágyahasználatot legalább 20 %-kal vissza kell fogni.

A Bizottság ki fog dolgozni egy mutatókészletet a szennyezés fokozatos

csökkentéséhez, és megállapítja a kiindulási szinteket az előrehaladás méréséhez.

Az idegenhonos inváziós fajok elleni fellépés

Fel kell gyorsítani az idegenhonos inváziós fajokról szóló uniós rendelet, valamint más idevágó jogszabályok és nemzetközi megállapodások végrehajtását. A cél a lehető legnagyobb mértékben visszaszorítani, és hacsak lehet, megszüntetni az idegenhonos fajok behozatalát az EU-ba és megtelepedésüket a környezetben. A már megtelepedett idegenhonos inváziós fajokat pedig úgy kell kezelni, hogy az általuk fenyegetett vörös listás fajok száma 50 %-kal csökkenjen.

Unió természethelyreállítási terv: a fő kötelezettségvállalások 2030-ig

- A Bizottság hatásvizsgálatot követően javaslatot terjeszt elő 2021-ben jogilag kötelező érvényű uniós természethelyreállítási célokra. 2030-ra jelentős kiterjedésű leromlott állapotú és szénben gazdag ökoszisztémát helyre kell állítani, az élőhelyek és a fajok tendenciáiban és védettségi helyzetében nem lehet romlás, legalább 30 %-uk eléri a kedvező védettségi helyzetet vagy legalább javulást mutat.
- A beporzók állományainak hanyatlása megfordul.
- A vegyi növényvédőszer használata és kockázata 50 %-kal csökken, a legkockázatosabb növényvédő szerek használata 50 %-kal visszaesik.
- A mezőgazdasági területek legalább 10 %-án található magas biodiverzitású tájelemek.
- A mezőgazdasági területek legalább 25 %-án ökológiai gazdálkodás folyik, az agroökológiai gyakorlatok sokkal elterjedtebbé válnak.
- 3 milliárd új fát ültetünk az EU-ban az ökológia elveinek tiszteletben tartásával.
- A szennyezett talajú területek helyreállításában jelentős előrelépést érünk el.
- Megtörténik legalább 25 000 km szabályozatlan folyóvíz helyreállítása.
- Az idegenhonos inváziós fajok által veszélyeztetett vörös listás fajok száma 50 %-kal visszaesik.
- Legalább 50 %-kal csökken a trágyázásból származó tápanyag-vesztés, vagyis a műtrágyahasználat legalább 20 %-kal esik vissza.

- A legalább 20 000 lakosú európai városok nagyszabású városzöldítési tervvel rendelkeznek.
- Az érzékeny területeken, mint az uniós városi zöld területek, nem használnak vegyi növényvédőszerket.
- Az érzékeny fajokra és élőhelyekre – és közöttük a halászati és kitermelési tevékenységek által veszélyeztetett tengerfenékre – gyakorolt negatív hatások jelentősen csökkennek a jó környezeti állapot elérése érdekében.
- A járulékos fogások megszűnnek vagy olyan alacsonyok, ami lehetővé teszi az állományok teljes mértékű helyreállítását és fennmaradását.

A szükséges átalakító erejű változásokat lehetővé tevő intézkedések bevezetése

A stratégia nagy hangsúlyt fektet a biológiai sokféleség megóvását, illetve helyreállítását célzó finanszírozási források előteremtésére és új, megerősített irányítási keretek létrehozására annak érdekében, hogy:

- eredményesebb legyen a végrehajtás és jobban nyomon lehessen követni az előrehaladást;
- bővüljön a szaktudás, hatékonyabbá váljon a finanszírozás és a beruházás;
- jobban érvényesüljenek a természetvédelmi szempontok a szakpolitikai és üzleti döntéshozatalban.

Új irányítási keret

Az EU-ban jelenleg nincs olyan átfogó irányítási keret, amely a nemzeti, európai vagy nemzetközi szinten elfogadott kötelezettségvállalások végrehajtását szabályozná. E hiányosság megszüntetése érdekében a Bizottság létrehoz egy új európai biodiverzitási irányítási keretet. Ezáltal felméri a fennálló kötelezettségeket és vállalásokat, és ütemtervet készít ezek végrehajtásához.

Az új irányítási keret biztosítja a biológiai sokféleséggel kapcsolatos uniós kötelezettségvállalások teljesítésében részt vevők közös felelősségét és munkáját. A keret elő fogja mozdítani az adminisztratív kapacitásépítést, az átláthatóságot, az érdekeltek bevonását és a részvételen alapuló kormányzást a különböző szinteken.

Az uniós környezetvédelmi jogszabályok végrehajtásának és érvényesítésének fokozása

Az elmúlt 30 évben az EU szilárd jogi keretet hozott létre természeti tőkéjének védelme és helyreállítása céljával. Az utóbbi időben végzett felmérések azonban azt mutatják, hogy hiába megfelelőek e jogszabályok, gyakorlati végrehajtásuk elmarad a szükségéstől. Ennek kétségbeejtő következményei vannak a biológiai sokféleségre nézve, és jelentős a gazdasági költsége. E stratégia középpontjában ezért az uniós környezetvédelmi jogszabályok teljes körű végrehajtása és érvényesítése áll, amihez hozzá kell rendelni a szükséges politikai, pénzügyi és emberi erőforrásokat.

A tagállamokkal, a környezetvédelmi ügynökségek hálózataival, ellenőrökkel, auditorokkal, a rendőrséggel, ügyészekkel és bírakkal együttműködve a Bizottság törekedni fog a megfelelésbiztosítás javítására.

Az alap egy integrált és az egész társadalmat bevonó megközelítés

A gazdaság a biológiai sokféleségért

Annak érdekében, hogy az üzleti stratégiákba teljes mértékben beépüljenek a környezet és a társadalom érdekei, a Bizottság új kezdeményezést terjeszt elő a fenntartható vállalatirányítás kapcsán. A Bizottság megkezdte a nem pénzügyi információk közzétételéről szóló irányelv értelmében a vállalkozásokra háruló jelentéstételi kötelezettségek felülvizsgálatát, hogy e nem pénzügyi jelentéstételt kiterjessze a környezettel, azon belül például a biológiai sokféleséggel kapcsolatos adatokra.

Beruházások, árazás és adók

A Bizottságnak meg kell erősítenie a biológiai sokféleség védelmének figyelembevételét biztosító keretet, többek között az uniós taxonómiai kritériumok megfelelő használatával, hogy az uniós finanszírozási intézkedések a biológiai sokféleségnek kedvező beruházásokat támogassanak.

A stratégia céljai számára, többek között a Natura 2000 szerinti beruházási prioritások és a zöld infrastruktúrák megvalósításához évente legalább 20 milliárd EUR-t kell felszabadítani a természettel kapcsolatos kiadásokra.

A természet értékének felmérése és figyelembevétele

A biológiai sokféleséggel kapcsolatos megfontolásokat jobban be kell építeni mind a kormányzati, mind az üzleti döntéshozatal minden szintjébe. Többek között mérni kell az egyes termékek és szervezetek környezeti lábnyomát, részben az életciklus-alapú megközelítés, részben a természeti tőkére vonatkozó számvitel alkalmazásával.

Az ismeretek, az oktatás és a készségek fejlesztése

Az Európai horizont program keretében meghatározásra kerül egy a biológiai sokféleségre vonatkozó, hosszú távú stratégiai kutatási menetrend. Ennek része lesz egy olyan tudománypolitikai mechanizmus, amellyel fokozható a biológiai sokféleséggel kapcsolatos kötelezettségvállalások végrehajtását előmozdító kutatás. A program megemelt finanszírozást biztosít.

A biológiai sokféleséggel kapcsolatos globális kihívások kezelését célzó intézkedések bevezetése

Az EU készen áll arra, hogy jó példával járjon elől a biológiai sokféleség világszerte válságos helyzetének kezelésében. Kiváltképp fontos olyan intézkedéseket hozni uniós szinten, melyek elősegítik a Biológiai Sokféleség Egyezményen alapuló világszintű összefogást és hathatós fellépést a biodiverzitás védelmében.

Az ambíciók fokozása és az elköteleződés megerősítése világszerte

A Bizottság javaslata szerint az EU-nak biztosítania kell, hogy a 2020 utáni időszakra vonatkozó globális keret legalább az alábbi elemeket tartalmazza:

- A fő feladat 2050-re a világ valamennyi ökoszisztémáját helyreállítani, ellenállóvá és védetté tenni.
- Erőteljesebb végrehajtási, nyomonkövetési és felülvizsgálati folyamatok.
- Támogató keretrendszer, amely a törekvéseket valósággá változtatja pénzügyi, kapacitásépítési, kutatási, innovációs és műszaki területen.
- A biológiai sokféleséghez kapcsolódó genetikai erőforrások használatából származó előnyök igazságos és méltányos megosztása.
- Az egyenlőség elve.

Külpolitikai eszközök igénybevétele az uniós törekvések terjesztéséhez

Nemzetközi óceánpolitikai irányítás

A nemzetközi óceánpolitikai irányítási menetrenddel összhangban az EU-nak támogatnia kell a nemzeti joghatóságokon kívüli területek tengeri biológiai sokféleségével foglalkozó, jogilag kötelező erejű és ambiciózus nemzetközi eszköz megkötését.

Kereskedelempolitika

A kereskedelmi politikának aktívan támogatnia kell az ökológiai átállást és annak részesévé kell válnia. A vadon élő állatok és növények jogellenes kereskedelme területén szintén fel kell lépni.

Fejlesztési együttműködés, szomszédságpolitika és az erőforrások mozgósítása

Az EU és tagállamai együttesen eleget tettek annak a kötelezettségvállalásnak, hogy megduplázzák a fejlődő országok számára a biológiai sokféleség védelme érdekében folyósított támogatásokat. Az EU készen áll a partnereivel közös munka folytatására és a támogatás megerősítésére. Az Uniónak erőteljesebben támogatnia kell világszerte a globális egészség szemlélet terjesztését.

4.1.1.3 „Farm to Fork” stratégia

A „Farm to Fork” stratégia az EGD alapján készült el. Az EGD meghatározza, hogy miként lehet Európát 2050-ig az első klímasegélyes kontinenssé tenni. Új, fenntartható és inkluzív növekedési stratégiát vázol fel, amely fellendíti a gazdaságot, javítja az emberek egészségét és életminőségét, gondot fordít a természetre, és amelyből senki nem marad ki. Az EGD egyik meghatározó területe a mezőgazdasági termelés, így a „Farm to Fork” stratégia a zöld megállapodás középpontjában áll.

Az „Farm to Fork” stratégia átfogó módon foglalkozik a fenntartható élelmiszerrendszerek kihívásaival, felismerve az egészséges emberek, az egészséges társadalmak és az egészséges bolygó közötti elválaszthatatlan kapcsolatokat.

A „Farm to Fork” stratégia új, átfogó módon közelíti meg azt a kérdést, hogy az

európaiak milyen értéket tulajdonítanak az élelmezés fenntarthatóságának. Egyaránt lehetőséget kínál az életmód, az egészség és a környezet javítására.

Az európai élelmiszer-ellátás világviszonylatban már jelenleg is biztonságos és bőséges, az európai élelmiszerek táplálóak és jó minőségűek. Sürgősen csökkenteni kell a peszticidektől és az antimikrobiális szerektől való függést és a műtrágyák túlzott használatát, továbbá növelni kell az ökológiai gazdálkodás részarányát, javítani kell az állatjólétet és vissza kell fordítani a biodiverzitás csökkenését.

A fenntartható élelmiszerrendszerekre való átállás hatalmas gazdasági lehetőséget is jelent. A polgárok elvárásai folyamatosan változnak, és jelentős változásokat idéznek elő az élelmiszerpiacon. Ez lehetőséget jelent a mezőgazdasági termelők, a halászok és az akvakultúra-termelők, valamint az élelmiszer-feldolgozók és étkeztetési szolgáltatók számára. A fenntarthatóságra való átállás lépéselőnybe hozhatja az uniós élelmiszerlánc valamennyi szereplőjét.

Az átmenethez szükséges az emberek étrendjének megváltoztatása. Az EU-ban 33 millió ember nem engedheti meg magának, hogy minden második nap minőségi ételeket fogyasszon, és az élelmezési segélyek elengedhetetlenek számos tagállam lakosságának egy része számára. Az élelmiszer-ellátás bizonytalansága és a megfizethetőségével kapcsolatos kockázatok jelentette kihívás a gazdasági visszaesés idején növekedhet, ezért alapvető fontosságú a fogyasztási szokások megváltoztatására és az élelmiszer-pazarlás megfékezésére irányuló intézkedések meghozatala.

A fenntartható élelmiszerrendszer elengedhetetlen a EGD éghajlati és környezetvédelmi célkitűzéseinek megvalósításához, miközben javítja az elsődleges termelők jövedelmét és erősíti az EU versenyképességét. Ez a stratégia támogatja az átmenetet azáltal, hogy a polgárok és az élelmiszer-vállalkozók számára egyaránt megnyíló új lehetőségekre helyezi a hangsúlyt.

Az EU célja, hogy csökkentse az uniós élelmiszerrendszer környezeti és éghajlati lábnyomát, erősítse annak rezilienciáját, biztosítsa az élelmezésbiztonságot az éghajlatváltozással és a biológiai sokféleség csökkenésével szemben, és a versenyképes fenntarthatóság felé történő globális átmenet élére álljon a termelőtől a fogyasztóig, kiaknázva az új lehetőségeket. Ez a következőket jelenti:

- annak biztosítása, hogy **az élelmiszer-termelést, -szállítást, -elosztást, -forgalmazást és -fogyasztást magában foglaló élelmiszerlánc semleges**

vagy pozitív környezeti hatást gyakoroljon, valamint az élelmiszerrendszer alapját képező földterületek, édesvízi és tengeri erőforrások megőrzése és helyreállítása; az éghajlatváltozás mérséklésének és hatásaihoz való alkalmazkodásnak a támogatása; a föld, a talaj, a víz, a levegő, a növények és az állatok egészségének és jólétének védelme; valamint a biológiai sokféleség csökkenésének visszafordítása;

- az **élelmezés- és táplálkozásbiztonság és a népegészségügy biztosítása** – annak garantálása révén, hogy mindenki elegendő, tápláló és fenntartható élelmiszerhez jusson, tiszteletben tartva a magas szintű biztonsági és minőségi, növényegészségügyi, valamint állategészségügyi és -jóléti előírásokat, és egyúttal az étrendi szükségleteket és az élelmiszerpreferenciákat is; valamint
- az **élelmiszerek megfizethetőségének megőrzése** az ellátási láncon belüli méltányosabb gazdasági megtérülés mellett, hogy a legfenntarthatóbb élelmiszerek váljanak a legmegfizethetőbbekké, az uniós ellátási ágazat versenyképességének előmozdítása, a tisztességes kereskedelem ösztönzése, új üzleti lehetőségek teremtése, az egységes piac integritásának, valamint a munkahelyi egészségvédelemnek és biztonságának a biztosítása mellett.

A „Farm to Fork” stratégia főbb elemei:

- A fenntartható élelmiszer-termelés biztosítása
- A fenntartható élelmiszer-feldolgozás, -nagykereskedelem, -kiskereskedelem, vendéglátás és étkeztetés gyakorlatainak ösztönzése
- A fenntartható élelmiszer-fogyasztás előmozdítása, megkönnyítve az egészséges, fenntartható étrendre való átállást
- Az élelmiszer-veszteség és -pazarlás csökkentése
- Az élelmezésbiztonság garantálása
- Az élelmiszercsalás elleni küzdelem az élelmiszer-ellátási láncban

A „Farm to Fork” stratégia kimelet céljai:

- A növényvédő szerek használatát illetően a Bizottság azok 50%-kal történő csökkentését írja elő 2030-ig.

- Legalább 50%-kal kívánják csökkenteni a tápanyagvesztéseket is, ügyelve arra, hogy a talajok természetes állapota és termékenysége ne romoljon, 2030-ra pedig legalább 20%-kal kevesebb műtrágyahasználatot irányoz elő.
- A Bizottság a Termőföldtől az Asztalig Stratégiában kiemelt szerepet szán az ökológiai gazdálkodás alatt álló területek növelésének, így azt 2030-ig uniós szinten a jelenlegi kb. 8%-ról legalább 25%-ra emelné. Mindezt egy cselekvési terv elkészítésével is szeretné biztosítani.

8. ábra – A „Farm to Fork” stratégia főbb céljai

	a víz- és légszennyezettség csökkentése érdekében 2030-ra 50%-kal csökkentse a növényvédő vegyszerek használatát és a használatukból eredő kockázatokat;
	lég-, talaj- és vízszennyezésért felelős túlzott tápanyagbevitel miatt legalább 50%-kal csökkentse a tápanyagvesztést, egyidejűleg pedig biztosítsa, hogy a talaj nem veszít termőképességéből; 2030-ra legalább 20%-kal csökkentse a műtrágyák használatát ;
	becslések szerint évente 33 000 ember halálát okozó antimikrobiális rezisztencia kialakulása miatt 2030-ra 50%-kal csökkentse a haszonállat-tenyésztésben és az akvakultúra-ágazatban felhasznált antimikrobiális szerek értékesítését ;
	2030-ra a mezőgazdasági területek 25%-án környezetbarát biogazdálkodás valósuljon meg;
	a becslések szerint 2017-ben az EU-ban több mint 950 000 ember halálára (a halálesetek 20%-a) visszavezethető egészségtelen táplálkozás miatt fenntarthatóélelmiszer-jelölési keretrendszer kerüljön kidolgozásra;
	felére csökkenjen az egy főre jutó élelmiszer-hulladék mennyisége az Európai Unióban, a Bizottság 2023-ig jogilag kötelező erejű célértékek elfogadására tesz javaslatot;
	az „Európai horizont” kutatási és innovációs keretprogram költségvetéséből az EU 10 milliárd eurót ruházzon be az élelmiszerekkel, biogazdasággal, természeti erőforrásokkal, mezőgazdasággal, halászattal, akvakultúrával és környezetvédelemmel kapcsolatos kutatás és innováció előmozdításába ;
	együttműködjön a nem uniós országokkal és a nemzetközi szereplőkkel annak érdekében, hogy az egész világon teret nyerjenek a fenntartható élelmiszerrendszerek.

A fenntartható élelmiszer-termelés biztosítása

A mezőgazdasági termelőknek gyorsabban kell átalakítaniuk termelési módszereiket, és a lehető legjobban ki kell aknázniuk a természet alapú, technológiai, digitális és úralapú megoldásokat a jobb éghajlati és környezeti eredmények elérése, az éghajlatváltozás hatásaival szembeni reziliencia növelése, valamint az inputanyagok (pl. növényvédő szerek, műtrágyák) használatának csökkentése és optimalizálása érdekében. Ezek a megoldások **emberi és pénzügyi befektetést** igényelnek, de a hozzáadott érték teremtése és a költségek csökkentése révén magasabb megtérülést

is ígérnek.

Az **új zöld üzleti modellek** egyik példája a termelők és erdészek által biztosított szénmegkötés. A szén-dioxidot a légkörből eltávolító gazdálkodási gyakorlatok hozzájárulnak a klímasemlegességi célkitűzéshez, és azokat a KAP-kifizetések vagy más köz- vagy magánkezdeményezések (szén-dioxid-piac) révén jutalmazni kell.

A **körforgásos bioalapú gazdaság** még mindig nagyrészt kiaknázatlan lehetőségeket rejt magában a mezőgazdasági termelők és szövetkezeteik számára. A mezőgazdasági termelőknek meg kell ragadniuk a lehetőségeket az állatállományból származó metánkibocsátás csökkentésére a **megújuló energia** termelésének fejlesztése és a mezőgazdasági hulladékból és maradékanyagokból, például trágyából származó biogáz előállítására szolgáló anaerob rothasztókba való beruházás révén.

A **vegyi növényvédő szerek** használata a mezőgazdaságban hozzájárul a talaj-, víz- és légszennyezéshez, a biológiai sokféleség csökkenéséhez, és károsíthatja a nem célzott növényeket, rovarokat, madarakat, emlősöket és kételtűeket. A Bizottság intézkedéseket hozott annak érdekében, hogy 2030-ig 50 %-kal csökkenjen a vegyi növényvédő szerek általános használata.

Felül fogja vizsgálni a peszticidek fenntartható használatáról szóló irányelvet, javítani fogja az **integrált növényvédelemre** vonatkozó rendelkezéseket, és elő fogja mozdítani a betakarítás kártevőkkel és betegségekkel szembeni védelmét szolgáló biztonságos alternatív módszerek szélesebb körű alkalmazását.

A levegő-, talaj- és vízszennyezés és az éghajlati hatások másik fő forrása a **tápanyagok** (különösen a nitrogén és a foszfor) **túlzott jelenléte** a környezetben, amely a túlzott használatból és abból ered, hogy a növények nem szívják fel hatékonyan minden, a mezőgazdaságban használt tápanyagot. A Bizottság együtt fog működni a tagállamokkal annak érdekében, hogy **integrált tápanyag-gazdálkodási cselekvési tervet** dolgozzon ki a tápanyagszennyezés forrásánál történő kezelésére és az állattenyésztési ágazat fenntarthatóságának növelésére.

Az **EU üvegházhatásúgáz-kibocsátásának** 10,3 %-áért a mezőgazdaság felelős, és ennek közel 70 %-a az állattenyésztési ágazatból származik. Ez nem szén-dioxid alapú üvegházhatású gázokból (metánból és dinitrogén-oxidból) áll. Emellett a teljes mezőgazdasági terület 68 %-át állattenyésztésre használják. Az állattenyésztés környezeti és éghajlati hatásának csökkentése, az importból származó kibocsátásáthelyezés elkerülése és a fenntarthatóbb állattenyésztésre való átállás

támogatása érdekében a Bizottság megkönnyíti a fenntartható és innovatív takarmány-adalékanyagok forgalomba hozatalát.

Az antimikrobiális szereknek az állati és emberi egészségügyi ellátásban való túlzott és nem megfelelő használatához kapcsolódó **antimikrobiális rezisztencia** becslések szerint évente 33 000 ember halálát okozza az EU-ban/EGT-ben, és jelentős egészségügyi költségekkel jár. A Bizottság ezért intézkedéseket fog hozni annak érdekében, hogy 2030-ig 50 %-kal csökkentse a haszonállatoknak szánt és az akvakultúrában használt antimikrobiális szerek értékesítését.

A bioélelmiszerek piaca várhatóan tovább növekszik, és a **biogazdálkodást** továbbra is támogatni kell, mivel pozitív hatást gyakorol a biológiai sokféleségre, munkahelyeket teremt és vonzza a fiatal mezőgazdasági termelőket. A megközelítés hozzá fog járulni annak a célkitűzésnek az eléréséhez, hogy 2030-ra az EU mezőgazdasági földterületeinek legalább 25 %-át ökológiai gazdálkodás keretében műveljék meg, és jelentősen növekedjen az ökológiai akvakultúras termelés.

Az új **ökorendszerek** jelentős finanszírozási forrást kínálnak a fenntartható gyakorlatok, például a precíziós mezőgazdaság, az agroökológia (beleértve a biogazdálkodást), a széngazdálkodás és az agrárerdészet fellendítésére. A tagállamoknak és a Bizottságnak biztosítaniuk kell, hogy ezekhez a stratégiai tervekben megfelelő forrásokat rendeljenek, és végrehajtásuk megvalósuljon. A Bizottság támogatni fogja a minimális forráselkülönítés bevezetését az ökorendszerek számára.

Végezetül, az elsődleges termelők átmeneti időszakban történő támogatása érdekében a Bizottság tisztázni fogja az ellátási láncok fenntarthatóságát előmozdító kollektív kezdeményezésekre vonatkozó **versenyszabályokat**. Segíteni fogja továbbá a mezőgazdasági termelőket, hogy megerősítsék pozíciójukat az ellátási láncban, és a mezőgazdasági termékek közös piacszervezésén belüli együttműködés lehetőségeinek ösztönzésével méltányosan részesedjenek a fenntartható termelés hozzáadott értékéből.

A fenntartható élelmiszer-feldolgozás, -nagykereskedelem, -kiskereskedelem, vendéglátás és étkeztetés gyakorlatainak ösztönzése

Az élelmiszer-feldolgozóknak, az élelmiszeripari szolgáltatóknak és -kiskereskedőknek jelentős hatásuk van a piac alakításában és a fogyasztók étrendi

döntéseinek befolyásolásában az általuk előállított élelmiszerek típusa és tápanyagösszetétele, a beszállítók kiválasztása, a termelési módszerek és a csomagolás, a szállítás, az értékesítés és a forgalmazás gyakorlata révén. Az EU élelmiszer- és italágazata, mint a legnagyobb globális élelmiszer-importőr és -exportőr, hatással van a globális kereskedelem környezeti és társadalmi lábnyomára is.

Az élelmiszeriparnak és a kiskereskedelmi ágazatnak utat kell mutatnia azáltal, hogy az élelmiszerrendszer általános környezeti lábnyomának csökkentése érdekében javítja az egészséges, fenntartható élelmiszerek elérhetőségét és megfizethetőségét. Ennek előmozdítása érdekében a Bizottság kidolgoz egy **a felelős üzleti és forgalmazási gyakorlatra vonatkozó uniós magatartási kódexet**, valamint egy nyomonkövetési keretet.

A Bizottság kezdeményezést készít elő a **vállalatirányítási keret** összes iparágban történő javítására, és ezáltal az élelmiszeripar számára is kötelezővé teszi a fenntarthatóság beépítését a vállalati stratégiákba. Az EU élelmiszer-környezetének javítása és az egészségesebb étrendre való átállás elősegítése érdekében a Bizottság **tápanyagprofilokat** fog kidolgozni, amelyek korlátozzák a magas zsír-, cukor- és sótartalmú élelmiszerek népszerűsítését (a tápanyag-összetételre vagy az egészségre vonatkozó állítások révén).

A Bizottság lépéseket fog tenni a fenntartható és társadalmilag felelős termelési módszerek és **körforgásos üzleti modellek** ösztönzése és növekedésük előmozdítása érdekében az élelmiszer-feldolgozásban és -kereskedelemben, különösen a kkv-k esetében, a körforgásos gazdaságra vonatkozó új cselekvési terv keretében előterjesztett célkitűzésekkel és kezdeményezésekkel összhangban.

Az **élelmiszer-csomagolás** kulcsszerepet játszik az élelmiszerrendszerek fenntarthatóságában. A Bizottság felül fogja vizsgálni az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokra vonatkozó jogszabályokat az élelmiszer-biztonság és a népegészségügy javítása érdekében.

Végezetül a Bizottság felül fogja vizsgálni a **forgalmazási előírásokat** annak érdekében, hogy biztosítsa a fenntartható mezőgazdasági, halászati és akvakultúra-termékek elterjedését. Meg fogja erősíteni a **földrajzi árujelzőkre** vonatkozó jogszabályi keretet, és adott esetben konkrét fenntarthatósági kritériumokat fog előírni. Ezen túlmenően a Bizottság, a regionális és helyi élelmiszerrendszerek rezilienciájának növelése céljából, a rövidebb ellátási láncok létrehozása érdekében

támogatni fogja a távolsági szállítástól való függőség csökkentését.

A fenntartható élelmiszer-fogyasztás előmozdítása, megkönnyítve az egészséges, fenntartható étrendre való átállást

A jelenlegi **élelmiszer-fogyasztási** szerkezet egészségügyi és környezetvédelmi szempontból egyaránt fenntarthatatlan. Míg az EU-ban az átlagos energiabevitel, vöröshús-, cukor-, só- és zsírbevitel továbbra is meghaladja az ajánlásokat, a teljes kiőrlésű gabona-, gyümölcs- és zöldségfélék, hüvelyesek és diófélék fogyasztása nem elegendő.

A Bizottság célja, hogy 2030-ig megfordítsa a túlsúly és az elhízás arányának növekedését az EU-ban. A növényi alapú étrendre és a húsmennyiség csökkentésére, valamint a zöldség- és gyümölcsfogyasztás növelésére való átállás nemcsak az életveszélyes betegségek kockázatát csökkenti, hanem az élelmiszerrendszer környezeti hatását is.

Az egyértelmű tájékoztatás, amely megkönnyíti a fogyasztók számára, hogy egészséges és fenntartható étrendet válasszanak, kedvező hatással lesz egészségükre és életminőségükre, és csökkenti az egészséggel kapcsolatos költségeket. Annak érdekében, hogy a **fogyasztók felelős módon** egészséges és fenntartható élelmiszereket választhassanak, a Bizottság javaslatot tesz a főlátómezős (FOP) tápértékjelölésre.

A fenntartható élelmiszerek **elérhetőségének és árának** javítása, valamint az intézményi étkeztetésben az egészséges és fenntartható étrendek előmozdítása érdekében a Bizottság meghatározza a fenntartható élelmiszer-beszerezés kötelező minimumkritériumait.

Az **adókedvezményeknek** a fenntartható élelmiszerrendszerre való átállást is elő kell mozdítaniuk, és arra kell ösztönözniük a fogyasztókat, hogy fenntartható és egészséges étrendet válasszanak.

Az élelmezésbiztonság garantálása

A fenntartható élelmiszerrendszernek mindenkor biztosítania kell az emberek biztonságos, tápláló és megfizethető élelmiszerrel való elégséges és változatos ellátását, nem utolsósorban válság idején. Az élelmiszerrendszerek fenntarthatóságát

befolyásoló események nem feltétlenül magából az élelmiszer-ellátási láncból erednek, hanem politikai, gazdasági, környezeti vagy egészségügyi válságok is előidézhetik azokat.

A Covid19-világjárvány felhívta a figyelmet a létfontosságú személyzet, például az agrár-élelmiszeripari dolgozók fontosságára is. Ezért különösen fontos az élelmiszerláncot érintő társadalmi-gazdasági következmények enyhítése és a **a szociális jogok európai pillérében** foglalt alapelvek tiszteletben tartásának biztosítása, különösen a bizonytalan, idényjellegű és be nem jelentett munkavállalók esetében.

A Bizottság fokozni fogja az **élelmiszerrendszereket érintő válságokra adott közös európai válasz** koordinálását az élelmezésbiztonság, annak érdekében, hogy biztosítsa az élelmezésbiztonságot, megerősítse a népegészségügyet és enyhítse a válság társadalmi-gazdasági hatásait az EU-ban. A levont tanulságok alapján a Bizottság értékelné fogja az élelmiszerrendszer rezilienciáját, és **vészhelyzeti tervet** dolgoz ki az **élelmiszer-ellátás és -biztonság bármilyen jellegű válság esetén történő biztosítása** érdekében.

Az élelmiszer-veszteség és -pazarlás csökkentése

Az élelmiszer-pazarlás csökkentése megtakarításokat eredményez a fogyasztók és a gazdasági szereplők számára, az egyébként elpazarolt élelmiszerfelesleg visszanyerése és újraelosztása pedig fontos társadalmi dimenzióval bír. A Bizottság kötelezettséget vállalt arra, hogy 2030-ig a felére csökkenti az egy főre jutó élelmiszer-hulladék mennyiségét kiskereskedelmi és fogyasztói szinten.

A Bizottság más uniós szakpolitikákba is beépíti az élelmiszer-veszteség és a hulladékmegelőzés kérdését. A **dátumjelölések** („fogyaszthatósági idő” és „minőségmegőrzési idő”) félreértése és helytelen használata élelmiszer-pazarláshoz vezet. A Bizottság a fogyasztóvédelmi kutatások eredményeinek figyelembevételével felül fogja vizsgálni az uniós szabályokat.

Az élelmiszercsalás elleni küzdelem az élelmiszer-ellátási láncban

Az élelmiszercsalás veszélyezteti az élelmiszerrendszerek fenntarthatóságát. Megtéveszti a fogyasztókat, és megakadályozza őket abban, hogy megalapozott

döntéseket hozzanak. Aláássa az élelmiszer-biztonságot, a tisztességes kereskedelmi gyakorlatokat, az élelmiszerpiacok ellenálló képességét és végső soron az egységes piacot. E tekintetben döntő fontosságú a hatékony, elrettentő hatású zéró tolerancia politika. A Bizottság fokozni fogja az élelmiszer-csalás elleni küzdelmet, hogy egyenlő versenyfeltételeket teremtsen a gazdasági szereplők számára, és megerősíti az ellenőrző és végrehajtó hatóságok hatásköreit.

9. ábra – „Farm to Fork” stratégia cselekvési terve

Intézkedések	Tájékoztató jellegű ütemterv	Szám
Javaslat a fenntartható élelmiszerrendszerek jogi keretére	2023	1
Vészhelyzeti terv kidolgozása az élelmiszer-ellátás és az élelmezésbiztonság biztosítására	2021 Q4	2
A fenntartható élelmiszer-termelés biztosítása		
Az egyes tagállamoknak szóló ajánlások elfogadása a közös agrárpolitika (KAP) kilenc konkrét célkitűzésének megvalósítására vonatkozóan a KAP-stratégiai terv tervezetének hivatalos benyújtása előtt	2020 Q4	3
Javaslat a peszticidek fenntartható használatáról szóló irányelv felülvizsgálatára a növényvédő szerek használatának, kockázatainak és az azoktól való függésnek a jelentős csökkentése, valamint az integrált növényvédelem javítása érdekében	2022 Q1	4
A növényvédő szerekre vonatkozó keretszabályozás vonatkozó végrehajtási rendeleteinek felülvizsgálata a biológiai hatóanyagokat tartalmazó növényvédő szerek forgalomba hozatalának megkönnyítése érdekében	2021 Q4	5
Javaslat a peszticidekre vonatkozó statisztikákról szóló rendelet felülvizsgálatára az adathiányok megszüntetése és a tényeken alapuló szakpolitikai döntéshozatal megerősítése érdekében	2023	6
Javaslat a hatályos állatjóléti jogszabályok felülvizsgálatára, többek között az állatok szállítására és levágására vonatkozóan	2023 Q4	7
Javaslat a takarmány-adalékanyagokról szóló rendelet felülvizsgálatára az állattenyésztés környezeti hatásának csökkentése érdekében	2021 Q4	8

Intézkedések	Tájékoztató jellegű ütemterv	Szám
Javaslat a mezőgazdasági számviteli információs hálózatról szóló rendelet felülvizsgálatára annak Gazdaságfenntarthatósági Információs Hálózattá való átalakítása céljából, a fenntartható gazdálkodási gyakorlatok széles körű elterjedésének elősegítése céljából	2022 Q2	9
Az EUMSZ-ben foglalt versenyszabályok hatályának a kollektív fellépések fenntarthatósága tekintetében történő pontosítása	2022 Q3	10
Az elsődleges termelők együttműködésére irányuló jogalkotási kezdeményezések az élelmiszer-ellátási láncban betöltött pozíciójuk megerősítése érdekében, és nem jogalkotási kezdeményezések az átláthatóság javítása érdekében	2021–2022.	11
Uniós széngazdálkodási kezdeményezés	2021 Q3	12
A fenntartható élelmiszer-feldolgozás, -nagykereskedelem, -kiskereskedelem, vendéglátás és étkeztetés gyakorlatainak ösztönzése		
Kezdeményezés a vállalatirányítási keret javítására, ideértve az élelmiszeriparban a fenntarthatóság vállalati stratégiába történő beépítésének követelményét	2021 Q1	13
Az élelmiszer-ellátási láncon belüli felelős üzleti és marketing-magatartásra vonatkozó uniós kódex és nyomonkövetési keret kidolgozása	2021 Q2	14
Kezdeményezések indítása a feldolgozott élelmiszerek összetétele megváltoztatásának ösztönzésére, beleértve az egyes tápanyagokra vonatkozó felső határértékek meghatározását	2021 Q4	15
Tápanyagprofilok meghatározása a magas só-, cukor- és/vagy zsírtartalmú élelmiszerek promóciójának korlátozása érdekében	2022 Q4	16
Javaslat az élelmiszerekkel érintkezésbe kerülő anyagokról szóló uniós jogszabályok felülvizsgálatára az élelmiszer-biztonság javítása, a polgárok egészségének biztosítása és az ágazat környezeti lábnyomának csökkentése érdekében	2022 Q4	17
Javaslat a mezőgazdasági, halászati és akvakultúra-termékekre vonatkozó uniós forgalmazási előírások felülvizsgálatára a fenntartható termékek elterjedésének és kínálatának biztosítása érdekében	2021–2022.	18

Intézkedések	Tájékoztató jellegű ütemterv	Szám
A koordináció fokozása az egységes piaci szabályok érvényesítése és az élelmiszer-csalás elleni küzdelem érdekében, többek között az OLAF vizsgálati kapacitásai megerősített használatának megfontolása révén	2021–2022.	19
A fenntartható élelmiszer-fogyasztás előmozdítása, megkönnyítve az egészséges, fenntartható étrendre való átállást		
Javaslat a kötelező, harmonizált, látómezős (FOP) tápértékjelölésre, amely lehetővé teszi a fogyasztók számára az egészségtudatos választásokat az élelmiszerekkel kapcsolatban	2022 Q4	20
Javaslat az eredetmegjelölés előírására egyes termékek esetében	2022 Q4	21
A fenntartható élelmiszer-beszerzésre vonatkozó kötelező minimumkritériumok meghatározása legjobb módozatainak kidolgozása az egészséges és fenntartható étrendek – többek között a biotermékek – iskolákban és közintézményekben történő népszerűsítése érdekében	2021 Q3	22
Javaslat egy olyan fenntartható élelmiszer-címkézési keretre, amely lehetővé teszi a fogyasztók számára, hogy fenntartható élelmiszereket válasszanak	2024	23
A mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek promóciójára irányuló uniós program felülvizsgálata a fenntartható termeléshez és fogyasztáshoz való hozzájárulásának fokozása céljából	2020 Q4	24
Az uniós iskolagyümölcs- és iskolazöldség-program jogi keretének felülvizsgálata azzal a céllal, hogy a program az egészséges és fenntartható élelmiszerekre összpontosítson	2023	25
Az élelmiszer-veszteség és -pazarlás csökkentése		
Javaslat az élelmiszer-pazarlás csökkentésére vonatkozó uniós szintű célkitűzésekre	2023	26
Javaslat a dátumjelölésre („fogyaszthatósági idő” és „minőségmegőrzési idő”) vonatkozó uniós szabályok felülvizsgálatára	2022 Q4	27

4.1.1.4 KAP Stratégia

A 2021-2027-es költségvetési időszakban a 2014-2020-as időszakhoz képest jelentős változás áll be a kohéziós politikák európai uniós szintű végrehajtási rendszerében. Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alap (EMVA) már nem lesz az Európai

Strukturális és Beruházási (ESB) alapok része. Így megváltozott a tervezés módszertana is. 2014-20-ban a többi alappal (ERFA, ESZA, KA, ETHA) közösen kellett tervezni az EMVA források felhasználását és egy közös Partnerségi Megállapodást kellett készíteni. A mostani időszakban az EMVA és a többi alap tervezése elválik egymástól, azaz a vidékfejlesztés kikerül a többi uniós fejlesztési alappal vonatkozó horizontális szabályozás hatálya alól. Az EMVA-ra a Közös Agrárpolitika (KAP) részeként az Európai Mezőgazdasági Garancia Alappal közösen KAP Stratégiai Tervet, a többi alappal Partnerségi Megállapodást, illetve operatív programokat kell készíteni.

Az EMVA és a strukturális alapok lehatárolását és együttműködését továbbra is meg kell tervezni és a KAP Stratégiai Tervben be kell mutatni. Fontos megemlíteni továbbá, hogy a komplex és több alapot felhasználó fejlesztéseket lehetővé tevő pénzügyi eszközök, az InvestEU és a LEADER-CLLD kapcsán megmarad a kapcsolat az EMVA és a többi alap között. Ez különösen a LEADER-CLLD kapcsán fontos, mivel a Bizottság javaslata szerint bevezetésre kerülne egy úgynevezett „multi-fund LEADER-CLLD”, amely alapjait már az átmeneti rendeletben is megjelenítették. A „multi-fund LEADER-CLLD” esetében meg kell határozni egy fő- és egy hozzájáruló alapot, amely a tervezés és elszámolás szabályrendszerét fogja megadni.

A reformtárgyalások elhúzódása miatt a Bizottság átmeneti szabályokra tett javaslatot, amely 2021-re és 2022-re biztosítja a kifizetések jogalapját. Az átmeneti szabályozás alapelve, hogy a jelenlegi (2014-2020-as) szabályok élnek tovább, de a kifizetések már az új uniós költségvetés terhére történnek. Az átmeneti évek elegendő időt juttatnak az uniós végrehajtási szabályok, majd a tervek elfogadására, ezt követően a nemzeti szabályok és informatikai rendszer előkészítésére.

Az EMVA és EMGA forrásokat érintő tervezés kötött pályáját megszabja, hogy a nemzeti terveknek kilenc, az unió által meghatározott specifikus és egy átfogó célkitűzés köré kell épülniük. A célkitűzések mindegyikére helyzetelemzést és SWOT-elemzést kellett készíteni, valamint a szükségleteket is ez alapján kellett megállapítani. A tagállamok a célkitűzések mentén alakították ki a KAP Stratégiai Tervük megvalósításához szükséges intézkedéseiket. Minden intézkedés esetében be kellett mutatni, hogy mely uniós cél eléréséhez járul hozzá, milyen hazai szükségletre ad választ, illetve hogy a támogatás hasznosulása hogyan lesz mérhető.

10. ábra – KAP stratégiai céljai (9+1)

Gazdasági fenntarthatósági célkitűzések

Cél 1. A mezőgazdasági üzemek fennmaradását biztosító jövedelem és reziliencia támogatása az Európai Unióban, az élelmiszerbiztonság fenntartása érdekében.

Cél 2. A piacorientáltság fokozása és a versenyképesség növelése, többek között a kutatás, a technológia és a digitalizáció fejlesztésének és terjesztésének előtérbe helyezése révén.

Cél 3. A mezőgazdasági termelők helyzetének javítása az értékláncban.

Zöld fenntarthatósági célkitűzések

Cél 4. Hozzájárulás az éghajlatváltozás mérsékléséhez és az ahhoz való alkalmazkodáshoz, valamint a fenntartható energia hasznosításának terjesztéséhez.

Cél 5. A fenntartható fejlődés és a természeti erőforrásokkal – például a vízzel, a talajjal és a levegővel – való hatékony gazdálkodás támogatása.

Cél 6. Hozzájárulás a biológiai sokféleség védelméhez, az ökoszisztéma-szolgáltatások gyarapításához, valamint az élőhelyek és tájak megőrzéséhez.

Társadalmi-vidéki fenntarthatósági célkitűzések

Cél 7. A mezőgazdasági pálya vonzóvá tétele a fiatal mezőgazdasági termelők számára, valamint a vállalkozásfejlesztés vidéki térségekben történő előmozdítása.

Cél 8. A foglalkoztatás, a növekedés, a társadalmi befogadás és a helyi fejlesztés előmozdítása a vidéki térségekben, ideértve a biomassza-alapú gazdaságot és a

fenntartható erdőgazdálkodást is.

Cél 9. Az uniós mezőgazdaság által az élelmiszerekkel és egészséggel kapcsolatos társadalmi igényekre adott válasz javítása, többek között a biztonságos, tápláló élelmiszerek fenntartható termelése, az élelmiszer-pazarlás és az állatjólét terén. Modernizációs célkitűzés, amely minden kihívás megoldásához hozzájárul

Általános cél

Cél 10. Agrártudás és innovációs rendszer: tudásátadás, innováció és digitalizáció.

KAP Stratégiai Tervükben a tagállamok maguk választhatják meg, hogy milyen intézkedéseket vezetnek be az uniós célok elérésére, de mind az eszközök, mind a költségvetés tekintetében figyelembe kell venniük a rendelet szabta kereteket.

A KAP történetében először kell nem csupán a vidékfejlesztési támogatásokra (II. pillér), hanem a közvetlen támogatásokra (I. pillér) is Stratégiai Tervet készíteni, illetve ennek részeként kell kezelni az ágazati támogatási programokat (I. pillér) is; azaz végső soron az összes agrártámogatásról egy KAP Stratégiai Tervet kell készítenie minden tagállamnak.

A magasabb környezeti ambíciószint egyértelmű elvárás, a Bizottság felügyelni fogja, hogy a tagországi KAP Stratégiai Tervek kellőképpen magas célkitűzéseket határoztak-e meg a környezet és éghajlatvédelmi célkitűzéseket illetően. A teljes KAP-költségvetés 40%-át kell környezetvédelmi és éghajlatpolitikai célok megvalósítására fordítani, az úgynevezett Zöld Felépítmény strukturális keretei között. Ez magában foglalja az előzőekben már kifejtett alap követelményrendszert, valamint az arra épülő, zömében többletvállalásokat ösztönző zöld beavatkozásokat is. Míg a 2014–2022 közötti időszakban a környezet és éghajlat szempontjából előnyös jó gyakorlatok alkalmazását inkább kötelező előírások formájában kívánták ösztönözni, a 2023–2027-es időszakban ezt a célt, immár az I. Pillérben is – a kötelező előírásokon felüli – önkéntes vállalások ösztönzésével, illetve ez alapján plusztámogatásra való jogosultsággal tervezik megvalósítani. Mindemellett, a továbbiakban is elérhetőek lesznek egyéb „zöld” támogatások is, megnövelt forráskerettel, ezzel is a fenntartható gazdálkodás irányába hatva.

A megerősített környezeti alapfeltételek (kondicionalitás) előírásai mind 2023-tól

alkalmazandók. A megerősített környezeti alapfeltételek az összes közvetlen kifizetés és területalapú vidékfejlesztési intézkedés előfeltételévé válnak. Tartalmilag a 2014–2022-es időszak kölcsönös megfeleltetési és zöldítési előírásait elegyíti, valamint néhány új elemmel bővíti: foszfátok diffúz szennyezésének megakadályozása; fenn tartható növényvédőszer-használat; vizes élőhelyek és tőzeglápok védelme.

Új elem az úgynevezett társadalmi feltételesség (szociális kondicionalitás), amely a munkaügyi ellenőrzéseket köti össze a Közös Agrárpolitika kifizetéseivel, és azok csökkentési lehetőségét teremti meg. Mivel az Európai Parlament számára ez a legfontosabb politikai kérdés volt, ezért a kompromisszum elérése érdekében megmaradt, de az intézkedés kidolgozását sikerült visszaterelni a hivatalos eljárásrendbe, és a bevezetés idejét pedig a felkészülés érdekében kitolni 2025-re, és végül nem kerül nevesítésre a specifikus KAP célkitűzések között.

A Bizottság a mezőgazdasági üzemek korszerűsítésében, modernizációjában hangsúlyos szerepet szán az úgynevezett agrártudás és innovációs rendszereknek (AKIS) a kutatás, az innováció és a digitalizáció ösztönzése és eredményeik terjesztése által, amelynek egy külön részstratégiaként kell szerepelnie a KAP Stratégiai Tervben. A fenti elvek mentén a tagállamok a KAP Stratégiai Tervükben maguk választhatják meg, hogy milyen intézkedéseket vezetnek be az uniós célok elérésére, de mind az eszközök, mind a költségvetés tekintetében figyelembe kell venniük a rendelet szabta kereteket.

Az új Közös Agrárpolitikában jelentős változás lesz, hogy az új teljesítési modell alapján a tagállamoknak az intézkedések sikerességének, illetve általában a támogatáspolitikai teljesítményének a mérésére a célok elérését alátámasztó tervszámokat és eredménymutatókat (úgynevezett indikátorokat) is meg kell határozniuk. Ilyenek a kibocsátási, eredmény-, hatás és kontextusmutatók. A Bizottság így a következő időszakban a helyszíni ellenőrzések helyett a tagországok által vállalt mutatók számonkérésére helyezi a hangsúlyt, tehát az ún. megfelelésalapú végrehajtást felváltja a teljesítmény vagy eredményalapú végrehajtás. A tagállamokra ezzel nagyobb felelősség hárul, mert ha ezen mutatók elmaradnak a vállalt eredménytől, akkor annak a pénzügyi következményei is lehetnek (akár támogatásmegvonás). A KAP Stratégiai Tervek végrehajtásának támogatására, az érintettek bevonására és a jó gyakorlatok terjesztésére mind uniós, mind nemzeti szinten úgynevezett KAP Hálózat jön létre.

A KAP Stratégiai Terv I. pillér fő elemek

Alaptámogatás

Elnevezéséből fakadóan ez a kötelező elem az, amely a rendszer alapját adja. A termelők akkor részesülhetnek maradéktalanul az alaptámogatásban, ha teljesítik a kondicionalitás feltételeit. Az alaptámogatás számítása maradványelven alapul. Ez azt jelenti, hogy részben kötelezően, részben tagállami döntés függvényében a tagállam milyen elemekből álló modellt alakít ki és az egyes beavatkozásokhoz mekkora pénzügyi keretet rendel.

Kisgazdaságok támogatási rendszere

A tagállam által szabadon választható. Nem tartalmazza a jelenlegi megkötéseket (maximum évi 1250 euró átalánytámogatás, egyszeri belépés, stb.). Magyar javaslatra a finn elnökség lehetővé tette, hogy egy kiterjesztett, akár sávost rendszert alakíthasson ki a tagállam, ahol az egyes sávokban differenciált hektár alapú vagy differenciált átalánytámogatást nyújt. Ezzel a módszerrel a felkerekítés az alkalmazott sávoktól függően az éves pénzügyi keret közel 2%-át tenné ki. Tekintettel arra, hogy a kisgazdaság támogatási rendszerben való részvétel a kondicionalitás teljesítése alól jelenleg még nem mentesít, de egyszerűsített ellenőrzést lehetővé tenne, a jogcím a nagyobb rugalmassággal népszerű lehet.

Redisztributív támogatás – átcsoportosításon alapuló támogatás

Ezen beavatkozás típus lényege, hogy a tagállam egy meghatározott hektárszámig vagy akár sávostan megemelt alaptámogatást ad a termelőknek.

Fiatalkorú gazdák támogatása az I. pillérben

A 40 évesnél fiatalabb termelők vehetik igénybe, akik most kezdik tevékenységüket a mezőgazdaságban. A tagállam határozhatja meg, hogy mekkora hektárszámig és milyen módszertannal, illetve emellett alkalmazza-e a vidékfejlesztési támogatások között szereplő egyösszegű induló támogatást is.

Ökorendszerek

A kondicionalitáson túlmenően újdonságként az I. pillérben is kötelező a tagállamoknak egy agrárkörnyezeti jogcím bevezetése, amelyet a termelők önkéntesen választhatnak. A jogcím nehezen tervezhető, tekintve, hogy termelői önkéntességen alapul, nincs előzménye az I. pillérben.

Termeléshez kötött támogatások

Munkaigényes, érzékeny ágazatokban nyújtható termeléshez kötött támogatás.

A KAP Stratégiai Terv lehetséges II. pilléres elemei

A KAP költségvetés 40%-át környezet- és klímavédelmi célokra, az EMVA források legalább 30%-át környezetvédelmi és klímavédelmi célkitűzésekre kell fordítani, míg LEADER-re minimum 5%-ot kell fordítani. Ezen felül minden egyéb intézkedés forrás-allokációja szakpolitikai döntés függvénye, ahol az ágazati igények mellett figyelembe kell venni az európai uniós szinten elvárt eredményindikátor-célértékeket.

A vidékfejlesztési támogatások kapcsán a tervek szerint a 2021-2027-es időszakban is támogatható marad a 2014-2020-as időszakban alkalmazott intézkedés nagy része. Fontos, hogy az alábbi intézkedések közül nem kötelező mindegyiket bevezetni, a tagállam saját szakpolitikai preferenciái szerint választhat.

11. ábra – KAP Stratégia II. pillér EU által meghatározott elemei

Beruházási támogatások

A tagállamok csak olyan tárgyi és nem tárgyi beruházásokra nyújthatnak támogatást, amelyek hozzájárulnak a KAP specifikus céljainak megvalósításához. Az erdészeti ágazat támogatását erdőkezelési tervre vagy ezzel megegyező eszközre kell alapozni. A tagállamok Stratégiai Tervében meg kell határozni azon beruházások listáját, amelyek nem támogathatóak.

Fiatal gazdálkodók és vidéki induló vállalkozások támogatása

Fiatal gazdálkodóknak vagy vidéki területeken folytatott nem mezőgazdasági jellegű tevékenységre fordítható, de a mezőgazdasági jövedelmek diverzifikációjához hozzájáruló, maximum 100.000 euró értékű átalányalapú támogatás. A támogatás pénzügyi eszközökkel is kombinálható.

Környezeti, éghajlati és más irányítási kötelezettségvállalásért nyújtott támogatások

A kötelező agrár-környezetgazdálkodási és éghajlati előírásokon túlmenően bizonyos minimum feltételekhez kötve, önkéntes alapon nyújtható támogatás azon gazdálkodók számára, akik elősegítik a KAP specifikus céljainak elérését. A vállalatoknak általában

5-7 éves időszakra kell szólniuk. Ideértendőek továbbá az ökológiai gazdálkodás támogatása, az állatjóléti intézkedések és a genetikai erőforrások megőrzésére irányuló támogatások, valamint az erdészeti támogatások.

Természeti vagy egyéb terület-specifikus hátrányok kompenzációja

Természeti vagy egyéb jellegű hátrányok kapcsán, hektár alapon, évente adható támogatás. A meghatározott bio-fizikai paraméterek alapján lehatárolt területek jogosultak a támogatásra.

Bizonyos kötelező előírásokból származó, terület-specifikus hátrányok kompenzációja

Terület-specifikus hátrányok kapcsán a gazdálkodóknak, erdőtulajdonosoknak és földterületek más használóinak nyújtható támogatás. A hátránnyal rendelkező területek meghatározásakor bevonhatók a Natura 2000, az európai uniós irányelvek alapján kijelölt erdőterületek, az egyéb behatárolt természetvédelmi területek, valamint a vízgyűjtő-gazdálkodási tervekben foglalt mezőgazdasági területek. A kifizetés a lehatárolásból adódó kompenzációra szolgál.

Kockázatkezelési eszközök

Az eszköz biztosítási díjakhoz vagy kölcsönös kockázatkezelési alapokhoz való pénzügyi hozzájárulást jelent. A tagállamoknak garantálniuk kell, hogy a támogatás csak az átlagos éves termelés legalább 20%-át meghaladó termés kiesést, vagy az előző három éves időszak, illetve az előző öt éves időszakból a legmagasabb és legkisebb mutató kizárásával számolt három éves átlag termelői jövedelemvesztéséget fedezi. A tagállamoknak az elszámolható költségek maximum 70%-ában kell korlátozni a támogatás mértékét.

Együttműködések támogatása

Legalább két szervezet bevonásával létrejövő, a különböző együttműködési formák ösztönzését támogató intervenció. Szélesebb körre kiterjedő támogatásokat kell ebbe a beavatkozásba érteni. A LEADER, az Európai Innovációs Partnerség, a Rövid Ellátási Láncok (REL) támogatása, a Termelői Csoportok (TCS) támogatása,

Minőségrendszerek támogatása, Mobilitás támogatása és Okos Falvak támogatása is ide tartozik.

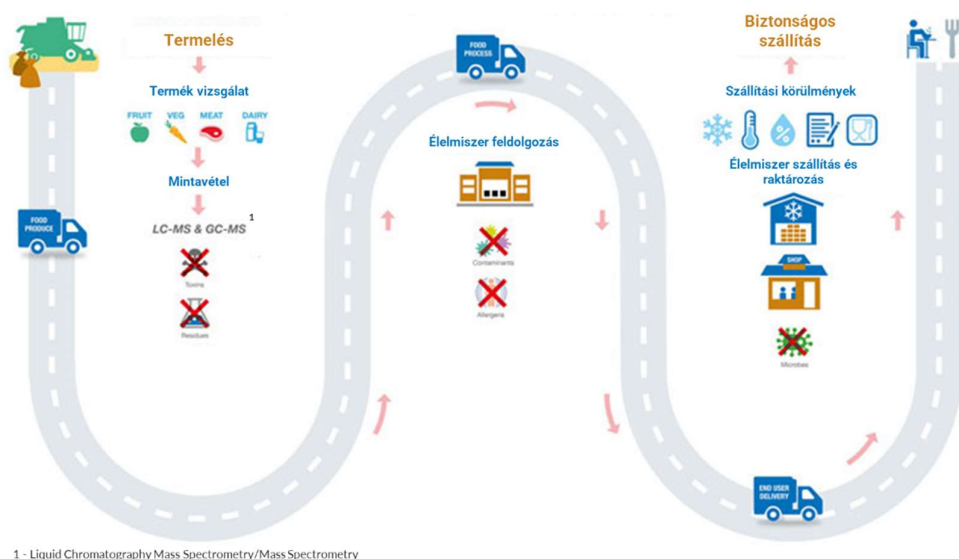
Mezőgazdasági tudás- és információcsere támogatása

A beavatkozás a széleskörű tájékoztatás, tudásátadás támogatására irányul, és az információs tevékenységekhez kapcsolódó költségek maximum 75%-ig lenne nyújtható, megfelelő indokolás mellett.

4.1.2 Egészséges élelmiszer előállításának feltételei

Az egészséges élelmiszerellátás feltétele, hogy az élelmiszer alapanyag termelés, a logisztikai műveletek, az élelmiszer feldolgozás, valamint az élelmiszer kereskedelem minden lépése szakszerű, ellenőrizhető (minőségbiztosított) és nyomonkövethető legyen. A minőségbiztosítás és nyomonkövetés rendszerét a 3.1 fejezetben ismertettük.

12. ábra – Élelmiszerbiztonság farmtól az asztalig⁷

Az egészséges élelmiszerellátáshoz a teljes termékpályákban szükséges gondolkodni. A mezőgazdasági alapanyagok nagy gondossággal történő előállítása nem elegendő, mert a teljes termékpályán biztosítani kell a gondosságot és az

⁷ <https://www.coleparmer.fr/tech-article/the-food-safety-journey-farm-to-fork> alapján, saját szerkesztés

egészséges paraméterek fenntartását.

A rövid ellátási láncok megfelelő alapanyag termelés esetén egyszerűsítik a feladatot. Azonban a termelők és fogyasztók közötti rövidebb út csak az élelmiszer kereskedelem kis részében működik, elsősorban logisztikai támogatás hiányában.

Az egészséges élelmiszer előállítás és ellátás (fogyasztókhöz való eljuttatás) főbb feltételei:

- Hozzáértő, gondos alapanyag termelés. A mezőgazdasági termelők környezeti erőforrásokat figyelembe vevő, egészségre nem ártalmas technológiák alkalmazásával történő termelése. A termelés minőségbiztosítása szükséges, ami igazolja a valós termelési folyamatokat, felhasznált input anyagokat.
- Ellenőrzött élelmiszer feldolgozás, amely biztosítja, hogy a feldolgozott élelmiszerek tartalmazzák az egészséges alapanyagok értékeit. A feldolgozás minőségbiztosítása és nyomonkövetése szükséges.
- Logisztikai szolgáltatás a teljes termékpályán, amely biztosítja a szállított termékek minőségének megőrzését, a nyomonkövetést és a minőségbiztosítást. A logisztikai szolgáltatás többször is csatlakozhat a termékpályához, szüksége esetén tartalmaz csomagolási és kommissiózási feladatokat is.
- Kiskereskedelem a termékek fogyasztókhöz való eljuttatása, illetve a fogyasztói adatok gyűjtése, feldolgozása (fogyasztás, igény stb.). A kereskedelmi szolgáltatás biztosítja az árusított termékek minőségének megőrzését, a nyomonkövetést és a minőségbiztosítást.
- A teljes termékpályán a nyomonkövetés és a minőségbiztosítási rendszerek összekapcsolásának lehetősége a termékekkel együtt a szükséges adatok és információk átadása a fogyasztóknak, illetve a HORECA szektornak.

4.2 „Farm to Fork” stratégia működésének helyzete Hargita megyében, szükséges fejlesztések azonosítása

4.2.1 A fenntartható élelmiszer-termelés biztosítása

Hargita megye mezőgazdaságának egyik fő erőforrása az alacsony szennyezettség, amelyre az elmúlt időszakban és jelenleg alkalmazott mezőgazdasági technológiák alacsony kockázatot jelentenek. A termelők nagy része, bár technológiailag bio vagy

öko termelést folytat, és az általuk előállított termékek minősége megfelel a minőségi elvárásoknak, nem rendelkezik erről megfelelő tanúsítvánnyal. A magasabb hozzáadott értékű, illetve minőségű termékek értékét a fogyasztói piac csak a fogyasztói bizalomnak megfelelő, vagyis a fogyasztói piacon elismert tanúsítvánnyal tudják a termelők érvényesíteni. Fontos kiemelni, hogy a fogyasztói piacon elismert tanúsítvány mellett biztosítani kell, hogy a termelés körülményeiről, illetve a termék minőségéről szóló információk eljussanak a fogyasztókig, akiknek így lehetőségük lesz választani a termékeket.

A fenntartható élelmiszer termelés egyik alapfeltétele, hogy a fogyasztók a termék árán keresztül hozzájáruljanak a fenntarthatóság biztosításához, a magasabb termelési költségekhez. Ehhez biztosítani kell, hogy a termékek eljussanak a magasabb vásárlóerővel rendelkező célcsoportokhoz, illetve a célcsoportok rendelkezzenek elegendő információval a termék választásához.

A hargita megyei fenntartható élelmiszer termeléshez feltételeihez, így közvetlenül hozzátartozik a minőségbiztosítás, valamint a termékpályák a termelők és a helyi élelmiszerfeldolgozók érdekeit is figyelembe vevő „menedzselése” is. Nem elegendő a megfelelő termelési és feldolgozási technológia alkalmazása, illetve a magas minőségű termék előállítása, a fenntartható termeléshez szükséges a piaci jelentlélet is biztosítani kell.

A megyei termelők egyre nagyobb arányban térnek át az igazolt bio termelésre. Egyre több székelyföldi gazda igyekszik átállni a gazdálkodás ezen formájára. A jövőt nézve nagy szerepük lesz azon gazdáknak, termelőknek, akik bioterményt és -termékeket állítanak elő, hisz az új közös agrárpolitikának is egyik fontos szegmensét képezi a biogazdálkodás.

Kovászna és Hargita megyében a Bio Székelyföld program részeként több mint 300 gazda 15 000 hektár földterület biominősítését indította el.

A fenntartható termelés biztosításához a termékpályán érvényesíthető magasabb jövedelem elérése mellett a körforgásos gazdaság fejlesztése is prioritás. A körforgásos bioalapú gazdaság kiaknázatlan lehetőségeket rejt magában a Hargita megyében a mezőgazdasági termelők és szövetkezeteik számára. Lehetőség a megújuló energia termelésének fejlesztése és a mezőgazdasági hulladékból és maradékanyagokból, például trágyából származó biogáz előállítása. A térségi termelési környezet több lehetőséget is nyújt a körforgásos gazdaság fejlesztésére, ami

a termelési költségeket csökkentheti.

A növényvédő szerek alkalmazása eddig sem volt jellemző a térségre, a bio gazdálkodásra való átállás, megfelelő jövedelmezőséggel biztosíthatja, a növényvédő szerek és vegyi alapú tápanyag utánpótlás minimális szinten tartását, a talaj-, víz- és légszennyezés minimalizálását, és a biodiverzitást fenntartását.

4.2.2 A fenntartható élelmiszer-feldolgozás, -nagykereskedelem, kiskereskedelem, vendéglátás és étkeztetés gyakorlatainak ösztönzése

A fenntartható élelmiszer feldolgozás és kereskedelem, valamint a HORECA szektor fejlesztéséhez biztosítani kell a minőségi és ellenőrizhető alapanyagot, az ellenőrizhető feldolgozás és alapanyag felhasználást, valamint a szintén ellenőrizhető kereskedelmet. A teljes élelmiszer termékpályán meg kell oldani a nyomkövetést és a minőségbiztosítást, az alapanyag, az adalék anyag és az alkalmazott technológiák rögzítését.

A teljes termékpálya szereplői számára a közös cél fogyasztói igények kielégítése kell legyen, a szükségeltek, így például az egészséges élelmiszer fogyasztás biztosításával. Fontos prioritás, hogy a termékpálya szereplők a hozzáadott érték mellett részesedjenek a termékpálya végén keletkezett árbevételből. A bio és öko termékek esetében a termékpálya szereplőknek biztosítani kell a termelők nagyobb hozzáadott értékének ellenértékét. A termékpályák működésére a kereskedőknek van a legnagyobb hatásuk, mert ők ismerik közvetlenül a fogyasztói szokásokat, elvárásokat, igényeket. A kereskedők az árazással, a termékek elérhetőségének biztosításával, a marketing tevékenységgel részben alakítani is tudják a keresletet, valamint az árazással megszabhatják a termékpálya elérhető jövedelmét.

A magasabb hozzáadott termékek esetében, a fenntartható termelés biztosítása érdekében fontos szempont a termelők érdekének képviselője a termékpálya működésében, a termékpálya jövedelemből való megfelelő részesedés érdekében.

A Hargita megyei termelők esetében tapasztalható jelenség, hogy a magas minőségű termékek esetében csak helyben, a közvetlen értékesítési csatornán keresztül tudják csak érvényesíteni a termékek minőségének megfelelő, valós piaci árat. A térségen kívül, csak kevés termék esetében érhető el a megfelelő jövedelem. A fenntartható termelés, feldolgozás érdekében fontos szempont a magas minőségű termékek kereskedelmi csatornáinak biztosítása.

A Hargita megyei természeti és termelési erőforrások lehetőséget ad a helyi termelőknek, hogy a magas minőségű élelmiszerek piacán, extra jövedelemre tegyenek szert, ezzel is a termelés környezeti és gazdasági fenntarthatóságát is támogatva. Az extra jövedelem eléréséhez szükséges az élelmiszer feldolgozás és a kereskedelem együttműködése. A Hargita megyei termelők a tömegtermelés területén versenyhátrányban vannak a gazdaságok és táblák méretei, a tagolt gazdaságok és a feldolgozás elaprózottsága következtében, amit integrált működéssel sem lényegesen javítani. A jelenlegi gazdálkodási környezet erőforrásaival elsősorban a magas minőségű piacon érhető el megfelelő szintű jövedelem.

A Hargita megyei élelmiszer az alacsony környezeti terhelés következtében egészséges élelmiszernek számít, így termelése a fogyasztókhöz való eljuttatása illeszkedik a EU által a „Farm to Fork” stratégiában felvázolt célokhoz. Azonban a fogyasztói bizalom kiépítéséhez és fenntartásához biztosítani kell az ellenőrizhető minőséget és a termékek nyomonkövethetőségét. A „Székely termék” védjegy kapcsán tervezett rendszer tartalmaz termék és folyamat minőségbiztosítási rendszer elemeket. A nyomonkövetéshez azonban további fejlesztések szükségesek, meg kell oldani például az egységes minőségű, egységes csomagolású, de több gazdaságban történő termék-előállítás. Szükséges a termék mozgatás logisztikai támogatása, a termékek fogyasztókhöz való eljuttatása, közvetlenül, vagy kereskedelmi csatornákon keresztül. Az EU KAP Stratégiája tartalmaz fejlesztési támogatási lehetőségeket a minőségbiztosítás, a nyomonkövetési és a logisztikai háttér biztosítására.

A helyi élelmiszer feldolgozás fejlesztése kapcsán prioritás a fenntartható működési elemek beépítése, valamint a magas minőségű feldolgozás, a magas minőségű alapanyagok használata és a nyomonkövethetőség biztosítása.

A felmérések alapján a Hargita megyében kiemelkedő méretű a rövid ellátási lánc működése. Sok helyi fogyasztó vásárol a helyi termelőktől, helyi piacokon, vagy kisebb boltokban, illetve átlagosan kevesen vásárolnak a hiper és szupermarketekben. Valamin jelentős az önellátás is a saját gazdaságok termékeiből. A termelők számára azonban fontos lenne, hogy meglévő értékesítési csatornák mellett a termékeiket kijutathassák a térségből, hogy azokat magas vásárlóerővel rendelkező célcsoportok is elérhessék.

A Hargita Megye Tanácsa által elindított „Székely Termék”, valamint „Hargita Sajt” védjegyek, márkák létrehozása és bővítése a helyi fogyasztók tájékoztatás mellett a

térgésen kívüli értékesítés lehetőségét is szolgálják. A „Székely Termék” minőségi előírásai fontosak a bizalom kiépítéséhez. A „Hargia Saj” márka pedig lehetővé teszi, hogy több termelő, hálózatban állítson elő egységes és magas minőségű, ellenőrzött és nyomonkövetett terméket. A „Hargita Saj” nagy tömegben előállítva, új prémium piacokra való bejutást eredményezhet.

4.2.3 A fenntartható élelmiszer-fogyasztás előmozdítása, megkönnyítve az egészséges, fenntartható étrendre való átállást

Az élelmiszer termékpályákat a fogyasztók döntései irányítják, illetve finanszírozzák. A fogyasztók az élelmiszer vásárlásnál döntenek az egyes termékpályák, illetve a termékpálya szereplők finanszírozásáról, jövedelméről. A termelők, illetve a termékpálya szereplők számára kiemelt prioritás, hogy ismerjék a fogyasztói szokásokat, a fogyasztói trendeket.

Egyre több fogyasztó döntésében jelenik meg a minőség, az egészséges táplálkozás, illetve egyre több fogyasztó engedheti meg magának, hogy a döntési szempontjai között a minőség is meghatározó helyen legyen.

A fenntartható, magas minőségű és egészséges élelmiszer termelés, feldolgozás, kereskedelem magasabb költségei és kisebb volumene szükségessé teszik, hogy a fogyasztók elismerjék a termékek magasabb árát. Azonban a fogyasztók többsége elvárja, hogy ellenőrizhető és nyomonkövethető legyen a minőség és a termelés, előállítás, feldolgozás folyamata.

A hargita megyei fogyasztók a felmérések alapján az átlag felett figyelnek a minőségre és az élelmiszer eredetére. A helyi fogyasztók esetében így elsősorban a rövid ellátási láncokon keresztül történő vásárlási szokás fenntartása, erősítése a cél.

A minőségi és egészséges hargita megyei termékek értékesítéséhez elsősorban a térségen kívüli értékesítés fejlesztése szükséges a minőséget megfizető célcsoport elérése céljából.

A hargita megyei termékek támogatják az EU azon céljait, hogy 2030-ig megfordítsa a túlsúly és az elhízás arányának növekedését. Támogatja a zöldség- és gyümölcsfogyasztás növelését, az életveszélyes betegségek kockázatát csökkentését és az élelmiszerrendszer környezeti hatásának optimalizálását.

4.2.4 Az élelmiszer-veszteség és -pazarlás csökkentése

A megyében élő fogyasztókra nem jellemző az élelmiszer pazarlás. A termelésre és a feldolgozásra sem jellemző az élelmiszer veszteség. A helyi termelési és fogyasztási kultúra az élelmiszer megbecsülésén alapszik.

4.2.5 Az élelmezésbiztonság garantálása

A felmérések alapján Hargita megyében a fogyasztók nagy része a hagyományos élelmiszerbeszerzési formákat preferálja. Egyedül a tejtermékek beszerzése esetében meghatározó a hiper- és szupermarketekben történő vásárlás, de a termelőtől való vásárlás is jelentős. Hargita és a kapcsolódó székely megyékben történelmileg meghatározó az önellátás képessége. A családi gazdaságok, valamint a birtok szerkezet garantálja a térség élelmezés biztonságát.

A fenntartható gazdasági és környezeti működés biztosítása esetén a megyei termelők hozzájárulhatnak a fogyasztók biztonságos, tápláló és megfizethető élelmiszerrel való elégséges és változatos ellátásához, akár a COVID-19-hez hasonló események esetén is.

A COVID-19 világjárvány a hargita megyei termelők esetében megerősítette a térségen belüli rövid ellátási láncok működését, valamint az önellátást.

A élelmezésbiztonság megerősítése érdekében a termelők és a helyi élelmiszer feldolgozó termékpályán belüli pozíciójának erősítése szükséges. Elsősorban a magas minőségű élelmsiszerek esetében a magasab jövedelem biztosítása. A magasabb jövedelem két módon érhető el:

- rövid ellátási lánc térségen belüli működésének erősítése,
- a magas minőségű termékek eljuttatása, a térségen kívüli magasabb vásárlóerővel rendelkező célcsoportokhoz.

4.2.6 Az élelmiszercsalás elleni küzdelem az élelmiszer-ellátási láncban

A „Székely Termék” védjegy kapcsán már felmerültek a jogosulatlan használat esete. A Hargita megyei termékek minősége, valamint piaci értéke alapján van kockázat a termékek hamisítására. Jelenleg nem áll rendelkezésre sem a minőségbiztosítás, sem a nyomkövetés eszközrendszere, így a hamisítás, vagy csalás lehetőségének kockázata jelentős.

Az élelmiszer-csalás veszélyezteti a fenntartható termelést. Megtéveszti a fogyasztókat, és megakadályozza őket abban, hogy megalapozott döntéseket hozzanak. Aláássa az élelmiszer-biztonságot, a tisztességes kereskedelmi gyakorlatokat, az élelmiszerpiacok ellenálló képességét és végső soron az egységes piacot.

A minőségbiztosítás és nyomonkövetés eszközeivel biztosítani lehet az elrettentő hatású zéró tolerancia működését.

4.3 Minőségbiztosított, egészséges élelmiszerek azonosítása, védjegy alkalmazása

A védjegy egy egyértelműen és pontosan ábrázolható, lajstromozott megjelölés, amely az egyes áruk és szolgáltatások azonosítására, mások által előállított áruk, illetve szolgáltatásoktól való megkülönböztetésére szolgál. Céljuk a fogyasztók tájékoztatása a különböző termékek és szolgáltatások eredetéről, minőségéről, valamint döntéseik tudatosságának elősegítése, a termékek sajátos és eltérő, de mindenképpen valamilyen szempontból különleges jellegének kiemelésével. A védjegyek egyfajta minőség jelzőként is szolgálnak, azzal, hogy kapcsolatot hivatottak kialakítani az áru és gyártója, valamint a szolgáltatás és nyújtója között.⁸

A védjegyeket elismertség szempontjából három csoportba lehet osztani:

- nemzeti,
- nemzetközi, illetve
- közösségi, ebben az esetben a különbség az elismertség szintjén van.

A **nemzeti** védjegy jellemzője, hogy csupán nemzeti szinten hatályos, semelyik másik ország nem fogadja el, mint védjegyet. A **nemzetközi** védjegy kizárólag azokban a kérelmező által megjelölt, a Madridi Szerződés és a Madridi Jegyzőkönyv tagállamaiban érvényes, melyekben a védjegy előírásai alapján oltalomképesnek minősül. A **közösségi** védjegy egy bejelentés és elfogadás alapján az Európai Unió összes tagországában érvényes.⁹

⁸ Darvasné Ördög Edit, Székelyhídi Katalin, Felkai Beáta Olga, Szabó Dorottya (2014): Az Európai Unió és a nemzeti élelmiszer minőségrendszerek védjegyek helyzete Magyarországon Agrárgazdasági Kutató Intézet

⁹ Székelyhídi Katalin, Felkai Beáta Olga, Darvasné Ördög Edit (2014): Védjegyek az élelmiszeriparban, Journal of Central European Green Innovation, 2. évfolyam, 3. szám, 93-110. oldal

A védjegyek közül négy típust lehet megkülönböztetni, melyek működése és célja eltérő. Ezek pedig

- az áru-,
- a szolgáltatás-,
- az együttes- illetve
- a tanúsító védjegyek.

Az **áru-**, valamint **szolgáltatás** védjegyek lényege, hogy kifejezetten egy adott vállalat által előállított termék vagy az általa nyújtott szolgáltatás megkülönböztetésére szolgálnak. Az **együttes** védjegyek egy társadalmi szervezet vagy valamilyen egyesülés tagjai által előállított terméket vagy szolgáltatást kívánnak megkülönböztetni.

A **tanúsító** védjegy, ahogy a nevében is benne van **egy adott termék vagy szolgáltatás valamilyen előre meghatározott minőségét vagy egyéb jellemzőjét tanúsítja** a fogyasztó számára. A tanúsító védjegyek esetében a védjegyjogosulttól történő megszerzést és használatának feltételeit minden esetben egy **követelményrendszer** szabályozza, továbbá ez a kapcsolódó szabályzat tartamaz minden olyan jellemzőt, ideértve az árujegyzéket, ami alapján egy termék vagy szolgáltatás jogosult lehet a védjegy használatára. Fontos eltérés a többi védjeggyel szemben, hogy a tanúsító védjegy esetében a tulajdonosa a védjegyet nem használja, csupán tanúsítást és ellenőrzést végez a használók számára.

4.3.1 A védjegyek által biztosított lehetőségek és előnyök a termelő részére

A védjegyek lehetővé teszik bizonyos termékek és szolgáltatások megkülönböztetését más hasonló termékektől és szolgáltatásoktól. Amellett, hogy segíti a fogyasztót a döntéshozatalban, a védjeggyel rendelkező termelők áruinak jelentős reklámot jelenthet, ezzel a piaci versenyben előnyt szerezve a versenytársakkal szemben.

A védjegyek azáltal, hogy a termékek minőségéről, eredetéről vagy előállításának módjáról sűrítve tartalmaz számtalan információt, segít a termelőnek a maga és a terméke közötti kapcsolat kommunikálásában a fogyasztó felé. Ez kimondottan jótékony hatással van a fogyasztó bizalmának megnyerésére és érdeklődése felkeltésére egy új termék bevezetése esetében. Másik oldalról pedig egy a már fogyasztók által ismert, hosszabb ideje a piacon lévő termék vagy szolgáltatás esetében a piacok és fogyasztók körének bővítésében játszhat hasznos szerepet.

A védjegyhasználó vállalatok a védjegyet saját reklámtevékenységük középpontjába állíthatják, mert egy jól kitalált és megalkotott védjegy rendkívül megnyerő tud lenni a fogyasztók számára és gyakran sokkal nagyobb hatást gyakorolnak gondolataikra, mint a száraz tények.

A tanúsító védjegyek kivételével egy saját védjegy megszerzése és annak termékeken való feltüntetése hasonló eredményt tud elérni, mint egy átgondolt márkázás. Ugyanis a fogyasztók fejében kedvező és pozitív vásárlási tapasztalat esetében megbízható termékként raktározódik és később a fogyasztást nagyobb eséllyel ismétli meg, mint egy névtelen, önálló karakterrel nem rendelkező termék esetében.

A tanúsító védjegyek esetében az azt használó vállalkozásoknak előnye abból származik, hogy egy már meglévő védjegy használatával tudnak előnyöket szerezni. Valamint a további ugyanazon védjegyet használó kimagasló jellemzőkkel rendelkező termékek által elért fogyasztói elégedettséget közvetetten a saját termékeikre is érvényesíthetik. Végül nem elhanyagolható szempont, hogy a termékeire védjegyet használó termelők a garantált minőség biztosítása ellentételezéseként valamennyivel magasabb árszínvonalon tudják értékesíteni termékeiket.

A gazdasági és piaci előnyökön túl a védjeggyel való jogosultság, vagy egy adott védjegy használati jogának megszerzése a termelő számára egyfajta elismerést is jelent. Azt bizonyítja (kiemelkedően a tanúsító védjegy), hogy az általa előállított termék vagy szolgáltatás minősége vagy egyéb jellemzője kiemelkedő és ezáltal érdemes az adott védjegy használatára és minden esetben képes megfelelni a szigorú ellenőrzéseknek.

4.3.2 EU által meghatározott tanúsítási rendszerek

Az EU három szintű tanúsítási rendszerrel és speciális tanúsításokkal támogatja és védi a minőségi mezőgazdasági- és élelmiszeripari termékeket és áruféleségeket.¹⁰ Ezek az uniós rendszerek elősegítik a változatos mezőgazdasági termelés meglétét, védik a termékneveket a visszaélésekkel és helytelen használattal szemben, illetve segítik a vásárlókat az egyes termékek speciális tulajdonságainak felismerésében.

¹⁰ https://ec.europa.eu/info/food-farming-fisheries/food-safety-and-quality/certification/quality-labels/quality-schemes-explained_hu

1. táblázat – Az Unió rendszerek tartalma és logója

Rendszer tartalma	Logó
<p>PDO – védett eredet-megjelölés: elismert szakértelem mellet készülő, meghatározott földrajzi területen termelt, feldogozott, elkészített mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek.</p>	
<p>PGI – védett földrajzi eredetjelzés: adott földrajzi területre szorosan kötődő mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek, melyek termelése, feldolgozása, előállítása közül legalább az egyik fázis szorosan köthető egy adott földrajzi területre.</p>	
<p>TSG – hagyományos, különleges termék: olyan hagyományos mezőgazdasági vagy élelmiszeripari termék, amelynek különleges tulajdonságát az EU elismeri</p>	

Az EU, felismerve a tanúsítási rendszerekben rejlő lehetőséget és gazdasági potenciált, valamint látva az önkéntes tanúsítási rendszerek tényerését, amely fogyasztói bizalmat, illetve a termékek iránti keresettségét gerjeszt, továbbfejlesztette a „belső” tanúsítási rendszereiről szóló jogi aktusokat. Ehhez felhasználták az eltelt időszak tapasztalatait, figyelembe vették a tagállamok termelőitől és élelmiszerfeldolgozóitól beérkezett igényeket.

A tanúsítási rendszerekről szóló kommunikációk, egyeztetések és más, uniós, vagy bizottsági szintű tevékenységek eredményeként a tanúsítási rendszerekről új, koherens, az átláthatóságot jobban biztosító tanácsi rendelet jelent meg (Tanács 1151/2012/EK rendelete) 2012. novemberében, amely 2013. január 4-től hatályos azzal a kitételrel, hogy a korábbi szabályozás alapján tanúsítást nyert termékekre és áruféleségekre visszamenőleges hatása nincs.

A rendelet fő célkitűzése, hogy a részletesebb, pontosabb szabályozás mentén biztosítsa a termelők és élelmiszer-feldolgozók tisztességes versenyfeltételeit, a fogyasztók számára megbízható információt nyújtson a termékekről, megfelelően védje a szellemi tulajdont és nem utolsó sorban az Unió belső piacait.

A rendelet új kategóriákat is teremt: választható megjelölés pl. a „hegyvidéki termék” kifejezés, amely mind az alapanyag, mind pedig a késztermék előállítása tekintetében

alkalmazható; de hasonló kifejezés használatára történik kezdeményezés a rendelet keretein belül azokra az áruféleségekre, amelyeket szigeten termelnek és dolgoznak fel.

A konkrét, termeléshez kötődő támogatások csökkentése, felszámolása kapcsán az EU keresi azon megoldásokat, amelyek lehetővé teszik a termékek promócióját, „támogatását”, de mindezt az alatt az egyre fokozódó nemzetközi nyomás alatt kell megtalálnia, amelyet a WTO tárgyalási fordulói jelentenek. A termékek jelölése jelenleg összhangban van a legújabb fogyasztói szokásokkal, trendekkel, de az EU-n belül sem egységes módon.

4.3.2.1 Oltalom alatt álló eredetmegjelölés (PDO)

Az PDO-ként bejegyzett terméknevek azok, amelyek a legszorosabban kapcsolódnak a termék előállításához szerinti helyhez.

- **Termékek** - Élelmiszerek, mezőgazdasági termékek és borok
- **Követelmények** - Az ilyen termékeket egy konkrét területen kell előállítani, feldolgozni vagy elkészíteni. Borok esetében ez azt jelenti, hogy a szőlőnek egy bizonyos földrajzi területről kell származnia.
- **Címke** - Élelmiszerek és mezőgazdasági termékek esetében kötelező, borok esetében opcionális

4.3.2.2 Oltalom alatt álló földrajzi jelzés (PGI)

Az PGI jelölés az adott földrajzi hely és a termék neve közötti kapcsolatot hangsúlyozza. Olyan termékekről van itt szó, amelyek különleges minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője a földrajzi eredetüknek tulajdonítható. Ez a jelölés azokat a szeszes italokat vagy ízesített borokat is védi, amelyek különleges minősége, hírneve vagy egyéb jellemzője a földrajzi eredetüknek tulajdonítható.

- **Termékek** - Élelmiszerek, mezőgazdasági termékek és borok, szeszes italok és ízesített borok
- **Követelmények** - Általában azok a termékek viselhetik ezt a jelzést, amelyeket részben egy adott régióban állítanak elő, dolgoznak fel vagy készítenek el. Borok esetében ez azt jelenti, hogy a felhasznált szőlő legalább 85%-ának egy bizonyos földrajzi területről kell származnia.

- **Címke** - Élelmiszerek és mezőgazdasági termékek esetében kötelező, borok esetében opcionális

A PDO és a PGI rendszerekről szóló szabályozás a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek földrajzi jelzéseinek és eredet-megjelöléseinek oltalmáról szóló rendeletben került megfogalmazásra.¹¹

4.3.2.3 Hagyományos különleges termék (TGS)

A hagyományos különleges termék (TGS) a hagyományos szempontokat emeli ki (pl. egy termék előállításának módja vagy összetétele), anélkül, hogy azok egy speciális földrajzi területhez kapcsolódnának. A hagyományos különleges termékként való megjelölés védi a terméket a hamisítás és a visszaélések ellen.

- **Termékek** - Élelmiszerek és mezőgazdasági termékek
- **Címke** - Valamennyi termék esetében kötelező

A TSG tanúsítási rendszerrel kapcsolatos feltételek a Tanács 509/2006/EK rendeletében (2006. március 20.) kerültek szabályozásra.

A szóban forgó három tanúsítási rendszer az a fentiekben látható logók használatát jelenti az adott, minősítést elnyerő termékeken. A fenti rendszerek valamelyikében részt vevő termékek az EU hivatalos honlapján is elérhetőek.¹²

4.3.2.4 Hegyvidéki termék

A „hegyvidéki termék”¹³ minősítés a nehéz természeti adottságú hegyvidékeken készített termékek jellegzetességeit emeli ki.

A jelzésnek köszönhetően a fogyasztók azonosítani tudják azokat a termékeket, amelyek ilyen jellegzetességekkel rendelkeznek, a termelők pedig hatékonyabban

¹¹ A BIZOTTSÁG 664/2014/EU FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE (2013. december 18.) az 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az oltalom alatt álló eredetmegjelölések, az oltalom alatt álló földrajzi jelzések és a hagyományos különleges termékek uniós szimbólumainak létrehozása tekintetében, valamint a származásra vonatkozó bizonyos szabályok, bizonyos eljárási szabályok és bizonyos kiegészítő átmeneti szabályok tekintetében történő kiegészítéséről

¹² <http://ec.europa.eu/agriculture/quality/door/list.html;jsessionid=pL0hLqQLXhNmFQyFl1b24mY3t9dJQPflg3xbL2YphGT4k6zdWn34!-370879141>

¹³ A BIZOTTSÁG 665/2014/EU FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE (2014. március 11.) az 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a „hegyvidéki termék” minősítésre utaló választható kifejezés használatának feltételei tekintetében történő kiegészítéséről

értékesíthetik termékeiket.

- **Termékek** - Élelmiszerek és mezőgazdasági termékek
- **Követelmények** - A takarmány és az alapanyagok hegyvidéki termékekből származnak. A feldolgozott termékek akkor viselhetik ezt az elnevezést, ha a feldolgozás is hegyvidéki területen történik.

4.3.2.5 Önkéntes tanúsítási rendszerek az Európai Unióban¹⁴

Az elmúlt években jelentősen megnőtt a mezőgazdasági termékekre és az élelmiszerekre vonatkozó önkéntes tanúsítási rendszerek száma. A Bizottság által ezekről 2010-ben készített felmérés¹⁵ szerint több mint 440 ilyen rendszer létezik, és többségüket az elmúlt évtizedben hozták létre.

A magán tanúsítási rendszerek esetében természetesen nem kell jogszabályi követelmények teljesülését igazolni. Fontos, hogy a mezőgazdasági és az élelmiszeripari ágazatban működő magán tanúsítási rendszerek a jövőben is önkéntes jellegűek maradjanak. Amennyiben egy vállalkozás azzal a céllal tanúsíttatja egyes alapvető követelmények teljesülését, hogy megkönnyítse az élelmiszer-ellátási lánc többi szereplőjével való tranzakciókat, ez semmi esetben sem vezethet a termékek megkülönböztetéséhez a piacon.

A tanúsítási rendszerek előnyeit élvezhetik a termelők (nagyobb piaci részesedés, nagyobb jövedelemtermelő képesség), az élelmiszer feldolgozók (jó minőségű és megbízható alapanyagok a beszállítói oldalon) és természetesen a fogyasztók, akik a termékeken megbízható információkat kapnak annak tulajdonságairól, eredetéről. Azonban a Bizottság önkéntes tanúsítási rendszerekről szóló közleménye több potenciális hátrányra is rámutat: hátrányos lehet az egységes piac veszélyeztetése szempontjából; a követelmények átláthatósága szempontjából; elképzelhető, hogy alapvető EU-s élelmiszerminőségi kritériumokat tüntet fel egy tanúsítási rendszer úgy, hogy az többlet-értéket sugall a vásárlók felé és így félrevezetheti a fogyasztókat. Szintén felmerül annak a kockázata, hogy egy rendszer olyan költségeket és terheket jelenthet a termelők számára, amelynek ellenértéke, vagy főleg ezen felüli

¹⁴ A Bizottság közleménye – A mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek önkéntes tanúsítási rendszereivel kapcsolatos bevált gyakorlatokra vonatkozó európai uniós iránymutatások (2010/C 341/04)

¹⁵ Az Areté által a Mezőgazdasági Főigazgatóság számára készített tanulmány:
http://ec.europa.eu/agriculture/quality/index_en.htm

jövedelmezősége nem térül vissza a minőségi kritériumok betartása esetén sem. Abban az esetben viszont, ha a termelő nem lép be a tanúsítási rendszerbe, előfordulhat, hogy kiszorul a piacról (különösen egy adott földrajzi területre jellemző termék, vagy más speciális termék előállításának esetén).

A nagyszámú magánkezdemenyezésű - azaz nem az EU hivatalos szervezetei által kezdeményezett – tanúsítási rendszer alkalmazási körét, célkitűzéseit, struktúráit és működési módszereit tekintve igen változatosak. A rendszerek közötti egyik fő különbség abban áll, hogy támaszkodnak-e vagy sem harmadik fél általi igazolásra, így módon tehát két csoportra oszthatjuk őket: saját nyilatkozaton alapuló rendszerekre és tanúsítási rendszerekre.

A tanúsítási rendszerek tovább csoportosíthatók aszerint, hogy vállalkozások közötti (business-to-business, B2B) vagy pedig a vállalkozások által a fogyasztó felé történő információszolgáltatást célozzák (business-to-consumers, B2C).

Egy másik fontos osztályozási szempont, hogy egy adott rendszer termékeket és folyamatokat értékel-e (főként a B2C rendszerek), vagy irányítási rendszereket (főként a B2B-rendszerek).

Az Európai Unió Bizottsága a tanúsítási rendszerek átlátható működése, a jogszabályoknak való megfelelése és hitelességük fenntartása érdekében a mezőgazdasági termékek és élelmiszerek tanúsítási rendszereivel kapcsolatos iránymutatások kidolgozását végezte el. **A tanúsítási rendszereknek számos, már érvényben lévő jogi szabályozást és egyéb szempontot figyelembe kell venniük működésük kialakításakor**, ennek áttekintésében is segítséget nyújtanak az iránymutatások.

A fentiekén túl a Bizottság a hivatkozott közleményében ajánlásokat ad meg a tanúsítási rendszerekben való részvételre, a rendszerek kidolgozására, azok követelményeire és a rendszerek állításainak egyértelműségére (azaz a tanúsított tulajdonságok egyértelmű megfogalmazására) vonatkozóan. Szintén javaslatokat tesz a tanúsított tulajdonságok és követelmények alátámasztására szolgáló módszereket, bizonyítékokat illetően, a tanúsítás ellenőrzésére és költségeire és a rendszerek közötti átfedésekre vonatkozóan.

4.3.3 Hargita megyei védjegyek

4.3.3.1 „Székely Termék” védjegy és tanúsítvány

„Székely Termék” védjegy és tanúsítási rendszer létrehozása 2008-ban kezdődött el. A védjegyet Hargita Megyei Tanács jegyezte be és működteti. A védjegy bejegyzésére 2009. július 31-én került sor

2011-től a „Székely Termék” védjegy a Hargita Megye Fejlesztési Ügynöksége kezelésébe került. Az Ügynökség a védjegyodaítelő-bizottság munkáját a Hargita Megye Tanácsával közösen adminisztrálja. Elkészült a módszertana, a „Székely Termékek” szabadalmaztatásának, valamint ellenőrzésének.

Jelenleg 160 termelőnek, több mint 1200 fajta terméke használja a védjegyet. A termelők közül sokan vannak, akik évek óta kitartanak a védjegy mellett, és mindig újra igénylik.

A „Székely Termék” védjegy és tanúsítási rendszer célja a Székelyföldön előállított jellegzetes, magas minőségű termékek és szolgáltatások népszerűsítése Székelyföldön, Romániában, valamint a határokon túl. A tudatos fogyasztói magatartás kialakításának elősegítése. A környezetbarát módon előállított, egészséges és minőségi székelyföldi termékek fogyasztásának ösztönzése az egészséges életmód érdekében. A közösségek helyi identitástudatának megerősítése és megőrzése, a termelők közötti kapcsolat megerősítésével.

13. ábra – „Székely Termék” védjegy logo

A védjegy elnyerésének feltétele, hogy a termelő megfelelő engedélyekkel rendelkezzen, jellegzetesen helyi terméket vagy szolgáltatást kínáljon, ipari termékek esetén kapcsolódjon a hely hagyományaihoz, helyi alapanyagból készüljön, vagy bizonyítsa a termék piaci és gazdasági szerepét előny, ha a térség lakóinak jövedelemszerzési lehetőséget biztosít. Vállalja a termék minőségét és az

előállításával és forgalomba hozatalával kapcsolatos törvényes feltételeket betartja.

A „Székely Termék” védjegy tanúsítását a Elbíráló-Ellenőrző Bizottság értékeli és adja ki. A védjegyet elnyert termelők jogot nyernek a védjegy használatára a licenz szerződésben foglaltak szerint, minden tanúsított termékére/szolgáltatására. Amennyiben a védjegy használatára jogot nyert vállalkozás a Működi szabályzat valamely pontját nem tartja be, a Elbíráló-Ellenőrző Bizottság felszólítja és határidőt ad a hiányosságok kiküszöbölésére Amennyiben a megadott határidőn belül a felszólított vállalkozó nem oldja meg a problémát, a Elbíráló-Ellenőrző Bizottság javaslatára a védjegytulajdonosnak jogában áll dönteni a védjegyhasználat jogának megvonásáról és a védjegyhasználatra jogosultak listájáról törölni az érintett vállalkozót.

Az Elbíráló-Ellenőrző Bizottság évente pár alkalommal ülésezik. A bizottság összetétele:

- Népművészeti szakember;
- Kézműves és textil szakember;
- Élelmiszer szakember;
- Építész szakember;
- Agrármérnök szakember;
- Hargita Megye Tanácsa és Hargita Megye Fejlesztési Ügynöksége munkatársai

A „Székely Termék” védjegy odaítéléshez szükséges, hogy a termék teljesítse a minőségi elvárásokat, és kizáró jelleggel a 3 megye valamelyikében készüljön (Hargita megye, Maros megye és Kovászna megye). A kritérium rendszernél továbbá 4 kategória került meghatározásra:

- Élelmiszer termék,
- Kézműves termék,
- Szellemi termék és
- Ipari termék.

Minden élelmiszer terméknek meg kell felelnie az alábbi feltételeknek

- A termék megfelel az élelmiszerbiztonsági feltételeknek
- Az alapanyagok saját farmról származnak, vagy más hiteles helyi termelőktől, amelyet az ellenőrző bizottság számára kell tudjon bizonyítani számlával együtt, valamint a termelt mennyiséget is alá kell támasztani

- A termelés során a szükséges anyagok beszerzése legalább 51%-ban a történelmi Székelyföld határain belül történik.
- A saját gazdaságból származó alapanyagok előállítása során nem használnak vegyszereket és műtrágyát, esetleg hajlandóságot mutatnak biogazdálkodásra való átállásra.
- A termék nem tartalmaz tartósítószer, mesterséges ízesítő és színezőanyagot, valamint állományjavító anyagokat.
- A termék kiváló érzékelhető tulajdonosokkal rendelkezik
- A termék típusára jellemző színárnyalattal és színintenzitással, jellegének megfelelő illatintenzitással és ízzel rendelkezik.

Mindezek ellenőrzését az Elbíráló-Ellenőrző bizottság köteles ellenőrizni az elbírálás napján, ellenkező esetben a termék nem minősíthető védjegyre. Ezenkívül az Elbíráló-Ellenőrző bizottság véletlenszerű (szűrőpróba) és előre bejelentett ellenőrzéseket is tart, annak érdekében, hogy a termékek minősége továbbra is a megfelelő legyen. A védjeggyel rendelkező termelőnek ezt vállalnia kell.

A Székely Termékek védelme érdekében szükséges néhány feltételt betartani:

- A nyomon követhetőség
 - Védjegyhasználónak napra kész nyilvántartást kell vezetnie, ezt 5 évig meg kell őrizni.
 - A termékek mennyiségéről
 - Az előállítás idejéről és helyéről
 - Az értékesített mennyiségről
 - Az értékesítés helyéről, idejéről
 - Védjegyhasználónak nyilvántartást kell vezetni és azt 5 évig megőrizni:
 - a felhasznált takarmány-adalékanyagokról
 - a felhasznált állatgyógyászati készítményekről
 - a növényvédő szerek felhasználásáról
 - állatoknál előforduló megbetegedésekről, a növények esetében tapasztalt kártevőkről.
- Védjegyhasználónak termék adatlapot kell készítenie az alaptermékből előállított élelmiszerről a következő tartalommal:
 - név, cím,
 - élelmiszer előállítás helye,

- élelmiszer megnevezése,
- az összetevők csökkenő sorrendben való felsorolása,
- fogyaszthatósági időtartam,
- minőség megőrzési időtartam,
- tárolási hőmérséklet.

4.3.3.2 Hegyvidéki termék¹⁶

Románia területének 29,9%-a hegyvidéki, a mezőgazdasági termelés 9,15%-a hegyvidéki területeken folyik, ami az EU hegyvidéki termelésének 0,7%-át teszi ki. Ezért Románia hegyvidéki régiói jelentős gazdasági, társadalmi, kulturális és környezeti potenciállal rendelkező területek. Az ország az egyik legaktívabb tagállam a „hegyvidéki termék” fejlesztésében hegyvidéki területein:

- 2016 júliusában a kormány kiadta a 2016. évi 1. sz. 506 rendeletet, amely meghatározta a 665/2014/EK rendelet végrehajtásának intézményi kereteit és intézkedéseit.
- A Földművelésügyi Minisztérium 2017 márciusában kiadta az 52/2017. számú rendeletet az utólagos módosításokkal és aktualizálásokkal, amelyek jóváhagyták az eljárást, amelyet a hegyvidéki termék kifejezést használni kívánóknak követniük kell a kifejezés használatához.

A Hegyvidéki Ügynökség a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium része, felelős az „hegyvidéki termék” védjegy kiadásának helyi hatóságok általi végrehajtásának koordinálásáért. A „hegyvidéki termék” használatára vonatkozó kérelmek elemzése, az engedélyezés és a védjegy használóinak monitorozása helyi szinten történik.

A Hegyvidéki Ügynökség nyomon követi az összes felhasználót a hegyvidéki termékek nemzeti nyilvántartásában. Románia úgy döntött, hogy a monitorozáshoz előzetes engedélyt kér a gazdálkodóktól, mielőtt használhatják a „hegyvidéki termék” védjegyet.

A Nemzeti Fogyasztóvédelmi Hatóság felelős a piaci ellenőrzésekért, és ellenőrzi, hogy a termelő megkapta-e a „hegyvidéki termék” használatára vonatkozó engedélyt, és a címkézés megfelel-e a nemzeti szabályozásnak.

¹⁶ <https://www.euromontana.org/>

Az alkalmazott formátumra vonatkozó szabályok: 2019 januárjában a kormány kiadta a 49. rendeletet, amely szabályozza a „hegyvidéki termék” védjegyhez használandó nemzeti logót.

14. ábra – Hegyvidéki termék védjegy logo

2017 júliusa óta 573 terméket regisztráltak a „hegyvidéki termék” védjegy alatt¹⁷: 264 tejet és tejterméket, 9 húst és húskészítményt, 183 gyümölcsöt, ill. zöldségfélét, 107 méhészeti termék, 9 haltermék és 1 kenyér, pékáru és péksütemény. A teljes adatbázis itt érhető el. A „hegyvidéki termék” védjegyet használó termékek számának jelentős növekedése négy okkal magyarázható:

- A „hegyvidéki termék” megszerzésének teljes folyamatát a Nemzeti Hegyvidéki Ügynökség (nyilvánosság, regisztráció, ellenőrzés, ellenőrzések) központosította, amelynek célja a hegyvidéki területek hosszú távú fejlődésének támogatása.
- A „hegyvidéki termék” védjegy biztosítja a fogyasztó számára, hogy a termékek valóban a hegyekből származnak, mivel az egész folyamatot a hatóságok tanúsítják.
- Egy logó és egy országos adatbázis a termékek jobb megismerhetősége érdekében
- Erőteljes kampány a médiában, a termelők részvétele nagy országos rendezvényeken, hogy felhívják a figyelmet és meggyőzzék a fogyasztókat a hegyvidéki termékek hozzáadott értékéről.

¹⁷ <http://azm.gov.ro/wp-content/uploads/2020/03/RNPM-31.03.2020.xlsx>

4.4 Ellátási lánc rövidítésének feltételei a megyékben

Az élelmiszer fogyasztói piacokon jelenleg mérhető fogyasztói elvárások között az **ár** mellett az ellenőrzött **minőségű**, minőségbiztosított termékek és a **kényelmes** beszerzési lehetőség a három kiemelkedő szempont. A tudatos vásárlók csoportja folyamatosan növekszik, de jelenleg a nagyobb vásárlóerővel rendelkező piacokon sem haladja meg a 20%-ot. Az alacsonyabb vásárlóerővel rendelkező piacokon a tudatos fogyasztók aránya 10% alatt marad.

A hiper- és szupemarketek a három szempontot egyben tudják kezelni:

- A sajátmárkás termékek, valamint a regionálisan menedzselte beszerzési és logisztikai rendszerek, a nagy tömegű beszerzések biztosítják az **ár** előnyt.
- A láncok által működtetett **minőségbiztosítási** rendszerek alapozzák meg az élelmiszer vásárláshoz szükséges bizalmat.
- A nagy alapterületű, gépkocsival könnyen elérhető üzletek, az egy helyen történő beszerzési lehetőséggel a **kényelmes** vásárlást szolgálják.

Az élelmiszer kereskedelmi láncok a tömegtermékek értékesítésében a legtöbb piacon piacvezető, illetve meghatározó, így az élelmiszer termékpályák meghatározó szereplői. A kereskedelmi láncok meghatározó piaci szerepét a következő funkciók biztosítják:

- **Minőségbiztosítási rendszer** – A kereskedelmi hálózatok termék és folyamat alapú minőségbiztosítási rendszert működtetnek, részben saját, részben szerződött partnerek igénybevételével.
 - A termék minőségbiztosítási rendszer a beérkező termékek, mintavétel alapján történő ellenőrzését tartalmazza, elsősorban a friss termékek esetén. A minőségi paraméterek az adott országok minőségi előírását, valamint egyes esetekben a kereskedelmi lánc saját előírását tartalmazza. A kereskedelmi lánc minőségi előírásai szigorúbbak, mint az adott ország előírásai.
 - A folyamat minőségbiztosítási rendszer, ami a termelés és a termék manipulálás (csomagolás, raktározás, szállítás) minden elemére kiterjed, igazoltá és visszakereshetővé teszi a műveleteket és csökkenti a hibák lehetőségét. A folyamat minőségbiztosítás elsősorban a termelés dokumentálásán alapszik. A digitalizáció a folyamat

minőségbiztosítást egyszerűsíti, automatikusan rögzíti és tárolja az eseményeket, a kapcsolódó adatokat, termékek azonosítását.

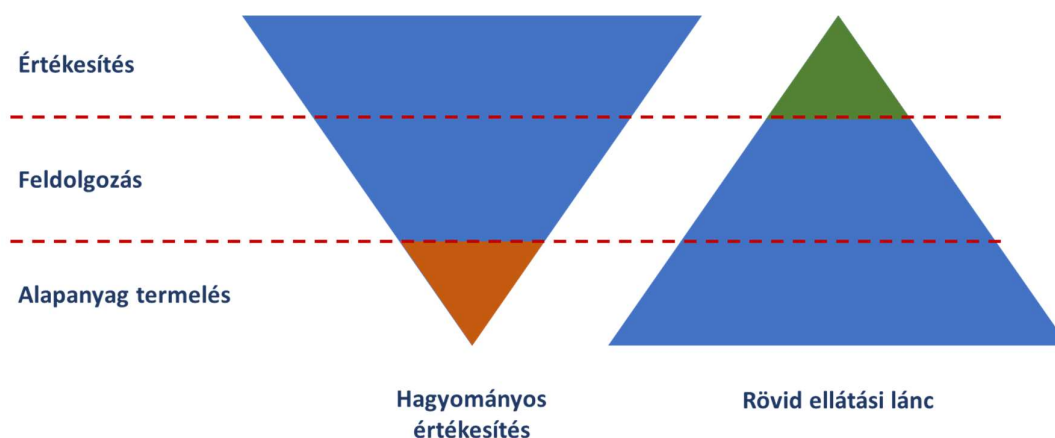
- **Termék nyomonkövetési rendszer** – A nyomonkövetési rendszer alap szinten biztosítja, hogy a termékek egyrészt a kereskedelmi hálózatba való bekerüléstől az értékesítésig azonosíthatók és nyomon követhetők legyenek. Tovább lehetőség szerint kapcsolódik az élelmiszer feldolgozók nyomonkövetési rendszeréhez, visszakövethetővé téve a feldolgozott élelmiszereket.
- **Logisztikai rendszer**- A kereskedelmi hálózatok költség minimalizál céljából optimalizálják a beszerzési és logisztikai feladatokat (szállítást, raktározást, csomagolás). A cél a termékre vetített beszerzési és logisztikai költségek minimalizálása.
- **Fogyasztói adatok gyűjtése, feldolgozása** – A kereskedelmi hálózatok teljes üzlethálózatuk összes értékesítési adatát felhasználva gyűjtik és elemzik a fogyasztói szokásokat. A vásárlásokról gyűjtik a kosarak tartalmát (termék, ár, mennyiség), a vásárlás időpontját, valamint lehetőség szerint (pl. pontgyűjtő kártya vagy applikáció) segítségével pontosítják a fogyasztói célcsoportokat, gyűjtik az adott fogyasztóról rendelkezésre álló adatokat. A fogyasztói adatok elemzése alapján pontosan ismerik a fogyasztói szokások változását, igényeket, trendeket időben és térben elhelyezve, valamint az egyes célcsoportok szokásait.

A 2020-ben bekövetkezett vírusfertőzés következtében a digitális értékesítés aránya az élelmiszer kereskedelemben is jelentősen megnövekedett. A veszélyhelyzetben a házzhoz szállítási kapacitással rendelkező kereskedők az élelmiszer piacokon többszörösére növelték a forgalmukat.

A digitális térben történő értékesítés növekedése lehetőséget biztosít a termékpálya szereplőinek, hogy az eddigi, hagyományos, főleg kereskedelmi hálózatokra alapozott értékesítési modell mellett, új értékesítési csatornát nyissanak a fogyasztók felé, lerövidítve az ellátási láncot és növelve elsősorban az alapanyag termelők jövedelmét.

A termékpályán a hagyományos értékesítési modellben a termelők részesednek legkisebb hányadban a termékpálya jövedelemből. A rövid ellátási lánc működése jelentősen növeli a termelők jövedelmét, valamint erősíti a termelők-fogyasztók közötti kapcsolatot is, az alábbi ábra szerint.

15. ábra – Termékpálya jövedelem megoszlása az egyes értékesítési típusok alapján¹⁸

Jelenleg érdemi különbség van a közvetlen és a rövid ellátási láncon keresztül történő értékesítés között. Az értékesítést végző kiskereskedelmi láncok jelenleg egy termék végső (fogyasztók számára történő) értékesítési árából 30-60%-ot kapnak meg.

Fontos kiemelni, hogy rövid ellátási lánc nem azonos a helyi termék értékesítésével. A helyi termék, helyben történő értékesítése szintén a rövid ellátási lánc része, a rövid ellátási láncba a térben távolabbi fogyasztói célcsoportok minél kevesebb szereplőn keresztül történő ellátása is beletartozik.

A termelők számára a fogyasztók közvetlen elérését a hagyományos termelői piacok biztosítják, amelyek piaci részesedése például zöldség-gyümölcs esetében kb. 15-20%, amelynek jelentős növekedése nem várható a változó fogyasztói szokások, kereskedelmi láncok erősödése miatt. A hagyományos termelői piacok nem nyújtanak elegendő értékesítési felületet a termelők számára, a hagyományos értékesítés pedig nem biztosítja a termelők tevékenységének jövedelmezőségét.

A rövid ellátási lánc fejlesztése szempontjából fontos eszköz digitális értékesítési csatornák fejlesztése. Az elektronikus kereskedelem jelenleg elsősorban a nem élelmiszer jellegű termékek értékesítésére terjedt ki. Előrejelzések alapján a következő években az élelmiszer jellegű termék elektronikus kereskedelme fog a legnagyobb mértékben növekedni és a „hagyományos” termékek értékesítési növekedési üteme csökken. Az élelmiszer termékek részesedésének várható növekedése az elektronikus kereskedelemben lehetőséget kínál az élelmiszer termékpálya szereplők részére a rövid ellátási lánc digitalizálására, a közvetlen fogyasztói értékesítés

¹⁸ Forrás: saját szerkesztés

volumenének növelésére.

Az elkülönült termelők, termelői csoportok, élelmiszer feldolgozók önállóan nem képesek meghatározó részesedést elérni az élelmiszer termékpályákon megfelelő minőségbiztosítási, nyomonkövetési, logisztikai és adatgyűjtési szolgáltatások, valamint a termékpályák digitális fejlesztése nélkül. Holland és olasz jó megoldások mutatják, hogy a rövid ellátási lánc kiépítéséhez, digitalizálásához központi fejlesztés volt szükséges.

A Hargita megyei termelők részére az ellátási lánc rövidítése kiemelt prioritás a következő célok érdekében:

- a térségi, helyi fogyasztói igények kielégítése, helyi, egészséges termékekkel,
- a helyi, magas hozzáadott értékű termékek (bio, öko, helyi termék) eljuttatása a magasabb vásárló erővel rendelkező fogyasztói célcsoport részére, a termelői jövedelem növelése érdekében.

A két cél érdekében fontos a termelői érdekek érvényesítése a termékpályákon, a rövid ellátási lánc fejlesztése, a termelés összehangolása és az értékesítés szervezése. A feladatok ellátása érdekében javasoljuk az Értékesítési Ügynökség (a továbbiakban: Ügynökség) létrehozását, amelynek célja, hogy biztosítsa a mezőgazdasági termelők, illetve az élelmiszeripari kisvállalkozások jó minőségű, minőségbiztosított termékeinek közvetlen értékesítését a helyi és a térségen kívüli fogyasztók számára. Az Ügynökség működése biztosítja, hogy a teljes termékpályán minőségbiztosított termékek kerüljenek a piacra, amelyek ellenőrzött és a termékek minőségének megőrzéséhez szükséges szállítási és raktározási körülmények között jutnak el a fogyasztókhoz, valamint biztosítja a működéshez szükséges menedzsment, informatikai, logisztikai, szerződéses, marketing és elszámolási kereteket.

Az Ügynökség négy fő funkciója:

- **Online üzletkötési platform** a termelők, az élelmiszer feldolgozók és a fogyasztók egymásra találásának támogatására, az élelmiszerek kiválasztására, megrendelésre, a megrendelés nyomon követésére, valamint a szükséges ügyfélkezelés támogatására. Az online üzletkötési platform biztosítja, hogy a fogyasztó több termelőtől, feldolgozótól a meglévő árukészletből rendeljen, a több termelőtől, feldolgozótól vásárolt árut egyszerre

kapja meg a számára kedvező logisztikai szolgáltatással. A platformon csak meglévő árukészlet szerepelhet.

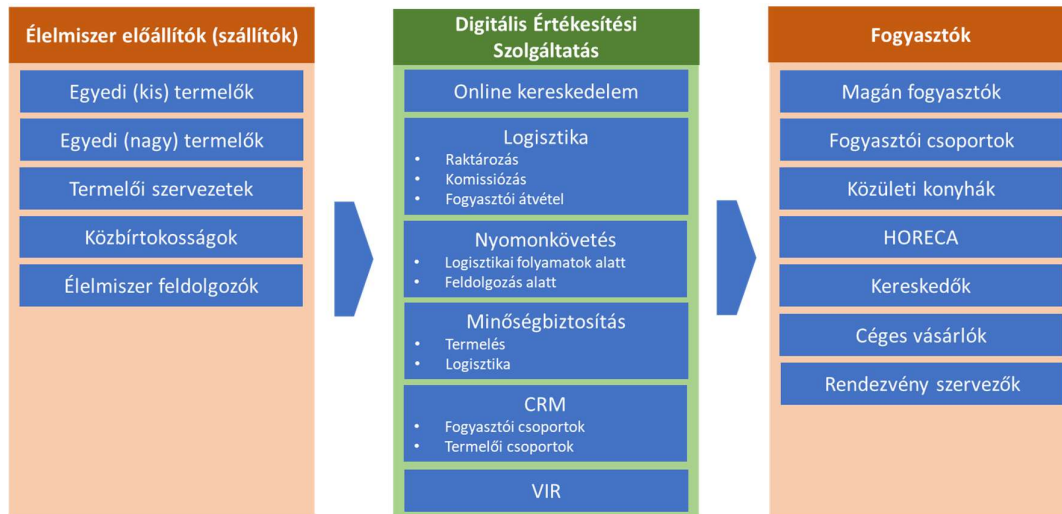
A platform része az ügyfélkezelés (termelők és feldolgozók), ügyfél adatok nyilvántartása, ügyfél kapcsolati adatok kezelése, az ügyfeleknél lévő árukészletek kezelése.

- **Minőségbiztosítás** a termeléstől, az élelmiszer feldolgozáson keresztül, a fogyasztó számára történő átadásig. A minőségbiztosítás rögzíti egyrészt a élelmiszer termelés és feldolgozás folyamatát, valamint az értékesítés és logisztikai folyamat közben történt beavatkozásokat, körülményeket. A minőségbiztosítás egyésszt garatálja az élelmiszerek minőségének valódiságát, valamint nyomonkövethetővé teszi az élelmiszereket, így támogatja a logisztikai feladatokat és információt nyújt az esetleges panaszkezelésekhez.

A minőségbiztosítási rendszer fontos alap „Székely Termék” védjegy továbbfejlesztéséhez.

- **Logisztikai támogatás**, amely a több szállító (termelő, élelmiszerfeldolgozó), egy fogyasztó árukapcsolatot, a több helyről történő rendelés egy helyre, egy szállítmányban történő leszállítását lehetővé teszi. A logisztikai támogatásnak kezelni kell a több szállítóval történő elszámolás lehetőségét, a nyomonkövetést, a folyamatos szállítási státuszt biztosítását. A logisztikai rendszer támogatja a különböző entitások által üzemeltetett logisztikai erőforrások koordinálását, elszámolási rendszereket.
- **Online menedzsment platform** biztosítja a termékpályák érintett szereplőinek nyilvántartását, a működésében felhasznált erőforrások elszámolását, az egymás közötti feladatmegosztást, feladatok ütemezését. A platform a teljes szolgáltatás működést támogatja, valamint az helyi és a központi menedzsment részére riportokat állít össze és a folyamatosan dashboard segítségével ad tájékoztatást a szolgáltatás működéséről.

16. ábra - Digitális Értékesítési Szolgáltatás a rövid ellátási lánc alapinfrastruktúrája

Az Ügynökség működése által támogatott funkciók a következők:

- **Közvetlen értékesítés támogatása** – A termelői jövedelmek növelése, az értékesítési kockázatok csökkentése érdekében a szolgáltatás támogatja a közvetlen termelői és élelmiszer feldolgozó értékesítés lehetőségét a helyi fogyasztók és a térségen kívüli magasabb vásárlóerővel rendelkezők fogyasztói célcsoportok számára.
- **Egészséges élelmiszer biztosítása** – A szolgáltatás által működtetett minőségbiztosítási rendszer a termeléstől a fogyasztóig a teljes termékpályán ellenőrzi és átláthatóvá teszi a termékkel kapcsolatos tevékenységeket. A termelésre is kiterjedő minőségbiztosítás átláthatóvá és ellenőrizhetővé teszi a terményeket és termékeket. A minőségbiztosítási rendszer alapján beazonosítható a termelő, a termelés helye és a termelés folyamata, az átlátható termelés a minőséget is meghatározza. A szolgáltatás a fogyasztók számára lehetővé teszi az élelmiszer egészséges eredetének, tartalmának ellenőrzését.
- **Biztonságos élelmiszerellátás** – A korona vírushelyzet kapcsán kiemelt prioritás lett az élelmiszerellátás biztonsága. A szolgáltatás lehetőséget biztosít veszélyhelyzetben az élelmiszerellátás kockázatainak csökkentésére, a termelői készletek feltárására, a logisztikai kapacitások koordinálására, az esetlegesen előálló hiányok kezelésére.
- **Termelői beszállítási lehetőség biztosítása a közétkeztetésbe** – A közétkeztetés a folyamatos és meghatározó piaci szereplő az

élelmiszertermelés területén. A közétkeztetésnek azonban kiemelten fontos a folyamatos és azonos minőségű beszerzés, áruellátás. A szolgáltatás az árualapok összerendezésével, valamint a megfelelő logisztikai erőforrások koordinálásával biztosítja a közétkeztetés konyháinak ellátását.

- **Kis települések élelmiszer ellátása** – A szolgáltatás egyrészt a helyi termelők és fogyasztók kínálatának és keresletének egymásra találásának elősegítésével, másrészt a logisztikai kapacitás biztosításával támogatja a kis települések boltjainak áruval történő ellátását is. A szolgáltatás által koordinált logisztikai erőforrások a termelők terményeinek és termékeinek elszállítása mellett a települési boltokba biztosíthatja az áruellátást.
- **Fogyasztói adatok gyűjtése és feldolgozása** – A szolgáltatás megfelelő ügyfélkezelési rendszerrel, a fogyasztói adatok gyűjtésével és feldolgozásával biztosíthatja, hogy az élelmiszer feldolgozók megismerhessék a fogyasztói igényeket. A kereskedelmi hálózatok eddigi piaci előnye, hogy az értékesítés alapján nyomon követhetik a fogyasztói igények változását, trendjeit. A szolgáltatás lehetőséget nyújt a piaci előny csökkentésére a fogyasztói igények folyamatos feldolgozásával.

Az Ügynökség az élelmiszer termékek mellett a „Székely Termék” védjegy nem élelmiszer termékeinek kereskedelmét is támogathatja. Az Ügynökség több megyére, vagy régióra való kiterjesztése jelentősen növelheti a forgalmat, az árualapokat ezzel a piaci részesedést, illetve csökkentheti a központi költségek arányát.

4.4.1 Ügynökség fejlesztése

A feltárt feladatok alapján szükséges az „ügynökségi” kompetencia fejlesztése, amelynek egyszerre kell támogatnia:

- a stratégiai menedzsment fejlesztését és folyamatos működését,
- a termékpályák fejlesztését és folyamatos működését,
- a termékpályák és a komplex modell gazdasági menedzsmentjének fejlesztését,
- a humánerőforrás menedzsment fejlesztését és folyamatos működését, valamint
- a helyi (vállalkozások) szükséges szervezetfejlesztést.

A működés folyamán fontos az értékteremtés, ez kiemelten jellemző a komplex modellekre. Az értékek természetesen lehetnek kézzel fogható piaci termékek, de a modell révén a társadalmi kohézióból eredő felelős magatartás is. Ebből adódóan a modell értéke, hogy megtanítja a résztvevőket a saját és az egymás iránti felelősség fontosságára, és az abból adódó hihetetlenül erős produktív szemléletre.

Az Európai Unió fejlesztési eszközrendszerében a több típusú beavatkozásokat összefogó eszközt **komplex fejlesztési program**nak nevezik. A komplex fejlesztési program több típusú fejlesztési program elem felhasználásával lehetővé teszi a cél elérése érdekében szükséges szervezeti, technikai és szemantikai interoperabilitást.

A hagyományosan „programnak” nevezett fejlesztési, finanszírozási formák nem fedik le a komplex fejlesztési program tartalmát. A komplex fejlesztési program több fejlesztési elemet (pl. projektfinanszírozás, szakmai szolgáltatás, működési támogatás stb.) tartalmazó **fejlesztési folyamat**, amely egy adott célrendszer elérése érdekében egy adott folyamaton viszi végig a fejlesztendő kedvezményezetteket. A folyamat közben szükséges beavatkozásokat a kedvezményezett igényeitől, erőforrásaitól és szükségéitől függően alakítja ki, a program előre megadott eszközeinek felhasználásával.

A komplex fejlesztési program szakmai vezetése általában központi szolgáltatás („fejlesztési ügynökség”) segítségével történik. Az ügynökség méri a kedvezményezettek előrehaladását, biztosítja a továbblépéshez szükséges eszközöket, fejlesztési elemeket. A programba bekerült kedvezményezettek vehetik igénybe a program által kínált szolgáltatásokat a fejlesztési ügynökség vezetésével és jóváhagyásával.

A Hargita megyei rövid ellátási lánc és a kapcsolódó szolgáltatások fejlesztése nem képzelhető el egyszeri támogatásként, csak egy előre meghatározott fejlődési folyamat mentén. Egyrészt minden termékpályán eltérő erőforrásra (humán, gazdasági, természeti) van szükség, másrészt a létrejött termékpályáknak és azok szereplőinek a működés során folyamatos segítség és támogatás szükséges. A komplex fejlesztési program hosszú távon, kiszámítható, tervezhető rendszerben, egyéni igények, erőforrások és lehetőségek alapján biztosítja az egyes termékpályák és azok szereplői részére a projekt alapú fejlesztési támogatásokat, a működési támogatásokat és a szükséges szolgáltatásokat.

A termékpálya modellek elkészítése, piackutatás, modellek finanszírozási terve az

egyablakos finanszírozási modell megvalósítása csak fejlesztési ügynökség létrehozásával képzelhető el. Az fejlesztési ügynökség feladata a termékpálya modellek terveinek elkészítése, létrehozásuk és működésük szakmai, piaci és humán támogatása.

A termékpályák létrehozásának és működtetésének támogatása csak részben pénzügyi forrás kérdése, legalább azonos hangsúllyal kell szerepelnie a modellben a szakmai, a piaci és humán támogatásoknak, valamint a fejlődéshez (attitűdváltáshoz) szükséges időnek.

A piaci felmérés, a termelés tervezése és pénzügyi tervezése kapcsán felmerül központi, amely közvetlenül segíthet a helyi menedzsmentnek a feladatok elvégzésében, illetve közvetlenül vásárolhatja meg a piaci információkat.

A fejlesztési ügynökség főbb feladatai:

- Piac elemzés, fogyasztói igények felmérése, elemzése, konkurencia elemzés.
- Termékpálya szereplők felmérése, erőforrások azonosítása.
- Termékpálya modellek kidolgozása, piacképes termékek azonosítása, értékesítési csatornák, minőségbiztosítás, logisztikai feltételek, cash flow modell összeállítása.
- Szükséges fejlesztések azonosítása.
- Finanszírozási modell összeállítása.
- Termékpálya modell szereplők felkészítése (képzés, tréning), fejlesztés támogatása, humánerőforrás fejlesztése.
- Ügynökség létrehozása és működtetése.
- Termékpálya működés koordinálása, monitorozása, értékesítés támogatása.
- „Székely Termék” védjegy rendszer működtetése, marketing szervezése.

4.4.2 Értékesítési lehetőségek fejlesztése

Az értékesítési lehetőségek két irányba javasoljuk fejleszteni:

- helyi fogyasztók, helyi termékkel történő, minél szélesebb körű és minél kényelmesebb ellátása,
- a helyi egészséges és magas minőségű termékek magasabb vásárlóerővel rendelkező fogyasztói célcsoportokhoz történő eljuttatása a térségen kívül.

Mindkét értékesítési lehetőséghez biztosítani kell a magas minőségű és ellenőrizhető

mezőgazdasági termék előállítását, illetve a helyi feldolgozó kapacitásokat.

A helyi fogyasztók, helyi termékkel történő ellátása kapcsán cél a meglévő vásárlási szokások erősítése, valamint bővítése.

A térségen kívüli magasabb vásárlóerővel rendelkező fogyasztói célcsoport esetében fontos, hogy a helyi termékek eljussanak a célcsoporthoz, folyamatosan elérhető kínálat mellett, a termékeknek megkülönböztethetőnek kell lenniük, valamint biztosítani kell a termelők jövedelmi pozícióját a termékpályán belül.

Az Ügynökségi szolgáltatásokra alapozva lehetséges az értékesítési volumen, illetve az értékesítés kapcsán a termelői jövedelem növelése.

Mindkét értékesítési piac esetében fontos a megkülönböztethetőség, ami a védjegy rendszerrel érhető el. A védjegy esetében nem csak a területi eredet bizonyítása a cél, hanem a folyamatos minőségbiztosítás, ami kiterjed a termék előállítására is (folyamat minőségbiztosítás). A minőségbiztosítás által bizonyított értéket a termék nyomonkövetés teszi hitelessé, a teljes termékpályán, a fogyasztók számára ezt a hitelességet a védjegy rendszer biztosíthatja. A termékek eljuttatását a közös értékesítéssel, valamint a logisztikai szolgáltatással célszerű támogatni. A piacok igénylik a folyamatos, azonos minőségű termékekkel való ellátást.

Az Ügynökség feladatai közül a fogyasztói adatok gyűjtése, a fogyasztói szokások elemzése, rétékelése talán a legfontosabb funkció, mert a értékesítési lehetőségek fejlesztését a fogyasztói igények pontos ismeretére alapozva lehet hatékonyan elvégezni.

Az értékesítési lehetőségek növeléséhez fontos eszköz a digitális értékesítési csatornák fejlesztése, ami azonban csak a logisztikai szolgáltatások kiépítésével, a termékek eljuttatási lehetőségnek biztosítása mellett célszerű.

4.4.3 Minőségbiztosítás fejlesztése

A minőséggel-, környezettudatossággal kapcsolatos fogyasztói igények, valamint a szigorú hatósági követelmények kielégítése érdekében az élelmiszeriparban résztvevő vállalatok számára mára jól működő minőségbiztosítási rendszerek épültek ki, amelyek megóvják a terméket az esetleges veszélyektől. Az élelmiszertermelés tekintetében veszélyek alatt leginkább mikrobiológiai, kémiai, agronómiai, környezetgazdálkodási és élelmiszer-technológiai veszélyeket kell érteni.

4.4.3.1 Nemzetközi minőségbiztosítási rendszerek

Az mezőgazdasági termelés és az élelmiszeripar területén több, nemzetközi minőségbiztosítási rendszer működik. Az egyes élelmiszeripari feldolgozók nagy része a nemzetközi rendszerek használatát írják elő a beszállítóinak.

A nemzetközi minőségbiztosítási rendszerek alkalmazása elsősorban akkor szükséges, ha a Hargita megyei termékek tervezet értékesítési csatornája valamelyik nemzetközi kereskedelmi lánc.

A nemzetközi gyakorlatban találunk példát helyi védjegy, védjegy rendszer és a nemzetközi minőségbiztosítási rendszerek megfeleltetésre. Így a helyi védjegy egyben valamely minőségbiztosítási rendszernek való megfelelést is biztosítja.

Főbb nemzetközi minőségbiztosítási rendszerek a következők:

IFS

IFS Food

IFS Food Standard nemzetközileg elfogadott, tanúsítható élelmiszer biztonsági követelmény rendszer. Tanúsítványa igazolja, hogy vállalkozása a tanúsításba bevont területeken maradéktalanul teljesíti a törvényi előírásokat, az élelmiszer kereskedőláncok követelményeit, a vevők, a társadalom elvárásait

Az IFS Food Standard az élelmiszerlánc minden olyan területén alkalmazható, ahol:

- élelmiszereket feldolgoznak, előállítanak, termelnek
- ömlesztett termékeket kezelnek
- élelmiszerek elsődleges csomagolását végzik

IFS Global Markets Food

Az IFS Global Markets Food Standard, egy az élelmiszer biztonságra irányuló, standardizált értékelési rendszer, olyan kiskereskedők és a gyártók részére, amelyek méretük/lehetőségeik okán még nem készek az IFS Food szabvány követelményeinek teljesítésére.

Ugyanakkor lehetőséget biztosít és készítet is arra, hogy fejlesszék élelmiszer biztonsági feltétel rendszerüket, megtegyék az első lépéseket az IFS Food tanúsítvány megszerzéséhez. Az értékelések eredményei bekerülnek az IFS rendszerébe és a kiadott igazolásokkal bekapcsolódhatnak az igényesebb feltételeket támaztó

élelmiszer láncba.

BRC

BRC Global Standard for Retail

A Standard lehetővé teszi az olyan kiskereskedői szervezetek tevékenységének tanúsítását, amelyek egyidejűleg élelmiszer és nem élelmiszer termékekkel kereskednek, átfogja kereskedés, kommissiózás, raktári termelés tevékenységeit.

A kiskereskedők az élelmiszer lánc végén a fogyasztóval közvetlen kapcsolatban vannak ezért tevékenységük fontos a teljes lánc szempontjából.

A BRC Global Standard for Retail ezért olyan követelményeket támaszt a kiskereskedelmi tevékenységgel szemben, hogy biztosítva legyen a termékek és a működés biztonsága, minősége és törvényessége.

BRC Global Food Safety

BRC Global Food Safety az élelmiszer feldolgozás biztonsági követelményeit szabályozza. Tanúsítványa a hatósági előírásokon túl, a kereskedőláncok külön követelményeinek teljesítését is igazolja. Végső célja a fogyasztók, a társadalom biztonsági elvárásait közvetíteni az élelmiszerlánc szereplői felé.

Az élelmiszerlánc fogyasztóhoz legközelebb álló vállalkozásai a kereskedők és azok láncolatai. Élelmiszerbiztonsági kockázataik minimalizálásának, vásárlóik, a fogyasztók biztosítása érdekében Standardokat dolgoztak ki, amelyekben a törvényi kötelezettségeken túlterjedő követelményeket támasztanak beszállítóikkal szemben. A BRC Global Food Safety az egyik ezek közül, amelyet a British Retail Conzorcium dolgozott ki.

MSZ EN ISO 22000

Az ISO 22000 Szabvány kidolgozásával a cél az volt, hogy a kereskedő láncok csoportjainak követelményrendszerei, standardjai szerepét mint egyetemes rendszer átvegye. Az ISO 22000 integrálja a Codex Alimentarius Commission által kidolgozott HACCP alapelveit és kombinálja a HACCP tervet az előfeltételi programokkal. A szabvány összhangban van az ISO 9001-el, így növelve a két szabvány összeegyeztethetőségét. A szabványnak az a célja, hogy az élelmiszerlánc vállalkozásai számára az egész világra kiterjedő szinten összehangolja az élelmiszer-

biztonság irányítására vonatkozó követelményeket.

HACCP élelmiszerbiztonsági rendszer

A HACCP, mint élelmiszerbiztonsági rendszer az élelmiszerlánc teljes hosszán, annak minden pontján kötelező.

A HACCP mindazon eljárások együttes és folyamatos, ellenőrzött és dokumentált működtetését jelenti, amelyek szükségesek az élelmiszerek biztonságának, egészséges voltának fenntartásához.

Az élelmiszer előállítási, forgalmazási folyamat teljes hosszát (az alapanyag beérkezésétől a fogyasztó asztaláig) elemezni kell (kockázat értékelés) abból a célból, hogy meghatározzuk a fogyasztóra veszélyforrást jelentő pontokat, Kritikus szabályozási Pont.

A lehetséges veszélyek (biológiai, kémiai, fizikai) megelőzését vagy elfogadható szintre csökkentését biztosító szabályozást kell rendelni ezekhez a pontokhoz.

GLOBAL G.A.P: az elsődleges élelmiszer termelés biztonsági szabványa

GLOBAL G.A.P, az önálló gazdálkodók és szervezett gazdálkodói csoportok piaci, versenyképességi feltételeit támogató, tanúsítható élelmiszerbiztonsági rendszer, tanúsítványa igazolja, hogy teljesíti az élelmiszerbiztonság beszállítói követelményeit.

A GLOBAL GAP minősítést kizárólag mezőgazdasági termékeket előállító vállalkozások szerezhetik meg. A termelési folyamat minden lépését rögzíti, az alapanyagok beérkezésétől egészen addig, amíg a termék elhagyja a gazdaságot. Az élelmiszerbiztonság mellett a GLOBAL GAP előírások figyelmet fordítanak az állat-, környezet- és természetvédelemre, valamint a munkakörülményekre is.

A GLOBAL G.A.P egy olyan nemzetközileg elfogadott biztonsági rendszer kidolgozását, bevezetését teszi lehetővé, amely egységes elvek alapján tanúsítható. A tanúsítvány igazolja a minőségi és biztonsági követelmények teljesítését.

GLOBAL G.A.P átfogja a gazdálkodás általános, valamint a növénytermesztés és/vagy állattenyésztés folyamatának sajátos követelményeit. Moduláris felépítésű, így minden esetben igazodik a tényleges tevékenységhez. Minden gazdaságban az a modul kerül bevezetésre, amely tevékenységeket ténylegesen folytat.

GLOBAL G.A.P az elsődleges élelmiszer termelés élelmiszerbiztonsági rendszere,

egyben a Jó Mezőgazdasági Gyakorlat követelmény és teljesítési feltétel rendszere, amely magába foglalja a mezőgazdasági termelés és termékkezelés (raktározás, csomagolás) minden folyamatát.

Az elsődleges élelmiszertermelői vállalkozások, mint a feldolgozóüzemek és kereskedőláncok beszállítói a minőség és biztonság szempontjából a törvényi kötelezettségeken túl meg kell, hogy feleljenek a vevők követelményeinek és a fogyasztók elvárásainak.

4.4.3.2 „Székely Termék” védjegy rendszer tovább fejlesztése

A védjegy rendszer különböző termékek és szolgáltatások beazonosítására szolgáló jelölés, mely célja, hogy az adott terméknek megkülönböztető jelleget adjon. Ezen megkülönböztető jellegnek köszönhetően a fogyasztó pontosan be tudja azonosítani a termék eredetét, és segít a más termékekkel való összetéveszthetőség kiküszöbölésében.

A már elindított és működő „Székely Termék” védjegy továbbfejlesztése, minőségi kritériumokkal való kiterjesztése egyaránt alkalmas a helyi fogyasztók döntéseinek támogatására, valamint a térségen kívüli értékesítés támogatására is. A védjegy bizalmat épít, amelynek alapja a minőség és a nyomonkövethetőség. A védjegy rendszernek jól érthetően tartalmaznia kell a minőségi paramétereket, amelyeket a termékeknek be kell tartaniuk.

Fontos kiemelni, hogy az online térben történő értékesítés során a védjegyek rendszerek felértékelődnek, mert a vásárlói bizalom létrehozásának egyik eszköze lehet.

A fogyasztói tudatosság, illetve a vásárlás online térbe történő elmozdulása révén sokkal nagyobb információ mennyiség áll rendelkezésre mind az értékesítők mind pedig a fogyasztók számára. A fogyasztók még széleskörűbb tájékoztatása és informálása során a fogyasztóknál egyfajta adat- és információ többlet jelentkezik, mely segítségével tudatosabb, magabiztosabb fogyasztói döntéseket hozhatnak. Ezen okból, valamint az egyes termékek átlátható szabályozása érdekében célszerű egy olyan védjegy kialakítása, mely a digitális kereskedelmi rendszerek által kínált előnyöket (például minőségbiztosítás, nyomon követés stb.) hivatott igazolni.

A „Székely Termék” védjegy fejlesztése elsősorban a minőségbiztosítás és a nyomonkövetés irányában javasolt.

A „Székely Termék” a digitális és a személyes kereskedelmi térben egyaránt hatékony, az értékesítést támogató védjegy, egy olyan termékmegjelölés, mely többlet információkat biztosít a fogyasztó számára. Emellett a „Székely Termék” védjegy számos pozitív, a vásárló számára fontos és döntő tényezőt is igazol. A fejlesztésekkel biztosítani kell, hogy a vásárló a „Székely Termék” védjeggyel ellátott termék vásárlása esetében biztos lehet benne, hogy

- A **rövid ellátási láncban**, a termelőtől szerzi be a kívánt termékeket, nem pedig egy köztes kereskedő továbbítása által.
- A „Székely Termék” védjegy tartalmaz egy szigorú **minőségbiztosítási** rendszert, ami mind a termelés mind a pedig az értékesítés lépéseit szabályozza, biztosítva ezzel, hogy a megjelölt termék fogyasztása élelmiszeripari szempontból nem jelent kockázatot.
- A „Székely Termék” védjegy továbbá a megjelölt **termékek nyomon követéséről** is nyújt információkat, ami a rövid ellátási lánc szabályainak való megfelelés révén egy jól átlátható folyamatot igazolhat.
- A fenti paraméterek teljesítése mellett a termék kereskedelmi sajátosságai miatt a **fair trade** irányelveinek is megfelelhet.

Ez által pedig a termékeket egy komplex, minden szempontból fontosnak mondható követelményeket betartó védjegy által lehet megkülönböztetni.

4.4.4 Logisztika fejlesztése

A rövid ellátási lánc logisztikai feladata, hogy a megfelelő minőségben, megfelelő áru, megfelelő költség, megfelelő helyen, megfelelő mennyiségben, megfelelő információval ellátva álljon a megfelelő vevő rendelkezésére a térségen belül és kívül egyaránt. Ehhez elengedhetetlen egy olyan rendszer kiépítése, amely támogatja teljes rövid ellátási lánc működését az Ügynökség segítségével. A cél, hogy összekössük a vevőt, a termelővel a lehető legrövidebb ellátási lánc segítségével, elérve azt a célt, hogy a frissen leszedett, termelt, feldolgozott termék a vevő asztalára kerüljön a lehető legkorábbi időpontban. Ezzel is csökkentve az egyéb költségeket, mint a felesleges szállítás, raktározás, hűtés és nem beszélve megnövekedett környezeti terhelésről.

Az üzleti világban leginkább három területre lehet csoportosítani a logisztikát, a szerint, hogy egy cég milyen formában, területen alkalmazza azt.

- Az első terület **beszerzési, vagy ellátási** logisztika. Ez azt jelenti, hogy a megrendelések teljesítéséhez az első fázis magához a termelés elkezdéséhez szükséges alapanyagok beszerzése, és a célpontba való eljuttatása.
- A második terület a **termelésen belüli folyamatokat** jelenti, vagyis, hogy az anyagáramlás a termelésen belül folyamatosan, és akadálymentesen működhessen.
- A harmadik, és amely minden vállalkozásra vonatkozik, az a termelés után létrejött **árucikkek értékesítése**.

A rövid ellátási lánc több logisztikai folyamatból áll, amelyek egymással szoros korrelációban van. Elsősorban az értékesítést támogatja, de mivel a termelői és feldolgozó feladatokat több önálló entitás látja el, így a beszerzésen és a termelésen belül is támogatja a termékpálya működését.

Beszerzési logisztikában megfogalmazott követelmények:

- Minőségileg kiváló, minőségbiztosított és nyomonkövetett termékek biztosítása a megrendelők részére.
- Rövid szállítási idők a szerződött termelőkkel.
- Rugalmas és megbízható termelő.
- A rendelkezésre álló, vagy termelésben lévő árualapok mennyiségének, minőségének pontos ismerete.

A beszerzési logisztika folyamatában hozott döntések lényegében a keresleti előrejelzésekből levezetett alapanyag mennyiségek biztosítása, a készlethiányok és többletek elkerülése, a legmegbízhatóbb és legolcsóbb beszerzési források felkutatása.

A rövid ellátási láncon belüli logisztikai feladatok kapcsán megfogalmazott követelmények:

- A területi és regionális központok által történő készletezés és raktározás biztosítása.
- Az Ügynökség regionális központjai között történő árumozgás az országos szintű árukínálat biztosítása érdekében.

- A fogyasztók által, több termelőtől rendelt termékek egyszerre történő kiszállítása érdekében a fogyasztói dobozok összeállítása,
- Minőségbiztosítás, nyomonkövetés.

Az Ügynökség belső logisztikai rendszere biztosítja a területi és regionális központok közötti áruszállítást, a kommissiózást, a készletezést, raktározást és a szükséges csomagolási műveleteket.

Értékesítési logisztikában megfogalmazott követelmények:

A logisztikai tevékenységek közül a megrendelők által is érzékelhető terület az értékesítési logisztika. A rövid ellátási láncnak ezen a területen a következő követelményeknek kell eleget tenni.

- Rövid szállítási idő biztosítása.
- Jó szállítási minőség, szállítási készenlét.
- Minőségbiztosított és nyomonkövetett áruszállítás.
- Szállítási megbízhatóság, rugalmasság.

Az értékesítési logisztika folyamatában hozott döntések részben a kiszállítások időben történő teljesítésére és a legkedvezőbb szállítóeszköz megtalálására vonatkozik.

Az értékesítési logisztika lényege a késztermék (áru) fogyasztóhoz juttatása, amelynek műveletei a készletezés, csomagolás, kiszállítás, illetve az ezekhez a műveletekhez kapcsolódó anyagi, informatikai folyamatok. Az értékesítési logisztikával kapcsolatban a fogyasztó oldaláról is jelentős igények merülnek fel, amelyeket egy megfelelően felépített rendszerrel hatékonyan lehet kielégíteni.

Ilyen kielégítendő igények:

- Az áruválaszték minőségi, mennyiségi jellemzői, sokoldalúsága, alakíthatósága.
- Az anyagi folyamatban mozgó áruk paraméterei.
- Az árumozgatással és elosztással kapcsolatos időtényezők (szállítási határidő, indítás, érkeztetés, fordulódők).
- Informatikai folyamatok, ezek hardver és szoftver igénye, kapcsolódása az egyéb folyamatokhoz.
- Pénzügyi folyamatok sajátos kötöttsége.

A logisztikai fejlesztést a tervezett termék áram alapján célszerű megtervezni. A termék áram a termelés és a fogyasztás közötti tervezett termék mennyiség alapján tervezhető, ismelve a szükséges manipulációkat (például: raktározás, csomagolás, kommissiózás) és a termékek kezelésének paramétereit (például: hűtés, temperálás, fény, oxigén). A logisztikai szolgáltatás létrehozásának javasolt feladatai:

- Fogyasztói igények feltárása: fogyasztói célcsoportok azonosítása (megyei fogyasztók, térségen kívüli fogyasztók, magán fogyasztók, közétkeztetés, HORECA), igényelt termékek, mennyiségek, értékesítési csatorna, átvétel módja.
- Termék alapok azonosítása: termelők, feldolgozók, termelt mennyiség, minőség, termelés ütemezése, termék szállításának paramétere.
- Logisztikai erőforrások feltárása: termelők feldolgozók logisztikai erőforrásai, külső szereplők rendelkezésre álló logisztikai erőforrásai, szállítóeszközök, raktározási lehetőségek, csomagolási lehetőségek.
- Közvetlen értékesítési csatornák feltárása térségen belül és kívül: piacok, üzletek, elvárások (például: minőségbiztosítás), online értékesítési lehetőség (B2B, B2C)
- Házhoz szállítás logisztikai erőforrásai a térségen belül.

A feltárt adatok alapján lehetséges a logisztikai hálózat tervezése, a szükséges fejlesztések azonosítása és az üzleti modell összeállítása, amely az Ügynökség feladata. A logisztikai szolgáltatásnak meg kell felelnie a nyomkövetés és a választott minőségbiztosítási rendszer feltételeinek is.

4.5 Hargita sajt

A tej termékpálya az egyik legkiterjedtebb és legtöbb szereplőt tartalmazó termékpálya Hargita megyében. Jelenleg 90 ezer tejelő szarvasmarha van a megyében, 11 999 üzem, illetve termelő birtokában. A tejelő szarvasmarhák többsége legeltetett, de folyamatosan növekszik az intenzíven tartott, takarmányozott állatlétszám is. A feldolgozási kapacitás folyamatosan növekedett az elmúlt években, de a tej nagy részét, elsősorban a nyári időszakban közvetlenül a termelők dolgozzák fel, friss tejtermék, elsősorban sajt készül belőle. Az értékesítés részben a termelőktől rövid ellátási láncokon keresztül, részben a feldolgozóktól történik, amelyek a egyaránt szállítanak a kereskedelmi láncoknak és a kisboltoknak is. A termékek nagy része a

megyében kerül felhasználására.

A termékpálya jövedelmének növelése érdekében fontos szempont a termékfejlesztés. A friss tejtermékek piaca telített, a kereskedelmi láncokban nyomott áron lehet a termékekhez hozzájutni. A helyi termelők által készített „kézműves termékek” pedig egymással versenyeznek a helyi piacon, mert ezek a termékek csak korlátozott mértékben szállítható, így a helyi piacon kell vevőt találni. A termékek akár termelőkként eltérő minőségben, ízben készülnek, így a nem jön létre valódi „termék”, csak a „kézműves termék” jelző teszi egységessé a kínálatot, ami mögött több száz típusú termék található kategóriánként.

Fontos szempont, hogy a nyári hónapokban, a hegyi legelők többségén nem biztosított a megfelelő higiénia, a tej, bár nagyon magas élvezeti értékkel rendelkezik, a fejési technológia miatt nagy csíraszámú kerül felhasználásra. A tej felhasználásához szükséges a hőkezelés, ami jelentősen ront a minőségén, illetve a hőkezelt tejből elsősorban kommersz termékek állíthatók elő, amelyek piacán nagy a verseny és kicsi az elérhető jövedelem.

A tej termékpálya esetén a termékpálya jövedelem növelése a feldolgozás fejlesztésével jelentősen nem biztosítható. Az első lépés az alapanyag előállítás fejlesztése és az alacsony csíraszámú tej előállításának biztosítása.

Hasonló adottságokkal rendelkező régiókból származó jó gyakorlatként kell megemlíteni a svájci Gruyère sajt előállítását. A Gruyère sajt minősége a tej előállításával kezdődik, amelyre központi szabályozás van. A több mint 1800 tejtermelőnek átlagosan 30-50 tehene van szabadtartásban a svájci legelőkön. A tehének tejét napi kétszer szállítják 154 falusi kisüzemi, 54 alpesi és 13 bio sajtgyártóhoz.

Az említett sajtgyártók csak akkor lehetnek tagjai ennek a szervezetnek, ha elvégeznak egy 4 éves képzést és sajt mesterek lesznek. A sajt üzemeknek nagyrésze egy-két fős családi vállalkozás. A Gruyère sajtot azonos receptúrával állítják elő az egyes üzemekben, majd 3 hónapig érlelik helyben. Ezt követően beszállítják az egyik sajtbankba. A sajtbankokban beérkező sajtok minőségét, majd egyesével eldöntik, hogy melyik sajtot meddig kell érlelni. Az érlelés minimuma a beérkezéstől számított 5 hónap.

A sajt fogyasztói ára másfél-két éves érlelést követően háromszoros, illetve megfelelő minőség és marketing esetén esetében négyszeres értéket érhet el.

A megismert kezdeményezések közül az alapanyag termelés minőségének javítását, valamint megfelelő sajtkészítési kapacitás biztosítást követően a Hargita Sajt előállítása biztosíthatja az elvárt szempontok teljesülését.

A Hargita sajt termékpálya fejlesztési javaslat főbb elemei:

- alacsony csíraszámú, egységes minőségű tej alapanyag termelés biztosítása (technológiai, higiénés, humán fejlesztés),
- megfelelő tej kezelés és szállítás biztosítása (technológiai, higiénés, humán fejlesztés), a sajt készítő műhelyekig,
- a Hargita sajt egységes receptúrájának és gyártás technológiájának kialakítása,
- a helyi sajtüzemek felszerelése, akkreditálása,
- a tejtermelők és a sajtfeldolgozók képzése, képzési és vizsgaanyag összeállítása, képzési háttér kialakítása,
- az egységes receptúra alapján történő sajt gyártás több üzemben (technológiai, higiénés, humán fejlesztés),
- központi sajt tároló, kezelő létrehozása (sajt-bank),
- a teljes termékpályára egységes minőségbiztosítás és nyomonkövetési rendszer kialakítása (technológiai, higiénés, humán fejlesztés),
- egységes brand (Hargita Sajt) kialakítása, bevezetése,
- termékpálya finanszírozás biztosítása (termelők, feldolgozók finanszírozása),
- közös értékesítés megszervezése.

5 A „Farm to Fork” stratégia megvalósításának jövőbeli eszközei, lehetőségei

A „CAPfuture” projekt keretében összeállított, a fenti fejezetekben részletesen bemutatott javaslat csomag az Európai Zöld Megállapodás és a Közös Agrárpolitika több célját is közvetlenül támogatja, illetve több célra áttételesen pozitív hatást gyakorolnak. Az következő táblázatban szemléltetjük az egyes Uniós stratégiák és az azonosított intézkedések kapcsolatát.

2. táblázat - Uniós stratégiák és az azonosított intézkedések kapcsolata

Tervezett beavatkozások	European Green Deal		KAP Stratégia
	Biodiverzitás Stratégia	„Farm to Fork” Stratégia	
Minőségi termék előállítás, a helyi természeti erőforrásokra alapozva, lehetőség szerint öko, vagy bio minősítéssel.			
Termelési minőségbiztosítási rendszer fejlesztése, „Székely Termék” védjeggyel összekapcsolva.		✓✓✓	✓✓
Hargita megyei földterületek és erdők bio potenciáljának és biodiverzitásának fenntartása.	✓✓✓	✓	✓✓
A vidéki élet, a mezőgazdasági termelés és a biodiverzitás céljainak, szükségleteinek és elvárásainak érték alapú összeegyeztetése. Biztosítani kell a vidéki lakhatás és mezőgazdasági termelés biztonságát a biodiverzitás értékeinek fenntartása mellett.	✓✓	✓	✓✓✓
A minőséget és termelés hatékonyságát biztosító technológiai innovációk (például: precíziós és adat alapú mezőgazdasági termelés) elterjedésének és használatának támogatása.			
Gazdák képzése, bemutató és minta üzemi hálózat létrehozásával, működtetésével.	✓✓	✓	✓✓
Az innovatív technológiák működéséhez szükséges környezet és szaktanácsadás biztosítása.	✓✓✓	✓✓✓	✓✓✓
A Közös Agrárpolitikai támogatási rendszeréből a Hargita megyei gazdák által elérhető támogatás maximalizálása, a fenti célok és a biodiverzitás értékeinek megtartása mellett.	✓	✓	✓✓✓
Falugazdász hálózat működtetése a szaktanácsadási és képzési feladatok ellátása, valamint a szomszédos megyék gazdáival való együttműködés céljából.	✓✓	✓✓✓	✓✓✓
A termékpályákon a különleges, magas minőségű termékek értékesítéséből származó jövedelméből a termelők részesedésének növelése, a gazdaságilag fenntartható fejlődés érdekében.			
A helyi termékek, valamint a különleges és magas minőségű termékek megkülönböztetésének biztosítása a termékpályákon, valamint a fogyasztói piacokon.	✓	✓✓✓	✓✓✓
A „Székely Termék” védjegy rendszer erősítése. Minőségbiztosítási és nyomonkövetési rendszer létrehozása és működtetése a védjeggyel ellátott termékek minőségének igazolása és a fogyasztók bizalmának kiépítése és fenntartása érdekében.		✓✓✓	✓✓✓

Tervezett beavatkozások	European Green Deal		KAP Stratégia
	Biodiverzitás Stratégia	„Farm to Fork” Stratégia	
A helyi termékek térségben történő feldolgozási kapacitásának fejlesztése.		✓✓✓	✓✓✓
Helyi termelésre alapozott termék márkák (például: Hargita Sajt) előállításának fejlesztése, egységes és ellenőrzött minőségű, nagy tömegű árualapok előállítása céljából.		✓✓✓	✓✓✓
Logisztikai „közű” létrehozása a helyi rövid ellátási lánc és a térségen kívüli értékesítés szervezése érdekében.		✓✓✓	✓✓✓
A fogyasztói piacok trendjeinek megismerése, a magas minőségű Hargita megyei termékeket igénylő célcsoportok igényeinek és elvárásainak azonosítása.		✓✓✓	✓✓✓
A fogyasztói piacok ismerete alapján történő közös termékfejlesztés, az értékesítés közös és marketing szervezése.		✓✓✓	✓✓✓
A térségi igényekre és erőforrásokra alapozott Hargita megyei agrár innováció fejlesztése az emberi és környezeti erőforrások optimális felhasználásának biztosítása és a termelés kockázatának csökkentése érdekében.			
A vidéki élet, a közösségek identitását erősítő hagyományok összeegyeztetése az innovatív technológiákkal.	✓✓	✓✓	✓✓

Mellékletek

Ábrák jegyzéke

1. ábra – Nyomon követés sematikus felépítése	18
2. ábra - A helyi élelmiszerek vásárlásának motivációi (%)	21
3. ábra - A székelyföldi megkérdezettek élelmiszer vásárlási szempontjai (1-től 6-ig terjedő skálán, ahol 6 a legfontosabb, 1- a leg kevésbé fontos).....	22
4. ábra - Az egyes élelmiszerkategóriák beszerzési helyei a székelyföldi fogyasztók körében (%).....	23
5. ábra – „Székely Termék” védjegy ismertsége.....	23
6. ábra – „Farm to Fork” Stratégia környezete.....	25
7. ábra – European Green Deal megállapodás céljai	26
8. ábra – A „Farm to Fork” stratégia főbb céljai	43
9. ábra – „Farm to Fork” stratégia cselekvési terve	49

10. ábra – KAP stratégiai céljai (9+1)	53
11. ábra – KAP Stratégia II. pillér EU által meghatározott elemei.....	58
12. ábra – Élelmiszerbiztonság farmtól az asztalig.....	60
13. ábra – „Székely Termék” védjegy logo	75
14. ábra – Hegyvidéki termék védjegy logo.....	79
15. ábra – Termékpálya jövedelem megoszlása az egyes értékesítési típusok alapján	82
16. ábra - Digitális Értékesítési Szolgáltatás a rövid ellátási lánc alpinfrastruktúrája	85

Táblázatok jegyzéke

1. táblázat – Az Uniós rendszerek tartalma és logója.....	70
2. táblázat - Uniós stratégiák és az azonosított intézkedések kapcsolata	100

Irodalomjegyzék

#	Dokumentum címe
1	A Székely Termékek védjegy levédésének, ellenőrzésének és szankciójának metodológiai kidolgozása, 2021
2	A „SZÉKELY TERMÉK/PRODUS SECUIESC/SEKLER PRODUKT” védjegy-tanúsítási rendszer MŰKÖDÉSI SZABÁLYZATA, 2022
3	A BIZOTTSÁG 665/2014/EU FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE (2014. március 11.) az 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek a „hegyvidéki termék” minőségre utaló választható kifejezés használatának feltételei tekintetében történő kiegészítéséről
4	A Bizottság közleménye – Iránymutatás az oltalom alatt álló eredetmegjelöléssel (OEM) vagy oltalom alatt álló földrajzi jelzéssel (OFJ) ellátott összetevők felhasználásával készült élelmiszerek címkézéséhez
5	A BIZOTTSÁG 668/2014/EU VÉGREHAJTÁSI RENDELETE (2014. június 13.) a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről szóló 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet alkalmazására vonatkozó szabályok megállapításáról

#	Dokumentum címe
6	A BIZOTTSÁG 664/2014/EU FELHATALMAZÁSON ALAPULÓ RENDELETE (2013. december 18.) az 1151/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendeletnek az oltalom alatt álló eredetmegjelölések, az oltalom alatt álló földrajzi jelzések és a hagyományos különleges termékek uniós szimbólumainak létrehozása tekintetében, valamint a származásra vonatkozó bizonyos szabályok, bizonyos eljárási szabályok és bizonyos kiegészítő átmeneti szabályok tekintetében történő kiegészítéséről
7	AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1151/2012/EU RENDELETE (2012. november 21.) a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről
8	A Régiók Európai Bizottsága véleménye – Helyi és regionális szintű ösztönzők az egészséges és fenntartható étrendek népszerűsítésére
9	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK A 2030-ig tartó időszakra szóló uniós biodiverzitási stratégia
10	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE Az európai zöld megállapodás
11	A BIZOTTSÁG KÖZLEMÉNYE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK, A TANÁCSNAK, AZ EURÓPAI GAZDASÁGI ÉS SZOCIÁLIS BIZOTTSÁGNAK ÉS A RÉGIÓK BIZOTTSÁGÁNAK A „termelőtől a fogyasztóig” stratégia a méltányos, egészséges és környezetbarát élelmiszerrendszerért
12	AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 1151/2012/EU RENDELETE (2012. november 21.) a mezőgazdasági termékek és az élelmiszerek minőségrendszereiről